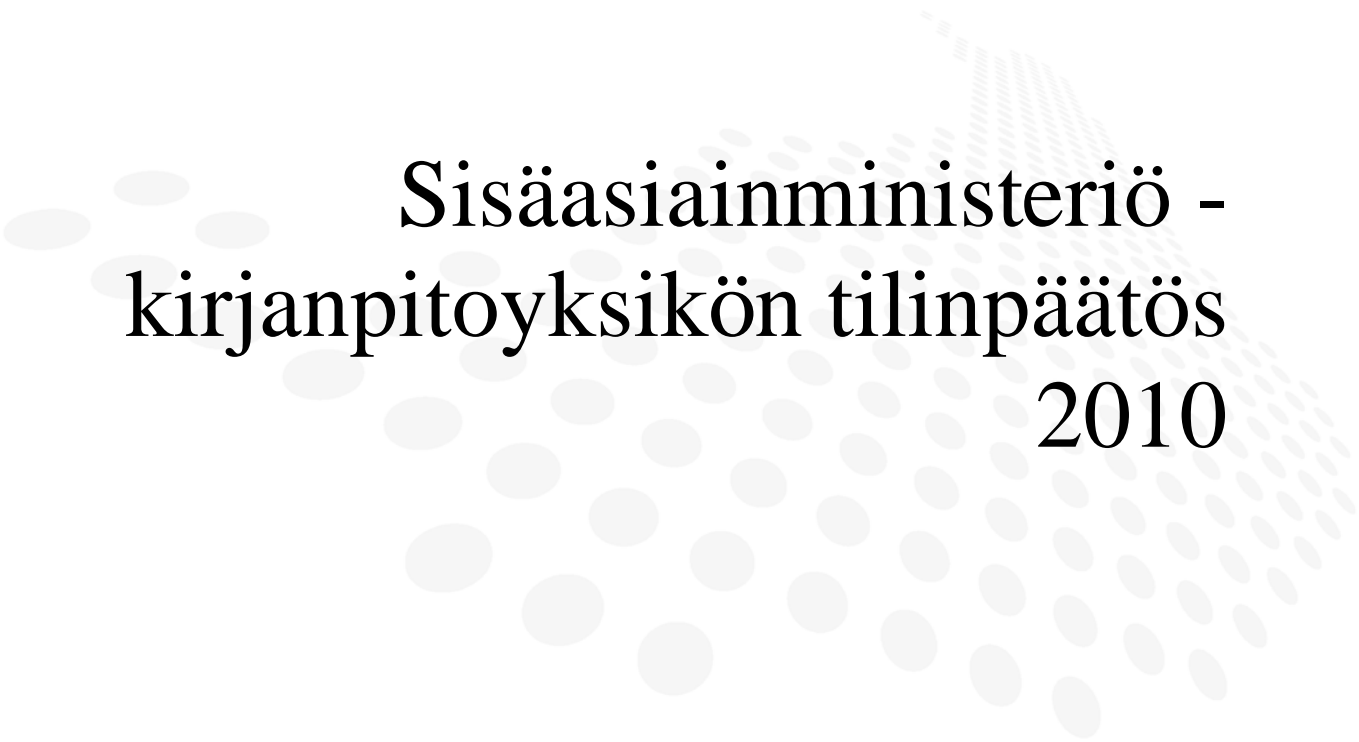

Sisäasiainministeriö - kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2010

Hallinto

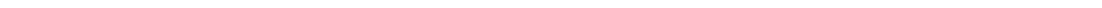
SISÄASIAINMINISTERIÖN JULKAISUJA 9/2011

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Hallinto

Sisäasiainministeriö - kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2010

Helsinki 2011

Sisäasiainministeriö
Monistamo
Helsinki 2011

ISSN 1236-2840
ISBN 978-952-491-649-3 (nid.)
ISBN 978-952-491-650-9 (PDF)

SISÄASIAINMINISTERIÖ		KUVAILELEHTI	
		Julkaisun päivämäärä 15.3.2011	
Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)		Julkaisun laji Tilinpäätös	
		Toimeksiantaja Sisäasiainministeriö	
		Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2010			
Julkaisun osat			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön vuoden 2010 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista. Tilinpäätös käsittää koko sisäasiainministeriön hallinnonalan lukuun ottamatta poliisitoimintaa.</p> <p>Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä toimialoittain katsauksen toiminnan vaikuttavuuteen, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös toimialoittain kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.</p>			
Avainsanat (asiasanat) Sisäasiainministeriö, tilinpäätös, toimintakertomus			
Muut tiedot Sähköisen julkaisun ISBN 978-952-491-650-9 (PDF), osoite www.intermin.fi/julkaisut			
Sarjan nimi ja numero Sisäasiainministeriön julkaisut 9/2011		ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-649-3
Kokonaissivumäärä 180	Kieli suomi	Hinta 25 € + alv	Luottamuksellisuus
Jakaja Sisäasiainministeriö		Kustantaja/julkaisija Sisäasiainministeriö	

INRIKESMINISTERIET		PRESENTATIONSBLAD	
		Utgivningsdatum 15.03.2011	
Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)		Typ av publikation Bokslut	
		Uppdragsgivare Inrikesministeriet	
		Datum för tillsättandet av organet	
Publikation (även den finska titeln) Bokslut för inrikesministeriets bokföringsenhet 2010			
Publikationens delar			
<p>Referat</p> <p>Bokslut för inrikesministeriets bokföringsenhet för år 2010 består av en verksamhetsberättelse, budgetens utfallskalkyl, intäcks- och kostnadskalkyl, balansräkning som ger en bild av den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och av uppgifter som ges i bilagorna. Bokslutet omfattar hela inrikesministeriets förvaltningsområde förutom polisverksamheten.</p> <p>Verksamhetsberättelsen som ingår i bokslutet innehåller ledningens översikt över verksamheten samt en verksamhetsöversikt per verksamhetsområde, en beskrivning av verksamhetens effektivitet, avkastningar och kvalitetsledning samt kontroll över de psykiska resurserna. Verksamhetsberättelsen innefattar även resultaten av helhetsbedömningarna per verksamhetsområde och sammandrag av missbruken</p>			
Nyckelord Inrikesministeriet, bokslut, verksamhetsberättelse			
Övriga uppgifter Elektronisk version, ISBN 978-952-491-650-9 (PDF), www.intermin.fi/publikationer			
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikation 9/2011		ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-649-3
Sidoantal 180	Språk finska	Pris 25,00 € + moms	Sekretessgrad
Distribution Inrikesministeriet		Förläggare/utgivare Inrikesministeriet	

Sisällys

1 Toimintakertomus 2010	7
1.1 Johdon katsaus	7
1.2 Vaikuttavuus	10
1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus	10
1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	22
1.3 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	25
1.3.1 Sisäasiainministeriö.....	25
1.3.2 Hallinnon tietotekniikkakeskus (HALTIK).....	36
1.3.3 Rajavartiolaitos	41
1.3.4 Pelastustoimi ja hätäkeskukset.....	50
1.3.5 Maahanmuuttohallinto	63
1.3.6 Vähemmistövaltuutettu	80
1.3.7 Syrjintälautakunta	80
1.3.8 Siviilikriisinhallinta.....	81
1.3.9 SOLID-rahastot.....	82
1.3.10 Yhteenveto tiliviraston maksullisesta ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta	84
1.3.11 Tuottavuusohjelman toimeenpano	85
1.3.12 Arvio toiminnan yhdenvertaisuus ja tasa-arvovaikutuksista	86
1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	93
1.5 Tilinpäätösanalyysi	115
1.6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	126
1.7 Arviointien tulokset.....	137
1.8 Yhteenveto väärinkäytöksistä.....	138
2 Talousarvion toteumalaskelma	139
3 Tuotto- ja kululaskelma.....	144
4 Tase	146
5 Liitetiedot	149
5.1 Tilinpäätöslaskelmien liitteet.....	149
5.2 Muut liitteet	162
6 Allekirjoitukset	179

1 Toimintakertomus 2010

1.1 Johdon katsaus

Sisäasiainministeriön hallinnonalan eri sektorit saavuttivat keskeisiltä osin niille vuodelle 2010 asetetut yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet sekä toiminnalliset tulostavoitteet joko kokonaan tai erillisten osatavoitteiden osalta.

Toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta on edelleen parannettu erilaisin kehittämistoimenpitein ja rakenteellisin uudistuksin. Myös määräaikaisen lisärahoituksen käyttömahdollisuus esimerkiksi työttömien poliisien ja Maahanmuuttoviraston lupakäsittelijöiden työllistämiseen on osaltaan mahdollistanut tavoitteiden saavuttamisen.

Poliisin hallintorakenneuudistuksen mukaisesti vuoden 2010 alusta aloittivat toimintansa poliisin operatiivisesta johtamisesta vastaava Poliisihallitus ja poliisitoimen strategisesta ohjauksesta vastaava ministeriön uusi poliisiosasto.

Poliisin ennalta estävää toimintaa on tehostettu, minkä arvioidaan osaltaan vaikuttaneen siihen, että muun muassa pahoinpitelyt ja vahingonteot yleisillä paikoilla ovat vähentyneet. Valtakunnallisilla valvontateemoilla on pystytty vaikuttamaan häiriökäyttäytymiseen yleisillä paikoilla ja liikenneturvallisuuteen. Toimenpiteitä on kohdistettu erityisesti nuoriin ja yleisillä paikoilla tapahtuvaan alkoholin käyttöön.

Esitys poliisilaiksi valmistui määräajassa ja eduskunta on hyväksynyt hallituksen esityksen laiksi ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 106/2009vp). Lisäksi eduskunta on hyväksynyt hallituksen esitykset laeiksi järjestyslain 22 §:n, järjestyksen valvojista annetun lain ja yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta (HE 239/2009vp) ja hallituksen esityksen laiksi arpajaislain muuttamisesta (HE 207/2010vp). Arpajaislain muuttamisesta on annettu edellä mainitun lisäksi kaksi muutakin hallituksen esitystä. Lisäksi laadittiin valtioneuvoston esitys yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi.

Rajaturvallisuustilanne valtakunnan rajoilla ja Rajavartiolaitoksen valvomilla rajanylityspaikoilla on säilynyt vakaana. Maastorajoilla tilanne palautui normaaliksi vuoden 2010 aikana, kun vuonna 2009 lisääntyneet Afganistanin kansalaisten luvattomat rajanylitykset laittoman maahantulon tarkoituksessa saatiin lähes kokonaan tyrehdytettyä pääsääntöisesti yhteistyössä Venäjän rajavartiopalvelun kanssa. Rajaliikenteen kasvu jatkui taantumavuoden 2009 jälkeen voimakkaana.

Rajavartiolainsäädännön uudistamista koskeva lakihanke (HE 219/2008) tuli voimaan 15.6.2010 lukien ja lakihankkeen myötä Rajavartiolaitokselle säädettiin muun ohella uusia toimivaltuuksia törkeän laittoman maahantulon ja siihen liittyvän ihmiskaupan torjuntakyvyn lisäämiseksi. Meripelastuslain päivitys, joka edelleen vahvistaa

Rajavartiolaitoksen roolia johtavana meripelastusviranomaisena, astui voimaan 1.1.2010. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetun lain (PTR-lain) voimaantulo vuoden 2010 alusta lukien paransi huomattavasti mahdollisuuksia entistä tiiviimmän rikostorjuntayhteistyön toteuttamiseksi.

Hankkeet yksimoottoristen helikoptereiden sekä partioveneiden korvaamiseksi ovat edenneet. Vuonna 2010 vastaanotettiin yksi yksimoottorinen helikopteri. Loput kolme vastaanotetaan vuonna 2011. Vuonna 2010 aloitettiin viiden AB412 -kaksimoottoristen helikopterien korvaaminen neljällä uudella meripelastukseen sopivalla helikopterilla. Vuonna 2010 vastaanotettiin kuusi uutta partiovenettä. Kesällä 2010 tilattiin kymmenen lisävenettä. DO 228 -lentokoneiden ympäristönvalvonnassa käytettävän tekniikan uudistamisen I vaihe saatettiin loppuun. Rajavartiolaitokselle oli myönnetty tilausvaltuus ja määräraha öljyntorjuntakykyisen ulkovartiolaivan hankintaan. Hankkeesta toteutettiin 2010 konsepti- ja esisuunnittelu ja hankinta kilpailutettiin syksyllä, varsinaista hankintaa ei ole vielä toteutettu.

Hallituksen esitys uudeksi pelastuslaiksi annettiin eduskunnalle 19.11.2010. Lakiesityksessä on erityisesti huomioitu onnettomuuksien ehkäisyn ja asumisturvallisuuden parantaminen. Lakiehdotuksen keskeinen tavoite on ehkäistä onnettomuuksia ennakolta ja erityisesti parantaa asumisen paloturvallisuutta sekä vähentää palokuolemia. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta ehdotetaan kevennettäväksi. Uuden lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2011 aikana.

Uuden hätäkeskustietojärjestelmän hankinta on aloitettu kesällä 2010. Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen hätäkeskusten aluejaosta 13.1.2010 ja sisäasiainministeriö päätöksen hätäkeskusten sijaintipaikkakunnista 9.3.2010. Helsingin hätäkeskuksen toiminta siirrettiin Keravalle Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskuksen kanssa yksiiin toimitiloihin. Laki ja asetus hätäkeskustoiminnasta on uusittu ja ne tulevat voimaan 1.1.2011. Ensimmäinen hätäkeskusten yhdistäminen uuden aluejaon mukaisesti tapahtuu vuoden 2011 aikana ja uudistus on toteutettu vuoteen 2015 mennessä.

Pelastushenkilöstön toimintakykyä selvittänyt hanke päättyi vuoden 2009 lopussa ja loppuraportin toimenpide-ehdotusten toteuttaminen käynnistyi hallituksen iltakoulussa 19.5.2010 tekemien linjausten mukaisesti.

Ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän UMA:n ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön marraskuussa 2010.

Maahanmuuttoviraston käsiteltäväksi tulevien asioiden kokonaismäärä kasvoi edelleen edellisestä vuodesta. Vireille tuli yhteensä 50 730 asiaa (vuonna 2009 yhteensä 47 681 asiaa). Useissa asiaryhmissä oli merkittävää kasvua, esimerkiksi opiskelijoiden oleskelulupahakemuksissa noin 18 % ja perheenyhdistämisasioiden asiatyypistä riippuen 18 – 55 %. Ainoa selkeä vähennys oli turvapaikanhakijoiden määrässä, joka väheni noin 30 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminnan ohjausvastuu siirrettiin Maahanmuuttovirastolle 1.1.2010 alkaen ja virastoon perustettiin tätä varten erillinen

vastaanottoyksikkö. Vastaanottoyksikkö keskittyi ensimmäisenä toimintavuotenaan yhdenmukaistamaan ja uusimaan kaikki vastaanotto toimintaa koskevat sopimukset.

Eri toimijoiden yhteistyönä käynnistettiin Osallisena Suomessa -hanke, jossa luodaan edellytykset kaikkien maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukselle. Hanke toteutetaan sisäasiainministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, opetusministeriön, Suomen Kuntaliiton, Suomen Kulttuurirahaston ja Svenska Kulturfondenin yhteistyöllä ja yhteisrahoituksella.

Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoraportti valmistui huhtikuussa. Seurantatietojen mukaan ohjelman toimeenpano on edennyt hyvin.

Siviilikriisinhallinnan kansallisen strategian täytäntöönpanoa on jatkettu ja kriisinhallintakeskuksen tulosoajasta on tehostettu. Erityistä huomiota on kiinnitetty siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksien strategiseen ohjaukseen.

Sisäasiainministeriössä on koordinoitu kansallista syrjinnän seuranta järjestelmää, jonka toimeenpanon keskeinen rakenne on laajapohjainen Syrjinnän seurantaryhmä. Kaikille suunnitelmavertaisille viranomaisille annettiin uudet, yhdenvertaisuuslain mukaiset ”Yleiset suositukset yhdenvertaisuussuunnitelman sisällöiksi”.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Sisäasiainministeriö

Sisäasiainministeriö on omalla toiminnallaan tukenut hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista. Poliisitoimi, pelastustoimi ja Rajavartiolaitos ovat osallistuneet sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen. Maahanmuuttopolitiikassa vuoden aikana on kehitetty työvoiman maahanmuuttoa ja maahanmuuttajien kotouttamista, edistetty hyviä etnisiä suhteita sekä vastattu kansainvälisen suojelun antamisen velvoitteisiin. Lisäksi on torjuttu laitonta maahanmuuttoa ja ihmiskauppaa yhteistyössä hallinnonalan muiden sektoreiden kanssa.

Poliisitoimen ohjaus ja poliisiosasto

Poliisin hallintorakenneuudistuksen mukaisesti vuoden 2010 alusta aloittivat toimintansa poliisin operatiivisesta johtamisesta vastaava Poliisihallitus ja poliisitoimen strategisesta ohjauksesta vastaava ministeriön uusi poliisiosasto.

Valtiovarainministeriö on määrännyt 1.1.2010 lukien Poliisihallituksen toimimaan omana kirjanpitoyksikkönään, joka vastaa maksuliikkeestään ja kirjanpidostaan sekä laatii 21 §:ssä tarkoitetun viraston ja laitoksen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Tämän johdosta poliisitoimen tilinpäätös ja toimintakertomus esitetään vuoden 2010 osalta Poliisihallituksen toimesta (pl. sisäasiainministeriön poliisiosasto).

Sisäasiainministeriön poliisiosasto saavutti sille asetetut tavoitteet niin poliisin toimintalinjausten valmistelussa ja Poliisihallituksen tulosohjauksessa kuin poliisitointa koskevan lainsäädännön kehittämisessä sekä kansainvälisissä tehtävissä. Ministeriön ja Poliisihallituksen välisen tulosohjauksen käynnistäminen on ollut yksi poliisiosaston keskeisimmistä tehtävistä vuonna 2010. Poliisiosasto on suoriutunut hyvin myös muista ministeriön normaalin aikataulun mukaisista toiminnan ja talouden suunnittelun ja seurannan edellyttämistä valmisteluelvoitteista.

Poliisiosaston johtamassa työryhmässä arvioitiin poliisin pitkän aikavälin henkilöstötarpeiden kokonaistilannetta ja esitettyjen kehittämistoimenpiteiden toteuttamista. Poliisiosaston asettama työryhmä selvitti poliisivirkamiesten eroamisikään liittyvää asiakokonaisuutta osana poliisin henkilöstöresurssien pitkän aikavälin tarkastelua.

Henkilöllisyyden luomista koskeva hanke (identiteettiohjelma) johtopäätöksineen saatettiin loppuun. Viides talousrikstorjuntaohjelma laadittiin ja käynnistettiin sovitut toimenpiteet. Lisäksi laadittiin kansallinen terrorismitorjuntaohjelma ja käynnistettiin sen toimeenpano. Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa sekä poliisin toimialaan liittyvien siviilikriisinhallintatehtävien toteuttamista selkeytettiin. Kerjäämisen kieltämistä koskeva hallituksen esitys järjestyslain muuttamisesta annettiin eduskunnalle.

Poliisiosaston ja Poliisihallituksen välisestä tehtävänjaosta ja yhteistyöstä poliisin kansainvälisissä tehtävissä sovittiin. Poliisin EU-asioita koskevat prioriteettihankkeet määriteltiin ja niihin liittyvää ennakkovaikuttamista tehostettiin. Europol-päätöksen täytäntöönpanoa koskeva hallituksen esitys jätettiin eduskunnalle.

Poliisiosasto antoi eduskunnalle marraskuun puolivälissä selvityksen koskien poliisin hallintorakennemuutosta.

Ministeriön johto arvioi poliisin hallintorakennemuutuksen kokonaistilannetta ja päätyi siihen, että poliisitoimen strateginen ohjaus edellyttää myös ministeriötasolla riittäviä henkilöstöresursseja, josta syystä poliisiosaston henkilöstömäärää lisätään 30:stä 42:een vuoden 2011 aikana.

Siviilikriisinhallinta

Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksia on edelleen kehitetty valtioneuvoston hyväksymän siviilikriisinhallinnan kansallisen strategian ja valtioneuvoston antaman turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon linjausten mukaisesti sekä niiltä osin, kun valtioneuvoston hyväksymä kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan strategia käsittelee siviilikriisinhallintaa osana kokonaisuutta. Suomen kansallinen siviilikriisinhallinnan strategia on Euroopan unionissa ensimmäinen siviilikriisinhallintaan keskittyvä kansallinen strategia ja se on vaikuttanut muiden jäsenmaiden kansallisten kriisinhallintavalmiuksien lisäksi myös EU:n uudistaessa Euroopan turvallisuusstrategiaansa.

Monenvälisessä yhteistyössä kansainvälisissä järjestöissä sisäasiainministeriö, Kriisinhallintakeskus CMC ja yksittäiset asiantuntijat ovat aktiivisesti osallistuneet YK:ssa ja EU:ssa käynnissä oleviin strategia- ja konseptikehittämisen hankkeisiin. YK:ssa merkittäviä kehityshankkeita on ollut mm. tasa-arvon ja oikeusvaltiokehityksen arvioinnin ja mittaamisen alueella. EU:ssa siviilikriisinhallinnan konsepteista on uudistettu mm. oikeusalueen kehittämisen, poliisityön ja siviili - sotilas -yhteistyön konsepteja sekä operaatioiden lääkintähuollon, henkilöstöhallinnon, logistiikan ja raportoinnin konsepteja ja ohjeita.

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Viranomaisten yhdenvertaisuussuunnittelua on kehitetty vuonna 2010 antamalla uudet yhdenvertaisuuslain mukaiset ”Yleiset suositukset yhdenvertaisuussuunnitelman sisällöiksi”. Suositukset koskevat kaikkia suunnitelmavelvollisia viranomaisia. Ministeriön oikeusyksikkö on myös julkaissut ensimmäisen oppaan yhdenvertaisuussuunnittelun laadulliseksi kehittämiseksi.

Syrjinnän seuranta järjestelmää on kehitetty laajapohjaisen Syrjinnän seurantaryhmän hyväksymän toimintasuunnitelman pohjalta. Vuonna 2010 on panostettu erityisesti tutkimuksen ja tilastoinnin kehittämiseen sekä laadittu syrjinnän seurantaraportti, jonka empiirisen osion muodostaa nuorten, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien henkilöiden koulutuksessa kokemaa syrjintää selvittävä tutkimus. Seurantaraportti, johon tutkimus sisältyy, julkistetaan maaliskuussa 2011.

Kansallinen syrjinnän vastainen kampanja, jota toteutetaan eri ministeriöiden, kansalaisjärjestöjen, valvontaviranomaisten ja neuvottelukuntien yhteistyönä, on jatkunut Euroopan komission osarahoituksella.

Laillisuusvalvonta

Sisäasiainministeriön laillisuusvalvonta perustuu pääosin ministeriöstä ja sen virkamiehistä tehtyjen kanteluiden käsittelemiseen sekä ministeriön alaisen hallinnon laillisuusvalvontaorganisaatioiden ja -järjestelmien tarkastamiseen.

Ministeriötason laillisuusvalvontaa keskitettiin vuonna 2010 ministeriön oikeusyksikölle. Oikeusyksikköön tuli vireille vuonna 2010 yhteensä 15 kanteluasiaa. Näistä viisi otettiin kantelukäsittelyyn ja 10 siirrettiin Poliisihallituksen käsiteltäväksi. Ministeriön osastoille ja yksiköille lähetettiin vuonna 2010 yhteensä 395 kansalaiskirjettä (ei sisällä ministerikirjeitä). Näistä oikeusyksikkö käsittelee 63 kappaletta.

Oikeusasiamiehen ja oikeuskanslerin selvitys- ja lausuntopyyntöjen lukumäärä sisäasiainministeriölle vähentyi Poliisihallituksen aloittamisen jälkeen vuonna 2010. Ministeriön oikeusyksikkö käsittelee näistä pyynnöistä pääosin asiat, joissa on rakenteellisia tai lainsäädännöllisiä seikkoja, sekä pyynnöt, jotka käsittelevät useita hallinnonalan viranomaisia samanaikaisesti.

Eduskunnan oikeusasiamies pyysi kanteluasian käsittelemistä varten sisäasiainministeriöltä vuonna 2010 yhteensä seitsemän selvitystä ja lausuntoa. Oikeuskanslerinviraston vuoden 2010 selvitys- ja lausuntopyynnöistä oikeusyksikkö on käsitellyt asian 2010/927 (Hätäkeskuksen sijaintipaikat, kohde: ministeriön pelastusosasto).

Oikeusyksikkö teki oikeuskanslerinvirastolle sisäasiainministeriön ilmoituksen niin sanotussa huumeepoliisikanteluasiassa. Oikeuskansleri edellytti päätöksessään sisäasiainministeriöltä ilmoituksen siitä, mihin toimenpiteisiin se aikoi ryhtyä oikeuskanslerin vastauksessaan esittämien seikkojen johdosta.

Vuonna 2010 ministeriössä tuli vireille yhteensä 17 uutta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen valitusasiaa. Poliisin toimialaa käsittelee kahdeksan tapausta. Näistä viidessä oli kyse oikeudenkäynnin kestosta, esitutkinnan kesto mukaan lukien. Kaksi tapausta käsittelee poliisin tekemää kotietsintää ja yhdessä oli kyse oikeudenmukaisesta oikeudenkäynnistä yleensä. Ulkomaalais- ja maahanmuuttoasioita oli yhteensä kahdeksan. Tapauksista kuusi liittyi turvapaikanhakijoihin ja Dublin-asetukseen. Kahdessa tapauksessa oli kyse henkilön kääntämisestä Suomesta. Yhden asian kohteena oli Rajavartiolaitos ja kyse oli kotietsinnästä.

Vuonna 2010 Poliisihallituksen muodostamiseen liittyen oikeusyksikön laillisuusvalvontaan on perustettu ylitarkastajan virka. Yksityiskohtaisempi selvitys ministeriön ja sen hallinnonalan laillisuusvalvontatoiminnasta vuonna 2010 julkaistaan laillisuusvalvontakertomuksessa maaliskuussa 2011.

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitos osallistuu omalta osaltaan kansallisen kilpailukyvyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen tavoitteena, että Suomi on Euroopan turvallisin maa. Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on:

- Suomen rajaturvallisuus on parhaalla tasolla Euroopassa. Turvallisimmat ja sujuvimmat liikenneyhteydet Venäjän ja Euroopan unionin välillä kulkevat Suomen rajojen kautta. Rajavartiolaitoksen panos Euroopan unionin ulkorajastrategian kehittämisessä ja eurooppalaisen yhteisvastuun toteuttamisessa on vahva.
- Rajavartiolaitoksen toiminta lisää monipuolisesti ihmisten jokapäiväistä turvallisuutta, erityisesti rajaseudulla ja saaristossa.
- Suomen meripelastusjärjestelmä on Itämeren luotettavin. Johtamis- ja toimintavalmius on merellisten monialaonnettomuuksien varalta hyvä. Rajavartiolaitoksen panos EU:n meripolitiikan toimeenpanossa ja merellisen ympäristöturvallisuuden edistämiseksi on vahva.
- Rajavartiolaitos kykenee toimimaan yhteiskunnan turvaamiseksi kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa, myös sodan aikana. Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa vaikeissakin luonnonoloissa.

Taulukko 1. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (ind)	-	100,0	102	103
Vaikuttavuus (ind)	-	100	104	98
Kustannusvaikuttavuus (ind)	97	100	101	108

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kokonaistunnusluku nousi vuodesta 2009. Nousu aiheutui parantuneesta kustannusvaikuttavuudesta. Kustannusvaikuttavuuden parantuminen aiheutui painotettujen suoritteiden määrän kasvusta, eli Rajavartiolaitos tuotti suhteellisesti enemmän suoritteita pienemmällä taloudellisella panostuksella. Vaikuttavuuden tunnusluku sitä vastoin laski. Tärkeimmät syyt olivat rajaturvallisuuden ylläpitoon kuuluvien rajatarkastusten laadun heikkeneminen sekä rajatapahtumien estämisen heikkeneminen. Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitearvot on määritelty ensimmäistä kertaa vuoden 2009 talousarvioesitykseen.

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta mitataan viidellä osa-alueella. Kullakin vaikuttavuuden osatekijällä on useita mittareita. Nämä muodostavat painotettuina kyseisen vaikuttavuuden tunnusluvun. Vaikuttavuuksien osatekijöiden painotetuista tunnusluvuista puolestaan muodostuu kokonaisvaikuttavuuden tunnusluku.

Taulukko 2. Rajaturvallisuuden ylläpitäminen

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Rajaturvallisuuden ylläpitäminen (1-5)	-	4,3	4,6	4,1
Yhdysmiesten toiminnan perusteella estetyt luvattomat maahantulot (1-5)	-	5,0	4,3	5,0
Arvio yhdysmiesten toiminnan onnistumisesta (1-5)	-	4,0	4,5	4,0
Rajanaapuriyhteistyön seurauksena estämät/havaitsemat/paljastamat oikeudettomat rajanylitykset Schengen-ulkorajalla (kpl)	-	410	10	188
Rajatarkastusten kattavuus (%)	99,9 %	100,0 %	100,0 %	100,00 %
Rajatilannekuvan laatu (1-5)	-	3,9	4,0	3,9
Rajatarkastusten laatu (%)	99,3 %	98,1 %	99,0 %	97,6
Rajatapahtumien estäminen (%)	80 %	95 %	98 %	89 %
Rajatapahtumien paljastaminen (%)	86 %	88 %	93 %	89 %
Rajanylityksiin liittyvä rikollisuus (%)	0,01 %	0,01 %	0,04 %	0,01 %
Koettu rajaturvallisuus (1-5)	-	3,9	4,2	3,9

Rajaturvallisuuden ylläpitämisen kokonaistunnusluku laski vuodesta 2009. Syynä tähän olivat rajatarkastusten laadun heikkeneminen ja rajatapahtumien estämisprosentin lasku. Molempiin syynä ovat yksittäiset jälkikäteen ilmoitulleet rikokset tai rikkomukset joita ei ole havaittu rajatarkastuksissa ja rajavalvonnassa joko lainkaan tai asetetussa määräjassa.

Rajavartiolaitoksen asettamien yhdyshenkilöiden toiminnan tuloksena paljastettiin ja estettiin hieman yli 5 000 luvattoman maahantulon tai siihen liittyvän mahdollisen ihmiskaupan yritystä. Määrä on noin 1 500 suurempi kuin vuonna 2009.

Rajavartiolaitoksen yhdyshenkilötoiminta on osoittanut merkittävyytensä laittoman maahanmuuton torjunnan keskeisenä tekijänä. Yhdyshenkilötoimintaa tullaan vastaisuudessa laajentamaan uusille alueille.

Venäjän rajavartiopalvelu on ilmoittanut ottaneensa vuoden 2010 aikana kiinni yli sata laittoman maahantulon yrittäjää, jossa on selvää laskua viime vuoden 271 henkilöön verrattuna. Toisaalta saatujen havaintojen mukaan laittoman maahantulon paine on siirtynyt Suomen rajalta etelämmäksi erityisesti Liettuan ja Puolan vastaisille rajoille.

Taulukko 3. Sujuvan rajaliikenteen varmistaminen

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Sujuvan rajaliikenteen varmistaminen (1-5)	-	4,5	4,6	4,5
Rajatarkastusten sujuvuus (min)	9	8	9	6
Koettu rajatarkastusten sujuvuus (1-5)	-	3,9	4,0	3,9

Liikenne on ollut pääosin sujuvaa koko vuoden ajan. Henkilöliikenne on kuitenkin ajoittain ruuhkautunut itärajan suurilla rajanylityspaikoilla liikenteen suuresta kasvusta johtuen. Näin tapahtuu erityisesti viikonloppuisin ja venäläisten vapaapäivinä. Vaalimaan rajanylityspaikalla raskas liikenne on ollut lievästi ruuhkautunutta viikonloppuina. Yhtenä vaikuttajana on ollut sähköisen tullauksen entistä hitaampi käsittelynopeus Venäjän tullissa. Venäjällä sähköinenkin tullaus joudutaan käsittelemään manuaalisesti kansallisten määräysten velvoittamana. Muilla rajanylityspaikoilla raskaan liikenteen jonoja ei muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta ole ollut.

Taulukko 4. Viranomaisavun tuominen rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Viranomaisavun tuominen rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille (1-5)	-	4,1	4,1	4,1
RVL:n miehitettyjen toimipisteiden kattavuus (1-5)	-	4,3	4,2	3,9
Partioidin kattavuus maarajalla (%)	1,25 %	1,10 %	1,2 %	1,04
Partioidin kattavuus merirajalla (%)	8,39 %	7,92 %	9,00 %	7,97
RVL:n antama viranomaisapu / kokonaistarve (%)	-	100 %	75 %	100 %
RVL:n merkitys koetulle turvallisuudelle harvaan asutulla alueella (1-5)	-	3,5	4,3	3,5
Viranomaisten näkemys RVL:n merkityksestä harvaan asutun alueen turvallisuudelle (1-5)	-	3,8	4,3	3,8

Rajavartiolaitos on tarjonnut viranomaisapua rajaseudun ja rannikon harvaan asutuilla alueilla samaan tapaan kuin vuonna 2009. Lapissa ja Pohjois-Karjalassa tarjonta on ollut kuitenkin aikaisempaa laajempaa HARVA -hankkeesta johtuen. Partioidin kattavuus maa-alueella on laskenut vuodesta 2009 suunniteltua voimakkaammin vähentyneen partiotuntimäärän vuoksi. Jalka- ja ajoneuvopartioidin vähenemää ei ole kyetty kattamaan lisäämällä helikopteripartiointia, vaan myös sen määrä on laskenut. Vanhentuneen kevyen helikopterikaluston uusinta kasvattaa helikopteripartioidin määrää vuosien 2011 ja 2012 aikana. Merialueella partioidin kattavuus on noussut, syynä tähän on ollut vuotta 2009 runsaampi ilma-aluspartiointi.

Taulukko 5. Merellisen turvallisuuden lisääminen

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Merellisen turvallisuuden lisääminen (1-5)	-	4,3	4,3	4,3
Meripelastusyksiköiden merialueen peittoaste (%)	-	-	93 %	-
Meripelastusavun saapuminen onnettomuuspaikalle tavoiteajassa (1-5)	-	4,9	4,4	4,7
Aluspäästötapausten määrä suhteessa liikennemäärään (%)	0,3 %	0,2 %	0,3 %	0,2 %
Meri- ja ympäristötilannekuvan laatu (1-5)	-	3,6	4,5	3,6

Kaikkiin merihätätapauksiin kyettiin osoittamaan apua. Hätätapauksista 85 %:ssa apu voitiin osoittaa alle 30 minuutissa. Merellisen turvallisuuden lisäämisen kokonaistunnusluku pysyi ennallaan, vaikka Meripelastusavun saapuminen tavoiteajassa -tunnusluku laski. Avun saatavuus ja nopeus sekä suorituskyky olivat kiitettävällä tasolla. Keskimääräinen vasteaika hätätilanteissa oli 28 minuuttia.

Meripelastusyksiköiden merialueen peittoastetta ei voida arvioida johtuen meripelastuksen palvelutasohankkeen käynnistymisen viivästyisestä. Tunnuslukujen laskennan edellyttämää teknistä alustaa ei ole saatu käyttöön vuoden 2010 aikana.

Taulukko 6. Sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen (1-5)	-	3,5	3,6	3,6
Suunnitelmavalmius (1-5)	3,6	3,0	3,8	3,1
Sijoitustilanne (1-5)	4,3	4,3	4,6	4,3
Koulutus (1-5)	3,1	3,4	3,5	3,7
Sotavarustus (1-5)	2,6	3,3	3,0	3,4

Kriisin ajan valmiuksia on aktiivisesti kehitetty vastaamaan arvioituja uhkamalleja ja uusia suorituskykyvaatimuksia. Suunnitelmavalmius, koulutus ja sotavarustus ovat kehittyneet ja sijoitustilanne on ylläpidetty hyvällä tasolla vuoden 2010 aikana, vaikka asetettuja tavoitteita ei saavutettu. Rajavartiolaitoksen entistä vahvempi osallistuminen sotilaallisen maanpuolustuksen tehtäviin sitoo tulosalueelle aiempaa enemmän resursseja valmiussuunnittelun, ammattitaidon ylläpitämisen sekä kertaus- ja valmiusharjoitusten muodossa.

Sotilaallisen maanpuolustuksen tuloksellisuuden tunnuslukujen laskenta muuttui raportointikauden aikana. Tästä syystä vuoden 2008 toteuma ei ole yhteismitallinen vuosien 2009 ja 2010 toteumatietojen kanssa.

Taulukko 7. Kustannusvaikuttavuus

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Kustannusvaikuttavuus (ind)	97	100	101	108
Painotetut suoritteet (1000 kpl)	104 246	98 139	106 490	110 042
Kustannukset (milj. euroa)	244,9	226,4	244,3	240,8

Kustannusvaikuttavuusindeksi parani selvästi vuodesta 2009. Tärkein syy tähän oli painotettujen suoritteiden määrän huomattava nousu vuodesta 2009. Syynä tähän on rajatarkastuksien yhteydessä tehtyjen suoritteiden määrän merkittävä kasvu. Kustannusten nousun syynä on vuoden 2009 epävarmasta taloudellisesta tilanteesta aiheutunut isojen hankkeiden siirto vuodelta 2009 vuodelle 2010. Tämä näkyy molempien vuosien kustannusten loppusummassa. Merkittävin syy, joka vähentää kustannuksia tuloksellisuuden laskennassa verrattaessa vuoteen 2008, on laskentatavan muutos. Vuoteen 2008 asti Rajavartiolaitoksen tuloksellisuuden laskennassa kustannuksina käytettiin kassamenoja ja vuodesta 2009 alkaen kustannustietoja. Näiden erotus esimerkiksi vuonna 2008 oli noin 15,7 miljoonaa euroa.

Pelastustoimi ja hätäkeskukset

Pelastustoimen keskeisenä yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena vuoden 2010 talousarviossa on vähentää onnettomuuksia, erityisesti tulipaloja ja palokuolemia. Onnettomuuden tapahtuessa pelastustoimen tehtävänä on antaa nopeaa ja tehokasta apua sekä pyrkiä pienentämään onnettomuuksista aiheutuneita vahinkoja.

Taulukko 8. Pelastustoimen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tunnusluvut

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma ¹
Tulipalojen määrä, enintään (pl. maastopalot) (kpl)	11 483	12 248	<12 000	11 994
- josta rakennuspalojen määrä	4 485	6 233	<4 400	6 267
Palokuolemien määrä, enintään (hlöä)	108	107	<73	81
Rakennuspaloista aiheutuneiden palovahinkojen korvausten arvo (milj. €)	197	124	<160	156
Rakennuspaloissa pelastetun omaisuuden arvo, milj. euroa	16 837	2 796	10 050	6 638
Luottamus pelastustoimeen, % väestöstä ²	96,0	-	-	-

Lähde: Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO

¹ Vuoden 2010 toteumaluvut ovat arvioita.

² Lähde. Gallup-tutkimus, joka toteutetaan joka 3. vuosi. Vuoden 2005 toteuma: 97 % asukkaista.

Tulipalojen määriä tarkasteltaessa tulee huomioida, että rakennuspalojen tilastointitapaa on tarkennettu. Vuoden 2009 alusta PRONTOssa otettiin käyttöön onnettomuustyyppi ”rakennuspalovaara”. Muutoksessa vanha onnettomuustyyppi ”rakennuspalo” jaettiin kahtia. Osa niistä tehtävistä, jotka aikaisemmin olisi PRONTO-ohjeistuksen mukaisesti pitänyt kirjata rakennuspaloiksi, kirjattiin vuoden 2009 alusta rakennuspalovaaraksi. Vuoden 2008 toteumaluvussa ja vuoden 2010 tavoiteluvuissa ei ole mukana rakennuspalovaaratilanteita.

Tulipalojen (pl. maastopalot) määrä väheni vuonna 2010 noin 2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Rakennuspalojen määrä pysyi vuonna 2010 lähes vuoden 2009 tasolla. Rakennuspaloista noin 55 % oli asuntopaloja, joista noin puolet tapahtui pientaloissa. Kolmanneksessa asuinrakennusten paloista lain edellyttämä palovaroitin puuttui. Palovaroittimien osalta tilanne on kuitenkin hieman parantunut edellisiin vuosiin verrattuna. Tupakkalainsäädännön savukkeiden paloturvallisuutta koskevat muutokset tulivat voimaan 1.4.2010. Nykyisin Suomessa myytävien savukkeiden on oltava niin sanottuja itsestään sammuvia, jolloin on pienempi todennäköisyys, että palava savuke huolimattomasti käsiteltynä sytyttää tulipalon.

Pelastusviranomaisen ensiarvion mukaisten palokuolemien määrä aleni vuosien 2008 ja 2009 tasosta noin viidenneksen. Lähes kaikki kuolemaan johtaneet tulipalot tapahtuivat rakennuspaloissa ja yli puolet palokuolemista tapahtui pientalon paloissa. Palokuolemissa savukkeet ovat edelleen selvästi yleisin syytymissyy. Pahin yksittäinen tulipalo oli Tampereen kolme uhria vaatinut liikehuoneistosta kerrostaloon levinnyt, todennäköisesti tahallaan sytytetty palo. Kaksi uhria vaatineita tulipaloja oli kuusi.

Omaisuuksivahingot rakennuspaloissa ja rakennuspalovaaroissa arvioitiin yhteensä 156 milj. euroksi, mikä on noin 20 % enemmän kuin vuonna 2009. Asuinrakennuspalojen arvioidut omaisuusvahingot pysyivät lähes ennallaan (50 milj. euroa). Tuotanto-, liike- ja varastotilojen palojen arvioidut vahingot kasvoivat kolmanneksella 56 milj. euroon. Rakennuspaloissa pelastetun omaisuuden arvo nousi noin 137 %.

Luottamusta pelastustoimeen mitataan joka kolmas vuosi tehtävällä gallup - tutkimuksella. Vuonna 2010 kyselyä ei tehty, vaan seuraava kysely toteutetaan vuonna 2011.

Tulipalojen syytymissyytä tarkasteltaessa voidaan nähdä, että savukkeesta syttyneiden tulipalojen kokonaismäärä on vähentynyt vuonna 2010 edelliseen vuoteen verrattuna. Savukkeesta on arvioitu syttyneen 14 % vähemmän tulipaloja vuonna 2010 kuin vuotta aiemmin. Havaintojen vähäisestä määrästä johtuen minkään yksittäisen tulipalotyypin lukumäärän ei voi kuitenkaan sanoa vähentyneen tilastollisesti. Savukkeesta syttyneitä rakennuspaloja on arvioitu olevan 11 % ja asuinrakennuspaloja 7 % vähemmän kuin vuosi sitten. Tiedot savukkeiden osuudesta palokuolemapaauksissa saadaan viranomaislähteiden osalta selvitettyä vertailukelpoisesti vasta poliisin tutkintojen valmistuttua.

Taulukko 9. Savukkeesta syttyneiksi arvioitujen tulipalojen lukumäärät huhti-joulukuussa 2009 ja 2010 (PRONTO:n tiedot, Esa Kokki, Pelastusopisto)

	Lukumäärä 2009 (95 % luottamusväli)	Lukumäärä 2010 (95 % luottamusväli)	Erotus
Rakennus	227 (198-259)	203 (176-232)	-11 %
Asuinrakennus	173 (148-201)	161 (137-188)	-7 %
Liikenneväline	8 (3-16)	9 (4-17)	+13 %
Maasto	286 (254-321)	265 (234-299)	-7 %
Muu	253 (223-286)	191 (165-220)	-25%
Tulipalot yhteensä	774 (720-830)	668 (618-721)	-14%

Hätäkeskustoiminnalle asetettiin vuoden 2010 talousarviossa yhteiskunnallinen vaikuttavuustavoite, jonka mukaan Suomessa on vuonna 2015 yhtenäinen, verkottunut ja luotettava valtakunnallinen Hätäkeskuslaitos, joka ensimmäisenä lenkinä vastaa avun tarpeeseen viipymättä ja ammattitaitoisesti.

Tavoitteen edellyttämät keskeiset päätökset mm. hätäkeskustoiminnan strategiasta, aluejaosta ja hätäkeskusten sijainnista on tehty ja hankkeet käynnistetty. Uudistus etenee suunnitelmien mukaisesti aikataulussa.

Taulukko 10. Hätäkeskustoiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tunnusluvut

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Hätäkeskus vastaa puheluun nopeasti Hätäpuheluun vastataan 10 sekunnissa (x %-ssa hätäpuheluista)	87 %	91 %	90 %	91 %
Hätänumeroon soittaneet ovat tyytyväisiä hätäkeskuslaitoksen palveluihin Hätänumeroon soittaneiden tyytyväisyys hätäkeskusten tuottamiin palveluihin (asteikolla 1-5), vähintään	4,28	4,38	4,40	4,33

Hätäkeskusten puheluun vastaamisnopeutta kuvaavan tunnusluvun toteuma ylitti asetetun tavoitteen. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavan tunnusluvun kehitystä voidaan pitää erinomaisena. Hätäkeskuksen vastausnopeus hätäpuheluihin kuvaa resursoinnin onnistumista.

Huhti-toukokuussa 2010 tehdyn kyselyn mukaan hätänumeroon soittaneiden asiakkaiden tyytyväisyys hätäkeskuslaitoksen palveluihin pysyi lähes edellisen vuoden tasolla ja on erinomaisella tasolla. Hätänumeroon soittaneita pyydettiin arvioimaan saamaansa palvelua neljällä osa-alueella. Arvioitavana olivat puhelimeen vastaamisen nopeus, hätäkeskuspäivystäjän palveluasenne, hätäkeskuspäivystäjän asiantuntemus sekä puhelimesta annettujen ohjeiden selkeys. Hätäkeskukseen huhtikuussa 2010 soittaneet ovat erittäin tyytyväisiä kaikkiin kysytyihin palvelun osa-alueisiin. Hätäpuheluun vastaamisen nopeudessa arvosana on sama kuin vuonna 2009. Muissa kolmessa arvioidussa tekijässä arvosanat ovat laskeneet hieman.

Maahanmuuttohallinto

Maahanmuuttohallinnon yhteiskunnallisina vaikuttavuustavoitteina on ollut varmistaa, että maahanmuutto- ja pakolaispolitiikassa toteutuvat perus- ja ihmisoikeudet, hallinto on toimivaa ja oikeusvarmaa sekä noudattaa hyvän hallinnon periaatteita. Lisäksi tavoitteena on ollut torjua laitonta maahanmuuttoa ja ihmiskauppaa sekä parantaa kotouttamisen vaikuttavuutta ja tehostaa sen ohjausta. Maahanmuuttohallinto on myös pyrkinyt kehittämään työvoiman maahanmuuttoa ottaen huomioon väestökehitys ja työvoiman tarve.

Maahanmuuttovirastolle asetettuna yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että niiden muutoksenhakutuomioistuinten päätösten, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan sillä perusteella, että virasto on tehnyt laintulkinta- tai menettelytapavirheen, on enintään 5 % valitusten kokonaismäärästä. Kertomusvuonna tämä tavoite saavutettiin. Edellä mainituilla perusteilla valitus hyväksyttiin 0,6 %:ssa tapauksista. Toisena yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on se, että kuntiin sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa olisi enintään kaksi kuukautta.

Taulukko 11. Maahanmuuttoviraston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattorit

Tunnusluku	2008	2009	2010	2010
	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma
Päätösten pysyvyys muutoksenhaussa (%) ³	> 95	> 95	> 95	>95
Kuntaan sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa, enintään kk ⁴	2,9	5,6	2	3,5

Sisäasiainministeriö on vuoden 2010 aikana antanut useita ulkomaalaislain ja maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (kotouttamislaki) muutosesityksiä, joiden avulla Suomen turvapaikkapolitiikkaa on lähennetty muiden Pohjoismaiden ja eräiden EU:n jäsenmaiden turvapaikkapolitiikkoihin nähden.

Vuoden aikana käsiteltiin EU:n neuvostossa komission muutosehdotuksia lähes kaikkiin niihin EU-säädöksiin, jotka muodostavat yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän. Suomi toimi aktiivisesti tehokkaamman ja yhdenmukaisemman sääntelyn edistämiseksi kaikilla turvapaikkajärjestelmän osa-alueilla ja tuki puheenjohtajavaltion ponnisteluja säästöjen hyväksymiseksi Tukholman ohjelman aikataulussa vuoteen 2012 mennessä. Etenkin nopea edistyminen EU:n turvapaikkaviraston perustamisesta koskevissa neuvotteluissa oli tärkeä askel kohti entistä yhtenäisempää järjestelmää.

Eduskunta hyväksyi loppukeväällä 2010 turvapaikkaselvitykseen perustuneen hallituksen esityksen (HE 240/2009). Lainmuutokset tulivat voimaan 1.8.2010. Ulkomaalaislakiin lisättiin säännökset oleskeluluvan hakijan ja perheenkokoajan iän

³ Tavoitteena on, että niiden muutoksenhakutuomioistuinten päätösten, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan sillä perusteella, että virasto on tehnyt laintulkinta- tai menettelyvirheen on alle 5 % valitusten kokonaismäärästä. Niitä päätöksiä, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan olosuhteiden muuttumisen perusteella, ei oteta tässä huomioon.

⁴ Oleskeluluvan myöntämisen tiedoksisaannista kuntaan muuttoon kuluva aika.

selvittämisestä oikeuslääketieteellisellä tutkimuksella. Perheenyhdistämistä koskevia säännöksiä tarkistettiin ja täydennettiin. Lisäksi turvapaikanhakijan työnteko-oikeutta osittain rajoitettiin.

Ulkomaalaisrekisterilain ja verotusmenettelylain 1.3.2010 voimaan astuneilla muutoksilla tehostetaan ja parannetaan tietojenvaihtoa ja yhteistyötä veroviranomaisten ja ulkomaalaisasioita hoitavien viranomaisten välillä.

Maaliskuussa 2010 eduskunnalle annettiin hallituksen esitys, jolla haluttiin rajoittaa kansainvälistä suojelua hakevien EU-kansalaisten mahdollisuuksia vastaanottopalveluihin (HE 25/2010). Muutoksen taustalla olivat näiden maiden kansalaisten lisääntyneet turvapaikkahakemukset. Lainmuutokset tulivat voimaan 1.7.2010, jonka jälkeen EU-kansalaisten hakemukset vähenivät selvästi.

Vuoden 2010 aikana Maahanmuuttoviraston, poliisin, rajaviranomaisten ja vastaanottokeskusten yhteistyötä on tiivistetty turvapaikkaprosessin sujuvuuden lisäämiseksi. Maahanmuuttovirasto ja poliisi ovat tehostaneet turvapaikkahakemusten seulontaa sellaisten hakemusten priorisoimiseksi, jotka on todennäköisesti mahdollista ratkaista nopeasti.

Lakiin kotoutumisen edistämisestä sisältyy luku Osallisena Suomessa -kokeilusta. Kokeilun tavoitteena on kehittää selkeä ja johdonmukainen kotoutumiskoulutuksen uusi malli aikuisille maahanmuuttajille sekä tukea lasten ja nuorten kotoutumista. Kokeilu perustuu kolmeen asiakaslähtöiseen kotoutumisen polkuun: nopeasti työmarkkinoille suuntaavien polku 1, erityistä tukea tarvitsevien polku 2 ja lasten ja nuorten polku 3. Kokeilun päätyttyä arvioidaan kokeiltujen vaihtoehtoisten mallien vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta suhteessa nykyiseen kotoutumiskoulutuksen järjestelmään. Arvioinnin perusteella laaditaan esitykset pysyväksi lainsäädännöksi ja uudeksi kotoutumiskoulutuksen malliksi. Kokeilu toteutetaan sisäasiainministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, Suomen Kuntaliiton, Suomen Kulttuurirahaston ja Svenska Kulturfondenin yhteisrahoituksella.

Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi valtion ja pääkaupunkiseudun kuntien välille laaditun aiesopimuksen toteutus aloitettiin vuonna 2010 ja seurantaan perustuen sovittiin toteutuksesta vuonna 2011. Hallitusohjelman mukaisen pilottiohjelman maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistämisestä maahanmuuttajatiheillä tai muutoin merkittävillä maahanmuuttoalueilla toimeenpanoa jatkettiin.

Sisäasiainministeriön yhteydessä toimiva valtakunnallinen Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO) ja sen neljä alueellista neuvottelukuntaa ovat edistäneet kulttuurien välistä vuoropuhelua ja maahanmuuttajien osallisuutta. Tavoitteitaan ETNO on edistänyt mm. järjestämällä yleisötilaisuuksia maahanmuuttajiin ja etnisiin vähemmistöihin liittyvistä aiheista, laatimalla lausuntoja ja kannanottoja sekä tiedottamalla.

1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille

Poliisin osuus momentin 26.01.65 (Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet) käytöstä oli noin 62 % (0,727 milj. euroa). Poliisi on maksanut momentilta kansainvälisten yhteistyöelinten pakollisia jäsenmaksuja (Interpol, FIUNET, Egmont, FATF) sekä Suomen osuuksia kansainvälisten tietoliikenneverkkojen käyttö- ja ylläpitokustannuksista (SISNET, C-SIS Shengen).

Maahanmuuttohallinnon osuus momentin käytöstä oli noin 35 % (0,413 milj. euroa). Tämä osuus sisälsi jäsenmaksut ja maksuosuudet kansainvälisille maahanmuutto- ja siirtolaisuusjärjestöille (ICMPD, IOM, IGC). Vuoden 2010 talousarviossa olleen määrärahan ylittyminen 6 227, 42 eurolla aiheutui Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) jäsenmaksun ja maksuosuuksien arvioitua suuremmasta määrästä.

Suomi liittyi vuoden 2010 aikana Cospas-Sarsat ohjelmaan. Cospas-Sarsat on satelliittipaikannusta maalla, merellä ja ilmassa hyödyntävä maailmanlaajuinen etsintä- ja pelastusjärjestelmä. Rajavartiolaitos on maksanut momentilta vuoden 2010 jäsenmaksunot (0,032 milj. euroa). Maksun suuruus on noin 3 % momentin kokonaiskäytöstä.

Pelastustoimen valtionavustukset

Pelastustoimen valtionavuista on säädetty lailla alueen pelastustoimen valtionavustuksesta (1122/2003). Lain tarkoituksena on edistää pelastustoimen valmiutta ja palvelujen laatua sekä tehostaa voimavarojen käyttöä. Valtionavustuksen määrä on enintään 40 % hyväksyttävistä kustannuksista. Pelastustoimen valtionavustuksiin osoitettiin vuoden 2010 talousarviossa 3,51 milj. euroa momentille 26.30.31. Momentilta myönnetyn rahoituksen tavoitteena on tukea pelastuslaitosten mahdollisuuksia uusien kalustoaan, käynnistää järjestelmähankkeita sekä käynnistää erilaisia kehittämishankkeita. Lisäksi määrärahan avulla edistetään pelastustoimen alueiden tasapainoista kehittämistä.

Taulukko 12. Pelastustoimen valtionavustusten tuloksellisuustavoitteet

	2008 toteuma		2009 toteuma		2010 tavoite		2010 toteuma	
	kpl	euroa (1 000)	kpl	euroa (1 000)	kpl	euroa (1 000)	kpl	euroa (1 000)
Tuetut kehittämis- ja järjestelmähankkeet	2	25	1	6	4	500	1	6
Tuetut pelastusajoneuvot	48	3 448	42	3 623	35	2 910	47	3 535
Tuetut kuntien johtokeskukset	1	37	2	7	2	100	1	3

Aluehallintovirastoille myönnettiin vuonna 2010 määrärahaa 3,51 milj. euroa, josta aluehallintovirastot osoittivat pelastuslaitoksille yhteensä noin 3,544 milj. euroa. Aluehallintovirastojen myöntämien valtionavustusten määrä ylittää vuodelle 2010 budjetoidun valtionavustusmäärärahan, koska summassa on mukana vuodelta 2009 siirtynyttä määrärahaa.

Pelastustoimen valtionavustukset on sovitettu yhteen Palosuojelurahaston myöntämien avustusten kanssa siten, että Palosuojelurahasto ei myönnä avustuksia pelastustoimen valtionavustusten piiriin kuuluviin hankkeisiin. Myönnetty valtionavustus on erityisesti alueellisesti merkittävää. Aluehallintovirasto toimii valtionapuviranomaisena ja sovitaa yhteen oman alueensa pelastuslaitosten kalustohankinnat yhteistyössä pelastuslaitosten kanssa. Tällä menettelyllä pyritään varmistamaan kaluston sijoittuminen alueellisten riskien kannalta mahdollisimman optimaalisesti ja samalla tuetaan alueiden tasapuolista kehittymistä.

Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot

Vuoden 2010 talousarviossa momentille 26.30.43 (Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot) myönnettiin 10,0 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin viranomaisradioverkon hintatuen ja alijäämätuen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle. Momentilta myönnetyn rahoituksen tavoitteena on turvata viranomaisradioverkon toiminta. Verkon käyttökustannukset sopeutetaan käyttäjämaksuista ja tuesta tulevaan rahoitukseen.

Suomen Erillisverkot -konserni tuottaa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen ja sisäisen turvallisuuden varmistamiseen tietoliikennepalveluja. Suomen valtio omistaa konsernin kokonaisuudessaan. Laajin yhtiön tuottamista palveluista on viranomaisradioverkko VIRVE. Tämän lisäksi konserni operoi kahta muuta turvallisuusverkkoa. Joulukuussa 2010 käynnistetyn uuden tytäryhtiö Leijonaverkot Oy:n tehtävänä on operoida ja hoitaa yhteiskunnan kriittiseen infrastruktuuriin kuuluvia valtion omistuksia.

Valtioneuvoston päätös 16.12.2010 oikeuttaa sisäasiainministeriön korottamaan yhdessä tai useassa erässä yhteensä enintään 90,0 milj. euroa valtion kokonaan omistaman Suomen Erillisverkot Oy:n omaa pääomaa edelleen sijoitettavaksi uuden tytäryhtiön Leijonaverkot Oy:n oman pääoman korottamiseksi. Valtion vuoden 2010 IV lisätalousarviossa varattiin 90,0 miljoonaa euroa käytettäväksi Suomen Erillisverkot Oy:n tai sen tytäryhtiön oman pääoman maksuun.

VIRVE-verkon käyttötalous on pyritty vakauttamaan niin, että verkon tuotot ja kustannukset ovat tasapainossa. VIRVE-liittymämäärä vaihtelee kuukausittain ja pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna määrissä on pientä kasvua. Vuoden 2010 lopussa VIRVE liittymämäärä oli 510 kpl edeltävää vuotta korkeampi (31 363 liittymää).

VIRVE-verkon palveluiden tuotannon kustannustehokkuus on parantunut. VIRVE-verkon kustannukset kasvoivat vuoden aikana noin 5 % ja liikennemäärät kasvoivat noin 25 %. VIRVE-verkossa välitettyjen ryhmäpuhuteluiden määrä kasvoi vuoden aikana

noin 30 % noin 900 000 ryhmäpuheluun / viikko ja lyhytsanomien määrä kasvoi noin 24 % (keskimäärin 31 milj. viestiä / viikko). VIRVE-liikenteen tuotantokustannukset olivat alle 1,4 senttiä / lyhytsanomaviesti tai puheluminuutti.

Vuoden 2010 aikana Suomen Erillisverkot – konserni kasvatti vertailukelpoisen, jatkuvan liiketoiminnan liikevaihtoa 0,7 milj. euroa ja säilytti kannattavuuden entisellä tasolla. Suomen Erillisverkot -konsernin liikevaihto oli vuonna 2010 yhteensä 26,800 milj. euroa.

Tytäryhtiö VIRVE Tuotteet ja Palvelut Oy:n liikevaihto oli vuonna 2010 noin 3,2 milj. euroa (2,8 milj. euroa v. 2009) ja sen palveluksessa oli seitsemän henkilöä. Yhtiö maksoi konserniavustusta emoyhtiölle 0,7 milj. euroa (0,4 milj. euroa v. 2009).

Valtion korvaus kunnille sekä pakolaisten ja turvapaikkojen vastaanotto

Asiat raportoidaan kokonaisuudessaan luvussa 1.3.5.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta

1.3.1 Sisäasiainministeriö

Toiminnan taloudellisuus

Sisäasiainministeriön osastokohtaiset nettokustannukset alla olevassa taulukossa on saatu jakamalla ministeriön ylijohdon menot, toimitilamenot ja muut yhteiset menot sekä tukipalveluita tuottavien yksiköiden menot henkilötyövuosien suhteessa osastoille. Jaettavat menot ovat olleet nettomenoja. Jakoperusteena ovat henkilötyövuodet. Siirtotalouden tuottoja tai kuluja tai muita sisäisiä kuluja ei ole laskettu mukaan. Palvelukeskusten palvelumaksut sisältyvät kustannuksiin. Kustannusajurina on kohdennettu työpanos, joten kustannukset ovat pienentyneet samassa suhteessa työpanoksen kanssa.

Ministeriön organisaatiossa tapahtui vuoden 2010 alussa muutoksia, jotka vaikuttavat kustannusrakenteeseen. Ministeriön poliisiosaston koko pieneni merkittävästi, kun osa toiminnoista siirrettiin osaksi Poliisihallitusta. Valtion vastaanottokeskukset siirrettiin ministeriön yhteydestä Maahanmuuttoviraston yhteyteen. Poliisiosaston muutoksen osalta vertailutietojen laskeminen uudelleen ei ole ollut mahdollista. Vastaanottokeskukset on toimintakertomuksessa käsitelty omana eräänä edellisinä vuosina.

Taulukko 13. Ministeriön kustannukset osastoittain

Kustannukset 1 000 euroa Osasto/yksikkö	2008	2009	2010	Muutos 2009–2010
Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö (ml. Siviilikriisinhallinta)	1 544	837	2 201	163 %
Ministeriön oikeusyksikkö	450	771	1 148	49 %
Poliisiosasto	23 312	31 220	3 796	-88 %
Pelastusosasto	7 113	6 068	6 393	5 %
Maahanmuutto-osasto	5 502	5 861	6 591	12 %
Vähemmistövaltuutettu, syrjintälautak.	1 022	1 267	1 502	18 %
Yhteensä ilman vastaanottokeskuksia	38 943	46 026	21 631	-53 %
Vastaanottokeskukset	8 318	15 752	0	
Yhteensä	47 261	61 778	21 631	

Ministeriön kokonaiskustannukset ilman vastaanottokeskusten kustannuksia ovat pienentyneet selvästi edellisestä vuodesta johtuen poliisiosaston koon pienenemisestä ja toiminnan luonteen muuttumisesta.

Kansainvälisten asioiden yksikön osalta nettokustannusten kasvuun on vaikuttanut teknisen tuen tuottojen merkittävä väheneminen edellisvuoteen verrattuna ja myös toiminnan volyymin kasvu, minkä johdosta kokonaiskustannukset ovat kasvaneet. Ministeriön oikeusyksikön osalta tuotot ovat hieman pienentyneet edellisvuodesta,

mutta ostopalveluiden menot ovat kasvaneet johtuen Solid-rahoituksella rahoitetuista hankkeista. Pelastusosaston ja maahanmuutto-osaston erilliskustannukset ovat hieman pienentyneet edellisvuodesta, vaikka kokonaiskustannukset yhteiskustannusten jaon jälkeen ovatkin kasvaneet, koska osastojen suhteellinen osuus kustannusten jakajien vähentymisen myötä on kasvanut.

Osastoille jaettujen yhteiskustannusten osuus on pienentynyt jonkin verran (-25 %), mikä ei ole täysin samassa suhteessa kuin muissa kustannuksissa tapahtunut lasku. Tähän on osasyynä Haltikin siirtyminen kokonaisuudessaan maksulliseen toimintaan, minkä johdosta Haltikin veloittamat palvelumaksut näkyvät ministeriössä kustannuksina aikaisemmasta suorasta määrärahakirjauksesta poiketen. Tukitoiminnoissa ja toimitiloissa on myös sellaisia kustannuksia, jotka eivät ole suoraan riippuvaisia henkilöstömäärän pienemisestä. Yhteiskustannuksia merkittävästi pienentää myös niihin sisältyvän lomapalkkavelan muutos johtuen henkilöstömäärän pienemisestä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty työajan seurannan kautta kohdennetun työpanoksen jakautuminen toiminnoille. Työaikatiedot on kerätty kolme kertaa vuodessa tehtävällä kyselyllä. Työaikakyselyn kautta koottujen tietojen aineistoa voidaan pitää varsin kattavana, koska saatujen vastausten osuus kattaa 99,3 % ministeriön vuoden 2010 henkilöstöhallinnon tietojen mukaisesta lopullisesta henkilötyövuosimäärästä (266,2 htv).

Taulukko 14. Ministeriön työaikatietojen perusteella kohdennetun työpanoksen jakautuminen toiminnoittain

Toiminto	HTV	HTV	HTV	%	Muutos
	2008	2009	2010	htv:stä 2010	2009-2010
Johto	18,1	21,5	16,9	6 %	-21 %
Kehittäminen	53,8	54,7	27,2	10 %	-50 %
Suunnittelu ja ohjaus	32,8	40,5	21,7	8 %	-46 %
Säädösvalmistelu	25,9	29,8	33,9	13 %	14 %
EU- ja kansainväliset tehtävät	42,9	43,5	34,1	13 %	-22 %
Osaston/yksikön sisäinen hallinto	49,5	49,0	29,9	11 %	-39 %
Ministeriön sisäinen hallinto	69,2	64,7	58,4	22 %	-10 %
Ulkoisen viestintä	9,1	8,4	13,3	5 %	58 %
Muut tehtävät	53,8	57,6	29,0	12 %	-50 %
Yhteensä	355,1	369,7	264,4	100 %	-28 %

Kokonaishenkilötyövuosimäärän lasku näkyy toiminnoittaisessa jaossa, vaikka toimintoihin käytetty työaika ei ole kaikilta osin vähentynyt samassa suhteessa. Suhteellisina osuuksina kokonaistyömäärästä säädösvalmistelun, ministeriön sisäisen hallinnon sekä viestinnän osuus on kasvanut. Säädösvalmistelun ja viestinnän osalta työajan seurannan lomaketta on täsmennetty edellisvuodesta, minkä johdosta myös työaikakirjaukset ovat kohdistuneet tarkemmin. Säädösvalmisteluun käytetty työpanos on kasvanut edellisvuodesta johtuen viimeiseen hallitusvuoteen painottuneesta

hallitusten esitysten määrästä. Kehittämiseen kohdistunut työaika on vähentynyt, mikä selittyy suurimmalta osin poliisihallinnon edellisiin vuosiin kohdistuneen mittavan kehittämistyön päättymisestä. Työaikakyselyä on täydennetty tuottavuustoimenpiteiden seurantaan liittyvällä henkilötövuosikyselyllä, jonka tuloksia on kuvattu tarkemmin kohdassa Tuottavuusohjelman toimeenpano.

Seuraavassa taulukossa kustannukset on saatu jakamalla ministeriön kokonaiskustannukset toiminnoille kohdennetun työpanoksen suhteessa.

Taulukko 15. Kustannusten jakautuminen toiminnoittain

Kustannukset (1 000 euroa)	2008	2009	2010	Muutos 2009–2010
Toiminto				
Johto	1 988	2 673	1 380	-48 %
Kehittäminen	5 902	6 815	2 224	-67 %
Suunnittelu ja ohjaus	3 598	5 039	1 782	-65 %
Säädösvalmistelu	2 835	3 703	2 772	-25 %
EU- ja kansainväliset tehtävät	4 701	5 420	2 790	-49 %
Osaston/yksikön sisäinen hallinto	5 429	6 096	2 445	-60 %
Ministeriön sisäinen hallinto	7 591	8 059	4 777	-41 %
Ulkoisen viestintä	1 005	1 049	1 087	4 %
Muut tehtävät	5 895	7 172	2 374	-67 %
Yhteensä	38 944	46 026	21 631	-53 %

Rahoitusrakenne ja talousarvion toteutuminen

Ministeriön rahoitusrakenne on muuttunut edellisestä vuodesta johtuen organisaation koon pienentymisestä sekä muutamista budjetointiin liittyneistä muutoksista.

Taulukko 16. Rahoitusrakenne ja talousarvion toteutuminen

Rahoitus (1 000 euroa)	2008	2009	2010
Kulutusmenot			
Mom. 26.01.01.1 (ml siirtomr)	20 834	21 833	19 879
26. muut kulutusmenot*	28 614	43 221	7 352
Muut kulutusmenot	247	3 278	131
Kulutusmenot yhteensä	49 695	68 332	27 362
Muu budjettirahoitus			
26. siirtomenot *	12 790	21 629	48 677
Tulomomentit	-281	-9 374	-5 053
Arvonlisäverot	2 959	3 966	4 765
Muu budjettirahoitus**	6 136	579	17 965
Muu budjettirahoitus yhteensä	21 604	16 800	66 354
Tulorahoitus			
Maksullinen toiminta	-1 983	-2 718	-11
Yhteistoiminta	-948	-1 855	-799
Muut tuotot	-492	-319	-969
Tulorahoitus yhteensä	-3 423	-4 892	-1 779
RAHOITUS YHTEENSÄ	67 876	80 240	91 937

* Sisältää myös SOLID-rahastojen menomomentit

** Sisältää myös PLM:n Tuve-rahoituksen

Kulutusmenomomenttien käytön määrä on selvästi vähentynyt edellisvuoteen verrattuna johtuen vuoden 2010 alussa tapahtuneista organisaatiomuutoksista. Ministeriön koon pienentyminen ja tuottavuussäästöt ovat vähentäneet ministeriön toimintamenojen käyttöä. Poliisitoimen toimintamenojen osuus ministeriössä käytetyistä toimintamenoista on merkittävästi vähentynyt. Valtion vastaanottotoiminnan menot ovat siirtyneet Maahanmuuttovirastoon. Muissa kulutusmenoissa näkyy enää vain EU:n osallistuminen matkakustannusten korvauksiin.

Muussa budjettirahoituksessa pääluokan 26 siirtomenoja lisää Suomen Erillisverkkojen pääomittaminen. Tulomomentit sisältävät pääasiassa Solid-rahastoista saadut tuotot, mistä johtuen tulojen taso vaihtelee riippuen ohjelmien etenemisestä. Arvonlisäveromomenttien sekä muun budjettirahoituksen määrää lisää TUVE-rahoitus, joka on PLM:n pääluokan rahoitusta.

Tulorahoituksen pienentyminen johtuu poliisin lupatoiminnan tuottojen siirtymisestä ministeriöstä Poliisihallitukseen. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ovat hieman pienentyneet edellisvuodesta yhteisrahoitteisen projektitoiminnan vähennytyä. Muissa tuotoissa suurimmat erät ovat Poliisihallitukselta laskutetut vuokratuotot (0,179 milj. euroa) ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusten korvaukset (0,433 milj. euroa).

Ministeriön kirjanpidossa on muutamia virheellisiä tuottojen liikekirjanpidon kohdennuksia maksullisen toiminnan, vuokratuottojen, yhteistoiminnan tuottojen ja muiden tuottojen välillä. Tämä on korjattu laskelmissa.

Taulukko 17. Ministeriön momentin 26.01.01.1 nettomenojen kehitys 2008-2010 2010

Menot 1 000 euroa	2008	2009	2010	Muutos % 2009-2010
Tuotot	-831	-557	-915	43
Aineet ja tarvikkeet	436	398	336	-14
Henkilöstökulut	15 067	15 506	13 964	-10
Vuokrat	3 051	3 264	3 291	1
Palvelujen ostot	1 996	2 206	2 276	4
Muut kulut	708	697	712	2
Muut tiliryhmät	407	319	215	-26
Nettomenot yhteensä	20 834	21 833	19 879	-9

Sisäasiainministeriön toimintamenojen 26.01.01.1 nettomenot laskivat 1,954 milj. euroa. Toimintamenoihin kohdistuva siirtyvä erä nousi 5 % 2,404 milj. euroon (1,718 milj. euroa/2009). Momentin käytön tasoon vaikuttavat tuottavuusvähennyksiin liittyvät säästöt sekä poliisiosaston koon pienentyminen.

Tuotot ovat kasvaneet edellisestä vuodesta johtuen siitä, että vuokratuottojen määrä on kasvanut Poliisihallitukselta perittävien vuokrien takia. Laskelmien tekemisen yhteydessä huomattiin kirjanpidossa virhe, jonka seurauksena ministeriön toimintamomentille kirjatut maksullisen toiminnan tuotot ja muut tuotot ovat liian suuret. Sen sijaan vuokratuottojen määrä on liian pieni. Toiminnan tuotot yhteensä on momentille kirjattu kuitenkin oikein.

Aineiden ja tarvikkeiden osuutta on vähentänyt siirtyminen laajemmin leasing-menettelyyn atk-laitteiden osalta. Henkilöstökulujen lasku selittyy organisaatiomuutoksesta sekä tuottavuustavoitteista johtuvalla ministeriön henkilöstön määrän vähenemisellä. Toimitilavuokrat ovat säilyneet edellisvuosien tasolla organisaatiomuutoksista huolimatta, koska ministeriö on edelleenkin vastannut Vuorikadun toimitilojen vuokrasta, joista osa Poliisihallituksen osuudesta on laskutettu edelleen. Palveluiden ostoissa ovat kasvaneet viran- ja toimenhakuilmoitukset johtuen poliisihallinnon organisaatiomuutoksista (29 ilmoitusta 70:stä) ja tietohallinnon asiantuntija- ja tutkimuspalveluista (mm. Tilha- ja M2-tietojärjestelmien käyttöönottojen kustannukset). Myös ravitsemuspalvelut ovat kasvaneet edelleen. Kohdan muut tiliryhmät osalta nousua on kustannusten korvauksissa valtion virastoille, koska Maahanmuuttovirastolle on maksettu palkkamenojen korvauksia organisaatiomuutokseen liittyen. Sen sijaan yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet ovat pienentyneet merkittävästi.

Ministeriön talousarvion toteutumista on muilta osin esitetty tarkemmin tilinpäätösanalyysin yhteydessä.

Toiminnan tuottavuus

Vuoden 2010 alussa tapahtunut poliisin hallintorakenneuudistus näkyy sisäasiainministeriön suoritemäärissä ja edelleen tuottavuutta kuvaavissa indekseissä. Työn tuottavuus (tuotos/työpanos) on kohonnut edelliseen vuoteen verrattuna huomattavasti pienentyneen henkilöstömäärän vuoksi. Suoritemäärissä ei ole tapahtunut kovin suuria muutoksia lukuun ottamatta eduskunnalle annettavia selvityksiä tai EU-neuvoston työryhmäkokousten lukumäärää, joissa kaikissa poliisin osuus on ollut keskeinen. Myös selvitys- ja tutkimustoiminnan poikkeama johtuu poliisin toimintaa koskevien kantelujen siirtymisestä Poliisihallitukselle. Viestinnän ja tiedotustoiminnan siirtyminen sähköiseen mediaan näkyy suoritteiden vähenemisenä (verkkolehdet, lehdistökatsausten muuttuminen sähköisiksi media-analyyseiksi). Kokonaistuottavuus (tuotos/kulut) on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaistuottavuuteen liittyvä kokonaispanosindeksi on laskettu tuotto- ja kululaskelman tietoja hyödyntämällä.

Taulukko 18. Ministeriön tehtävät ja suoritteet sekä tuottavuus 2008-2010

Tehtävät	Htv		Htv		Htv		Suoritteet	Suorite-	Suorite-	Suorite-
	2008	%	2009	%	2010	%		lukumäärä	lukumäärä	lukumäärä
	2008	%	2009	%	2010	%	2008	2009	2010	
Johtaminen	15,3	4,3	17,9	6,6	14,2	5,4	(ei)			
Kehittäminen	45,5	12,8	45,6	12,3	22,9	8,6	Työryhmä- ym. julkaisut 4) Määräykset, ohjeet ja suositukset 1)	36 77	40 60	40 30
Suunnittelu ja ohjaus	25,1	7,1	32,5	8,7	17,9	6,7	Esitykset (kehys, tae, ltae) Suunnitelmat (tts, hsa, muut) Kertomukset ja kannanotot	4 6 3	6 12 2	5 6 5
Sisäinen tarkastus	2,6	0,7	1,2	0,3	0,4	0,2	Asiakirjat 1)	3	3	1
Säädösvalmistelu	21,9	6,2	24,8	6,7	28,6	10,8	Hallituksen lakiesitykset 2) Asetukset 2) Annetut lausunnot 1)	11 25 37	11 55 42	15 24 57
EU- ja kv. tehtävät	36,2	10,2	36,3	9,8	28,7	10,9	EU-neuvoston kokousten lkm EU-neuvoston työryhmien kokousten lkm EU-komission komiteoiden kokousten lkm Kv. järjestöjen kokousten lkm Kv. sopimukset 1)	9 130 2	9 121 3	8 37 5 3
Viestintä	7,7	2,2	7,0	1,9	11,2	4,2	Ulkoiset tiedotteet (internet) 3) Ruotsinkieliset tiedotteet Tiedotustilaisuudet 3) Lehdet (nroa) 3) Lehdistökatsaukset 3)	312 189 28 4 254	346 241 28 4 242	259 209 20 -- 98
Selvitys- ja tutkimustoiminta	12,0	3,4	11,5	3,1	8,5	3,2	Tutkimusjulkaisut Selvitykset eduskunnalle 1)	72	62	25
Hankintatoimi	4,0	1,1	3,5	0,9	3,4	1,3	Tietojärjestelmäsopimukset 1) Muut hankintasopimukset	2 69	8 50	1 25
Käännöspalvelut	2,6	0,7	3,3	0,9	2,9	1,1	Käännöstehtävien lukumäärä	620	710	870
Ministeriön hallinto	93,8	26,4	87,9	23,7	68,1	25,8	(ei)			
Muut tehtävät	33,4	9,4	36,5	9,8	16,0	6,1	(ei)			
Lomat ym.	54,9	15,5	61,7	16,7	41,6	15,7				
YHTEENSÄ	355,0	100,0	369,7	100,0	264,4	100,0				
Turvallisuusalan valvontayksikkö	4,9	1,4	4,9	1,4			Luvat, päätökset ja ilmoitukset	436	450	--
Arpajais- ja asehallintoyksikkö	23,6	6,6	23,6	6,6			Luvat, päätökset ja tarkastukset	76545	79587	--
Kustannukset €								34266672	42005224	21 630 473
TYÖN TUOTTAVUUS								101,6	99,0	115,3
KOKONAIS-TUOTTAVUUS								102,3	88,9	72,3

Maksullinen toiminta

Ministeriön maksullinen toiminta on ollut vähäistä (vuonna 2010 myyntituotot 0,017 milj. euroa). Vuoden 2010 alusta tapahtuneesta poliisitoimen organisaatiomuutoksesta sekä ministeriön osastojen maksullisen toiminnan vähäisyydestä johtuen myös poliisiosaston ja pelastusosaston maksullinen toiminta on esitetty ministeriön laskelmalla toimialakohtaisten laskelmien sijaan.

Ministeriön julkisoikeudellinen maksullinen toiminta muodostuu pelastusosaston pelastuslain (468/2003) mukaisista erivapauspäätöksistä (0,001 milj. euroa) ja poliisiosaston poliisin maksuasetuksen mukaisista rahapelisääntöjen vahvistamisesta, rahapelisääntöjen muuttamisesta ja sisäasiainministeriön päätöksestä asiassa, jonka korkein hallinto-oikeus on siirtänyt tarkoituksenmukaisuusperusteella hallituksen ratkaistavaksi (0,008 milj. euroa). Muita maksullisia suoritteita ovat julkaisujen (0,003 milj. euroa) ja kopioiden (0,005 milj. euroa) myynti. Maksullinen toiminta on ollut hieman voitollista.

Maksulliseen toimintaan on kohdistunut poliisin toimialaan liittyviä tileistä poistoja (0,004 milj. euroa), joita ei ole huomioitu laskelmissa. Toiminta, johon tileistä poistot kohdistuvat, on siirtynyt Poliisihallitukseen 1.1.2010.

Ministeriön maksullisen toiminnan ollessa vähäistä maksullisen toiminnan kustannukset sekä toiminnalle kohdennettu työaika on kustannusvastaavuuslaskelmaa varten arvioitu, eikä se siten anna täysin oikeaa kuvaa maksullisen toiminnan kustannuksista. Laskenta tulee täsmentymään vuoden 2012 alusta, jolloin ministeriössä otetaan käyttöön Kieku-tietojärjestelmä.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat ovat kohdan 5.2 liitteenä 1a.

Yhteisrahoitteinen toiminta

Ministeriön yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa on otettu mukaan EU-rahoitteiset hankkeet sekä Solid-rahastojen rahoituksella ministeriön osastoilla toteutettavat hankkeet. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudelle ei ole asetettu tulostavoitteita.

Sisäasiainministeriön maahanmuutto-osaston kotouttamisyksikössä on kehitetty kahdessa EU:n kotouttamisrahaston osittain rahoittamassa hankkeessa kotouttamisen, kotoutumisen ja etnisten suhteiden seurantajärjestelmää. Kotouttamisen ja etnisten suhteiden seurannan ja indikaattorien kehittäminen -hankkeessa on kehitetty seurantajärjestelmään kaksi osiota: maahanmuuttajien elinoloja kuvaavia indikaattoreita sekä kunnille ja TE-toimistoille suunnattuja palvelukyselyjä.

Maahanmuuttajabarometri-hankkeessa on kehitetty seurantajärjestelmän kolmantena osiona maahanmuuttajille suunnattua kyselyä, maahanmuuttajabarometria.

Maahanmuutto-osaston toimeenpaneman AFRO-hankkeen tarkoituksena on positiivisen erityiskohtelun kautta purkaa kohderyhmän aliedustusta julkisen sektorin työpaikoilla, erityisesti valtion keskus- ja aluehallinnossa. Lisäksi edistetään heidän hakeutumistaan

ja pääsyään turvallisuusalan ammatteihin. HAAPA-hankkeen tavoitteena on tukea haavoittuviin ryhmiin kuuluvien kiintiöpakolaisten kuntiin sijoittamista ja heidän tarvitsemiensa erityispalveluiden tuottamista kunnissa. Hankkeessa luodaan pysyviä käytäntöjä ja toimintamalleja valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Hankkeessa tuetaan erityisesti niitä kuntia, jotka sitoutuvat vastaanottamaan säännöllisesti ja pitkäjänteisesti kiintiöpakolaisia (ja joilla on valmiutta myös hätätapausten vastaanottoon) sekä niitä kuntia, jotka solmivat uusia vastaanottosopimuksia.

Sisäasiainministeriön toimeenpanemissa Euroopan sosiaalirahaston (ESR) tukirakenneprojekteissa (ALPO - Alkuvaiheen polku Suomeen muuttaneille ja MATTO - Maahanmuutto-ohjelmien tukirakenne) tavoitteita ovat kotoutumisen alkuvaiheen tehostaminen sekä työvoiman maahanmuuttoon liittyvien prosessien ja toimintojen kehittäminen. Tukirakenneprojektit kokoavat yhteen ja edelleen kehittävät alueellisissa ESR-projekteissa syntyneitä hyviä käytäntöjä sekä välittävät tietoa muille toimijoille. Tukirakenneprojektien tavoitteita ovat mm. valtakunnallisten neuvonta- ja ohjausjärjestelmien kehittäminen sekä niistä tiedottaminen.

ALPO-projektissa kehitettyjä toimintamuotoja pilotoidaan osana kotouttamislain kokonaisuudistusta. MATTO-projektin puitteissa kehitetään työvoiman maahanmuuton vetovoimastrategiaa sekä opastus- ja neuvontajärjestelmiä niin Suomeen töihin tuleville maahanmuuttajille kuin ulkomailta työvoimaa rekrytoiville työnantajillekin.

Kansallisen syrjinnän vastaisen kampanjan (YES-hankkeiden) toimeenpano ja seuranta on sisäasiainministeriössä oikeusyksikön vastuulla. Kampanja, joka saa rahoitusta suoraan EU:n komissiolta, on jatkunut yhtäjaksoisesti vuodesta 2007 lähtien. Hankekumppaneina kampanjassa on useita ministeriöitä ja eri vähemmistöjä sekä ikäryhmiä edustavia kattojärjestöjä ja neuvottelukuntia. Kampanja sisältää vuosittain erilaisia tapahtumia, koulutus- ja tiedotusohjelmia, tutkimusta, julkaisuja ja muuta toimintaa yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja syrjinnän torjumiseksi.

Oikeusyksikkö koordinoi ja osallistuu kumppanina lisäksi muihin kansallisiin ja kansainvälisiin EU -hankkeisiin, joita ovat muun muassa SOLID-rahastoista osarahoitusta saavat PEPP -hankkeet (haavoittuvassa asemassa olevien pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vapaaehtoisen paluun ja uudelleenintegraation tukeminen), VAPAA-hanke (vammaisten pakolaisten kotoutumisen edistäminen), AFRO-hanke ja Kohtaamisia-hanke sekä Espanjan yhdenvertaisuusvaltuutetun koordinoima kuuden jäsenmaan yhteishanke nimeltä Living together.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ovat olleet yhteensä 1,561 milj. euroa ja kustannukset 1,801 milj. euroa Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus on ollut 87 %.

Ministeriön yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat ovat kohdan 5.2 liitteenä 2a.

Hallinnonalan kehittäminen

Tietohallinnon ja ICT-ratkaisujen kehittäminen

Vuoden 2010 alusta nettobudjetoiduksi virastoksi siirtyneen Hallinnon tietotekniikkakeskuksen (HALTIK) palveluiden tuotteistaminen eteni hyvin. Viraston toimintaa vakiinnutettiin edelleen ja ennakoivaa kustannuslaskentaa vahvistettiin. HALTIK:n strategia vuosille 2010-2015 julkistettiin kesäkuussa 2010. Toiminta painottuu hallinnonalan turvallisuuskriittisten tietojärjestelmien ylläpitoon ja kehittämistoimien turvaamiseen sekä asiantuntijatukeen. Henkilöstön osalta panostetaan voimakkaasti osaamisen kehittämiseen ja laaja-alaiseen yhteistyöhön viraston sisällä.

Valtioneuvosto käynnisti huhtikuussa 2009 tekemällään päätöksellä valtion verkkoturvallisuutta edistävän TUVE-hankkeen vuosien 2009–2011 kattavan toteuttamisvaiheen. Sisäasiainministeriön TUVE-osahanke toteutti vuodelle 2010 suunnitellut projekti- ja palvelutuotantokokonaisuudet. Ensimmäisenä TUVE-osahankkeen projektikokonaisuutena valmistui GMDSS-verkon kehittäminen.

Vuonna 2010 edistettiin sisäasiainministeriön oman virtuaalisen palveluympäristön toteuttamista kahdella esiselvityshankkeella, joiden perusteella virtuaalisen ympäristön toteutuksen arviointi, hankkeistaminen sekä mahdollinen kilpailutus voidaan tehdä.

Hallinnonalan yhteinen hankehallintatyökalu (HANSU) otettiin käyttöön syksyllä 2010 ja eräiden hankeaihioiden vienti (esim. Jupo-hanke, sisäasiainhallinnon virtuaalinen palveluympäristö -hanke sekä HALTIK:n omat hankkeet) järjestelmään aloitettiin. Ensi vaiheessa järjestelmään on tarkoitus viedä kaikki hallinnonalan ICT-hankkeet ja myöhemmässä vaiheessa myös kaikki muut yhteiset hankkeet.

Yhteisten tietojärjestelmäpalveluiden koordinoitiryhmä (YPOR) teki vuoden 2010 aikana määrittelytyötä hallinnonalan yhteisten palveluiden osalta. Tällaisiksi valittiin ensimmäisessä vaiheessa yhteisten tietovarantojen perustaminen, moniviestintätyökalu, resurssitilannekuva, lokitus sekä karttamoottori (Turvakartta). Määrittelytyöstä saatiin hallinnonalan virastojen lausunnot ja palveluiden toteuttaminen aloitetaan rahoituksen varmistuttua.

Ministeriön ja hallinnonalan tietoturvallisuutta kehitettiin vuosille 2008–2012 vahvistetun tietoturvapoliittikan ja tietoturvaperiaatteiden mukaisesti. Pääpainopisteenä oli kesällä 2010 voimaantulleiden uusien tietoturvasäännösten huomioonottaminen toiminnassa. Tietoturvallisuuden koulutuksessa ja kehittämisessä hyödynnettiin tietoturvallisuuden verkkokoulutusratkaisua.

Ministeriön ja hallinnonalan puhepalveluiden välitystoiminta keskitettiin Kajaanin yhteyspalveluysikköön, joka 1.1.2010 lukien yhdistettiin osaksi HALTIKia. Ministeriössä siirryttiin samassa yhteydessä pääsääntöisesti yhden puhelinlaitteen (mobiilipuhelin) käyttöpolitiikkaan.

Sisäasiainhallinnon asiankäsittelyn ja dokumenttienhallinnan kehittäminen

Sisäasiainministeriö on jo usean vuoden ajan kehittänyt sähköisen asianhallinnan järjestelmiä ja prosesseja omalla hallinnonalallaan. Hallinnonalalle on luotu yhteinen asian- ja dokumenttienhallintajärjestelmä (ASDO, poliisin ASPO). Yhteistä järjestelmäkehitystä varten hallinnonalalla on toimittajan kanssa tehty puitesopimus, jota jatkettiin vuonna 2010.

Ministeriössä hallintoasioiden käsittely on sähköistetty asioiden elinkaaren kaikissa vaiheissa. Asiankäsittelyjärjestelmässä otettiin vuoden 2010 aikana käyttöön ns. vahva sähköinen allekirjoitus. Lisäksi arkistolaitos myönsi ministeriölle luvan arkistoida järjestelmän tiedot pysyvästi sähköisessä muodossa. Ministeriö on yhdessä Kansallisarkiston kanssa onnistuneesti testannut sähköisesti arkistoitujen tietojen siirtoa arkistolaitoksen VAPA-järjestelmään.

Ministeriössä uudistettuja sähköisiä prosesseja otettiin vuoden aikana käyttöön noin kymmenen kappaletta ja käyttöönottoja on tarkoitus laajentaa porrasteisesti vuoden 2011 aikana.

Ministeriön hallinnonalan virastoissa ja laitoksissa on vuoden aikana ollut käynnissä useita yhteiseen ASDO-ratkaisuun perustuvia asiankäsittelyjärjestelmän käyttöönottohankkeita (Maahanmuuttovirasto, HALTIK, Poliisihallitus, poliisilaitokset, Hätäkeskuslaitos, Pelastusopisto, Raja- ja merivartiolaitos), joista osa on jo tuotantokäytössä. Ratkaisuissa on voitu kustannustehokkaasti hyödyntää sisäasiainministeriön käyttöönottoon liittyviä ratkaisuja.

Tilaustenhallintajärjestelmä

Tilaustenhallintajärjestelmän (Tilha) käyttöönotto keskeytettiin vuonna 2010 poliisissa, Maahanmuuttovirastossa, Hätäkeskuslaitoksessa ja Pelastusopistossa. Tilhan käyttöönotto tullaan aloittamaan ministeriössä ja HALTIKissa alkuvuodesta 2011. Käyttöönotto on viivästynyt mm. järjestelmässä havaittujen puutteiden vuoksi, jotka ovat liittyneet käyttäjähallintaan ja erityisesti tietoturvaan. Ministeriön tavoitteena on saada järjestelmä tuotantokäyttöön alkuvuodesta 2011. Vuoden 2011 lopulla Tilhan käyttöönottoa tullaan tarkastelemaan uudestaan, kun tarvittavat käyttökokemukset järjestelmästä on saatu.

Kieku-hankkeen eteneminen sisäasiainhallinnossa

Kiekun käyttöönottovaiheeseen 1B kuuluvat sisäasiainministeriön virastot (pl. Rajavartiolaitos) nimesivät viraston käyttöönottoprojektin projektipäällikön sekä talous- ja henkilöstöhallinnon projektiryhmät. Työskentely aloitettiin valmisteluvaiheen työpajoissa, joissa tutustuttiin Kiekun toiminnallisuuksiin sekä tunnistettiin nykytilan ja Kiekun välisiä eroja ja poikkeavuuksia järjestelmissä, prosesseissa ja toimintatavoissa. Vuonna 2010 toteutettiin sekä toimialojen sisäisesti että Kieku-hankkeen työpajatyöskentelyn välityksellä laajat Kieku-järjestelmän käyttöönottoon tähtäävät valmistelutyöt. Valmistelu liittyi mm. toiminnallisten määrittelyjen toteuttamiseen, kustannusten jakoihin sekä ns. eroanalyysityöhön. Rajavartiolaitoksen käyttöönottoa siirrettiin tapahtuvaksi 1.1.2012, joten Rajavartiolaitoksen käyttöönotto tapahtuu

samanaikaisesti 1B -vaiheen kanssa. Poliisihallituksen käyttöönottoa siirrettiin vuodella, alkavaksi vuoden 2013 alusta.

Esimiestyön kehittäminen

Ministeriössä järjestetään kaikille esimiehille suunnattuna koulutuksena vuosittain 1-2 esimiesfoorumin lähikoulutustilaisuutta, joiden kesto on ollut 1-2 päivää. Vuonna 2010 esimiesfoorumin aiheena oli henkilöstöjohtaminen ministeriössä. Lisäksi esimiehille on järjestetty tietoisuustyypisiä koulutustilaisuuksia eri aiheista. Huhtikuussa 2010 päättyi lähiesimiehille järjestetty kymmenen lähipäivää kestänyt ns. Mesi-valmennus.

Valmennus toteutettiin yhteistyössä viiden muun ministeriön kanssa.

Sisäasiainministeriöstä valmennukseen osallistui viisi esimiestä. Mesi-valmennus oli kolmas lähiesimiehille suunnattu pitkä valmennusohjelma. Yhteensä sisäasiainministeriön lähiesimiesvalmennuksiin on vuoden 2006 jälkeen osallistunut 21 esimiestä. Lisäksi järjestettiin ylemmälle johdolle suunnattua johtamiskoulutusta.

Sisäasiainministeriön hallinnonalalta osallistui ”Tulevaisuuden johtajat 2” -valmennukseen neljä henkilöä ja uuteen Tulevaisuuden johtajat 3” -valmennukseen kolme henkilöä, joista kaksi oli ministeriöstä. Näiden esimiesten kehittämistoimien lisäksi on osa esimiehistä osallistunut ulkoisiin esimieskoulutuksiin.

Johtamissopimukset

Vuonna 2010 sisäasiainministeriössä aloitettiin pilottihankkeena johtamissopimusten laatiminen valtiovarainministeriön linjausten pohjalta. Ensimmäiset johtamissopimukset solmittiin Poliisiammattikorkeakoulun ja Hätäkeskuslaitoksen johtajien kanssa.

Toiminnan käynnistymisvaiheessa ministeriö valmisteli työryhmänä arvioinnissa käytettävät mittarit ja pisteytykset, kuitenkin siten, että mittauksen kohteet ja nykytilankuvaus saatiin virastoista. Virastopäällikkö kommentoi sopimusta vasta valmistelun loppuvaiheessa. Johtamissopimuskäytäntöä tullaan tietysin poikkeuksin laajentamaan vuonna 2011 muihin virastoihin ja vuonna 2012 ministeriön osastopäälliköihin. Johtamissopimusten tarkoituksena on paitsi terävöittää ministeriön strategista ohjausta myös luoda virastopäälliköille aito ja toimiva tulos- ja kehityskeskustelukäytäntö tukemaan johtamista.

Virastoevaluoinnit

Sisäasiainministeriö käynnisti vuonna 2008 uudenlaisen ministeriön ja sen hallinnonalan virastojen yhteiskehittämistoimintatavan, jota kutsutaan virastoevaluoinniksi. Virastoevaluoinnin tarkoituksena on kehittää ministeriön johdon ja tulosohjaajien sekä virastojen henkilöstön ja johdon keskustelua laadukkaasta toiminnasta ja sen edellyttämistä kehittämistarpeista. Vuonna 2010 virastoevaluointitoimintaan osallistuivat Liikkuva poliisi, Hätäkeskuslaitos ja Suojelupoliisi. Virastoevaluointi on koordinoitusti ohjattua hallinnonalan virastojen itsearviointia, johon ministeriön johto osallistuu kunkin viraston osalta kahden työpäivän ajan. Itsearvioinnissa käytetään CAF-menetelmää. Itsearvioinnin perusteella havaitut kehittämiskohteet otetaan mukaan myös virastopäällikön ja tulosohjaajan välisiin tuloskeskusteluihin. Havaittuja parhaita käytäntöjä tullaan levittämään hallinnonalan muille virastoille mm. intra-sivustojen avulla. Parhaita käytäntöjä on siirretty myös ns. sparraajakäytännöllä, jossa aiemmin arvioinnin suorittaneen viraston

itsearviointiryhmän vetäjä on toiminut tukena seuraavalle itsearviointiryhmälle. Lisäksi virastoevaluoinnin nykytilakuvausta käytetään pohjatietona tehtäessä johtamissopimuksia virastopäälliköiden kanssa. Toiminnan laadun arvioinnin, kehittämisen ja parhaiden käytäntöjen levittämisen lisäksi virastoevaluoinnin tarkoituksena on parantaa viraston ja ministeriön keskinäistä vuorovaikutusta ja tilanteen ymmärtämistä.

1.3.2 Hallinnon tietotekniikkakeskus (HALTIK)

Hallinnon tietotekniikkakeskus HALTIKista 23.8.2007 säädetyssä ja 17.12.2009 muutetussa valtioneuvoston asetuksessa viraston tehtäviksi on todettu tieto- ja viestintätekniiikan kehittämis-, asiantuntija-, tietoturva-, tuotanto-, hankinta-, raportointi-, koulutus-, puhelinvälitys- ja tukipalvelujen tuottaminen sisäasiainministeriölle ja hallinnonalan muille virastoille ja laitoksille sekä muille valtion virastoille ja laitoksille siten kuin palvelujen tuottamisesta on palvelusopimuksissa sovittu kyseessä olevien virastojen ja laitosten kanssa. Vuoden 2010 alusta HALTIK rahoitti toimintansa täysin palvelusopimukseen perustuvilla palvelumaksuilla.

HALTIKille ei ole hallinnonalan tulossuunnitelmassa 2010 tai vuoden 2010 talousarviossa esitetty kattavia toiminnallista tehokkuutta kuvaavia taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteita. Tästä syystä HALTIK:n taloudellisuuden ja tuottavuuden kehitystä kuvataan sijaissuureilla.

Sijaissuureita käytettäessä taloudellisuutta ja tuottavuutta ei mitata tarkasti, eikä laskennan kohteena ole suorite tai suoriteryhmä, vaan laskennan kohteena on joko tehtäväalue-, prosessi-, toiminto- tai politiikka-alue joiden kustannusten (henkilötyövuosien) ja kustannusten kehityksen avulla ilmaistaan tiedot toiminnan kustannus- ja henkilötyövuosikehityksestä.

Hallinnonalan tulossuunnitelmassa ja talousarviossa esitetyt tulostavoitteet on saavutettu seuraavasti:

Tavoite	Toteuma
HALTIK kehittää ja pitää yllä sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten strategisten ICT-palvelujen toimintakykyä ja huoltovarmuutta kustannustehokkaasti.	Vuoden 2010 aikana valmisteltiin ja kilpailutettiin useita sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten tarpeisiin suunnattuja palvelu- ja laitehankintoja kuten esimerkiksi työasema- ja palvelinlaitehankinnat. Huoltovarmuuden parantamiseksi valmisteltiin osana TUVE-hanketta uusien konesalien käyttöönottoa, mikä mahdollistaa palvelinlaitteiden maantieteellisen kahdentamisen.
HALTIK kehittää, hankkii ja integroi turvallisuusverkkopalvelujen asiakasorganisaatioille suunnatut palvelut	TUVE-hanke ja TVP-projekti etenivät suunnitelmien mukaisesti. Valmistuneita kokonaisuuksia olivat mm. TUVE-videoneuvottelupalvelu, monikanavareitittimien hankinnat (kilpailutus, tuotteistus ja asennusten aloittaminen), ensimmäinen konesali valmistunut (kalustus, käyttöönotto 2011), kollaboraatiovälineiden tason nosto ja integraatiot. Lisäksi projektin eri osakokonaisuuksissa on valmistunut erilaisia

		<p>pienempiä kokonaisuuksia (yhteyksiä, solmupisteitä, työasemavakion versioita, sovellusten siirtoeräsuunnitelmia, THP prosessikuvaukset jne).</p>
<p>HALTIKIn tuottamia yhteisiä ICT-palveluita käyttävät kaikki sisäasiainministeriön osastot ja hallinnonalan virastot ja laitokset.</p>		<p>Perustietotekniikkaan liittyvien palveluiden osalta HALTIKIn tuottamat tietoliikenne-, viestintä- ja yhteys- sekä Service Desk -palvelut (HelpDesk, tunnushuolto ja 24/7 toimiva tietojärjestelmäpäivystys) ovat käytössä koko SM:ssä. Myös työasemapalvelu ja siihen liittyvä lähitukipalvelu ovat Maahanmuuttovirastoa lukuun ottamatta käytössä koko hallinnonalalla. HALTIKIn tuottamien käyttö- ja järjestelmäpalveluiden käyttö on laajentunut ja niiden tuotantoresurssit ovat täysin käytössä.</p>
<p>HALTIK toimii asiakkaiden operatiivisten tietojärjestelmien kehittäjänä ja integraattorina sovittavin osin</p>		<p>HALTIKissa oli vuoden 2010 aikana tekninen projektipäällikkyyss seuraavissa kehityshankkeissa:</p> <p>Poliisihallituksen hankkeet: SIS II, Parkkipoliisin konesaliarkkitehtuuri, Turva-ase-Rabita, ASPO, VITJA, POLO Poliisin lomakkeet, Kassa, Biometria</p> <p>Sisäasiainministeriö: TUVE, JUPO, Turvakartta määrittely, SMLomake</p> <p>Hätäkeskuslaitos: TOTI-hanke, HAKA-projekti</p> <p>Rajavartiolaitos: RATIKE Rajan tietoliikenteen kehittäminen</p> <p>HALTIKIn päätehtäviä hankkeiden osalta olivat:</p> <p>Tekninen määrittely</p> <p>Toimittajien, ohjelmistojen ja laitteistojen kilpailutus ja sopimusten solmiminen</p> <p>Järjestelmien kehityksen ja käyttöönoton suunnittelu ja toteuttaminen kokonaistoteutuksesta vastaavan toimittajan ja muiden toimittajien kanssa</p> <p>Järjestelmien kehityksen, käyttöönoton ja ylläpitovaiheen edellyttämän teknisen infrastruktuurin suunnittelu ja toteuttaminen</p> <p>Ylläpitovaiheen organisoiminen, tehtävien ja vastuiden suunnittelu, tarvittavan osaamisen hankkiminen ja tarvittavien sopimusten solmiminen</p> <p>Tuotantoon siirron tehtävät</p>
<p>HALTIK vakioi infrastruktuurin ja kehittää etävalvontaa ja -hallintaa</p>		<p>Vakiointia jatkettiin työasema-, käyttöpalvelu- ja tietoliikenteen osalta. Palvelinten virtualisointia jatkettiin ja TUVE-hankkeen myötä yhtenäinen palvelinarkkitehtuuri rakentuu uusiin konesaleihin. Tätä suunnittelutyötä ja osittain jo toteutustakin tehtiin etelän konesalien osalta.</p>
<p>HALTIK yhdistää toimialaverkkoja osana Turvallisuusverkkohanketta</p>		<p>Toimialaverkkojen yhdistämisen projektisuunnitelma toimitettiin hyväksyttäväksi marraskuussa. Arkkitehtuuriryhmän ja kommenttien perusteella suunnitelmaa on tarkennettu ja allekirjoitusversio on toimitettu hankepäällikölle viikolla 5/2011.</p>

<p>HALTIK keskittää ja rationalisoi sisäasiainhallinnon palvelimia ja siirtää palvelimia pääsääntöisesti neljään koneeseen osana Turvallisuusverkkohanketta</p>		<p>Sovellusten sovittamisen projektisuunnitelma hyväksyttiin helmikuussa 2010.</p> <p>Tähän liittyen valmistui ensimmäinen konesali (kalustus, käyttöönotto) vuodenvaihteessa 2010–2011.</p> <p>Lisäksi viraston TUVE-hankkeen eri osakokonaisuuksissa valmistui tätä tukevia kokonaisuuksia: tietoliikenneyhteyksiä, solmupisteitä, sovellusten siirtoeräsuunnitelmia sekä hyväksytty prosessikuvaus sovellusten siirtämisen hyväksynnälle ja toteuttamiselle.</p>
<p>HALTIK:n strategisten tietojärjestelmien ylläpidettävyyttä ja tietoturvaa vahvistetaan suunnittelemalla ja osittain toteuttamalla tietojärjestelmien salausratkaisujen uudistaminen.</p>		<p>Salauslaitteiden suunnittelu toteutetaan osana TUVE-hanketta. Suunnitelma on hyväksytty ja toteutus etenee suunnitelman mukaisesti. Ensimmäiset laitteet on hankittu. Tietoturvan parantamisen vahvistamista toteutettiin myös suunnittelemalla tietokannan tietoturvaoptioiden käyttöönottoa.</p>
<p>HALTIK vakiinnuttaa toimintansa hallinnollisesti ja kehittää talous- ja henkilöstöhallinnon toimintamalleja ja yhteistoimintaa tuotantoyksiköiden kanssa.</p>		<p>Resurssiyksikkö on aloittanut toimintansa 1.1.2010. Talous- ja henkilöstöhallintoa tukevan Kieku- järjestelmän käyttöönottoprojekti on meneillään. Kiekun päälle rakennettavan talouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmän (Tassu) tarvemäärittely on käynnissä. HALTIK:n taloudenhallintaa on kehitetty parantamalla mm. asiakashinnoitteluun liittyviä menettelyitä sekä talouden raportointia tiiviissä yhteistyössä tuotantoyksiköiden kanssa.</p>
<p>Huolehditaan, että HALTIKissa on ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö tukemalla henkilöstön osaamista sekä ottamalla käyttöön uusi palkkausjärjestelmä.</p>		<p>Neuvottelutulos HALTIK:n uudesta palkkausjärjestelmästä saavutettiin 29.1.2010. Sopimus allekirjoitettiin 19.3.2010 ja uuden palkkausjärjestelmän soveltaminen alkoi 1.2.2010 lukien. Palkkausjärjestelmän tavoitteena on ylläpitää HALTIK:n kilpailukykyä työnantajana, kannustaa henkilöstöä parantamaan suoritustaan sekä tukea henkilöstön kehittymistä ja asiantuntijuutta.</p> <p>Henkilöstön osaamista kehitettiin vuonna 2010 merkittävällä panostuksella. Työajalla tapahtuvaa koulutusta annettiin kaikkiaan 1 761 työpäivää (4,56 työpäivää/ Htv). Tämän lisäksi omaehtoiseen kouluttautumiseen myönnettiin palkallista opintovapaata 174 työpäivää (0,45 työpäivää/ Htv).</p>
<p>HALTIK vastaa poliisin kehityshankkeiden ja julkisen hallinnon verkkoturvallisuushankkeen toteutuksesta.</p>		<p>HALTIK toteutti sekä Poliisihallituksen että Sisäasiainministeriön kanssa solmittujen sopimusten mukaisesti hankkeissa HALTIKille asetetut tehtävät.</p>
<p>HALTIK:n toimitalohanke (HATO) toteutetaan v. 2011 loppuun mennessä.</p>		<p>HATO -hanke edistyi v. 2010 suunnitellusti. Vuoden 2010 aikana aloitettiin uuden toimitalon rakentaminen ja suoritettiin hankkeen urakkakilpailutukset. Hanke toteutuu suunnitellusti eli toimitalo valmistuu syksyllä 2011.</p>
<p>HALTIK jatkaa vuonna 2010 toimipisteverkostonsa keskittämistä nykyisestä 39</p>		<p>HALTIK:n päätöksen 22.12.2008 mukaan viraston päätoimipaikan lisäksi toimipisteverkkoon kuuluu 25 toimipistepaikkakuntaa.</p>

toimipaikkakunnasta 26 paikkakuntaan.	<p>Vuonna 2010 uusia toimipisteitä otettiin käyttöön Helsingissä (Pasila), Turussa ja Jyväskylässä. Toimipisteverkkoa koskevan suunnitelman hyväksymisen jälkeen uutena toimipistepaikkakuntana on aloittanut Inari, Maarianhamina, Kotka ja Järvenpää, jolloin toimipistepaikkakuntien määrä 31.12.2010 oli 37.</p> <p>Uusi toimipisteverkko otetaan vaiheittain käyttöön v. 2011 loppuun mennessä, jolloin viraston uuden päätöksen (1.2.2011) mukaisesti toimipistepaikkakuntia on 30.</p>
---------------------------------------	---

Toiminnan tuottavuus

Vuoden 2010 talousarviossa HALTIKille ei asetettu toiminnan tuottavuuteen liittyviä tavoitteita. Hallinnonalan tulossuunnitelmassa HALTIKille asetettiin seuraavat tuottavuustavoitteet:

Taulukko 19. HALTIKin tuottavuustavoitteet

Tuottavuus	2008	2009	Ta2010	Tot. 2010
Palveluiden oston ja investointien osuus kokonaisbudjetista, % (ilman hankerahoitusta)	35,2	39,9	38,1	39,32
HALTIKin keskimääräinen asiantuntijatyön hinta €/ HTV	60 252	72 010	73 560	75 332
Tuetut vakioidut työasemat / lähitukihenkilöstön määrä	135	153	149	177

Taloudellisuus

Vuoden 2010 talousarviossa sekä Hallinnonalan tulossuunnitelmassa 2010 HALTIKille asetettiin seuraavat taloudellisuuteen liittyvät tavoitteet:

Taulukko 20. HALTIKin kustannustavoitteet

Taloudellisuus	2008	2009	Ta 2010	Tot. 2010
Viraston kokonaiskustannukset (pl. hankkeet)/ aktiivinen käyttäjätunnus, €	1 375	1 596	1 865	1 958
Viraston kokonaiskustannukset (pl. IT-ostot ja lisenssikulut)/ HTV:t, €	61 883	61 220	65 860	66 278
Viraston hallinnolliset menot/ viraston kokonaiskustannukset %	9,0	12,2	10,3	12,97
Kiinteistömenot (1000 €)	1 004	1 442	2 145	1 927
ServiceDeskin kustannukset/aktiivinen käyttäjätunnus (€)	-	79	95	138
Viraston kokonaiskustannukset (pl. hankkeet) / tuettu vakioitu työasema, €	1 961	2 278	2 736	2 680

Taulukko 21. HALTIKin henkilötyövuoden hinta

	2008	2009	Ta 2010	Tot 2010
HTV, €	54 378,9	52 928,4		56 635,10
%-muutos	2,0	-2,6		5,72

Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Hallinnon tietotekniikkakeskuksella ei ollut maksullista toimintaa vuonna 2010.

Yhteisrahoitteinen toiminta

Hallinnon tietotekniikkakeskuksella ei ollut yhteisrahoitteista toimintaa vuonna 2010.

Suoritteiden määrä ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Vuoden 2010 talousarviossa sekä Hallinnonalan tulosuunnitelmassa 2010 HALTIKille asetettiin seuraavat suoritteisiin ja aikaansaataviin julkishyödykkeisiin liittyvät tavoitteet:

Taulukko 22. HALTIKin suoritemäärät

Suoritteet	2008	2009	Ta 2010	Tot 2010
Tuettujen työasemien määrä	14 350	15 000	15 000	15 300
ServiceDeskin vastaanottamat palvelupyynnöt (1000 kpl)	107	138	150	140
Viraston tuottamien valtakunnallisten järjestelmien määrä	31	31	33	33
HALTIKin toteuttamat videosiltaneuvottelut kpl/v	3 338	8 400	13 000	15 740
Bruttomenot (ilman hankkeita)	28 145	34 162	41 040	42 190

Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Vuoden 2010 talousarviossa sekä Hallinnonalan tulosuunnitelmassa 2010 HALTIKille asetettiin seuraavat palvelukykyyn ja aikaansaatavien julkishyödykkeiden laatuun liittyvät tavoitteet:

Taulukko 23. HALTIKin palvelukykyyn ja laatuun liittyvät tavoitteet

Palvelukyky ja laatu	2008	2009	Ta2010	Tot 2010
Asiakastyytyväisyys	2,75	2,68	2,9	2,78
Keskeisten järjestelmien saatavuus virka-aikana (%)	99,7	99,87	99,8	99,75
Keskeisten järjestelmien saatavuus 24/7	99,63	99,45	99,0	99,80
Kokonaisarvio työasema- ja lähitukipalveluista	2,9	2,82	3,0	2,98

Kokonaisarvio HelpDesk palveluista	3,0	2,88	3,0	3,05
Suodatetut roskapostit/ %-osuus kaikista saapuneista sähköpostiviesteistä	79	75,30	80	74,70
I-tasolla ratkaistujen virka-aikana osoitettujen palvelupyynnöiden osuus kaikista palvelupyynnöistä (%)	32,79	28,27	33,0	27,56
HelpDeskin vastaamat puhelut, %	92,47	76,56		87,68
Palvelutasojen saavuttaminen	97,23	96,64	95	96,91

1.3.3 Rajavartioloaitos

Rajavartioloaitoksen laskentajärjestelmän uudistuksesta johtuen tuottavuuden ja taloudellisuuden indeksiluvut ovat 100 vuonna 2009. Samasta syystä osa tuotoksista lasketaan vuodesta 2009 alkaen eri periaatteilla kuin aikaisemmin. Vertailtavuuden helpottamiseksi kustannusten laskennassa tulosalueiden vertailuluvut 2008 on laskettu kustannuksista eikä kassamenoista kuten aikaisemmin on tehty.

Rajojen valvonta

Rajojen valvonnan toiminnallisen tuloksellisuuden tulostavoite: Rajojen valvonta kohdennetaan ja valmiutta ylläpidetään siten, että tärkeimmillä alueilla luvattomat rajanylitykset estetään tai havaitaan välittömästi. Muilla alueilla luvattomat rajanylitykset paljastetaan.

Taulukko 24. Rajojen valvonnan tulostavoitteet

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Tulosmittarit				
Tuotokset				
Partiointi (h)	336 000	309 000	308 000	285 000
josta itärajalalla	248 000	228 000	226 000	210 000
Tekninen valvonta	885 000	865 000	898 000	888 000
Tarkastukset	25 000	26 700	33 000	23 200
Rajavyöhykeluvat	12 000	12 100	11 000	9 600
Turvallisuuspalvelut harva-alueella (poliisi- ja virka-aputehtävät)	533	474	500	510
Panokset				
Kustannukset (mil. euroa)	121,4	115,6	123,2	120,9
Henkilötyövuodet	1 531	1 463	1 441	1 414
Tehokkuus				
Tuottavuus ind	81	100	98	117
Taloudellisuus ind	86	100	96	111
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)				
Rajatapahtumien estäminen (%)	79 %	95,1 %	97,8 %	88,9 %
Rajatapahtumien paljastaminen (%)	96 %	87,9 %	92,7 %	89,5 %
Tilannekuvan laatu	-	3,6	4,0	3,6

Partiointin kokonaiskattavuus pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2009, vaikka partiointin tuntimäärissä jäätettiin asetetusta tavoitteesta ja taso oli vuotta 2009 alempi. Partiotuntimäärää laskevat vähentynyt henkilötyövuosikertymä sekä rajavartioasemien

yhdistymisen myötä muuttuneet partiokäytännöt. Tästä johtuen myös tarkastusten määrä on laskenut. Valvonnan kattavuutta on parantanut teknisen valvonnan kasvu ja lisääntynyt ilma-aluspartiointi lähinnä merialueelle. Teknisen valvonnan kasvuun tärkeimpänä syynä on ollut vanhentuneen tekniikan korvaaminen uudella toimintavarmemmalla kalustolla. HARVA-hankkeen myötä Rajavartiolaitoksen turvallisuuspalvelujen tarjonta on lisääntynyt erityisesti Lapin ja Kainuun alueella.

Rajojen valvontaan kohdentunut työpanos laski 49 henkilötyövuodella. Tämä paransi selvästi tuottavuutta, koska vastaavaa laskua ei tapahtunut valvonnan kattavuusprosentissa. Myös taloudellisuus parani, koska kustannusten suhde valvonnan kattavuuteen parani.

Merialueella kaikkia luvattomia rajanylityksiä ei kyetty estämään, josta johtuen asetettua tavoitetta rajatapahtumien estämisen osalta ei saavutettu. Tämä laski toiminnan laadun ja palvelukyvyn tunnuslukua. Kaikki tapahtumat on käsitelty loppuun rajavaltuutettujen kesken.

Rajatarkastukset

Rajatarkastusten toiminnallisen tuloksellisuuden tulostavoite: Kaikki Schengen-alueen ulkorajan ylittävät henkilöt tarkastetaan. EU/ETA-kansalaisille tehdään vähimmäistarkastus ja muille perusteellinen tarkastus. Schengen-alueen sisärajoilla ylläpidetään valmius rajatarkastusten palauttamiseen. Maahantulo ja maastalähtö vastoin säädettyä järjestystä paljastetaan turvaten sujuva rajanylitysliikenne. Rajatarkastuksissa ja rajatarkastuksiin liittyvässä tutkinnassa sekä hallintopäätöksissä huolehditaan henkilöiden oikeusturvasta.

Taulukko 25. Rajatarkastusten tulospäätökset

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Tulosmittarit				
Tuotokset				
Rajatarkastukset (milj.hlöä)	11,7	10,8	12,0	12,1
Tullitarkastukset (hlöä)	15 400	5841	7 000	8 700
Käännättämisspäätös	1 471	1190	1 300	1 170
Myönnetyt viisumit	1 936	1633	1 900	2 080
Päätökset rajanylityslupa-anomuksiin	11	1	8	3
Vastaanotetut turvapaikkahakemukset	263	415	460	160
Vastaanotetut kiintiöpakolaiset	782	831	1 350	350
Muun viranomaisen päätöksen täytäntöönpano	738	623	620	580
Panokset				
Kustannukset (milj. euroa)	79,3	77,4	89,2	85,6
Henkilötyövuodet	1 000	979	1 043	1 001
Tehokkuus				
Tuottavuus ind	118	100	120	111
Taloudellisuus ind	127	100	117	106
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)				
Rajatarkastusten kattavuus (%)	99,9 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Rajatarkastusten laatu (%)	99,3 %	98,1 %	99,0 %	97,6 %
Rajatarkastusten sujuvuus (min)	9	8	9	6
Rajatarkastusten asiakaspalvelu (1-5)	-	3,9	4	3,9
Oikeusturva (%)	99,9 %	99,6 %	100,0 %	99,7 %

Rajavartiolaitoksen valvontavastuulla olevilla EU:n ulkorajan rajanylityspaikoilla kokonaisliikennemäärä oli 12,1 miljoonaa, mikä on noin 1,3 miljoonaa rajanylitystä enemmän kuin vuonna 2009. Suomen ja Venäjän välisen rajan ylitti yhteensä 8,4 miljoonaa matkustajaa ja kasvua edelliseen vuoteen oli peräti 13,7 %. Venäläisten matkustajien osuus liikenteestä oli 73 %.

Käännyttämispäätösten määrä pysyi lähes samalla tasolla. Turvapaikanhakijoiden määrän lasku noudattaa myös sisämaassa havaittua laskutrendiä edellisen ennätysvuoden jälkeen.

Ulkorajalla vastaanotettujen turvapaikkahakemusten vähentyminen vastaa kehitystä koko maassa. Valtaosa turvapaikanhakijoista on saapunut Suomeen Helsinki-Vantaan lentoasemalle. Rajalla esitettyjen turvapaikkahakemusten esittäjien kansallisuudet ovat poikkeavat koko valtakunnan suurimmista hakijaryhmistä. Suurimmat rajalla esiintyneet kansallisuudet olivat venäläiset, afgaanit, iranilaiset ja irakilaiset.

Henkilöliikenne on sujunut joustavasti ja häiriöttä. Liikenne on ollut pääosin sujuvaa koko vuoden ajan. Raskas liikenne on lisääntynyt lähes kaikilla rajanylityspaikoilla.

Tuottavuus parani selvästi vuodesta 2009. Myös taloudellisuus parani vuodesta 2009, vaikka rajatarkastuksiin kohdentui 22 henkilötyövuotta enemmän kuin edellisenä vuonna. Rajanylitysvälikenteen määrän kasvu oli selvästi suurempaa kuin tarkastuksiin kohdennetun työpanoksen ja kustannusten kasvu.

Rajatarkastusten laadun heikkenemisen syynä ovat yksittäiset jälkikäteen ilmitulleet rikokset tai rikkomukset joita ei ole havaittu rajatarkastuksissa. Oikeusturvaprosenttia heikentävät yksittäiset jälkikäteen virheellisiksi todetut hallinnolliset päätökset.

Rikostorjunta, hallinnolliset maksuseuraamukset ja valvontatoimenpiteet

Rikostorjunnan toiminnallisen tuloksellisuuden tulostavoite: Rajavartiolaitos toimii ammattitaitoisena, yhteistyökykyisenä ja tehokkaana rikostorjuntaviranomaisena rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi ja erityisesti Schengenin ulkorajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi.

Taulukko 26. Rikostorjunnan tulostulokset

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Tulosmittarit				
Tuotokset				
Rikosilmoitus (R-ilmoitus)	1 114	1070	1 600	850
Valtionrajarikos (kpl)	212	309	219	178
Laittoman maahantulon järjestäminen ja ihmiskauppa (kpl)	76	78	80	75
Muu rikos tai rikkomus (kpl)	1 265	6053	1800	5 600
Rikesakko	535	812	800	710
Rangaistusvaatimusilmoitus	2 308	2 698	2 300	2 740
Pakkokeino	1 627	2839	2 600	2 600
Huomautus	867	1227	1 100	780
Päätös alusöljypäästöasiassa	3	9	8	7
Päätös liikenteenharjoittajan seuraamusmaksussa	27	85	90	47
Turvaamistoimenpide	2 978	2734	2 600	2 700
Sekalainen ilmoitus (S-ilmoitus)	1 023	1193	795	960
Valvontailmoitus	282	341	310	370
Panokset				
kustannukset (milj. euroa)	13,2	15,6	14,5	15,5
Henkilötyövuodet	167	197	169,2	181
Tehokkuus				
Tuottavuus ind	95	100	102	98
Taloudellisuus ind	102	100	99	93
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)	-	4,7	4,1	4,4
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset) (%)	85 %	100 %	94 %	100 %
Laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskaupparikosten selvitystaso (%)	43 %	100 %	93 %	86 %
Aluspäästötapausten selvitystaso (1-5)	3,4	5,0	3,4	5,0
Tavoiteajassa (60 vrk) selvitettyjen rikoslakirikosten osuus (%)	61 %	80 %	64 %	59 %
Tavoiteajassa (180 vrk) selvitettyjen laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskauppatapausten osuus (%)	-	72 %	87 %	48 %
Oikeusturva (%)	100,0 %	100 %	99,9 %	100 %

Rikosilmoitusten määrä on kääntynyt selvään laskuun vuoteen 2009 verrattuna. Muutoksen taustalla oli osaltaan valtionrajarikosten sekä väärennysrikosten määrän selkeä lasku. Onnistuneilla ennaltaehkäisevillä rikostorjuntatoimenpiteillä, kuten esimerkiksi lähtömaassa tapahtuvalla yhdysmiestoiminnalla, on osaltaan kyetty vaikuttamaan rikosten määrään laskevasti.

Laittoman maahantulon järjestämistä koskevien rikosten määrän laskua selittää myös osaltaan korkeimman oikeuden alkuvuodesta antaman ennakkoratkaisun (KKO:2010:6) linjaus, jonka mukaan edellä mainitun rikoksen tunnusmerkistö ei täyty tekotapana yleistyneen menettelyn osalta, jossa maahantulon yhteydessä hyväksikäytetään väärin perustein saatuja viisumeja tai oleskelulupia.

Vuodesta 2009 alkaen kohta muu rikos sisältää aiemmasta poiketen myös rikkomukset. Edellä mainittu laskentaperusteen muutos selittää muiden rikosten määrän huomattavan kasvun suhteessa vuodelle 2010 asetettuun tulostavoitteeseen, jossa tätä muutosta ei ole vielä huomioitu.

Toiminnan tuottavuus on laskenut vuodesta 2009. Merkittävin syy tähän on suoritteiden määrän selvä lasku edellisestä vuodesta. Vaikka myös käytettyjen henkilötyövuosien määrä on laskenut, ei lasku ole yhtä suuri kuin suoritteiden määrässä. Taloudellisuus laski vuodesta 2009 selvästi. Kustannukset ovat pysyneet lähes ennallaan, vaikka suoritteiden määrä on laskenut. Tuottavuuden ja taloudellisuuden laskua selittää osaltaan rikosten ja rikkomusten määrän vähentyminen sekä toisaalta esitutkintaresurssien sitoutuminen aiempaa laajempien ja pitkäkestoisempien laittomaan maahantuloon liittyvien rikosten tutkintaan.

Toiminnan laadun ja palvelukyvyyn kokonaistunnusluku laski vuodesta 2009. Rajavartiolaitoksen rikostorjunnassa rikoslakirikosten selvitystasolle asetettu tavoite on ylitetty selvitystason ollessa 100 %. Sen sijaan laittoman maahantulon järjestämistä ja ihmiskauppaa koskevien rikosten selvitystaso on laskenut vuodesta 2009. Tavoiteajassa (60 vrk) selvitettyjen rikoslakirikosten osalta jäätiin selvästi vuoden 2009 tasoa alemmas. Samoin tavoiteajassa (180 vrk) selvitettyjen laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskauppataapausten osalta vuoden 2009 tasosta jäätiin tuntuvasti. Vuonna 2010 tutkintavastuulle tulleet laittomaan maahantuloon ja ihmiskauppaan liittyvät tapaukset ovat olleet huomattavan laajoja rikoskokonaisuuksia, mikä on pidentänyt tutkintojen kestoja.

Meri- ja muu pelastustoimi

Meriturvallisuuden ja pelastustoimen toiminnallisen tuloksellisuuden tulostavoite: Kaikkiin meripelastuksen hätätilanteisiin osoitetaan apua viivytyksettä. Meripelastustapahtumien havaitsemiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi, sekä läheltä piti -tilanteiden taltioimiseksi, huolehditaan merialueiden riittävästä valvonnasta rajavalvonnan yhteydessä. Pelastustointa ja lentopelastuspalvelua tuetaan tarpeen mukaan Rajavartiolaitoksen kalustolla ja henkilöstöllä.

Taulukko 27. Meriturvallisuuden ja pelastustoimen tulostulokset

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Tulosmittarit				
Tuotokset				
Etsinnät (kpl)	467	267	320	215
Etsinnät merialue(kpl)		128		97
Etsinnät maa-alue (kpl)		139		118
Pelastustehtävät (kpl)	1 507	1 303	1 100	1 312
Meripelastustehtävät (kpl)		1 164		1 138
Muut pelastustehtävät (kpl)		139		174
Sairaankuljetus (kpl)	208	370	200	431
Meripelastuksen sairaankuljetus (kpl)		43		56
Maa-alueen sairaankuljetus (kpl)		327		375
Avustustehtävä (kpl)	516	329	600	353
Merialueen avustustehtävä (kpl)		288		310
Maa-alueen avustustehtävä (kpl)		41		43
Muu pelastussuorite (kpl)	158	182	65	460
Muu meripelastustoimen pelastussuorite (kpl)		38		302
Muu maa-alueen pelastussuorite (kpl)		144		158
Päivystyspalvelu ja meripelastuksen työaika (tuntia)	-	412 000	65 000	391 000
Meripelastuksen johtokeskusten työaika		40 781		40 500
Muiden meripelastusyksiköiden työaika		19 591		18 500
Muu meripelastuksen varallaolo		351 392		332 000
Merialueella pelastettu henkilö (kpl)	5 428	7 432	3 120	4 840
Merialueella estetty onnettomuus (kpl)	52	24	15	7
Panokset				
Kustannukset (mil. euroa)	7	6,7	6,1	7,2
Henkilötyövuodet	88	85	71	84
Tehokkuus				
Tuottavuus ind	114	100	102	102
Taloudellisuus ind	122	100	99	96
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)				
Johtamisen laatu (1-5)	-	3,6	4,3	3,6
Yksiköiden valmius (1-5)	-	-	4,0	-
Yksiköiden valmius (1-5)	-	-	4,5	-
Meritiilannekuva (1-5)	-	3,6	4,5	3,6

Merivartiostoissa ylläpidettiin jatkuvaa meripelastustoimen johtamis- ja viestitysvalmiutta sekä vastattiin meripelastuksen hätäradioliikenteen päivystämisestä. Meripelastus- ja avustustapahtumia oli vuonna 2010 1 552 kpl (1 710/2009). Meripelastukseen liittyvissä hätätilanteissa kyettiin osoittamaan apua nopeasti ja tehokkaasti. Meripelastuksen hätätilanteissa 85 %:ssa apu oli tapahtumapaikalla alle 30 minuutissa. Avun saatavuus ja nopeus sekä suorituskyky olivat kiitettävällä tasolla. Keskimääräinen vasteaika hätätilanteissa oli 28 minuuttia. Merialueella valvontatoimenpiteillä estettiin seitsemän merionnettomuutta, minkä lisäksi merivartiostot havaitsivat erilaisia merenkulun ”läheltä piti” -vaaratilanteita.

Vaikka kauppa-aluksiin kohdentuneet suoranaiset pelastussuoritteet ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla, lääkärinkonsultaatiot (261 kpl) ovat lisänneet kauppa-aluksiin kohdistuvia tehtäviä merkittävästi. Meripelastustapahtumista matkustaja-aluksiin

kohdistui 286 kpl, rahtialuksiin 41 kpl, kalastusaluksiin 15 kpl ja erikoisaluksiin 6 kpl. Loput noin 1 200 pelastustoimenpidettä kohdistuivat lähinnä huviveneisiin ja merellä ulkoileviin kansalaisiin.

Eduskunta hyväksyi meripelastuslain muutokset ja ne tulivat voimaan 1.1.2010. Lisäksi Rajavartiolaivos valtuutettiin käynnistämään COSPAS-SARSAT -jäsenyyslakemusprosessi. Prosessin lopputuloksena Suomi liittyi maaliskuussa 2010 COSPAS-SARSAT -järjestelmään käyttäjävaltiona.

Meri- ja muun pelastustoimen tuottavuus on hiukan parantunut vuodesta 2009 suoritteiden määrän pysyessä lähes ennallaan ja henkilötyövuosimäärän laskiessa yhdellä henkilötyövuodella. Taloudellisuus on sen sijaan heikentynyt, koska kustannukset ovat nousseet selvästi vuodesta 2009.

Johtamisen laatua ja yksiköiden valmiutta ei voida arvioida johtuen meripelastuksen palvelutasohankkeen käynnistymisen viivästyisestä. Tunnuslukujen laskennan edellyttämää teknistä alustaa ei ole saatu käyttöön vuoden 2010 aikana.

Sotilaallinen maanpuolustus

Sotilaallisen maanpuolustuksen toiminnallisen tuloksellisuuden tulostavoite: Puolustussuunnitelmat, tilanteen edellyttämä johtamis- ja toimintavalmius sekä valmius joukkojen perustamiseen ylläpidetään. Vastataan osaltaan rajajoukkojen tuottamisesta kouluttamalla varusmiehiä ja järjestämällä kertausharjoituksia.

Taulukko 28. Sotilaallisen maanpuolustuksen tulostavoitteet

	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Tulosmittarit				
Tuotokset				
Koulutusvuorokaudet	81 300	78 400	94 000	82 700
Panokset				
Kustannukset (mil. euroa)	10,5	11,2	11,2	11,5
Henkilötyövuodet	132	142	131	135
Tehokkuus				
Tuottavuus ind	68	100	82	111
Taloudellisuus ind	73	100	80	105
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1-5)		3,5	3,6	3,6
Suunnitelmavalmius (1-5)	3,6	3,0	3,8	3,1
Sijoitettavuus (%)	85 %	79 %	80 %	70 %
Koulutettavuus (%)	70 %	98 %	88 %	85 %
Sijoitustilanne (1-5)	4,3	4,3	4,6	4,3
Koulutus (1-5)	3,1	3,4	3,5	3,7
Materiaalivalmius (1-5)	2,6	3,3	3,0	3,4

Sotilaalliselle maanpuolustukselle ja kriisivalmiudelle asetetut tavoitteet on pääosin saavutettu. Sotilaallisen maanpuolustuksen ja kriisin ajan valmiuksia on aktiivisesti kehitetty vastaamaan arvioituja uhkamalleja ja uusia suorituskykyvaatimuksia.

Sotilaallisen maanpuolustuksen koulutusvuorokaudet jäivät varusmieskoulutuksen osalta tavoitteesta, vaikka vuorokausien määrä lisääntyi vuodesta 2009. Suurimpana syynä olivat palveluserien pienentyminen ja palveluksen keskeyttäneiden määrän lisääntyminen, joka heijastuu myös sijoitettavuuden heikkenemisenä. Tulovahvuuksien kasvattamisesta on sovittu Puolustusvoimien kanssa. Myöskään kertausharjoitusten koulutusvuorokausissa tavoite ei täyttynyt.

Tuottavuus parani selvästi vuodesta 2009. Syynä tähän oli käytetyn henkilötyövuosimäärän vähentyminen ja koulutusvuorokausien määrän kasvu samaan aikaan. Myös taloudellisuus parani vuodesta 2009. Koska kustannukset nousivat suhteellisesti enemmän kuin koulutusvuorokausien määrä, ei taloudellisuus parantunut yhtä hyvin kuin tuottavuus.

Sotilaallisen maanpuolustuksen toiminnan laadun ja palvelukyvyn tunnuslukujen laskentatapa muuttui vuonna 2009. Tästä syystä vuoden 2008 toteumat eivät ole yhteismitallisia vuoden 2009 ja 2010 toteumatietojen kanssa.

Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Sisäasiainministeriön asetuksen 986/2009 Rajavartiolaitoksen suoritteiden maksuista 6 §:n mukaan säädetään, että Rajavartiolaitoksen palvelussuhdeasuntojen vuokrauksen ei tarvitse olla liiketaloudellisesti kannattavaa: ”Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevien, rajavartiolaitoksen virkamiesten asunnoiksi tarkoitetuista asuinhuoneistoista voidaan periä liiketaloudellista vastiketta alempaa vastiketta siten kun siitä on rajavartiolain 81 §:n 3 momentissa säädetty.”

Rajavartiolaitos on luovuttanut hallinnassaan olevat asunto-osakkeet Senaatille 1.1.2008 alkaen ja vuokrannut ne takaisin. Asuntoja käytetään Rajavartiolaitoksen henkilöstön palvelussuhdeasuntoina.

Palvelussuhdeasuntojen kustannusvastaavuuslaskelma on tehty samoilla perusteilla kuin edellisenä vuonna. Asuntojen vuokratuotot ja käyttökorvaukset ovat laskeneet 11 % (0,210 milj. euroa) edellisestä vuodesta ja vuodesta 2002 lähtien yhteensä -27 %, tähän on syynä palvelussuhdeasuntojen lukumäärän väheneminen tasaisesti. Palvelussuhdeasuntoihin kohdentuvat palkkakustannukset on laskettu suhteellisena osuutena Rajavartiolaitoksen kokonaispalkkakuluista palvelussuhdeasuntoihin kohdistuneiden tuntien suhteessa kokonaistyötuntimäärään. Palvelussuhdeasuntoihin kohdistuneet muut kustannukset olivat 21 % (22 % / 2009) kiinteistönpidon kulutusmenoista. Rajavartiolaitoksen kiinteistönpidon kassamenot ovat nousseet 12,6 % (2,1 milj. euroa) vuodesta 2009 ja tämä vaikuttaa myös palvelussuhdeasuntojen hoitoon kustannuksia kasvattavasti. Pääomakustannuksia ei ole kohdennettu kustannusvastaavuuslaskelmaan, koska Rajavartiolaitoksen taseessa ei ole ollut lainkaan asuinrakennuksia vuonna 2010. Palvelussuhdeasuntojen kustannusvastaavuus on noin 2,1 milj. euroa alijäämäinen ja tuotot kattavat vain 45 % (54 %/2009) kustannuksista.

Rajavartiolaitoksen ilma-aluksin toteuttamat sairaankuljetukset on hinnoiteltu sisäasiainministeriön maksuperustepäätöksen mukaisesti. Meripelastuslain (1145/2001)

johdosta sairaankuljetukset merialueella kuuluvat ilmaisperiaatteella toteutettaviin Rajavartiolaitoksen lakisääteisiin tehtäviin riippumatta kuljetusvälineestä. Ilma-aluksilla tehdyistä muista sairaankuljetuksista kertyi tilikauden aikana tuloja 0,608 milj. euroa, jolloin kasvua edelliseen vuoteen on noin 24 %.

Sairaankuljetuslentotunteja oli 132 (107/2009). Vartiolentolaivueen palkkakulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 10 % (0,9 milj. euroa) ja muut toimintamenot 15,8 % (1,1 milj. euroa). Koko Rajavartiolaitoksen osalta muiden toimintamenojen kassamenot kasvoivat 34,7 % (16,4 milj. euroa) ja palkkakulut kasvoivat vain noin 1 % (1,3 milj. euroa). Menojen kasvu näkyy kustannusvastaavuuslaskelmassa myös kustannusten kasvuna. Kustannusvastaavuus jäi 726 228 euroa alijäämäiseksi. Tuotot kattavat 46 % (52 %/2009) kustannuksista.

Rajavartiolaitoksen maksullisen toiminnan yhteenvetotaulukko on kohdan 5.2 liitteenä 1c.

Yhteisrahoitteinen toiminta

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman tuottoihin on kirjattu pääosin Rajavartiolaitoksen EU:n ulkorajarahastosta saadut rahoitusosuudet (1,3 milj. euroa) RVL:n eri hankkeisiin sekä näitä hankkeita vastaavat menot.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuloja ei ole kaikilta osin voitu kohdentaa menoja vastaavalle tilikaudelle, koska ulkorajarahaston rahoituksen saaminen tulee jälkikäteen ja on riippuvainen hankkeen loppuraportin hyväksymisestä. Rajavartiolaitoksen ulkorajarahasto-osuuksilla rahoitettavia hankkeita vuonna 2010 ovat olleet muun muassa maarajojen teknisen valvontajärjestelmän kehittäminen, partioajoneuvojen hankinta, rajatarkastusvälineiden ylläpito ja kehittäminen, merirajojen teknisen valvontajärjestelmän kehittäminen, Rajavartiolaitoksen yhdyshenkilöverkoston ylläpito ja kehittäminen sekä helikopterikaluston uusiminen. Lisäksi yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoissa ja kuluissa on mukana Rajavartiolaitoksen henkilöiden osallistuminen Valtiokonttorin Kieku-hankkeen valmisteluun vuoden 2010 aikana.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa on huomioitu 5 % yleiskustannuslisänä (arvio) osuutena viraston yleiskustannuksista. Yleiskustannuslisä kattaa ulkorajarahaston hankkeiden hallinnoinnin ja käsittelyn sekä osuuden viraston muista kuluista. Hankkeiden muina erilliskuluina on ilmoitettu maksetut arvonlisäveromenot.

Rajavartiolaitoksen yhteisrahoitteisen toiminnan yhteenvetotaulukko on kohdan 5.2 liitteenä 2c.

1.3.4 Pelastustoimi ja hätäkeskukset

Onnettomuuksien ehkäisy

Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus

Kuntien rahoitusvastuulla olevat alueelliset pelastuslaitokset vastaavat pääosin onnettomuuksien ehkäisyydestä yhdessä alan järjestöjen kanssa. Pelastuslaitosten nykyiset kirjanpitojärjestelmät eivät mahdollista tällä hetkellä onnettomuuksien ehkäisyyn kohdistuvien kustannusten erittelyä vertailukelpoisesti. Sisäasiainministeriö on aktiivisesti ollut mukana kehittämässä pelastuslaitosten kirjanpitojärjestelmiä, jotta niistä olisi mahdollista saada kustannustietoa myös onnettomuuksien ehkäisyn osalta.

Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 29. Suoritteiden määrät

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma ⁵
Tehtyjen erityiskohteiden palotarkastusten määrä, %	92	89	100	85
Neuvontaa ja valistusta saaneiden osuus väestöstä, %	20	16	20	15
Automaattisten paloilmoittimien tarkistus- ja varmistustehtävien osuus pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrästä, %	19,8	19,1	16,5	20,2
Automaattisella sammutuslaitteistolla suojatut hoito- ja huoltolaitokset, %, vähintään ⁶	17,0	20	16,5	23

Lähde: PRONTO

Pelastuslaitokset tekivät vuonna 2010 kerran vuodessa tarkastettavien erityiskohteiden palotarkastuksista 85 %, yhteensä noin 35 000 tarkastusta. Vuoteen 2009 verrattuna tässä tapahtui hieman heikennystä. Parhaiten toteutuivat edelleen hoito- ja hoivalaitosten sekä majoitusliikkeiden palotarkastukset, joista toteutui 90 %. Toteutumissa ei pelastuslaitosten kesken ole suuria eroja muuten, mutta neljällä pelastuslaitoksella tarkastusten tekemisessä oli merkittäviä puutteita.

Pelastuslaitosten neuvonta- ja valistustyössä ei ylletty asetettuun tavoitteeseen. Pelastuslaitoskohtaisesti tuloksissa on melko huomattavaa vaihtelua. Viisi pelastuslaitosta ylitti tavoitteeksi asetetun 20 %, alin valistusprosentti oli 6,9 % ja ylin valistusprosentti oli 28,1 %. Neuvonta- ja valistustyön tilastolliseen tarkasteluun liittyy merkittävää tulkinnanvaraisuutta, joka johtuu yhteisten toimintatapojen puuttumisesta. Tilastointi on tämän vuoksi epätarkkaa.

⁵ Vuoden 2010 toteumaluku on arvio

⁶ Lähde: SM:n erillisselvitys

Automaattisten paloilmoittimien tarkistus- ja varmistustehtävien osuus pelastuslaitosten hälytysluoteisten tehtävien määrästä ylitti enimmäistavoitteeksi asetetun 16,5 % noin neljällä prosenttiyksiköllä. Tarkastusten määrä nousi yhdellä prosenttiyksiköllä edelliseen vuoteen verrattuna. Eduskunnan käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä uudeksi pelastuslaiksi esitetään, että toistuvista erheellisistä hälytyksistä voitaisiin periä maksu. Ehdotetun maksun tavoitteena on vähentää erheellisiä palo ilmoituksia niissä kiinteistöissä, joissa ei ole valistuksesta ja neuvonnasta huolimatta ryhdytty toimenpiteisiin erheellisten palo ilmoitusten vähentämiseksi.

Automaattisella sammutuslaitteistolla suojattujen hoito- ja huoltolaitosten määrä kasvoi edelleen ja vuodelle 2010 asetettu tavoite saavutettiin ja jopa ylitettiin.

Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Taulukko 30. Palvelukyky ja laatu

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma ⁷
Rakennuspalojen määrä /palokuolemien määrä	41,5	58,3	60	78,3

Tunnusluvulle Rakennuspalojen määrä / palokuolemien määrä asetettu tavoite ylitettiin merkittävästi. Pääasiallinen syy ylitykseen on se, että palokuolemien määrä laski vuodesta 2009 yli viidenneksellä. Rakennuspalojen määrä pysyi vuonna 2010 lähes edellisen vuoden tasolla. Lähes kaikki palokuolemat vuonna 2010 tapahtuivat rakennuspaloissa. Puuttuvien palovaroittimien suhteellinen osuus on vähentynyt viime vuosina kymmenen prosenttiyksikköä. Jos palovaroitin oli, se toimi 72 %:ssa tapauksista. Taulukkoa tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon se, että rakennuspalojen määrän tilastointitapaa on tarkennettu siten, että vuoden 2009 alusta PRONTOssa otettiin käyttöön onnettomuustyyppi ”rakennuspalovaara”. Muutoksessa vanha onnettomuustyyppi ”rakennuspalo” jaettiin kahtia. Näin ollen osa niistä tehtävistä, jotka aikaisemmin olisi PRONTO-ohjeistuksen mukaisesti pitänyt kirjata rakennuspaloksi, kirjattiin vuoden 2009 alusta rakennuspalovaaraksi.

Pelastustoimi jatkoi vuonna 2010 yhteistyössä muiden vastuuviranomaisten kanssa asumisen paloturvallisuuden toimenpideohjelman toteuttamista. Toimenpideohjelmassa on selvitetty mm. hoitolaitosten ja erityisryhmien asumisyksiköiden paloturvallisuutta ja jatkettu palokuolemien ehkäisykeinojen tehokkuuden arviointihankkeen työtä.

Pelastustoiminta ja varautuminen

Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus

Alueellisten pelastuslaitosten toiminnan rahoitusvastuu on kunnilla. Pelastustoiminnalle ei ole vielä asetettu toiminnan tuottavuutta ja taloudellisuutta kuvaavia tunnuslukuja,

⁷ Vuoden 2010 toteumaluku on arvio.

sillä pelastuslaitosten taloushallinnon järjestelmät eivät mahdollista kaikilta osin kustannusten erittelyä.

Taulukko 31. Taloudellisuus

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Pelastuslaitosten kustannukset (pl. sairaankuljetus), bruttokulu, euroa/asukas	63,5	67,8		ei saatavilla

Lähde: PRONTO

Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 32. Suoritteiden määrät

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite ⁸	2010 toteuma ⁹
Pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrä, kpl, josta	101 483	101 435	94 000	110 367
- tulipaloista aiheutuvat tehtävät			12 000	14 991
- tarkistus- ja varmistustehtävät	14 644	14 994	18 300	34 180
- ensivastetehtävät (pl. sairaankuljetustehtävät)	30 259	29 461	37 000	27 043
- muut tehtävät	25 579	26 528	26 700	34 153
	31 001	30 452		

Lähde: PRONTO

Pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrä vuonna 2010 nousi noin 9 % (noin 8 800 kpl) edelliseen vuoteen verrattuna eikä tavoitetta saavutettu. Suurimpana syynä tehtävien määrän nousuun oli tarkistustehtävien määrän nousu noin 16 % (noin 4 700 kpl).

Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Taulukko 33. Palvelutaso

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma ¹⁰
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika 1. riskialueella ensimmäisen yksikön mukaan, % tavoitteesta (6 min.)	62	65	90	65

⁸ Pelastuslaitosten eri tehtävyytyypeille ei aseteta tavoitteita, vaan niiden kehitystä seurataan.

⁹ Vuoden 2010 toteumaluku on arvio.

¹⁰ Vuoden 2010 toteumaluku on arvio.

Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika 2. riskialueella ensimmäisen yksikön mukaan, % tavoitteesta (10 min.)	85	88	90	87
Väestönsuojapaikkojen määrä, suhteutus väkilukuun (10 000 as. kohti)	46	53,3		58,9

Pelastustoimen palvelutaso ei yltänyt sille asetetulle tavoitetasolle, koska toimintavalmiusajoissa jäätin asetetuista tavoiteajoista erityisesti 1. riskialueilla, joilla ensimmäisen yksikön tulisi saapua onnettomuuspaikalle 90 %:ssa tapauksista kuudessa minuutissa. Kohde saavutettiin keskimäärin 65 %:ssa onnettomuuksia asetetussa tavoiteajassa. Toimintavalmiusajat pysyivät vuonna 2010 lähes edellisen vuoden tasolla.

Pääasiallisina syinä siihen, että tavoiteaika ylittyi, ovat esimerkiksi päällekkäiset pelastustehtävät ja pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön muut tehtävät kuten palotarkastus- ja valistustehtävät. Tällöin lähin yksikkö saattaa joutua lähtemään tehtävään esimerkiksi toiselta vaste-alueelta. Lisäksi jos paloasema on sijainniltaan huonossa paikassa riskialueisiin nähden, aiheuttaa se viivettä kohteeseen pääsyyn, erityisesti liikeneruuhkien tai muiden muuttuvien olosuhteiden, kuten huonojen sääolosuhteiden aikaan.

Vuoden 2010 talousarvion ja tulossuunnitelman mukaisesti pelastustoimella on yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategian mukaisesti uhka-arvio valtakunnallista koordinaatiota edellyttäviä erityistilanteita varten. Uhka-arvion keskeisenä perustana ovat valtioneuvoston selonteko Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta 2009 sekä yhteiskunnan turvallisuusstrategia (YTS) 2010. Pelastustoimi osallistui aktiivisesti valmisteluun. Pelastustoimen vastuulla olevista erityistilanteista on laadittu valtakunnallista koordinaatiota ja toimenpiteitä varten tilannekortit.

Vuonna 2010 käynnistettiin tavoitteen mukaisesti pelastushenkilöstön mitoituksen perusteiden, rakenteen ja suorituskykyvaatimusten tarkistus- ja uudistustyö sekä pelastustoimen toimintavalmiutta koskeva uudistustyö. Vuoden aikana käynnistettiin toimintavalmiuserä uudistamistyö työryhmätyönä, joka valmistuu vuoden 2011 alkupuolella.

Vuoden 2010 talousarviossa asetettiin tavoite sille, että pelastustoimi kykenee antamaan kansainvälistä apua suuronnettomuustilanteissa. Sisäasiainministeriön ja Pelastusopiston Kriisinhallintakeskuksen kesken sovittiin uusista menettelytavoista kansainvälisten avunpyyntöjen välittämisestä ministeriön pelastusosaston ja kriisinhallintakeskuksen päivystäjille. Kriisinhallintakeskus selvittää käytettävissä olevat voimavarat ja tekee ehdotuksen avustusoperaatiosta ministeriölle. Ministeriön päätettyä operaation käynnistämistä kriisinhallintakeskus huolehtii käytännön toimenpiteistä sekä tukee operaation etenemistä sen päättymiseen ja yksikön kotiuttamiseen saakka. Suomalaiset asiantuntijat ovat ylläpitäneet valmiuttaan koulutuksella ja harjoituksissa. Toimintakykyä parannettiin merkittävästi, kun Euroopan unionin pääasiallisella rahoituksella toteutettiin noin 1,6 milj. euron hanke kylmissä olosuhteissa toimimaan kykenevän pelastuspalveluyksikön perustamiseksi. Hankkeen

jatkamisesta uudella vastaavansuuruisella panostuksella tehtiin päätös, jolle Euroopan unioni niin ikään myönsi rahoitustuen.

Tulossuunnitelmassa asetun tavoitteen mukaisesti yhteistyössä vastuutahojen kanssa organisoitiin ja käynnistettiin aluehallintovirastojen varautumiseen liittyvien yhteisten asioiden hoitaminen. Vuoden aikana selvitettiin kuntien valmiussuunnittelua koskevat yleiset kehittämistarpeet. Vuoden 2010 aikana parannettiin valmiusjärjestelmien toiminnallisuutta selvittämällä alue- ja paikallistason viranomaisten välisten johtamis-, tilannekuva- ja viestijärjestelmien yhteensopivuus ja mahdollinen integraatio suuronnettomuuksissa, erityistilanteissa ja poikkeusoloissa.

Pelastustoimen tukipalvelut

Tässä kappaleessa raportoidaan tulostavoitteiden toteutumisesta vain Pelastusopiston ja pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnan osalta. Pelastusopiston yhteydessä toimivan Kriisinhallintakeskuksen toiminnasta on raportoitu kohdassa 1.3.8 Siviilikriisinhallinta.

Sisäasiainministeriön tutkimusstrategian mukaan Pelastusopisto vastaa pelastustoimen tutkimustoiminnan koordinoinnista Suomessa.

Toiminnan tuottavuus

Taulukko 34. Toiminnan tuottavuus

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Pelastusopiston koulutettavapäivät/henkilötyövuodet	967	914	960	985
Pelastusopiston koulutettavapäivät/opettajat	1 323	1 173	1 200	1 266
Opiskelijat/opettaja	7,4	6,5	7,1	7,04
Tutkimusprojektien määrä/henkilötyövuodet		2,7	2	2,6

Opiskelijamäärän lisäys nostaa koulutettavapäivä/htv sekä koulutettavapäivä/opettaja - lukua yli tavoitearvon. Tuottavuuden lisäys on kuitenkin osittain näennäistä, koska opiskelijamäärän lisäys kohdistui lähinnä hätäkeskuspäivystäjäkoulutukseen, jonka ylimääräisiä kursseja hoidetaan suurelta osin ulkopuolisella tuntiopetuksella, joka ei näy tuottavuusmittareiden panos/tuotos -suhteessa. Varautumiskoulutuksen tavallista alhaisempi koulutettavapäiväkertymä alentaa tuottavuutta.

Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 35. Toiminnan taloudellisuus

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Pelastusopiston koulutettavapäivän hinta ammattillisessa peruskoulutuksessa	150	153	<165	151
Pelastusopiston koulutuspäivän hinta AMK-koulutuksessa	105	100	<102	114
Pelastusopiston opiskelijakohtainen vuosikustannus ammattillisessa peruskoulutuksessa	28 472	27 461	<29 700	27 252
Koulutuksen kokonaismenot	13 315 967	12 316 598	14 000 000	13 601 216
Koulutukseen käytetyt htv:t	95,78	94,94	96	93,8
Tutkimustoiminnan kokonaiskustannukset, josta Pronton erillismenot	1 789 867 480 291	2 150 875 430 268	1 758 000 400 000	1 936 258 280 309
josta informaatiotekniikan erillismenot		60 583	80 000	59541
josta palontutkinnan erillismenot			24 000	10523

Ammatillisen peruskoulutuksen kustannukset eri taloudellisuusmittareilla mitattuina olivat lähes kaikilta osin hieman tavoitteita alhaisempia. Yksi yleinen ja selkeä syy tähän on se, että vuonna 2010 Pelastusopiston omia investointeja koulutusinfrastruktuurin kehittämiseen oli hieman suunniteltua vähemmän. Harjoitusalueen jatkorakentaminen vaarallisten aineiden kentän osalta siirtyi rakentamisluvan myöhästymisen johdosta vuodelle 2011. Tämä vaikuttaa alentavasti varsinkin ammatillisen peruskoulutuksen ja pelastajakoulutuksen kustannuksiin vuonna 2010.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa yksikkökustannukset opiskelijaa kohden alittivat enimmäistavoitteeksi asetetun tason. Koulutettavapäivän hinnan alentuminen edelliseen vuoteen verrattuna johtuu lähinnä volyymitekijöistä. Vuonna 2010 oli 8 375 koulutettavapäivää enemmän ammattillisessa peruskoulutuksessa kuin edellisellä vuonna, mikä tarkoittanee sitä että koulutettavapäivän hinta olisi saattanut olla vieläkin alhaisempi. Vuonna 2010 kuitenkin päätettiin rakennushankkeen viivästymisen vuoksi panostaa selvästi tavallista enemmän koulutuksen kulutustarvikkeiden, kuten suojapukujen hankintaan, joka vaikuttaa puolestaan nostavasti ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhintaan.

AMK-koulutuksen kustannukset vaihtelevat opiskelijamäärien mukaan enemmän kuin ammatillisen peruskoulutuksen vastaavat, koska kiinteiden kustannusten osuudet ovat jonkin verran pienemmät. Tämä johtuu siitä, että päällystötutkinnossa on suhteellisesti vähemmän harjoitusaluepäiviä ja enemmän luokkaopetusta kuin esim. pelastajatutkinnossa.

AMK-koulutuksen opiskelijoita oli päällystökoulutuksessa vuonna 2010 edellisvuotta enemmän, mikä nosti kokonaiskustannuksia. Kustannusperusteinen koulutettavapäivän hinta AMK-opetuksessa nousi yli tavoitteen kuitenkin lähinnä siksi, että koulutukselle kohdistui vuonna 2010 enemmän pääomakustannuksia kuin aiempina vuosina.

Pelastusopiston tutkimus- ja kehittämistoiminnan kokonaiskustannukset laskivat noin 10 % edellisvuodesta, mutta silti taloudellisuustavoitteista vielä jonkin verran jäätin. Kustannusten määrä vaihtelee toiminnan volyymistä johtuen.

Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 36. Suoritteiden määrät

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Tutkinnot, josta	235	204	250	227
AMK -tutkinnot	32	39	40	22
Pelastusopiston tutkinnot, josta	203	165	210	205
- Pelastajatutkinto	118	120	128	127
-	65	25	42	38
Hätäkeskuspäivystäjätutkinto	20	20	40	40
- Alipäällystötutkinto				
Koulutettavapäivien määrä, josta	100 303	86 765	93 840	92 451
Tutkintoon johtava koulutus, josta	74 261	73 560	82 440	80 380
- AMK.koulutus	24 724	28 255	27 720	26 700
Ammatillinen lisäkoulutus, josta	26 402	13 205	11 400	12 071
- varautumiskoulutus, josta	11 841	7 114	5 000	5 737
- pakoll. väestön- suojelukoulutusta	4 610	1 779	2 250	1 223
- rajoit. kelp. tuottava lisäkoul. ¹¹	1 440	1 495	1 400	1 330
- budj. varoin tuettu täyd.koul.	849	696	1 000	655
- liiketaloud. täydennyskoul	4 248	3 900	4 000	4 349
Pelastusopiston julkaisujen määrä, joista		14	6	14
- tieteellisiä julkaisuja		1	1	0
Pelastusopiston kotimaisten yhteistyöhankkeiden määrä		25	20	22
Pelastusopiston kv. hankkeiden määrä		5	6	7

Tutkintoja suoritettiin lähes tavoitteiden mukaisesti. Suurin poikkeama on AMK-tutkinnoissa. Tilanne kuitenkin tasoittunee tulevien vuosien aikana.

Koulutettavapäiväkertymässä oli edellisvuoden tapaan havaittavissa valtion aluehallintouudistuksesta aiheutuva varautumiskoulutuksen järjestelyjen siirtymäaika. Kansallisen ja kansainvälisen talouden kehityksen heijastusvaikutukset olivat nähtävissä myös ammatillisen täydennyskoulutuksen kysynnässä, vaikka liiketaloudellisen täydennyskoulutuksen koulutettavapäivätavoitteet ylittyivätkin.

¹¹ Rajoitetun kelpoisuuden tuottava lisäkoulutus

Pelastusopiston tutkimusyksikkö on haluttu yhteistyökumppani kotimaisissa ja kansainvälisissä hankkeissa. Kotimaisten yhteistyöhankkeiden määrä väheni hieman edellisvuoteen verrattuna, mihin vaikuttivat useiden edellisvuosien määräaikaisten hankkeiden päätyminen. Kansainvälisiä tutkimus- ja kehittämishankkeita oli seitsemän kappaletta, mikä oli vastaavasti enemmän kuin edellisena vuonna. Lukuisista yhteistyöhankkeista johtuen vuonna 2010 ilmestyneiden julkaisujen määrä oli edellisvuoden tapaan 14 kappaletta.

Palvelukyky sekä suoritteiden laatu ja julkishyödykkeiden laatu

Taulukko 37. Palvelukyky ja laatu

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Pelastusopiston tutkintokoulutuksen laatuarviointi, kokonaiskeskiarvio (asteikolla 1-4)	2,96	3,06	3,00	3,1
- pelastajan koulutusohjelma	3,25	3,46		3,3
- alipäällystön koulutusohj.	2,73	2,67		3,0
- hätäkeskuspäiv. koul.ohj.	2,90	3,04		3,1
Täydennyskoulutus palaute (asteikolla 1-4)	3,54	3,50	3,50	3,51
Varautumiskoulutus palaute (asteikolla 1-4)	3,55	3,54	3,50	3,65
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaiikat	5,89	5,33	5,0	6,6
Ammatillisen koulutuksen keskeyttämisprosentti		0,4		2,85
Ammattikorkeakoulutuksen keskeyttämisprosentti		3,2		0,66
Tutkimustoimintaan käytetyt henkilötyövuodet		11,6	13	11,5
Tutkimustoimintaan osallistuneiden opettajien henkilötyövuodet		6,8	5	5

Tutkintokoulutuksen laatuarvioinnille asetetut tavoitteet saavutettiin. Tutkintopalautteita arvioitaessa myönteinen huomio kiinnittyy alipäällystötutkinnon palautteissa tapahtuneeseen parantumiseen, mikä osaltaan kertoo tutkinnon kehittämistyön tuloksellisuudesta.

Pelastusopisto on hyvin vetovoimainen opiskeluympäristö. Tätä ilmentää hakeneiden lukumäärän kasvu suhteessa aloituspaikkoihin. Ammatillisen peruskoulutuksen keskeyttämisprosentti on jonkin verran kohonnut vuodesta 2009, mutta edelleen erittäin suuri osa opiskelemaan valituista suorittaa tutkinnon. Keskeyttämiset ovat lisääntyneet lähinnä hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksessa. Lisäksi on huomattava, että palopäällystön koulutusohjelman keskeyttämisprosenttiin on laskettu opintonsa keskeyttäneiden ohella myös ne opiskelijat, jotka eivät ole saaneet tutkintoaan valmiiksi opinto-oikeusajan puitteissa.

Pelastusopiston tutkimusyksikön erityisenä painopisteenä on edesauttaa tutkimustulosten hyödynnettävyyttä pelastustoimessa muun muassa integroimalla tutkimustulokset Pelastusopiston opetussisältöihin. Tämä voidaan varmistaa kutsumalla opettajia tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Kahtena viime vuonna kymmenen opettajaa on osallistunut edellä mainittuihin hankkeisiin. Henkilötyövuosina opettajien työpanos on hieman vähentynyt.

Hätäkeskustoiminta

Toiminnan tuottavuus

Taulukko 38. Toiminnan tuottavuus

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Hätäilmoitusten määrä / hätäkeskuspäivystäjä (pl. vuoromestarit)	7 400	7 800	8 000	7 900

Käsiteltyjen hätäilmoitusten määrä / hätäkeskuspäivystäjä lasketaan suoritteissa mainitusta ilmoitusten kokonaismäärästä jaettuna toteutuneilla hätäkeskuspäivystäjien henkilötyövuosilla. Ilmoitusten kokonaismäärän laskentaperusteet muuttuivat vuonna 2009. Aikaisemmin laskennasta puuttuneet, samasta tapahtumasta tulleet päällekkäisilmoitukset ovat nyt laskuissa mukana. Tämä laskentatavan muutos on aiheuttanut noin 9 % lisäyksen vastaanotettujen ilmoitusten kokonaismäärään. Asetettua tavoitetta ei kuitenkaan saavutettu.

Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 39. Toiminnan taloudellisuus

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Hätäkeskustoiminnasta aiheutuvat kustannukset, €/asukas, enintään	10,8	11,0	11,2	10,8
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/hätäilmoitus	14,9	14,0	14,0	14,5

Hätäkeskustoiminnasta aiheutuvat kustannukset asukasta ja hätäilmoitusta kohden vaihtelevat merkittävästi hätäkeskuksittain. Pienimmät kustannukset asukasta kohden ovat 6,3 euroa ja suurimmat ovat 13,1 euroa. Pienimmät kustannukset hätäilmoitusta kohden ovat 8,7 euroa ja suurimmat ovat 15,1 euroa. Hätäkeskuksen koko vaikuttaa merkittävästi taloudellisuuteen. Henkilöresurssien perusteella pieneksi luokiteltu keskus saa huomion tunnusluvun, sillä muiden kuin henkilöstökustannusten määrä ei ole suoraan riippuvainen hätäkeskuksen koosta. Lisäksi kolmivuorotyön minimivuorovahvuus ja riittävien päivystäjaresurssien varmistaminen myös kiireaikana

aiheuttavat alueen asukasmäärään ja hätäilmoitusmäärään suhteutettuna suuremman henkilötyövuosiresursoinnin kuin suuressa keskuksessa.

Tunnusluvun suuruuteen vaikuttaa myös hätäkeskusalueen joko turismin tai työpaikkaliikenteen vuoksi muuttuva väkimäärä. Vuoden- ja vuorokauden aikojen välillä vaihtelut voivat olla hyvinkin suuret, mutta tunnusluku huomioi vain virallisen asukasmäärän. Laitoksen yhteisiä kuluja, kuten esimerkiksi keskus- ja tietohallinnon kuluja, ei ole allokoitu keskuksille.

Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 40. Hätäilmoitusten määrä

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 ennuste	2010 toteuma
Hätäilmoitusten määrä kpl, josta	3 840 000	4 183 000	4 200 000	4 195 000 ¹²
- hätäpuhelijujen määrä, kpl	2 844 000	3 034 000	3 000 000	3 031 000
- kentälle välitetyt tehtävät, kpl	1 632 000	1 704 000	1 700 000	1 760 000
Hätäilmoitusten määrä/asukas, kpl	0,73	0,79	0,79	0,79

Hätäkeskusten tehtävänä on vastaanottaa ja käsitellä ilmoituksia. Vastaanotetut ilmoitukset luokitellaan hätäpuheluihin, ilmoitinlaitteista tuleviin ilmoituksiin ja muihin ilmoituksiin. Ilmoitusmäärien tilastoinnissa on tehty muutos vuoden 2009 alusta. Aikaisemmin luvuista puuttuneet samasta tapahtumasta tulevat päällekkäisilmoitukset ovat nyt laskuissa mukana. Tämä laskentatavan muutos aiheutti ilmoitusmäärissä noin 9 %:n kasvun. Aito ilmoitusmäärien kasvu on alle 1 %:n tasoa.

Useamman kuin joka neljännen hätänumeroon soitetun puhelun ei sisältönsä puolesta olisi pitänyt tulla hätäkeskukseen. Vuonna 2010 yhteensä noin 865 000 puhelua voitiin luokitella hätäkeskukseen kuulumattomiksi. Tämä jakautuu kahteen osaan: tahattomasti soitetuihin virhepuheluihin (702 000), sekä tahallisiin ilkivaltaisesti soitetuihin (163 000) puheluihin. Kokonaismäärä on laskenut hieman vuodesta 2009, jolloin hätäkeskukseen kuulumattomia puheluita oli noin 880 000. Tahattomasti soitetujen virhepuhelukiden määrä on laskenut (2009: 750 000), mutta sen sijaan tahallisten ilkivaltaisten puheluiden määrä on noussut vuoden 2009 tasosta (130 000).

Ilmoitinlaitteiden testauksessa suoritteet olivat vuonna 2010 noin 374 000, josta rikosilmoittimien osuus on 9 800 ja paloilmoittimien 364 200. Ilmoitinlaitetestausten määrä laski hieman (-1,4 %) vuoden 2009 tasosta (379 400). Kokonaismäärään vaikuttavat mm. ilmoittimien testauksen säännöllisyys, uusien ilmoitinlaitteiden

¹² Ilmoitukset sisältävät kaikki hätäkeskuksen käsittelemät tehtävät jotka tulevat hätäkeskukseen hätäpuheluina, ilmoitinlaiteilmoituksina tai muuta kautta.

käyttöönottoon liittyvät ylimääräiset testauskerrat, pyrkimys aiheettomien hälytysten vähentämiseen sekä operaattoreiden vaihdokset.

Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Taulukko 41. Hätäkeskuslaitosten palvelukyky

Tunnusluku	2008 toteuma	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Kiireellisissä tapauksissa aika hätäilmoituksesta tehtäväksiantoon on tehtävän edellyttämässä ajassa, %	55	58	70	59
Hätäkeskuslaitoksen yhteistyöviranomaisten tyytyväisyysindeksi (asteikko 1-5)	3,23	3,43	3,65	-

Taulukossa ensimmäisenä oleva tunnusluku muodostuu erikseen seurattavien tehtävien tehtäväksiintoajasta. Näitä ovat: Tieliikenneonnettomuus, keskisuuri; Rakennuspallo, keskisuuri; Liikennevälinepallo, pieni ja Eloton. Näissä tehtävälajeissa aika hätäilmoituksesta tehtäväksiantoon tulee olla enintään 90 sekuntia 70 %:ssa tehtävistä. Tulossopimuksessa seurattava tunnusluku mittaa aikaa joka käytetään hätäkeskuksessa puhelun käsittelyyn. Mitattava aika alkaa kun puheluun vastataan ja päättyy, kun tehtävästä annettava hälytysviesti lähtee ensimmäiselle yksikölle. Tunnusluvussa on huomioitava, ettei asetettua tavoiteaikaa tehtäväksiannolle tule sekoittaa hätäpuhelun keston. Hätäkeskuspäivystäjä voi jatkaa puhelua myös tehtävänannon jälkeen niin kauan, että kaikki tarvittavat tiedot on saatu avun perille toimittamiseksi.

Viranomaistyytyväisyyskyselyä ei toteutettu vuonna 2010, vaan kysely päätettiin siirtää kevääseen 2011.

Vuoden 2010 talousarviossa asetetun tavoitteen mukaisesti käynnistettiin hätäkeskustoiminnan strategisten linjausten toteuttaminen. Sisäasiainministeriö teki 19.3.2010 päätöksen hätäkeskusten sijaintipaikoista. Hätäkeskuksen strateginen muutoshanke (HAKMU) perustettiin samana ajankohtana ja hanke aloitti toimintansa 1.4.2010. HAKMU-hankkeen päätavoitteena on suunnitella Hätäkeskuslaitokselle uusi johtamis- ja hallintomalli niin, että vuoden 2015 loppuun mennessä Hätäkeskuslaitos on siirtynyt uuteen hallinto- ja johtamisrakenteeseen sekä Hätäkeskuslaitoksessa määriteltyyn operatiiviseen toimintamalliin.

Toiminnan ja tietotekniikan kehittämishankkeen (TOTI) II vaihe käynnistettiin vuoden 2010 alusta suunnitelman mukaisesti.

Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Pelastusopiston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu suoritteista, jotka muodostuvat Pelastusopiston maksullisista suoritteista annetun

sisäasiainministeriön asetuksen 1 - 2 ja 5 §:n mukaisesta toiminnasta. Pelastusopistolla on kahdenlaisia liiketaloudellisesti hinnoiteltavia suoritteita: asetuksen 2 §:n mukaisia ns. budjettivaroin tuettuja suoritteita, jotka ovat valtion 60 % kurssipäivän hinnasta subventoimaa koulutusta, sekä 5 §:n mukaisia puhtaasti liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita. Pelastusopistolain 36 §:n 2 momentissa tarkoitettuja suoritteita, joista Pelastusopisto perii asiakasmaksuna keskimäärin 40 prosenttia kurssin kuluista, ovat Pelastusopiston harjoitusalueella sovellettuina harjoituksina toteutettavat kurssit, joilla opetetaan pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien miehistöltä vaadittavaa pelastustoiminnan ammattitekniistä osaamista. Tämän toiminnan osalta kustannusvastaavuus on parantunut 27 %:sta 32 %:iin, mutta tavoitteeseen 40 % ei päästy.

Pelastusopiston markkinahintaisissa, maksuasetuksen 5 §:ssä kuvatuissa suoritteissa kustannusvastaavuus on noussut 89 %:iin, mikä on selvä parannus vuosiin 2008 - 2009 verrattuna. Opettajien työaikakohdennusten tarkentuminen vaikuttaa parantavasti kustannusvastaavuusprosenttiin. Asiaan vaikuttaa jonkin verran myös se, että opettajien muu työ kuin opetustyö on kohdennettu suoritteille kustannuslaskennassa eri perusteella kuin ennen (koulutettavapäiväperuste). Maksulliselle toiminnalle kohdistuvien poistojen määrät ovat kuitenkin nousseet koulutukseen kohdistuvien investointien myötä, mikä taas heikentää kustannusvastaavuutta.

Tulot ovat merkittävästi lisääntyneet vuosiin 2008 ja 2009 verrattuna. Tämä vaikuttaa myös parantavasti kustannusvastaavuusprosenttiin. Liiketaloudellisen koulutuksen tulot ovat vain hieman lisääntyneet, mutta erilaisten maksullisten polttotestausten ja tilauksesta tehtyjen selvitysten määrä on noussut selvästi. Toiminnan kate on jonkin verran koulutustoimintaa suurempi. Julkaisujen myynti on myös lisääntynyt ja ulkopuolisille myytävien julkaisujen hintoja on tarkistettu huomattavasti ylöspäin.

Budjettivaroin tuetun ja markkinahintaisen liiketaloudellisen toiminnan yhteinen alijäämä pienentyi 213 522 eurolla ja kustannusvastaavuus nousi 81 %:in. Budjettivaroin tuetun toiminnan osuus alijäämästä oli 50 %, mutta osuus tuloista vain kuusi prosenttia. Niin kauan kuin osa toiminnasta on subventoitua, yli 80 % kustannusvastaavuutta liiketaloudellisen toiminnan yhteisenä kustannusvastaavuusprosenttina voidaan pitää kohtuullisen hyvänä. Molempien kustannusvastaavuusprosenttien on kuitenkin vielä lähivuosina noustava siten, että markkinahintainen toiminta on oikeasti täyskatteellista toimintaa ja budjettivaroin tuetussa toiminnassa ollaan lähempänä 40:ä prosenttia.

Julkisoikeudellisten suoritteiden eli Pelastusopistolla lähinnä kelpoisuutta tuottavien kurssien kustannusvastaavuus on noussut 4 prosenttiyksikköä 31 prosenttiin. Koulutettavapäivien ja tulojen määrä oli pienempi kuin edellisenä vuonna, mutta suorien kuluja oli kuitenkin suhteellisesti enemmän varsinkin vesipelastuskurssissa, jossa joudutaan mm. vuokraamaan ulkopuolisia kurssitiloja harjoitteluun. Opetustunteja on kohdistunut näihin kursseihin selvästi vähemmän kuin edellisenä vuonna, mikä selittää henkilöstömenojen pudotuksen ja kustannusvastaavuuden parantumisen. Tavoitteeseen (40 %) on kustannusvastaavuuden osalta vielä matkaa, mutta vuoden 2011 alusta voimaan tullut uusi maksuasetus korottaa näiden kurssien kurssimaksuja paremmin vastaamaan niihin käytettäviä taloudellisia resursseja

Hätäkeskuslaitoksen maksullisen palvelutoiminnan tuotot olivat 4,4 milj. euroa, julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuden ollessa on 122 % ja liikeloudellisten suoritteiden 123 %. Hätäkeskuslaitoksen uusi maksuasetus tuli voimaan 1.7.2010.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat ovat kohdan 5.2 liitteenä 1d-e.

Yhteisrahoitteinen toiminta

Pelastusopiston yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa ei ole esitetty investointeja, koska Valtionkonttorin ohjeessa yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman laatimisesta investoinnit eivät kuulu laskelman kaavaan. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus näin laskettuna on 76 %, joka voidaan katsoa osuudeksi, jolla Pelastusopisto on saanut hankkeidensa kustannuksia rahoitetuksi jostain muualta kuin kehysrahasta. Jos investoinnit lisätään laskelmaan, olisi kustannusvastaavuus 61 %.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavalaskelma on kohdan 5.2 liitteenä 2d.

1.3.5 Maahanmuuttohallinto

Maahanmuuttovirasto

Toiminnan tuottavuus

Maahanmuuttovirastoon tuli vuonna 2010 vireille 50 730 asiaa, kun edellisenä vuonna niitä oli 47 681. Vireille tulleiden asioiden määrä kasvoi vuoden takaisesta +6,4 %. Ratkaisuja tehtiin vuonna 2010 yhteensä 52 675, kun luku vuotta aiemmin oli 50 743, kasvua + 3,8 %. Ratkaistujen asioiden määrä oli hiukan suurempi kuin vireille tulleiden asioiden määrä (3,8 %).

Taulukko 42. Vireille tulleet ja ratkaistut asiat

Tunnusluku/ arviointi	2008	2009	2010	Muutos 2009/2010
Vireille tulleet asiat	53 218	47 681	50 730	+ 6,4 %
Ratkaistut asiat	43 571	50 743	52 675	+ 3,8 %
Erotus	-18,1 %	6,4 %	3,8 %	

Ratkaisuja tehtiin henkilötyövuotta kohden 173 mikä oli hieman enemmän kuin vuodelle 2010 asetettu tavoite, joka oli 154 päätöstä henkilötyövuotta kohden.

Maahanmuutto

Vuonna 2010 tuli vireille 24 547 oleskelulupahakemusta, kun vastaava luku edellisenä vuonna oli 20 638 (+ 18,9 %). Kasvua oli perhesidehakemuksissa (25,4 %) sekä elinkeinonharjoittajan (24,5 %), opiskelijan (17,6 %) ja työntekijän oleskelulupahakemuksissa (15,2 %). Suomalaisen syntyperän perusteella tehdyt oleskelulupahakemukset lisääntyivät 1,9 %.

Vuonna 2010 ehkä merkittävin muutos edellisiin vuosiin oli somalialaisten tekemien perhesidehakemusten määrän voimakas kasvu. Vuonna 2009 somalialaisten hakemuksia tuli vireille 2 267 ja vuonna 2010 kaikkiaan 4 292 (+89 %). Hakemusten käsittely on erittäin ruuhkautunut. Somalialaisten hakemusten selvittäminen on vaikeaa, koska Somaliasta ei ole vuoden 1991 jälkeen voinut saada luotettavia henkilöllisyyttä tai perhesuhteita osoittavia asiakirjoja. Lisäksi suurin osa hakijoista on luku- ja kirjoitustaidottomia. Tämän vuoksi lähes kaikki hakijat joudutaan kuulemaan henkilökohtaisesti ja suullisesti lähinnä Suomen Addis Abebassa (Etiopiassa) tai Nairobissa (Keniassa) olevissa suurlähetystöissä. Tämä on erittäin runsaasti aikaa ja resursseja vievää toimintaa. Koska suurlähetystöillä ei ole ollut resursseja tähän riittävästi, myös Maahanmuuttovirasto on suorittanut kuulemisia Addis Abebassa.

Kaikkien eri perusteilla vireille tulleiden oleskelulupahakemusten viisi suurinta hakijakansalaisuutta vuonna 2009 olivat Venäjän federaatio, Somalia, Kiina, Intia ja Turkki. Vuonna 2010 tuli vireille yhteensä 10 454 perhesiteen perusteella vireille

laitettua oleskelulupahakemusta ja suurin hakijamaa oli Somalia (4 292 hakemusta, 41 % kaikista perhesidehakemuksista).

Oleskelulupahakemuksia ratkaistiin yhteensä 21 031 (edellisenä vuonna 18 776; +12,0 %). Vuoteen 2009 verrattuna myönnettyt oleskelulupapäätökset suomalaisen syntyperän perusteella lisääntyivät 20,3 %, oleskeluluvat perhesiteen perusteella 18,8 %, opiskelijan oleskelulupapäätökset 16,7 % ja elinkeinonharjoittajan oleskeluluvat 10,5 %. Työntekijän oleskelulupien määrä laski 3,6 %.

Taulukko 43. Päätösten määrä

Tunnusluku/ arviointi	2008	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Päätöstä/htv	180	183	154	173
Maahanmuutto ¹³	35 463	39 355	-	45 934
Kansalaisuus	8 108	11 388	-	6 741

Kansainvälinen suojelu

Vuosina 2008–2010 on turvapaikanhakijamäärissä ja turvapaikkapäätösten määrissä ollut suuria vaihteluja. Turvapaikanhakijoiden määrän voimakas kasvu alkoi loppukesästä 2008. Vuoden 2008 kokonaishakijamäärä oli 4 016, mikä oli siihen asti uusi ennätys.

Vuonna 2009 hakijamäärä kasvoi edelleen nopeasti. Turvapaikkaa hakeneiden kokonaismäärä oli vuoden 2009 lopulla 5 910, mikä oli kaikkien aikojen suurin hakijamäärä Suomessa. Viisi suurinta hakijamaata olivat Irak (1 183), Somalia (1 169), Bulgaria (722), Venäjä (599) ja Afganistan (445). Päätöksiä tehtiin 4 266 hakijalle. Poliisin kanssa tehtiin yhteistyötä bulgariaalaisten hakijoiden päätöksenteon nopeuttamiseksi.

Alkuvuodesta 2010 hakijamäärä oli vielä kohtalaisen suuri, mihin vaikutti selvästi bulgariaalaisten turvapaikkahakemukset (heinäkuun loppuun mennessä yli 467, koko vuonna 485). Bulgaarien hakemukset loppuivat heinäkuussa voimaan tulleen toimeentulotukea ja etuisuuksia tiukentaneen lainmuutoksen voimaantulon myötä. Myös päättyneen vuoden alussa perustetun ns. fast track – tulosalueen vaikutus oli suuri. Päätöksenteko yhteistyössä poliisin ja vastaanottokeskusten kanssa oli tehokasta ja nopeaa.

Vuonna 2010 kansainvälistä suojelua hakeneiden määrä väheni merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna (- 36,3 %). Suomeen saapui 3 965 turvapaikanhakijaa (3 210 hakemusta), kun vastaava luku vuonna 2009 oli 5 988 ja vuonna 2008 vastaavasti 4 035. Ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden määrä oli 323 hakijaa, kun vastaava luku edellisenä vuonna oli 557.

¹³ Maahanmuutto sisältää päätökset oleskelulupa-, turvapaikka-, maasta poistamis- ja matkustusasiakirja-asioihin mukaan lukien lausunnot muutoksenhakuun. Turvapaikkapäätöksiin sisältyvät hakijoiden puhuttelut ja vastuunmäärittämisasetuksen mukaiset tehtävät.

Viisi suurinta hakijamaata vuonna 2010 olivat Irak (596), Somalia (593), Bulgaria (485), Venäjä (439) ja Afganistan (270). Irakilaisten ja somalien määrä laski reilusti verrattuna vuosien 2008 ja 2009 lukuihin. Osasyynä saattoi olla Maahanmuuttoviraston uusi Irak-linjaus keväällä 2009.

Vuonna 2010 kehitettiin myös yhteistyötä turvapaikka-asioita hoitavien viranomaisten kesken. Poliisihallitus ja Maahanmuuttovirasto neuvottelivat toiminnan keskittämisestä tietyille painopistealueille ja hakijoiden ohjaamisesta näillä alueilla toimivien Maahanmuuttoviraston toimipisteiden ja poliisin käsiteltäväksi ja lähialueen vastaanottokeskuksiin sijoitettaviksi.

Vuoden 2010 lopulla oli odottamassa päätöstä noin 1 000 hakijaa ja turvapaikkapuhuttelua noin 350 hakijaa. Käsittelyajat pysyivät suurin piirtein tavoitteissa. Fast track – tulosalueella tehtiin parhaimmissa tapauksissa päätökset samana päivänä. Toisaalta oli myös hyvin pitkään käsittelyssä olleita hakemuksia.

Turvapaikkaratkaisuja tehtiin päättyneenä vuonna 5 012 hakemukseen yhteensä 5 792 hakijalle (vuonna 2009: 3 837 / 4 335), mikä oli 30,6 % enemmän kuin vuotta aiemmin ja suurin päätösmäärä kuin koskaan aikaisemmin. Turvapaikkapäätöksistä oli myönteisiä 30 %, kielteisiä 59 % ja rauenneita 11 %. Henkilöstöressurssien lisäämisen vaikutus turvapaikkapäätöksentekoon näkyi päätösmäärissä.

Kansalaisuusasiat

Vireille tuli 3 470 kansalaisuushakemusta (4 836 henkilöä). Nousua vuoteen 2009 oli noin 19,8 %. Hakemuksia ratkaistiin 3 250 (4 318 henkilöä), joten huolimatta vireille tulevien hakemusten lisääntymisestä ratkaistiin lähes sama määrä hakemuksia (edelliseen vuoteen verrattuna päätöksiä + 43,4 %). Kansalaisuusilmoituksia tuli vireille 501 ja niitä ratkaistiin 2 055. Kansalaisuusselvityksiä ja tiedusteluja tuli vireille 1 835 ja niitä ratkaistiin 1 436.

Tavoitteena oli tehostaa kansalaisuushakemusten käsittelyä ja varautua kansalaisuuslain muuttuessa asumisajan lyhentämisestä aiheutuviin hakemusmäärien kasvuun ruuhkan estämiseksi. Tavoitteen mukaan ns. selvien kansalaisuushakemusten käsittelyaika oli enintään 300 vrk ja muiden 500 vrk. Ns. selvien hakemusten keskimääräinen kokonaiskäsittelyaika oli 358 vrk, muiden 540 vrk ja kaikkien yhteensä 385 vrk. Ns. selvät hakemukset oli määritelty hakemuksiksi, joissa hakijalla on kansallinen passi. Uuden määrittelyn mukaan selvä hakemus tarkoittaa hakemusta, jossa hakijalla on kansallinen passi eikä lisäselvitystarvetta ole.

UMA-järjestelmä otettiin käyttöön marraskuussa 2010 ja se vaikutti ratkaisumäärään. Alustavan arvion mukaan uuden järjestelmän käyttöönotosta aiheutuva vaikutus koko viraston ratkaisumäärään vähentävästi ensimmäisenä vuonna on 3,1 %, toisena 2,2 % ja kolmantena 4,7 %. Myös virkavapaalle lähtevien määrä vaikutti ratkaisuihin, koska taloudellisen tilanteen takia sijaisuuksia ei joko täytetty tai ne täytettiin viiveellä. Käsittelyajat määräytyvät tehtyjen ratkaisujen perusteella, joten UMAN käyttöönoton viivästyminen (satoi henkilöstöä UMA-työhön, UMAN käyttöönotossa ei vielä tässä vaiheessa saatu tehostamishyötyjä) ja henkilöstövaje selittävät, miksi käsittelyaikataavoite ei täytynyt.

Toiminnan tuottavuutta on kuvattu Tilastokeskuksen laskemalla tuottavuusindeksillä. Tilastokeskus tarkistaa viraston ilmoittamat tiedot käyttämällä vertailutietoina valtion keskuskirjanpitoa, laitoksen tulosohjausasiakirjoja ja tarkentavia kyselyitä tilastoyhdyshenkilölle.

Taulukko 44. Tuottavuusindeksi

Tunnusluku/ arviointi	2008	2009	2010 tavoite	Muutos 2009/2010
Tuottavuusindeksi (Tilastokeskus)	119	120	125 ¹⁴	+ 5

Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 45. Maahanmuuttoviraston päätösten hinta

Tunnusluku/arviointi	2008	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Kustannukset €/päätos	327	384	309	360

Maahanmuuttoviraston toiminnan taloudellisuutta mitataan kustannusten määrällä tehtyä ratkaisua kohti. Talousarviossa vuodelle 2010 oli asetettu tavoitteeksi 309 euroa/päätos. Vuoden 2010 tuottokululaskelman mukaisten kustannusten perusteella päätöksen hinnaksi muodostui 360 euroa. Tämä oli korkeampi kuin tavoite ja suurempi kuin edellisvuosien taso. Yksittäisten suoritteiden (pätösten) omakustannushinnat on laskettu erikseen toimintolaskennan avulla tilanteen 31.8.2010 mukaisena.

Taulukko 46. Suoritteiden omakustannushintoja

Omakustannushinnat 2008 – 2010 (€)	2008	2009	2010
Oleskelulupahakemukset			
- oleskelulupa (kansainväliseen suojeluun liittyvä)	800	252	
- oleskelulupa opiskelija	211	273	213
- oleskelulupa työntekijä		330	297
- oleskelulupa elinkeinonharjoittaja		342	
- oleskelulupa suomalainen syntyperä		610	
Turvapaikkahakemukset	1 620	1 232	1 138
Oleskelulupahakemukset - perheside, pakolaiset ja näihin rinnastettavat	477	885	404
Esitykset oleskeluluvan myöntämiseksi pakolaiskiintiössä	1 322	2 093	5 345

¹⁴ Arvio (Tilastokeskus toteuttaa vuotta 2010 koskevan kyselyn virastoille maaliskuussa 2011).

Käännyttämisasiat (erilliset esitykset, tp- tai oleskelulupa-asian yhteydessä käsiteltävät)	1 050	1 223	935
Karkotusesitykset	519	389	486
Matkustusasiakirjat	193	287	206
Takaisinotot: Dublin, PÖK, muu	285	219	154
Kansalaisuutta koskevat hakemukset	671	851	562
Kansalaisuusilmoitukset	182	131	206
Kansalaisuusaseman määrittelyt ja tiedustelut	249	218	189

Palvelukyky ja suoritteiden laatu

Viraston palvelukykyä on mitattu vireille tulleiden asioiden käsittelyajoilla (läpivientiajoilla). Käsittelyaikojen kehitystä on kuvattu seuraavassa taulukossa.

Taulukko 47. Käsittelyajat¹⁵

Tunnusluku / arviointi ¹⁶	2008	2009 toteuma	2010 tavoite	2010 toteuma
Oleskelulupa, perheside	133	185	180	250
Oleskelulupa, työntekijä	49	54	70	65
Oleskelulupa, opiskelija	21	26	30	26
Turvapaikkahakemukset, kaikki	127	149	170	170
Turvapaikka, normaali menettely	176	235	250	304
Turvapaikka, nopeutettu menettely	57	95	90	53
Kansalaisuushakemukset, kaikki	556	410	400	385
Kansalaisuushakemukset, selvät	359	380	300	358
Kansalaisuushakemukset, muut	653	460	500	540
Kansalaisuusilmoitukset	187	332	-	795

Vuodelle 2010 asetetut käsittelyaikatavoitteet oleskelulupa-asioissa saavutettiin.

Normaalimenettelyssä tutkittavan kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2010 hakemuksen virastoon saapumisesta päätöksentekoon oli 304 vuorokautta (tavoite enintään 250 vrk).

Asetettujen tavoitteiden mukaisissa käsittelyajoissa pysyttiin kaikkien turvapaikkahakemusten (toteuma 170 vrk, tavoite 170 vrk) osalta, vaikkakin

¹⁵ Päätösten keskimääräisiin läpivientiaikoihin vaikuttavat Maahanmuuttovirastosta riippumattomat seikat, mm. muiden maahanmuuttoprosesseissa toimivien viranomaisten käsittelystä johtuvat viiveet.

¹⁶ Taulukossa näkyy käsittelyaika laskettuna hakemuksen saapumisesta Maahanmuuttovirastoon sen tekemään ensimmäiseen ratkaisuun. Oleskelulupa-asioissa eivät ole mukana turvapaikanhakijoiden eivätkä inkeriläisten paluumuuttajien oleskeluluvat. Perhesiteen perusteella ratkaistuista oleskeluluvista on erotettu pakolaistaustaisten ja niiden, joiden henkilöllisyys ei perustu luotettaviin asiakirjoihin. Kansalaisuushakemusten läpivientiajoissa on erotettu erikseen selvät ja muut (hakijalla pakolaisen matkustusasiakirja tai muukalaispassi) hakemukset.

käsittelyajat normaalimenettelyssä pitenevät edelliseen vuoteen verrattuna johtuen hakijamäärien kasvusta.

Kansalaisuushakemusten keskimääräinen kokonaiskäsittelyaika alittaa vuoden 2009 tason (410 vrk). Selvien hakemusten (hakijalla kansallinen passi) osalta 358 vrk (tavoite 300 vrk) ja muiden (hakijalla ei kansallista passia) osalta 540 vrk (tavoite 500 vrk) tavoitteet jäivät saavuttamatta. Selviinkin hakemuksiin liittyy kuitenkin usein selvitystyötä esimerkiksi rikostietojen, asumisajan ja kielitaitoedellytyksen täyttämisen tarkistamiseksi.

Laadunhallinta

Suoritteiden laatua on mitattu seuraamalla viraston tekemien päätösten pysyvyyttä muutoksenhakutuomioistuimissa. Tavoitteena oli, että Maahanmuuttoviraston päätöksistä tehtyjen valitusten hyväksymisten määrä sillä perusteella, että viraston päätös on perustunut laintulkintavirheeseen tai menettelyvirheeseen, on alle viisi prosenttia valitusten kokonaismäärästä. Edellä mainituilla perusteilla valitus hyväksyttiin 0,6 prosentissa tapauksista, joten tavoite saavutettiin.

Taulukko 48. Päätösten pysyvyys

Valituspäätös (kpl)	2009	%- osuus kaikista	2010	%- osuus kaikista
Valitus hyväksytään			11	0,35
Käsittely raukeaa	96	4,90	113	3,57
Valitus hylätään	1462	74,55	2363	74,66
Valitus hyväksytään / eril. tosiasiaharkinta	63	3,21	116	3,67
Valitus hyväksytään / laintulkintavirhe, HaO	1	0,05	2	0,06
Valitus hyväksytään / laintulkintavirhe, muu vo.	2	0,10	2	0,06
Valitus hyväksytään / laintulkintavirhe, Migri	4	0,20	8	0,25
Valitus hyväksytään / menettelyvirhe, muu vo.	1	0,05	2	0,06
Valitus hyväksytään / menettelyvirhe, Migri	13	0,66	10	0,32
Valitus hyväksytään / olosuhdemuutos	44	2,24	61	1,93
Valitus hyväksytään / uuden lain linjaus	1	0,05		
Valitus hyväksytään / uusi linjaus	4	0,20	3	0,09
Valitus hyväksytään / uusi selvitys	148	7,55	272	8,57
Valitus hyväksytään osin / eril. tosiasiaharkinta	17	0,87	55	1,74
Valitus hyväksytään osin / laintulkintavirhe, muu vo.	1	0,05		

Valitus hyväksytään osin / maalinjaus	6	0,31	4	0,13
Valitus hyväksytään osin / menettelyvirhe, Migri	2	0,10	1	0,03
Valitus hyväksytään osin / olosuhdemuutos	25	1,27	21	0,66
Valitus hyväksytään osin / uuden lain linjaus	12	0,61		
Valitus hyväksytään osin / uusi selvitys	25	1,27	72	2,27
Valitus jätetään tutkimatta	34	1,73	49	1,55
YHTEENSÄ	1961	100,00	3165	100,00

Asiakaspalvelu

Edellisenä vuonna valmistuneiden palveluperiaatteiden työstämistä jatkettiin yksiköissä. Tiedonhallinnan ja palvelun laadun parantamista varten otettiin käyttöön sähköinen palvelukäsikirja. Käsikirjalla ohjataan myös yhteispalvelupistettä. Asiointimäärät suhteessa vireillä olevien asioiden määrään ovat erittäin korkeita. Pääasialliseksi henkilökohtaisen palvelun kanavaksi valittiin puhelin ja asiakastiedustelut myös sähköpostista ohjattiin puhelinpalveluun, koska lisääntyvä sähköpostineuvonta pidensi käsittelyaikoja. Itsepalvelukanavana kehitettiin internetsivuja asiakaslähtoisemmiksi ja lisättiin asiakastiedottamista. Kokonaan uusia internetsivuja valmistellaan.

Sähköiset palvelut

UMA:n ensimmäinen vaihe otettiin laadukkaasti käyttöön loppuvuodesta 2010. Toisen vaiheen käyttöönotto sisältäen mm. sähköisen asioinnin, siirtyi vuodelle 2011 Maahanmuuttovirastosta riippumattomista syistä. Vastaanoton majoitusrekisteri (UMAREK) on sidottu UMA:n toisen vaiheen toiminnallisuuksiin, eikä sitä tästä syystä pystytty ottamaan käyttöön vuonna 2010.

Biometrinen tunnistaminen käyttöönoton valmistelu oleskelulupiin liittyen käynnistettiin vuoden 2010 aikana.

Ulkomaalaisrekisterin tekninen toimivuus vuonna 2010 oli yli 99,9 % (tavoite 99,5 %).

Oikeus- ja maatietopalvelu

Vuonna 2010 viraston maatietopalvelu tuotti kirjallisia raportteja ja esityksiä sekä vastasi päätöksentekoyksiköistä tulleisiin 900 maatietokyselyyn.

Maahanmuuttokirjastosta tehtyjen lainausten määrä oli viime vuonna 17 % pienempi kuin vuonna 2009. Päätyneenä vuonna lainauksia oli yhteensä 1 720 kpl (2 064 kpl vuonna 2009), joista 57 % oli ulkopuolisten asiakkaiden lainauksia ja 43 % Maahanmuuttoviraston henkilöstön lainauksia.

Euroopan Muuttoliikeverkosto (EMV)

EMV on koordinoanut ja osittain itse vastannut sekä kääntänyt englanniksi 92 ad hoc-kyselyä ja työstänyt seuraavat neljä tutkimusta suomeksi (käännätetty englanniksi): Maahanmuutto ja turvapaikkapolitiikkaraportti 2010, Tilastoraportti 2009, Tilapäinen ja kiertomuutto sekä Työperäinen maahanmuutto. Kahdesta viimeksi mainitusta toimitettiin suomenkielinen yhteisjulkaisu, johon kerättiin suomalaisten asiantuntijoiden kommenttipuheenvuorot. Lisäksi järjestettiin kansallinen seminaari, jossa kyseinen julkaisu julkistettiin sekä esiteltiin EMV:n ja kansallisten toimijoiden tuotoksia. Pääpuhujana oli kansainvälisesti tunnettu maahanmuuttoasiantuntija. EMV:n toimintaa esiteltiin tiedon lähteenä neljässä yliopistossa sekä tutkimus- ja opetusseminaareissa sekä muissa tilaisuuksissa kunta-, alue- ja kansallisen tahon toimijoille. Kansallisen verkoston kehittämistyötä on jatkettu mm. edellä mainituissa tilaisuuksissa ja kuukausittain ilmestyvän uutiskirjeen sekä kansallisten verkkosivujen välityksellä. EMV:n muuttoliikeaiheisen sanaston kehittämistyössä on oltu aktiivisesti mukana.

Viestintä

Maahanmuuttoviraston keskeinen rooli maahanmuuttoon ja kansalaisuuteen liittyvien prosessien toteuttajana ja ohjeistajana vaatii tehokasta viestintää. Hallitusohjelman mukaisesti pyrittiin avoimeen ja ennakoivaan viestintään. Viestinnän resurssit pienivät vuoden aikana, mutta viestintä pystyi hoitamaan perustehtävänsä sovitusti.

Mediaviestintä oli aktiivista koko vuoden ajan. Lehdistötiedoilla ja viraston kotisivuilla tiedotettiin säännöllisesti ajankohtaisista asioista, viraston perustoiminnasta ja uusimmista tilastoista sekä niiden taustoista. Syyskuussa 2010 järjestettiin yhteistyössä SM:n kanssa ”Tietoa maahanmuutosta!” -koulutuspäivä median edustajille. Vuoden aikana mediassa nousivat keskustelunaiheiksi esimerkiksi karkotusperusteet kauppakeskus Sellon ampumatapauksen vuoksi, oleskeluluvan soveltamiskäytäntö muulle omaiselle myönnettävistä oleskeluluvista ja käännättämisperusteista iäkkäiden vanhempien osalta sekä kansalaisuustestin mahdollisuus kansalaisuuden saamisen ehtona.

Maahanmuuttovirasto julkaisi 15-vuotisen taipaleensa kunniaksi *Mansikkamaan vartijat* -historiikin, jonka toimitti viraston maatietopalvelun tutkija Antero Leitzinger. Historiikin rinnalle koottiin näyttely, joka kertoo viraston historiasta ja maahanmuuton vaiheista kuvien, esineiden ja arkistojen kautta. Historiikki ja näyttely avattiin kutsuvierastilaisuudella ja esiteltiin medialle erillisessä lehdistötilaisuudessa. 15-vuotisjuhla henkilökunnalle ja kutsuvieraille pidettiin Wanhassa Satamassa 2.3.2010.

Asiakasviestintää hoidettiin aktiivisesti viraston verkkosivuilla. Ajankohtaisten asiakastiedotteiden lisäksi vuoden aikana parannettiin sivuja etenkin hakija-asiakkaan näkökulmasta. Usein kysytyjä kysymyksiä lisättiin, sivujen sisältöä hiottiin selkeämmäksi ja sivuja päivitettiin tarpeen mukaan. Esimerkiksi lakimuutokset vaikuttivat verkkosivujen useaan eri sisältöön. SM:n julkaisujärjestelmän uudistamishankkeeseen liittyvä Migri.fi -sivuston uudistaminen ja uuden julkaisujärjestelmän rakentaminen käynnistyi huhtikuussa. Vuoden aikana uusien sivujen rakenne lyötiin lukkoon ja sisältöä alettiin valmistella yhteistyössä viraston yksiköiden kanssa.

Toimintakäsikirja Manun käyttö lisääntyi maahanmuuttohallinnon viranomaisviestinnässä. Vuonna 2010 painopisteinä olivat UMA-viestintä ja vastaanottotoiminnan kokonaisuohjeistuksen kehittämisen tukeminen. Uutiskirjeellä tiedottaminen (21 kpl/2010) oli ahkeraa. Maahanmuuttoviraston sidosryhmät oppivat käyttämään uutiskirjemahdollisuutta omassa tiedottamisessaan paremmin.

Sisäisellä viestinnällä tuettiin viraston ja hallinnonalan muutosten jalkauttamista virastossa, kerrottiin aktiivisesti ajankohtaisista asioista ja tuettiin henkilöstön hyvinvointia.

Vastaanottotoiminta

Vuoden 2010 tulossuunnitelmassa asetetut vastaanottotoiminnan tulostavoitteet toteutuivat seuraavasti:

Vastaanottotoiminnan käytännön ohjaus siirtyi Maahanmuuttovirastolle vuoden 2010 alussa, jolloin virastoon perustettiin vastaanottoyksikkö. Toiminnan käynnistymisen alkuvaiheen tavoitteet (yksikön tehtävät, tilat, välineet, tiedottaminen) toteutuivat hyvin. Riittävän henkilöstön saaminen ei sen sijaan toteutunut suunnitellulla tavalla. Tavoitteena olleista neljästä virkasiirrosta toteutui ainoastaan kaksi. Koska henkilöstöresurssi on jäänyt vajaaksi, ei toiminnan kannalta tarkoituksenmukainen vastuualueiden ja tehtävien jakaminen ole voinut toteutua. Tämä on vaikeuttanut tehokasta työn suunnittelua ja perustehtävien toteuttamista.

Vuonna 2009 erillisen hankkeen avulla tuotettu ohjausmalli otettiin vuoden aikana käyttöön soveltuvien osien ja mallin mukaisesti eri ohjauskäytäntöjä on alettu soveltaa. Ohjauksen tavoitteena ovat olleet yhtenäiset toiminnat ja seurantajärjestelmät eri ylläpitäjätahojen vastaanottokeskusten kesken. Keskusten tulosohtaus pohjautuu keskuksille yhteisten tulostavoitteiden arviointiin ja määrittelyyn. Tulostavoitteille on määritelty keskeiset kaikille vastaanottokeskuksille yhteiset tulosmittarit. Nämä mittarit otetaan käyttöön vuoden 2011 tulosohtauksessa.

Vuoden aikana on kehitetty vastaanottokeskuksille yhteinen talouden seuranta- ja raportointijärjestelmä, Tarek. Sen avulla päästään kuukausittaiseen reaaliaikaiseen kustannusten seurantaan. Järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2011 alusta. Talouden ja toiminnan suunnittelu on ohjeistettu vastaamaan Maahanmuuttoviraston suunnittelu-aikataulua. Samoin talousarvioiden toteumatietojen ja toimintakertomusten laatimisaikataulut ja raportointimuodot on määritelty yhtenäisiksi, vaikka eri ylläpitäjätahoilla saattaa olla erilaisia oman hallinnon aikatauluja.

Kuntien ja SPR:n ylläpitämien keskusten sopimusohtauksessa on vuoden aikana uusittu Maahanmuuttoviraston ja kunkin ylläpitäjätahon välinen sopimus vastaanottotoiminnan ylläpitämisestä. Uudessa sopimusmallissa on huomioitu, paitsi nykyisen toiminnan yhdenmukaisen ohjauksen mahdollistavat seikat, myös varautuminen nopeaan toiminnan laajentamiseen tarvittaessa.

Informaatio-ohjauksen osalta on pyritty päivittämään kaikki voimassa olevat substanssiin liittyvät ohjeet. MANU:n käyttöä vastaanottokeskusten informaatiokanavana on tehostettu ja siitä kehitetään keskeinen informaatio-ohjauksen väline.

Kehittämistoiminnan ohjauksessa on keskeisellä sijalla ollut vastaanottokeskuksille kehitetyn laatujärjestelmän (LATU-käsikirja) käyttöönottamisen tukeminen yksiköissä. Laatutyön jalkauttamista yksiköihin osaksi niiden toimintaa on viety eteenpäin yksiköiden laatimien kehittämissuunnitelmien ja niihin liittyvien seurantojen avulla.

Turvapaikanhakijoiden majoittamisessa on pyritty ottamaan huomioon alkuselvityksiä tekevän poliisin ja Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön puhuttelutoiminnan toiveet asiakkaiden asumispaikoista. Turvapaikkaprosessin tehostamiseksi hakijoita on siirretty vastaanottokeskuksesta toiseen turvapaikkayksikön puhuttelujonojen tasaamiseksi eri alueilla. Vastaanottoyksikkö on ollut yhteistyössä poliisin ja turvapaikkayksikön kanssa suunnittelemassa uudenlaisia toimintoja ja tiedonkulkutoimenpiteitä entistä sujuvamman ja tehokkaamman turvapaikanhakuprosessin kehittämiseksi. Jatkossa pyritään entistä enemmän keskittämään uusien turvapaikanhakijoiden vastaanottoa ja alkuvaiheen kuulusteluja maahantuloalueille koko turvapaikkaprosessin ajaksi.

Uusien turvapaikanhakijoiden määrä on vähentynyt noin 36,3 % vuoteen 2009 verrattuna, minkä vuoksi majoituspaikkoja on vuoden aikana vähennetty noin 1 200. Paikkojen vähentäminen toteutettiin pienentämällä yksikköjen majoituskapasiteetteja. Yhtään keskusta ei lakkautettu. Yksin olevien alaikäisten määrä on vähentynyt suhteellisesti vielä enemmän vuonna 2010 edellisvuoteen verrattuna (-38 %). Alaikäispaikkoja on vuoden aikana vähennetty yli 200. Kolme yksikköä on lakkautettu.

Transit-yksiköissä on sallittu muita yksiköitä matalampi käyttöaste, mikä mahdollistaa tarvittaessa maahantuloalueilla valmiuden joustavaan uusien turvapaikanhakijoiden vastaanottoon. Helsingin vastaanottokeskuksissa on kehitetty erityisesti ruokapalveluja tarjoavaa transit -majoitusta tukemaan nopeutetussa menettelyssä ratkaistavien turvapaikkahakemusten käsittelyä.

Yhteistyössä sisäasiainministeriön maahanmuutto-osaston, ELY-keskusten, Kuntaliiton ja Maahanmuuttoviraston kanssa laadittiin pakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntaansijoittamisstrategia. Sen yhtenä osiona vastaanottoyksikkö on antanut ohjeen vastaanottokeskuksille ns. omaehtoisen muuton tukemiseksi kuntaan siirtymisessä. Omaehtoisen muuton tukemisen toimintamallin avulla on vastaanottokeskuksista kuntiin siirtymistä voitu kehittää ja helpottaa. Odotusaika keskuksissa ei ole venynyt kohtuuttoman pitkäksi.

Vastaanottoyksikkö on toiminut yhteistyössä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän arviointiryhmien kanssa. Yhteistapaamisissa on selvitetty auttamisjärjestelmän toimeenpanon ohjaustarpeita ja tarvittavia yhteistyömuotoja. Vastaanottoyksikkö valmisteli arviointiryhmän jäsenten nimitysprosessin uudelle toimikaudelle.

Vastaanottokeskus on ollut yhteistyökumppanina IOM:n hallinnoimassa vapaaehtoisen paluun projektissa, jossa vuoden 2010 aikana on avustettu yli 230 palajaa, kun tavoitteena oli avustaa 200 henkilöä. Hankkeen yhtenä keskeisenä toimintamuotona on ollut vapaaehtoisen paluun mahdollisuudesta tiedottaminen mahdollisimman hyvin ja kattavasti vastaanottokeskuksissa asuville. Vastaanottoyksikön roolina on yhdenmukaistaa sekä tiedottamista että paluuseen liittyviä järjestelyjä vastaanottokeskuksissa.

Yhteistyössä pelastustoimen kanssa on vuoden aikana tehty vastaanottokeskusten turvallisuushanketta, jossa kiinnitetään erityistä huomiota asukkaiden paloturvallisuuteen sekä toisaalta asukkaiden henkilöturvallisuuteen ja henkilökunnan työturvallisuuteen. Hankkeessa on kartoitettu kaikkien vastaanottokeskusten turvallisuusasiat ja tarkistettu pelastussuunnitelmat sekä annettu asiantuntija-apua turvallisuusjärjestelyissä. Jatkossa tullaan henkilöstöä ja asiakkaita kouluttamaan sekä tuottamaan monipuolista turvallisuusmateriaalia.

Vuoden 2010 tulossuunnitelmassa esitetyt tavoitteet vastaanottotoiminnalle toteutuivat seuraavasti:

Taulukko 49. Vastaanottotoiminta

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	toteuma	toteuma	tavoite	toteuma	toteuma %, ylitys/alitus
Vuosi	2008	2009	2010	2010	2010
mom.26.40.63					
Taloudellisuus					
Vastaanoton kiinteät kustannukset/ % /keskimäärin /vuosi	60,4	60	58	60	3
- kiinteät kustannukset	21 518	53 185	41 427	53 725	30
- muuttuvat kustannukset	14 123	35 457	30 000	34 984	17
Kustannusvastaavuus/kannattavuus					
Vastaanoton kokonaiskustannukset/v (1000 €)	35 641	88 642	71 427	88 709	24
Majoituspaikan hinta/vrk (€)					
- vok majoituksessa	41	40	41	43	5
- yksityismajoituksessa	14	17	14	17	21
- alaikäiset /ryhmäkodissa	138	146	138	180	30
- alaikäiset/tukiasunnoissa	79	82	79	98	24
- säilöönottoyksikössä	184	184	184	176	-4
Tuottavuus					

Käyttöaste (keskimäärin vähintään %)	86	90	90	85	-5
Vastaanoton kapasiteetti					
Vastaanoton paikkaluku	1 494	3 582	3 800	4 315	14
Säilöönnoton paikkaluku	40	40	40	40	0

Vastaanottokeskusmajoituksen keskimääräinen kesto vuonna 2010 oli 157 vuorokautta.

Vastaanottokeskuksen sijaan turvapaikanhakijat hakeutuvat myös yksityismajoitukseen, mikä lyhentää vastaanottokeskusmajoituksen kestoja. Keskimäärin yksityismajoituksessa asui vuoden aikana 1 052 henkilöä ja vastaanottokeskuksissa 3 678 henkilöä.

Joutsenon vastaanottokeskus

Maahanmuuttoviraston alaisuuteen siirtyminen toi vastaanottokeskuksen toimintaan muutoksia, jotka näkyivät lähinnä talous- ja henkilöstöhallinnon toimintojen suunnittelussa sekä etenkin valmistautumisena uusien tietojärjestelmien käyttöönottoon yhteistyössä Maahanmuuttoviraston kanssa.

Turvapaikanhakijoiden määrä väheni koko maassa vuonna 2010, mikä osaltaan vaikutti myös Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintaan asiakasmäärien vähenemisenä. Asiakasmäärien vähenemisestä huolimatta keskuksen paikkaluku oli koko vuoden 450 paikkaa ja keskuksen käyttöaste oli 86,7 %. Näin korkean käyttöasteen saavuttaminen merkitsi sitä, että vastaanottokeskuksen henkilökuntamäärä pysyi aikaisemman vuoden tasolla ja rakennuksesta otettiin käyttöön uusia tiloja muun muassa toimistokäyttöön. Turvapaikanhakijoiden määrän nousun taittuminen edelliseen vuoteen verrattuna sekä turvapaikanhakijoiden toimeentulotuen leikkaukset merkitsivät myös sitä, että vastaanottokeskuksen asiakasmenot kääntyivät laskuun. Ottaen kuitenkin huomioon vastaanottokeskuksen suhteellisen korkean käyttöasteen, on vastaanottokeskuksen tarjoamien palvelujen kysyntä pysynyt korkealla tasolla ja sama kehitys on jatkunut vuoden loppuun saakka.

Vastaanottokeskuksessa on jatkettu systemaattisesti niitä hankkeita, joilla vastaanottokeskusta pyritään kehittämään työntekijäystävällisemmäksi niin fyysisen työympäristön kuin työturvallisuudenkin osalta muun muassa remontoitujen työtilojen, koulutuksen ja laajennetun kameravalvonnan myötä. Joutsenon vastaanottokeskus kiinnitti vuoden aikana erityistä huomiota keskuksen paloturvallisuuteen. Vastaanottokeskuksessa annettiin marraskuussa yhteistyössä paikallisen pelastuslaitoksen kanssa paloturvallisuuskoulutusta sekä henkilökunnalle että asiakkaille. Vastaanottokeskus otti kuluneen vuoden aikana käyttöön etänevottelulaitteet.

Vastaanottokeskuksen toiminnassa näkyi vuonna 2010 myös se, että kuntapaikan saaneiden A-lupalaisten määrä oli ajoittain korkea, mikä johtui kuntapaikkojen vähydestä. Useat henkilöt odottivat A-luvan saatuaan kuntapaikkaa useita kuukausia,

mikä kasvatti muun muassa sosiaalipalvelujen tarvetta odotusajan pitkittyessä. Joutsenon vastaanottokeskuksesta muutti kuntiin viime vuonna yhteensä 29 henkilöä, joista kymmenen henkilöä muutti ELY -keskuksen kautta ja loput olivat itsenäisesti kuntaan muuttaneita.

Joutsenon vastaanottokeskus jatkoi suomen kielen opetustoimintaansa Joutsenon opiston kanssa. Vastaanottokeskus tarjoaa tehokasta kielenopetusta turvapaikanhakijoille 100 tuntia kuukauden ajan neljässä noin 25 hengen ryhmässä. Opetustoiminnassa ja sen suunnittelussa on vuoden aikana pyritty huomiomaan mahdollisuuksien mukaan myös luku- ja kirjoitustaidottomien ja esimerkiksi yksinhuoltajien erityistarpeet omilla opetusryhmillä. Suomen kielen ja kulttuurin opetus on ollut erittäin suosittua ja opetuksesta saadut kokemukset ovat olleet positiivisia.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän palvelut

Joutsenon vastaanottokeskus toimii turvapaikanhakijoiden vastaanoton ohella myös ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän palveluiden tuottajana. Vuonna 2010 aloitettiin yhteistyössä Oulun vastaanottokeskuksen kanssa auttamisjärjestelmän systemaattinen kehittämistoiminta, jota jatketaan edelleen.

Kansallisena ihmiskaupparaportoijana toimiva Vähemmistövaltuutettu antoi toukokuussa 2010 suosituksen Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään ottamisesta ja auttamisjärjestelmästä poistamisesta (VVT/2010/104) sekä julkaisi kesäkuussa ensimmäisen raporttinsa ”Ihmiskauppa ja siihen liittyvät ilmiöt sekä ihmiskaupan uhrien oikeuksien toteutuminen Suomessa” (K 17/2010 vp). Maahanmuuttovirasto antoi lokakuussa 2010 ohjeen Turvapaikkamenettelystä tapauksissa, joissa kansainvälistä suojelua Suomesta hakenut henkilö on ihmiskaupan uhri. Vuoden 2010 aikana tehtiin aktiivista yhteistyötä eri viranomaisten, kolmannen sektorin toimijoiden ja vähemmistövaltuutetun kanssa auttamisjärjestelmän kehittämiseen liittyen. Auttamisjärjestelmän näkemyksiä on tuotu aktiivisesti esille myös valtakunnallisessa ihmiskaupan vastaisen ohjausryhmän työskentelyssä, joka työstää uudet suositukset maaliskuuhun 2011 mennessä.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toimintaan vaikutti epäiltyjen ihmiskauppatapausten määrän kasvu aikaisempiin vuosiin verrattuna ja vuoden 2010 lopussa ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmässä oli Joutsenon vastaanottokeskuksen vastuulla 56 henkilöä.

Toiminnan tuloksellisuus

Joutsenon vastaanottokeskuksen paikkaluku oli koko vuoden 450. Majoitusvuorokausia oli keskusmajoituksessa 134 189 ja yksityismajoituksessa 8 143, yhteensä 142 332. Käyttöasteeksi muodostui 86,7 %

Toimintamenojen toteuma oli 2 806 800 euroa (budjetti 2 863 200 euroa) ja asiakasmenojen 2 681 400 euroa (budjetti 3 716 000 euroa). Luvut sisältävät sekä turvapaikanhakijoiden vastaanoton että ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kulut.

Oikeusapupalveluiden kustannukset oli budjetoitu asiakasmenoihin, mutta ne maksettiin momentilta 26.40.63.3. Kuluja oli 197 700 euroa.

Toimintamenoista 87 200 euroa ja asiakasmenoista 293 800 euroa (yhteensä 381 000 euroa) oli ihmiskaupan uhrien auttamistoiminnasta aiheutuneita kuluja. Koska majoitusvuorokaudet sisältävät vain turvapaikanhakijoiden osuuden, seuraava vertailu koskee ainoastaan turvapaikanhakijoiden vastaanotosta aiheutuneita kuluja (5 304 800 euroa).

Taulukko 50. Joutsenon vastaanottokeskuksen toiminnan tunnuslukuja

Joutsenon vastaanottokeskus	2008	2009	2010
Paikkaluku	239 *	450	450
Käyttöaste	99,2 %	98,70 %	86,7 %
Majoitusvuorokaudet	86 519	162 191	142 332
Kulut/paikka/vrk	35 €	33 €	32 €
Kulut/majoitus vrk	35 €	34 €	37 €
Kiinteiden kust. osuus			51 %

* vuoden keskiarvo

Joutsenon vastaanottokeskus saavutti toiminnan taloudellisuudelle asetetun tavoitteen (kiinteät kustannukset keskimäärin 58 %) sekä majoituspaikan hinta (41 €/vrk).

Oulun vastaanottokeskus

Oulun vastaanottokeskus siirtyi Maahanmuuttoviraston ohjaukseen 1.1.2010 alkaen. Maahanmuuttoviraston vastuulle tuli tuolloin vastaanotto toiminnan käytännön ohjaus ja suunnittelu sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjaus. Yhteistyö Maahanmuuttoviraston kanssa lähti käyntiin hyvin.

Vuoden 2010 aikana sisäasiainministeriö valmisteli vastaanottolain muutosta samassa yhteydessä kotouttamislain kokonaisuudistuksen kanssa. Oulun vastaanottokeskus osallistui aktiivisesti vastaanottolain valmistelutyöhön. Toinen Oulun vastaanottokeskuksen toiminnan kannalta keskeinen hanke liittyi ihmiskaupan vastaisen toimintasuunnitelman toimeenpanon seurantaan ja kehittämiseen. Sisäasiainministeriön asettama laajapohjainen ohjausryhmä, johon kuuluu myös Oulun vastaanottokeskuksen edustus, työskenteli aktiivisesti ihmiskaupan vastaisten toimenpiteiden kehittämiseksi ja ohjausryhmän työ jatkuu edelleen 31.3.2011 saakka.

Kuluneen vuoden aikana Oulun vastaanottokeskuksessa koettiin monia muutoksia. Alkuvuodesta vastaanottokeskuksen johtaja vaihtui ja kesällä virastoon saatiin uusi apulaisjohtaja. Johdon vaihtumisen myötä muuttuu myös johtamiskulttuuri ja uudet johtajat ovat työhön perehtymisensä yhteydessä herättäneet keskustelua toiminnasta, tulevaisuuden tavoitteista ja kehittämistarpeista. Monenlaista kehittämistyötä käynnistettiin jo syksyn aikana.

Vuonna 2010 turvapaikanhakijoiden määrät koko maassa tippuivat edellisen vuoden noin 6 000 hakijasta 4 000:een. Erityisesti alaikäisten yksin maahan tulleiden turvapaikanhakijoiden määrät tippuivat ja laskeva kehitys nähtiin Oulun vastaanottokeskuksen arjessa.

Maahanmuuttovirasto teki vuoden aikana useita sopeuttamistoimenpiteitä hakijamäärien laskiessa. Pääasiassa sopeuttaminen tapahtui majoituspaikkamääriä laskemalla. Paikkamääriä laskettiin Oulun transit-vokissa 260:een alun perin suurehkon remontin vuoksi eikä paikkalukua remontin jälkeen ole nostettu. Alaikäisyksiköiden paikkamäärät laskettiin kesäkuun alusta siten, että Pudasjärven tukiasumisyksikkö muuttui 20-paikkaiseksi (ennen 40) ja Oulun tukiasumisyksikkö 40-paikkaiseksi (ennen 60). Ryhmäkoti on toiminut 14-paikkaisena koko vuoden. Paikkamäärien laskusta huolimatta käyttöasteet tippuivat alas varsinkin tukiasumisyksiköissä.

Kun alkuvuodesta vielä elettiin edellisvuoden kasvuvaiheessa, Pudasjärven tukiasumisyksikkö laajennettiin suuremmaksi ja monipuolisemmaksi 130 henkilön vastaanottoyksiköksi. Yksikkö muutti entisen Pudasjärven kaupungin vanhainkodin tiloihin ja alaikäisten nuorten lisäksi keskuksen majoitettiin aikuisia ja perheellisiä odotusvaiheessa olevia hakijoita. Alaikäisten yksin tulleiden hakijamäärien vähetessä rajusti Pudasjärven tukiasumisyksikön toiminta lopetettiin 31.12.2010 ja alaikäistoiminta keskitettiin Oulun alaikäisyksiköihin (ryhmäkoti ja tukiasumisyksikkö). Pudasjärven vastaanottoyksikkö jatkoi toimintaansa vuoden vaihtuessa aikuisten ja perheiden 130-paikkaisena odotusajan vastaanottoyksikkönä.

Koulutuksen ja tiedottamisen myötä tietoisuus ihmiskaupasta on selvästi lisääntynyt. Vuonna 2010 Oulun auttamisjärjestelmään (alaikäiset) esitettiin kahdeksaa alaikäistä, joista yhtä lasta esitettiin kaksi kertaa, koska hänet poistettiin välillä auttamisjärjestelmästä. Auttamisjärjestelmään otettiin neljä lasta, kielteinen päätös tehtiin kolmelle alaikäiselle. Yksi esitys siirrettiin Joutsenon päätettäväksi henkilön täysi-ikäistyttyä kesken prosessin. Yhden alaikäisen osalta päätöksenteko siirtyi vuodelle 2011. Esitykset auttamisjärjestelmään ottamisesta tulivat avustajien, vastaanottoyksiköiden sosiaalityöntekijöiden, Maahanmuuttoviraston sekä poliisin kautta. Kaikki auttamisjärjestelmään esitetyt tapaukset olivat turvapaikanhakijoita. Yhdestä kielteisestä päätöksestä on valitusasia kesken Oulun hallinto-oikeudessa. Virallisten esitysten lisäksi arviointiryhmä ja johtajat sekä sosiaalityöntekijät antoivat konsultaatioapua yksittäisissä ihmiskauppakysymyksissä

Toiminnan tuloksellisuus

Toiminnan taloudellisen tehokkuuden näkökulmasta tärkeitä tunnuslukuja ovat eri yksiköiden käyttöasteet ja majoitusvuorokausihinnat toteutuneiden majoitusvuorokausien mukaan. Laskennallinen majoitusvuorokausihinta (kustannukset/maksimi majoituspaikkamäärä/vrk) on vuonna 2010 ollut jokaisessa yksikössä alhaisempi kuin toteutunut majoitusvuorokausihinta. Tämä johtuu siitä, että käyttöasteet ovat olleet alle 100 %. Mitä huonompi käyttöaste yksikössä on ollut, sitä kalliimmaksi majoitusvuorokaudet muodostuvat.

Oulun vastaanottokeskuksen toteutuneet menot olivat vuonna 2009 toiminta- ja asiakasmenojen osalta yhteensä 10,7 milj. euroa, josta vuonna 2009 toteutettu Nutukka

(nuorten turvapaikanhakijoiden koulutus) -projektin osuus oli 1,8 milj. euroa. Vuoden 2010 toteutuneet menot olivat yhteensä 8,4 milj. euroa eli 2,3 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2009.

Suurimman osan menoista muodostivat henkilöstömenot (3,4 milj. euroa) ja kiinteistömenot (1,4 milj. euroa). Kiinteistömenoja kasvatti päärakennuksen kosteusremontista johtuvat kustannukset (0,2 milj. euroa) sekä vuoden 2010 alussa maksetut kaksinkertaiset vuokrat Pudasjärven yksiköstä tammikuulta ja edellisen vuoden korjausmenot, josta osa laskutettiin vuoden 2010 puolella. Asukkaille ostetuista palveluista suurimman osan muodostivat terveydenhuollon kulut, jotka olivat 0,752 milj. euroa (v. 2009 vastaava luku oli 1,15 milj. euroa). Tulkkaus- ja käänöspalvelukulut olivat 0,39 milj. euroa, joissa tapahtui laskua edelliseen vuoteen verrattuna (v. 2009: 0,519 milj. euroa). Myös oikeusapumenot laskivat edellisen vuoden 0,274 milj. eurosta 0,25 milj. euroon. Toimeentulotukena asiakkaille rahana maksettavat korvaukset laskivat vuoden 2009 1,9 milj. eurosta 1,3 milj. euroon. Tämä johtui asukkaiden määrän laskusta ja 1.2.2010 voimaan tulleesta asetuksesta, jossa rahana maksettava osuus muuttui pienemmäksi.

Taulukko 51. Oulun vastaanottokeskuksen toiminnan tehokkuuden tunnusluvut

Oulun vastaanottokeskus	vastaanotto-yksikkö	ryhmäkoti	tukiasumis yksikkö	Pudasjärven tukiasumis yksikkö	Pudasjärven vok 1.2.2010
Paikkaluku ka.	282	14	50	33	101
Käyttöaste %	80,05	88,26	52,26	50,28	60,81
Majoitus vrk:t	82393	4510	9537	6056	20514
Kulut/majoitus vrk	46,14	221,80	127,17	150,31	62,45
Kiinteiden kust. osuus	51				

Oulun vastaanottokeskuksen aikuis- ja perheyksikön käyttöaste on ollut transit-toiminta huomioiden (valmius nopeaan majoittamiseen) hyvä. Maahanmuuttoviraston tavoitteen mukaisesti transit-yksikön käyttöaste on ollut 70–80 %:n välillä (80,5 % vuonna 2010). Toteutunut majoitusvuorokauden hinta oli 46,14 euroa, kun laskennallinen hinta oli 36,94 euroa/vrk. Edelliseen vuoteen verrattuna toteutuneen majoitusvuorokauden hinta on noussut, mutta muutos liittyy nimenomaan käyttöaste-eroon. Edellisvuonna käyttöaste on ollut 100 %.

Maksullinen toiminta

Maahanmuuttoviraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudelle asetettiin tavoitteeksi 75 %. Sisäasiainministeriö antoi Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuutta koskevan asetuksen, joka tuli voimaan 1.1.2010. Perittäviin maksuihin tuli muutoksia: ensimmäinen oleskelulupa 200 eurosta 225 euroon, opiskelijan oleskelulupa 100 eurosta 125 euroon ja työntekijän oleskelulupa 200 eurosta 250 euroon. Loppuvuodesta valmisteltiin maksuasetus vuodelle 2011. Tällöin maksuihin

tulleet muutokset olivat kohtuullisen korkeita johtuen kustannuspaineista UMA:n ylläpidossa ja vuoden 2011 aikana käyttöön otettavassa biometrisessä oleskelulupakortissa. Sopimus sisäasiainministeriön, ulkoministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön välillä maksujen jakamisesta eri viranomaisten välillä allekirjoitettiin.

Taulukko 52 .Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus

Tunnusluku/arviointi	2008	2009	2010 tavoite	2010 toteutuma
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus %	78	48	75	63

Maahanmuuttoviraston maksullisen toiminnan tuotot vuonna 2010 olivat 3 265 039 euroa ja kokonaiskustannukset 5 207 044 euroa. Tulot kattoivat menoista 63 prosenttia, eli asetettuun tavoitteeseen (75 %) ei päästy. Maksullisen toiminnan osuus viraston kokonaistyöajasta laskettiin suoritteille kohdistettujen työtuntien mukaan ja se oli 22,23 % (25,79 % vuonna 2009) tulosityksiköiden työajasta.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on kohdan 5.2 liitteenä 1f.

Yhteisrahoitteinen toiminta

Viraston yhteisrahoitteinen toiminta koostui vuonna 2010 Euroopan muuttoliikeverkoston (EMV) toiminnasta, Euroopan ulkorajarahaston Maahanmuuttoyhdyshenkilö- hankkeesta, vastaanottokeskustoiminnan siirtämisestä Maahanmuuttovirastoon sekä Afganistania koskevan maatietolähdejärjestelmän kehittämisestä turvallisen paluun edellytysten varmistamiseksi. Yhteisrahoitteisen toiminnan tulot olivat 313 238 euroa ja kokonaiskustannukset yhteensä 472 328 euroa. Kustannusvastaavuus oli 66,2 prosenttia.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on kohdan 5.2 liitteenä 2e.

1.3.6 Vähemmistövaltuutettu

Vähemmistövaltuutettu on sisäasiainministeriön yhteyteen sijoitettu itsenäinen ja riippumaton viranomainen, jonka tehtävänä on edistää etnisten vähemmistöjen ja ulkomaalaisten asemaa, oikeusturvaa sekä hyviä etnisiä suhteita Suomessa. Vähemmistövaltuutettu toimii myös kansallisena ihmiskaupparaporttina. Vähemmistövaltuutetun toimistossa on valtuutetun lisäksi toimistopäällikön, viiden ylitarkastajan, suunnittelijan ja osastosihteerin virat. Näiden lisäksi toimiston tehtäviä vuonna 2010 hoitamaan tarvittiin myös siviilipalvelusmies, sihteeriharjoittelija sekä määräaikaisesti palkattu toimistosihteerin ja tiedottaja.

Toiminnassaan valtuutettu on keskittynyt erityisesti etniseen syrjintään puuttumiseen, mutta valtuutetun toimistosta myös neuvotaan sinne yhteyttä ottaneita monenlaisissa elämäntilanteissa. Kansallisena ihmiskaupparaporttina vähemmistövaltuutettu seuraa ihmiskauppaan liittyviä ilmiöitä, valvoo ihmiskaupan vastaista toimintaa ja antaa ehdotuksia, suosituksia, lausuntoja ja neuvoja toiminnan kehittämiseksi sekä ihmiskaupan uhrien aseman ja oikeuksien edistämiseksi. Ihmiskaupparaporttina antaa oikeudellista neuvontaa ja voi myös avustaa ihmiskaupan ja rinnasteisten rikosten uhreja heidän oikeuksiensa turvaamisessa.

Yli puolet vähemmistövaltuutetun toimiston henkilöresursseista on ohjattu toimistoon tulevien asiakastapausten käsittelyyn. Toimistolle tulevien asiakastapausten määrä on kasvanut vuosittain. Vuonna 2010 toimistossa käsiteltiin yhteensä 1 013 asiakastapausta, mikä on noin 10 % enemmän kuin edellisellä vuonna.

Vähemmistövaltuutetusta annetun lain 2 a §:n mukaisesti vähemmistövaltuutettu antaa kerran neljässä vuodessa kertomuksen ihmiskaupasta ja siihen liittyvistä ilmiöistä eduskunnalle. Vähemmistövaltuutettu antoi eduskunnalle vuonna 2010 ensimmäisen kansallisen ihmiskaupparaportin kertomuksen: Ihmiskauppa ja siihen liittyvät ilmiöt sekä ihmiskaupan uhrien oikeuksien toteutuminen Suomessa. Vähemmistövaltuutettu julkaisi vuonna 2010 myös selvityksen venäjänkielisten työllistymisestä ja työsyrynnästä.

1.3.7 Syrjintälautakunta

Valtioneuvoston nimittämä syrjintälautakunta on yhdenvertaisuuslakiin perustuva etnistä syrjintää koskevia hakemuksia käsittelevä sisäasiainministeriön ohessa toimiva itsenäinen ja riippumaton oikeusturvaelin, joka voi antaa syrjintää koskevan kieltopäätöksen, jonka noudattamista se voi tehostaa uhkasakolla ja tuomita sen maksettavaksi. Syrjintälautakunnan päätöksistä voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Syrjintälautakunnalla on oikeus saada yhdenvertaisuuslain soveltamisalaan kuuluvilta viranomaisilta ja toiminnan harjoittajilta sekä niiden palveluksessa olevilta selvitys seikoista, jotka ovat tarpeen etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän kiellon noudattamisen valvomiseksi. Selvityksenantovelvollisuuden noudattamisen tehosteeksi lautakunta voi asettaa uhkasakon.

Asian voi saattaa syrjintälautakunnan käsiteltäväksi se, johon syrjivä menettely kohdistuu, taikka vähemmistövaltuutettu.

Lautakunnan tehtävänä on antaa oikeussuojaa niille, jotka ovat kokeneet tulleen syrjityksi tai tulleen syrjintään liittyvien kiellettyjen vastatoimien kohteeksi. Työsuhteeseen, julkisoikeudelliseen palvelussuhteeseen, työhönnottooperusteisiin, työoloihin, työehtoihin, henkilöstökoulutukseen tai uralla etenemiseen liittyvät kysymykset eivät kuulu syrjintälautakunnan toimivaltaan.

Syrjintälautakunta voi myös vahvistaa osapuolten välisen sovinnon. Lautakunta voi antaa lausunnon yhdenvertaisuuslain soveltamisesta tuomioistuimen, vähemmistövaltuutetun tai muun viranomaisen taikka yhdistyksen pyynnöstä.

Hakemuksen käsittely syrjintälautakunnassa on maksutonta, ja sen toimituskirjat ovat maksuttomia. Vuoden 2010 aikana lautakunta antoi ratkaisun viidessä asiassa ja puheenjohtajan päätöksellä ratkaistiin kuusi asiaa. Lautakunnalta pyydettiin lausuntoa seitsemässä asiassa. Lautakunta antoi ensimmäistä kertaa päätöksen, jossa oli kysymys romaniyhdyshenkilön käyttämisestä myönnettäessä romaneille kunnallisia vuokra-asuntoja. Syrjintälautakunta kielsi kaupunkia jatkamasta menettelyä, jossa romanien mahdollisuutta asunnon saantiin rajoitettiin tällä menettelyllä heitä syrjivästi. Syrjintälautakunnan suhdetta vähemmistövaltuutettuun selvensi päätös, jossa syrjintälautakunta katsoi, ettei yhdenvertaisuuslaissa ole säädetty vähemmistövaltuutetulle toimivaltaa siirtää asioita syrjintälautakunnan tutkittavaksi, vaan vähemmistövaltuutetun tulee tehdä hakemus syrjintälautakunnan ratkaistavaksi halutussa asiassa kuten muidenkin hakijoiden.

Lautakunnan antamista lausunnoista merkittävin oli oikeusministeriölle annettu lausunto yhdenvertaisuuslain uudistamista pohtineen toimikunnan mietinnöstä. Siinä lautakunta linjasi omasta näkökulmastaan useita lain uudistamiseen liittyviä ja siinä huomioonotettavia periaatteita.

1.3.8 Siviilikriisinhallinta

Sisäasiainministeriö asetti maaliskuussa 2009 siviilikriisinhallinnan neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on muun muassa seurata kansallisen strategian toimeenpanoa ja toimia keskustelufoorumina viranomaisille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Neuvottelukunta kokoontui vuoden 2010 aikana kolme kertaa, ja vuonna 2009 asetettu kansalaisjärjestöjaosto kaksi kertaa.

Strategian tavoite siviilikriisinhallintatehtäviin lähetettävien suomalaisten asiantuntijoiden määrän nostamiseksi vähintään 150 asiantuntijaan (tavoitteellinen asiantuntijoiden vähimmäistaso) saavutettiin lokakuussa 2009. Suomi osallistui siviilikriisinhallintaan EU:n, YK:n, Etyj:n ja NATO:n operaatioissa. Noin 160 Kriisinhallintakeskuksen lähettämää asiantuntijaa palveli yli 20 operaatioissa, joista suurin osa oli EU:n operaatioita. Vuoden 2010 lopussa lähetetyistä asiantuntijoista oli 33 % naisia. EU:n suurimmassa siviilioperaatioissa, oikeusvaltio-operaatio EULEX Kosovo, työskenteli lähes 60 suomalaista lähetettyä asiantuntijaa, EU:n

tarkkailuoperaatioissa Georgiassa noin 20 ja EU:n poliisioperaatioissa Afganistanissa noin 34 asiantuntijaa. Asiantuntijoita toimi myös muissa EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioissa vuoden 2010 aikana Balkanilla, Lähi-idässä, Afrikassa ja Aasiassa. Afganistanissa suomalaisia siviiliasiantuntijoita toimi EU:n erityisedustajan toimistossa ja EU:n poliisioperaatioissa. Operaatiotoiminnan lisäksi Suomi on asettanut siviilikriisinhallinnan asiantuntijoita EU:n ja kansainvälisten järjestöjen sihteeristöihin sekä EU:n erityisedustajien toimistoihin.

Operaatioissa toimivista siviiliasiantuntijoista yli 40 % on sisäasiainministeriön hallinnonalalta (poliiseja ja rajaturvallisuuden asiantuntijoita) ja noin 18 % oikeushallinnon alan asiantuntijoita. Lisäksi Suomi on panostanut ihmisoikeus- ja tasa-arvotehäviin.

Sisäasiainministeriön alaisesta Kriisinhallintakeskuksesta on kehittynyt kansainvälisesti tunnustettu osaamiskeskus. Kriisinhallintakeskus on toimeenpannut operatiivisella tasolla siviilikriisinhallinnan kansallista strategiaa. Keskus koulutti asiantuntijoita kansainvälisiin rauhanoperaatioihin ja humanitaarisiin tehtäviin strategian linjausten ja sisäasiainministeriön ja keskuksen välisen tulossopimuksen mukaisesti. Keskuksen järjestämiin koulutukseen osallistuneista ulkomaalaisista täytti 73 henkeä ODA-kelpoisuuskaiteerit.

Hallituksen tasa-arvo-ohjelman sisäasiainministeriön kärkihankkeen ”*Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen Kriisinhallintakeskuksen toiminnoissa*” toteuttamista jatkettiin Kriisinhallintakeskuksen perustaman CMC Finland 1325 - ohjausryhmän puitteissa. Ohjausryhmä toteuttaa osaltaan myös Suomen kansallista 1325 -toimintaohjelmaa YK:n päätöslauselman ’Naiset, rauha ja turvallisuus’ toteuttamiseksi. Toimintaohjelman tavoitteista naisten osallistuminen siviilikriisinhallintaoperaatioihin kasvoi hieman edelleen, ja heidän osuutensa suomalaisista asiantuntijoista pysytteli vuoden 2010 aikana 30–35 % tasolla.

1.3.9 SOLID-rahastot

Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö toimii Yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallinnoinnin yleisohjelmaan kuuluvien Euroopan pakolaisrahaston, kotouttamisrahaston, paluurahaston ja ulkorajarahaston kansallisena vastuuviranomaisena.

Rahastoista osarahoitetaan hankkeita, jotka toteuttavat rahastojen tavoitteita ja joiden rahoituksesta osa on kansallista, hankkeen toteuttajan tai hankekumppaneiden rahoitusta (25–50 %) ja osa rahastosta saatavaa EU-rahoitusta (50–75 %). Hankkeiden toteuttajat ovat pääasiassa viranomaisia, kuntia, järjestöjä ja yhdistyksiä. Vuoden 2010 aikana toteutettiin rahastojen vuosiohjelmaa 2008–2009 sekä valmisteltiin ohjelmaluonnokset vuodelle 2011. Vuosiohjelmissa 2008 ja 2009 osarahoitettuja hankkeita oli vuoden 2010 aikana käynnissä. Vuosiohjelmissa 2010 järjestettiin haut osarahoitettavien hankkeiden valitsemiseksi.

Vuoden 2010 aikana järjestettiin rahoituksen hakemiseen keskittyvää koulutusta eri paikkakunnilla. Samassa yhteydessä koulutettiin mahdollisia rahoituksen hakijoita myös budjetin laatimisesta. Lisäksi järjestettiin hanketoteuttajille koulutusta raporttien laatimisesta sekä seminaari hankkeiden tulosten levittämisestä.

Euroopan pakolaisrahaston avulla kehitetään turvapaikanhakijoiden vastaanottoa ja turvapaikkamenettelyä, pakolaisten kotoutumista sekä kiintiöpakolaisten vastaanottoa.

Taulukko 53 Euroopan pakolaisrahaston toiminta vuonna 2010

Vuosiohjelma	Vuosiohjelman EU-rahoituskehys (euroa)	Rahoitettavaksi valitut hankkeet (kpl)
2009	2 305 365	15
2010	2 528 506	14

Kotouttamisrahaston avulla tuetaan kolmansien maiden kansalaisten kotoutumista ja kotoutumisen kaksisuuntaista prosessia.

Taulukko 54. Kotouttamisrahaston toiminta vuonna 2010

Vuosiohjelma	Vuosiohjelman EU-rahoituskehys (euroa)	Rahoitettavaksi valitut hankkeet (kpl)
2009	907 281	12
2010	996 393	11

Paluurahaston avulla kehitetään palauttamismenettelyjä ja niiden hallinnointia sekä vapaaehtoisen paluun että palauttamisten osalta. Paluurahaston vuosiohjelmasta 2008 toimitettiin komissiolle väliraportti.

Taulukko 55. Paluurahaston toiminta vuonna 2010

Vuosiohjelma	Vuosiohjelman EU-rahoituskehys (euroa)	Rahoitettavaksi valitut hankkeet (kpl)
2009	659 437	6
2010	664 566	4

Ulkorajarahastosta tuetaan hankkeita, joilla pyritään ulkorajoihin liittyvien tarkastus- ja valvontatehtävien tehokkaaseen järjestämiseen, matkustajavirtojen tehokkaampaan hallinnointiin ulkorajoilla sekä jäsenvaltioiden kolmansissa maissa olevien maahanmuuttoasioita käsittelevien viranomaisten hallinnoinnin parantamiseen. Rahasto on luonteestaan johtuen viranomaistoimintaan painottunut rahasto. Vuoden 2010 aikana tarkastettiin aikaisemmista vuosiohjelmista rahoitettuja hankkeita sekä raporttoitiin komissiolle vuosiohjelmasta 2007. Vuosiohjelmasta 2010 järjestettiin viranomaisille suunnattu haku.

Taulukko 56. Ulkorajarahaston toiminta vuonna 2010

Vuosiohjelma	Vuosiohjelman EU-rahoituskehys (euroa)	Rahoitettavaksi valitut hankkeet (kpl)
2009	6 191 291	10
2010	5 517 993	14 (esitetty)

Komissio tarkasti SOLID-rahastojen hallinnointi- ja valvontajärjestelmän kesäkuussa 2010. Lisäksi komissio suoritti pakolaisrahaston II ohjelmakauden vuosiohjelmiin 2005 ja 2006 kohdistuneen tarkastuksen lokakuussa 2010. Komission tarkastusten pohjalta sekä rahastoista toteutettujen väliarviointien perusteella rahastojen hallinnointia kehitettiin sekä kansallisesti että komission johdolla.

1.3.10 Yhteenveto tiliviraston maksullisesta ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta

Yhteenvetolaskelmat kirjanpitoyksikön maksullisesta toiminnasta ovat liitteenä 1g ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta liitteenä 2f.

Poliisitoimi on vuoden 2010 alusta siirretty Poliisihallituksen kirjanpitoyksikköön. Kirjanpitoyksikkötasoisia vertailutietoja vuosilta 2008 ja 2009 ei ole muutettu, vaan ne esitetään vuoden 2009 tilinpäätöksen mukaisina. Ministeriön poliisiosasto ja pelastusosasto on käsitelty vuoden 2010 osalta osana ministeriön laskelmia. Pelastusosaston vertailutiedot on myös siirretty osaksi ministeriön laskelmia.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on tehty kaikesta kirjanpitoyksikön maksullisesta toiminnasta, koska kirjanpitoyksikkötasolla maksullinen toiminta ylittää laskelmien laatimista edellyttävän rajan. Kirjanpitoyksikkötasolla maksullisen toiminnan tuotot ovat samalla tasolla kuin edellisenä vuonna, jos vertailusta jätetään poliisitoimi pois. Kustannusvastaavuus on suunnilleen samalla tasolla, vaikka toiminta onkin alijäämäistä. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmia ja alijäämäisyyden syitä on analysoitu tarkemmin toimialakohtaisten laskelmien yhteydessä.

Taulukko 57. Kirjanpitoyksikön maksullisen toiminnan tuotot ja kustannukset

1 000 €	2008	2009	2010
Tuotot	58 721	58 133	11 247
Erilliskustannukset	48 391	54 401	12 553
Yhteiskustannukset	7 921	8 133	3 197
Kustannukset yhteensä	56 312	62 534	15 750
Ylijäämä/alijäämä	2 409	-4 401	-4 503
Kustannusvastaavuus %	104 %	92 %	60 %

Kirjanpitoyksikön yhteisrahoitteisen toiminnan laskelmaan on koottu muilta kirjanpitoyksiköiltä, EU:lta tai muilta yhteistyötahoilta yhteisiin hankkeisiin saatu rahoitus. Viranomaistoimintaa (esim. Solid-rahastojen tekninen tuki) varten saatua rahoitusta ei ole sisällytetty laskelmaan.

Yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitus on laskenut Poliisihallituksen perustamisen myötä vähemmän kuin maksullisen toiminnan rahoitus. Raportoidusta yhteisrahoitteisesta toiminnasta noin puolet on Rajavartiolaitoksen kirjanpitoyksikön yhteisrahoitteista toimintaa, jonka alijäämä on suurin yksittäinen tekijä kirjanpitoyksikötasoisena alijäämänsä selittävänä tekijänä. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmia on analysoitu tarkemmin toimialakohtaisten laskelmien yhteydessä.

Taulukko 58. Kirjanpitoyksikön yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ja kustannukset

1 000 €	2008	2009	2010
Tuotot	6 398	11 603	5 361
Erilliskustannukset	6 442	14 250	9 776
Yhteiskustannukset	1 016	1 282	1 678
Kustannukset yhteensä	7 458	15 532	11 454
Kustannusvastaavuus %	85,8	74,7	46,80

1.3.11 Tuottavuusohjelman toimeenpano

Sisäasiainministeriön hallinnonalalla on viime vuosina tapahtunut poikkeuksellisen paljon organisatorisia ja muita hallinnollisia muutoksia, joilla on ollut sekä välillisiä että välittömiä vaikutuksia henkilöstön määrään ja sitä kautta henkilötyövuosien kehitykseen. Nämä muutokset ovat vaikuttaneet myös vuoden 2010 lukujen kehitykseen.

Henkilötyövuosimäärä on kasvanut noin yhden prosentin vuodesta 2009, mikä on aiheutunut mm. tehdyistä budjettipäätöksistä. Määräaikaisen lisärahoituksen käyttömahdollisuus esim. työttömien poliisien ja Maahanmuuttoviraston lupakäsittelijöiden työllistämiseen on osaltaan mahdollistanut toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen, mutta toisaalta tämä näkyy tuottavuusvähennystavoitteen toteutumattomuutena. Kaikki em. lisäykset ovat kuitenkin lähtökohtaisesti määräaikaisia ja poistuvat näin ollen HTV -vahvuudesta vuoteen 2015 mennessä.

Koko tuottavuusohjelmakaudelle 2006 - 2015 suunniteltuun toteumaan verrattuna sisäasiainministeriön hallinnonala on asetetusta tavoitteesta jäljessä 158 henkilötyövuotta vuoden 2010 lopun tietojen mukaan.

Taulukko 59. Tuottavuusohjelman toimeenpano ja henkilötyövuosien kehitys sisäasiainministeriön hallinnonalalla (pl 26)

Tuottavuusohjelman toimeenpano ja henkilötyövuosien kehitys sisäasiainministeriön hallinnonalalla (pl 26)

Toimiala	2008	2009	2010	Erotus htv 2009- 2010	Muutos % 2009 - 2010
Sisäasiainministeriö	364,4	285,0	266,2	-18,8	-6,6 %
Maahanmuuttopoliisi	299,4	381,0	408,4	27,4	7,2 %
* Maahanmuuttovirasto (Migri)	242,5	278,0	304,6	26,6	9,6 %
* Valtion vastaanottokeskukset	56,9	103,0	103,8	0,8	0,8 %
Poliisitoimi	10 666,0	10 703,0	10 808,0	105,0	1,0 %
Pelastustoimi (pelastusopisto ja HÄKE)	856,8	887,0	881,9	-5,1	-0,6 %
josta CMC	16,8	29,0			
Häke		739,0	743,4	4,4	0,6 %
Rajavartiolaitos	2 923,0	2 866,0	2 827,1	-38,9	-1,4 %
Muut	468,6	332,0	386,3	54,3	16,4 %
* HALTIK	268,6	317,0	386,3	69,3	21,9 %
Yhteensä (htv)	15 578,2	15 454,0	15 577,9	123,9	0,8 %

1.3.12 Arvio toiminnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovaikutuksista

Tasa-arvolaki velvoittaa viranomaisia edistämään kaikessa toiminnassaan naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luomaan ja vakiinnuttamaan sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Hallituksen tasa-arvo-ohjelman (2008–2011) mukaan kaikki ministeriöt ovat sitoutuneet tasa-arvon edistämiseen valtavirtaistamisperiaatteen mukaisesti. Tasa-arvon edistämisen valtavirtaistaminen merkitsee sitä, että tasa-arvon edistämisyrittäminen otetaan huomioon asioiden valmistelussa, toimeenpanossa, seurannassa ja arvioinnissa, lainvalmistelussa, tulosohjauksessa ja talousarviossa.

Sisäasiainministeriö

Ministeriössä toimii vuonna 2009 asetettu sisäasiainhallinnon tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä (SITY), joka toimii ministeriön toiminnallisena tasa-arvotyöryhmänä ja käsittelee tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen ja edistämiseen hallinnonalalla liittyviä keskeisiä kysymyksiä. Työryhmän tehtävänä on mm. edistää hallituksen tasa-arvo-ohjelmassa, toiminnallisessa tasa-arvosuunnitelmassa sekä ministeriön henkilöstöpoliittisessa tasa-arvosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Työryhmä edistää ja kehittää sisäasiainhallinnon yhdenvertaisuuslinjauksien mukaista toimintaa sekä ohjaa ja seuraa ministeriön

yhdenvertaisuussuunnitelman toimeenpanoa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmän sihteeristö valmistelee työryhmässä käsiteltävät asiat.

Sisäasiainministeriön yhdenvertaisuussuunnitelman toimeenpanon väliarviointi toteutettiin vuonna 2010. Väliarvioinnissa yhdenvertaisuussuunnitelman toimeenpanon tilaa arvioitiin niiden konkreettisten toimenpiteiden osalta, joihin ministeriö on suunnitelmassa sitoutunut.

Ministeriön toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma laadittiin yhteistyössä osastojen ja henkilöstön edustajien kanssa. Suunnitelmaan on kirjattu tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla edistetään sukupuolinäkökulman huomioonottamista asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Suunnitelman lisäksi on laadittu toiminnallisen tasa-arvosuunnittelun käsikirja, joka toimii ohjeena/mallina myös hallinnonalalla. Toiminnallista tasa-arvosuunnitelmaa sovelletaan kaikessa ministeriön toiminnassa ja sitä tarkistetaan kolmen vuoden välein tai tarvittaessa suunnitteluperusteiden muuttuessa. Tavoitteena on, että ministeriön ja hallinnonalan virkamiehet omaksuvat sukupuolinäkökulman yhdeksi näkökulmaksi toiminnassa ja asioiden valmistelussa.

Ministeriön henkilöstöpoliittisen tasa-arvosuunnitelman päivittäminen käynnistettiin. Suunnitelmaa päivitetään yhteistyössä osastojen ja henkilöstön edustajien kanssa. Suunnitelmaan sisällytetään tasa-arvoselvitys, joka sisältää kartoituksen sukupuolen mukaisesta työnjaosta ja palkkakartoituksen, toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja palkkauksellisen tasa-arvon saavuttamiseksi sekä arvion tasa-arvosuunnitelmaan aikaisemmin sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Sisäasiainministeriön hallinnonalan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden seurannan välineiden kehittämiseksi koottiin yhteen tunnistetut seurannan välineet ja tehtiin niihin liittyviä kehittämisehdotuksia. Toimialakohtaisten kehittämiskohteiden lisäksi nousi esille tarve tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden prosessien ja toimintatapojen yhtenäistämistä. Tärkeää on olennaisen tiedon kytkeminen olemassa oleviin suunnittelun ja seurannan prosesseihin sekä tiedon laajempi hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa.

Sisäasiainministeriön tilojen ja sähköisten välineiden sekä palveluprosessien esteettömyys on kartoitettu ja tehty ehdotukset esteettömyyden parantamiseksi. Esteettömyys kartoitettiin myös niistä ulkopuolisista tiloista, joita ministeriö valtaosin käyttää. Lisäksi yleisölle avointen tilaisuuksien esteettömyyteen on kiinnitetty huomiota. Esteettömyys on entistä paremmin otettu huomioon ministeriön sähköisissä palveluissa ja internetsivuilla. Nykyisiin internetsivuihin on tehty muutoksia hallinnonalan verkkopalveluista tehdyn esteettömyyselvityksen perusteella. Esteettömyyskartoitusten tekemisestä on ohjeistettu myös alaista hallintoa yhdenvertaisuussuunnittelun ohjeistuksen yhteydessä.

Hallinnon tietotekniikkakeskus Haltik

Hallinnon tietotekniikkakeskus (HALTIK) on toimintansa ensimmäisinä vuosina noudattanut soveltaen poliisin tasa-arvosuunnitelmaa. Viraston oman tasa-arvo- ja

yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelu on aloitettu loppusyksyllä 2010 ja se valmistuu vuoden 2011 aikana.

Työnantajanäkökulmasta arvioituna HALTIK on melko miesvaltainen. Vuoden 2010 lopussa henkilömäärästä 36 % oli naisia. Ylimmässä johdossa naisten osuus on hieman suurempi, sillä viraston johtoryhmän jäsenistä 42 % on naisia. Väliportaana esimiehissä naisten osuus taas on selvästi alhaisempi.

HALTIK:n toiminnan näkökulmasta yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoaikutuksia on haasteellista arvioida. Viraston vaikuttavuustavoitteena on mahdollistaa sisäasiainministeriön toimijoiden toiminnan integraatio sekä vapauttaa niiden resursseja operatiiviseen toimintaan. Virastolla ei ole tietoa siitä, millaisia yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoaikutuksia esim. HALTIK:n tuottamalla uusilla tietojärjestelmillä on asiakkaan toiminnassa.

Tuottavuusohjelman toteuttamisen näkökulmasta arvioituna voidaan todeta HALTIK:n vuosina 2008-2010 lakkauttaneen kaikki eläköitymisen myötä vapautuneet virat (kaikkiaan 9 virkaa). Näistä vähennyksistä 4 on kohdistunut naisiin.

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen esikunta laati vuonna 2009 toimialaansa koskevat valtakunnalliset suunnitelmat henkilöstöpoliittisen tasa-arvon edistämiseksi sekä yhdenvertaisuuden edistämiseksi toiminnassa ja henkilöstöjohtamisessa. Yhdenvertaisuussuunnitelmassa arvioitiin toimintaa myös sukupuolinäkökulmasta. Suunnitelmat päivitetään vuonna 2011.

Rajavartiolaitoksen päivittäinen toiminta kohdistuu sekä miehiin että naisiin. Rajavartiolaitoksen toiminnalliseen tietojärjestelmään (RTT) syötetään mm. käännytyksissä ja turvapaikanhakijoista toiminnan kohteena olevista henkilöistä myös sukupuolietieto, mutta tilastoja ei ole mahdollista raportoida sukupuolen mukaisesti Rajavartiolaitoksen tulostietojärjestelmästä RATTI:sta. Näin ollen tarkkoja lukuja eri toimenpiteiden kohdistumisesta ei voida esittää.

Rajavartiolaitoksen päätehtävät liittyvät rauhallisten olojen säilyttämiseen maamme rajoilla. Oleellinen osa päätehtäviä on mm. ihmiskaupan ja laittoman maahantulon ja sen järjestämisen paljastaminen ja torjunta. Näissä myös toiminnan sukupuolivaikutukset tulevat selvimmän näkyviin. Ihmiskauppa on ilmiönä maailmanlaajuinen ja monitahoinen. Uhri voi olla mies, nainen tai lapsi. Ihmiskauppaa tapahtuu prostituution, seksiteollisuuden ja muun seksuaalisen hyväksikäytön yhteydessä tai se voi liittyä pakkotyöhön tai muunlaisen työvoiman hyväksikäyttöön. Ihmiskauppaan liittyy kiinteästi moniperusteinen syrjintä, johon kuuluu etninen alkuperä, ikä ja sukupuoli.

Säädösvalmistelussa hankkeiden mahdolliset sukupuolivaikutukset käsitellään säännönmukaisesti osana yleistä vaikutustenarviointia. Eduskunnalle annetussa Rajavartiolaitoksen hallintorakenteen uudistamista koskevassa hallituksen esityksessä arvioitiin, ettei säädösesityksellä ollut sukupuolivaikutuksia.

Rajavartiolaitoksessa toteutettiin vuonna 2010 hallintorakenteen muutos. Laitos siirtyi vartiostoissa kaksiportaiseen johtamisrakenteeseen, jonka myötä rajavartioalueet ja niiden johtopaikat lakkautettiin 1.1.2011 alkaen. Muutos koski suoraan 90 johtopaikoilla työskennellyttä henkilöä, joista 21 oli naista ja 69 miestä. Rajavartiolaitoksen päällikön tekemien päätösten mukaisesti tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien toteutumisen seuranta tehdään toimintakertomusraportoinnin yhteydessä. Suunnitelmat ajoittuvat vuosille 2009–2011 ja valtaosa toimenpiteistä on ajoitettu vuosille 2010 ja 2011.

Tasa-arvosuunnitelman ja yhdenvertaisuussuunnitelmien toimeenpano on edennyt suunnitellusti. Suunnitelmissa on asetettu toimenpiteitä, joiden saavuttamiseksi vastuulliset toimijat, hallintoyksiköt tai Rajavartiolaitoksen esikunnan osastot ovat ryhtyneet toimiin. Jotkin toimenpiteet, kuten esteettömyyskartoitusten laatiminen, vaativat kuitenkin vielä tarkempaa ohjeistusta, jotta ne saadaan toteutettua viimeistään vuoden 2011 aikana. Myös naisten rekrytoinnin merkittävä lisääminen eri rajavartiomiehen tehtäviin vaatisi erityisiä toimenpiteitä. Rekrytointipohja on kuitenkin kapea naisten vähäisestä asepalveluksen suorittamisesta johtuen.

Pelastustoimi ja hätäkeskuslaitos

Pelastusopistolle ja Hätäkeskuslaitokselle asetettiin vuoden 2009 tulossopimuksissa tavoitteeksi laatia sisäasiainhallinnon yhdenvertaisuuslinjausten pohjalta viraston yhdenvertaisuussuunnitelma ja sen osana esteettömyyskartoitus. Pelastusopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma valmistui syksyllä 2009, mutta esteettömyyskartoituksen laadinta siirtyi keväälle 2010. Pelastusopiston esteettömyyskartoitus toteutettiin 2010 ja tulokset saatiin loppuvuonna 2010. Vuoden 2011 aikana laaditaan suunnitelma kartoituksen perusteella tarkoituksenmukaisten ja resurssien puitteissa mahdollisten toimenpiteiden toteuttamisesta.

Pelastusopiston pelastajatutkinnon koulutus on opiskelijoiden valintakokeissa vaadittavista fyysisistä kuntovaatimuksista johtuen muutamaa vuosien aikana ollut poikkeusta lukuun ottamatta miesvoittoista. Pelastusopistossa työskentelee enemmän miehiä kuin naisia johtuen siitä, että suuri osa Pelastusopiston opettajista on miehiä. Henkilöstön sukupuolijakaumassa naisten osuus on 29 % ja miesten 71 %. Pelastusopisto kouluttaa pelastajia ammattiinsa ja iso osa koulutusta on käytännön harjoittelua, mikä asettaa oppilaiden lisäksi myös opettajien fysiikalle vaatimuksia.

Hätäkeskuslaitos asetti työryhmän laatimaan viraston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa vuoden 2009 lopulla tulossopimustavoitteen mukaisesti. Suunnitelman esiselvitysvaiheessa ei todettu merkittäviä puutteita yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisessa. Suunnitelma valmistui 16.12.2010 ja se on jaettu koko virastoon noudatettavaksi ja toimenpiteitä varten. Siinä kuvataan aihealueittain keskeiset virastossa linjatut toimintaperiaatteet ja esitetään konkreettisia toimenpiteitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen varmistamiseksi.

Hätäkeskuslaitoksen työsuojelun keskustoimikunta seuraa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista. Mittareina ovat mm. yhdenvertaisuuskyselyn tulokset, VM-Baron

yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevat kysymykset, asiakaspalvelun yhdenvertaisuutta kuvaava luokka, viestinnän saavutettavuus (kielivalikoima, esteettömyys), sekä esteettömyyden toteutuminen hätäkeskuksissa (esteettömyyden kartoittaminen ja toimenpiteiden toteuttaminen).

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöstä naisia on 60,6 % ja miehiä 39,4 %.
Hätäkeskuspäivystäjän tehtävissä naisia on hieman enemmän kuin miehiä.

Pelastuslakihankkeen yhteydessä on esitysluonnoksen kohdassa ”suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys” arvioitu esitysluonnosta suhteessa perustuslain mukaiseen oikeuteen henkilökohtaiseen vapauteen, liikkumisvapauteen, yksityiselämän suojaan (rekisterit, kotirauha) ja omaisuuden suojaan. Hätäkeskuslain uudistamisen yhteydessä ei mainittujen kriteerien perusteella ole tehty varsinaista arviointia. Lakiesityksessä todetaan tekniikan kehittymisen mahdollistavan jatkossa nykyistä paremmin palvelujen antamisen eri kielillä samoin kuin erilaisissa tilanteissa oleville (kuulo- ja näkövammaiset ym.).

Sisäasiainministeriö on pelastuslakihankkeen yhteydessä järjestänyt yhteistyöviranomaisille useita kuulemistilaisuuksia. Lakiluonnoksesta pyydettiin lausunto viranomaisten lisäksi yli 60 järjestöltä, ml. Vammaisfoorumi ry sekä useat muut vammaisia edustavat etujärjestöt. Myös luonnos hätäkeskuslaiksi oli laajalla lausuntokierroksella. Uudesta hätäkeskusstrategiasta järjestettiin kolme kuulemistilaisuutta, joihin kutsuttiin muun muassa ministeriöiden ja henkilöstöjärjestöjen edustajat.

Pelastuslakihankkeen yhteydessä toteutettiin kansalaisten verkkokuuleminen kaksi kertaa oikeusministeriön ylläpitämässä kansalaisten verkkokuulemiseen tarkoitettussa otakantaa.fi -foorumissa.

Hallituksen esitys pelastuslaiksi sisältää uudet säännökset hoitolaitosten sekä palvelu- ja tukiasumisen poistumisturvallisuusvaatimuksesta. Uudella sääntelyllä korostetaan velvollisuutta huolehtia hoitolaitosten lisäksi poistumisturvallisuudesta myös muissa kohteissa, joissa asuvien henkilöiden poistumismahdollisuudet ovat rajoittuneet heikentyneen tai poikkeavan toimintakyvyn seurauksena (palvelu- ja tukiasuminen).

Sisäasiainministeriön pelastusosasto on selvittänyt hätäkeskusten valmiuksia palvella vammaisia asiakkaita ja muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvia henkilöitä. Hätäilmoituksen voi jo nykyisin tehdä tekstiviestillä ja jokaisella hätäkeskusalueella on GSM-numero, johon hätäilmoitus tehdään. Hätäkeskuslaitos tutkii yhdessä muiden viranomaisten ja Viestintäviraston kanssa, millä aikataululla 112-tekstiviesti saadaan ohjattua hätäkeskuksiin samalla tavalla kuin puhelinoitot. Aikataulu ei ole vielä tiedossa. Hätäilmoituksen vastaanottaminen tekstiviestinä yleiseen hätänumeroon 112 on ollut vireillä useita vuosia ja se on otettu huomioon Hätäkeskuslaitoksen toiminnan ja tietojärjestelmän kehittämishankkeessa (TOTI). Koska hätäilmoituksessa on kyse vuorovaikutuksesta, asia aiheuttaa erilaisia haasteita kuin vain puheluiden vastaanottaminen.

Hätäkeskuslaitos on toteuttanut www-sivuilleen laitoksen ja sen palveluiden esittelyn myös pohjoissaamen kielellä. Saamenkielisen palvelun saaminen Lapin hätäkeskuksesta on vaihdellut, käytännössä sitä ei ole aina ollut johtuen kieltä osaavien päivystäjien puutteesta. Ongelman ratkaisuksi tulisi selvittää tulkkauspalvelun käyttöä tai henkilökunnan kouluttamista.

Tuottavuusohjelma ei kohdistu merkittävässä määrin kumpaakaan sukupuoleen.

Maahanmuuttohallinto

Säädösvalmistelussa hallituksen esityksiä valmisteltaessa arvioidaan systemaattisesti, vaikuttaako ehdotus miesten ja naisten väliseen tasa-arvoon. Talousarvion maahanmuuton määrärahojen kohdentumista tasa-arvonäkökulmasta ei ole systemaattisesti tutkittu eikä toteutettu ulkopuolisia arviointeja.

Turvapaikanhakijat tilastoidaan sukupuolen perusteella. Turvapaikanhakijoista valtaosa on miehiä. Vuonna 2010 turvapaikanhakijoita oli 4 017 henkilöä, joista miehiä 69 %. Alaikäisiä yksin ilman huoltajaa tulleita turvapaikanhakijoita oli 329, joista poikia 72 %. Vastaanoton kustannukset hakijoiden sukupuolijakaumasta johtuen kohdentuvat enemmän miehiin kuin naisiin.

Pakolaiset tai oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat voivat hakea perheenyhdistämistä saadakseen perheenjäsenensä Suomeen. Perheenyhdistämisen myötä sukupuolierot tasoittuvat jossain määrin, kun yksin turvapaikkaa hakeneet perheelliset miehet voivat saada perheensä Suomeen. Näin ollen kunnille maksettavat korvaukset pakolaisten kuntaan sijoittamisesta kohdentuvat turvapaikanhakijoita tasaisemmin naisten ja miesten kesken. Suomeen vuosittain tulevien kiintiöpakolaisten valinnassa kiinnitetään huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin naisiin ja lapsiin, jolloin resurssit tältä osin kohdentuvat tasaisemmin naisten ja miesten välillä.

Vastaanottokeskukset eivät pysty vaikuttamaan omalla toiminnallaan turvapaikanhakijoiden sukupuolijakaumaan. Vastaanottokeskukset ovat pyrkineet toiminnassaan kuitenkin ottamaan huomioon tasa-arvon myös turvapaikanhakijoiden kohtelussa sekä naisten ja lasten aseman mahdollisena haavoittuvassa asemassa olevana ryhmänä. Vastaanottokeskukset toimivat riippumattomasti suhteessa asiakkaan turvapaikkahakemusprosessiin eivätkä ennakoivat tulevaa turvapaikkapäätöstä. Kaikki turvapaikanhakijat ovat yhdenvertaisessa asemassa saadessaan tarpeen mukaisia vastaanottoon kuuluvia tukipalveluita.

Turvapaikanhakijanaisten asema on pyritty huomiomaan muun muassa järjestämällä heille liikuntamahdollisuuksia erillään mieshakijoista niin keskuksessa kuin sen ulkopuolellakin. Vastaanottokeskuksen järjestämässä opetustoiminnassa pyritään suomen kielen opetuksen lomassa tuomaan esille suomalaisen yhteiskunnan perusarvoja kuten tasa-arvoa. Asiakastyössä turvapaikanhakijoita kohdellaan tasapuolisesti sukupuolesta riippumatta ottaen kuitenkin huomioon kulttuurilliset ja uskonnolliset seikat.

Vastaanottokeskuksen henkilöstövalinnoissa sekä henkilöstöön kohdistuvissa päätöksissä pyritään edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa. Valtion vastaanottokeskusten henkilöstö on naisvaltaista. Oulussa henkilöstöstä on naisia noin 62 % ja Joutsenossa noin 72 %. Kaikki vastaanottokeskukset ovat laatineet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, jotka päivitetään vuosittain.

Maahanmuuttovirastossa vahvistettiin 3.12.2009 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2010–2012. Suunnitelma sisältää tasa-arvolain vaatimusten mukaisesti selvityksen viraston tasa-arvotilanteesta ja käynnistettäväksi tai toteutettavaksi suunnitellut tarpeelliset toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi. Maahanmuuttoviraston henkilöstöstä 76,4 % on naisia. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta seurataan vuosittain toteutettavilla työilmapiirikyselyllä ja palkkakartoituksella sekä tarkastelemalla naisten ja miesten sijoittumista eri tehtäviin ja vaativuusluokkiin. Maahanmuuttoviraston työsuojelutoimikunta seuraa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista. Maahanmuuttoviraston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu tulee jatkossa olemaan laaja-alaisempaa kattaaen myös vastaanottotoiminnan.

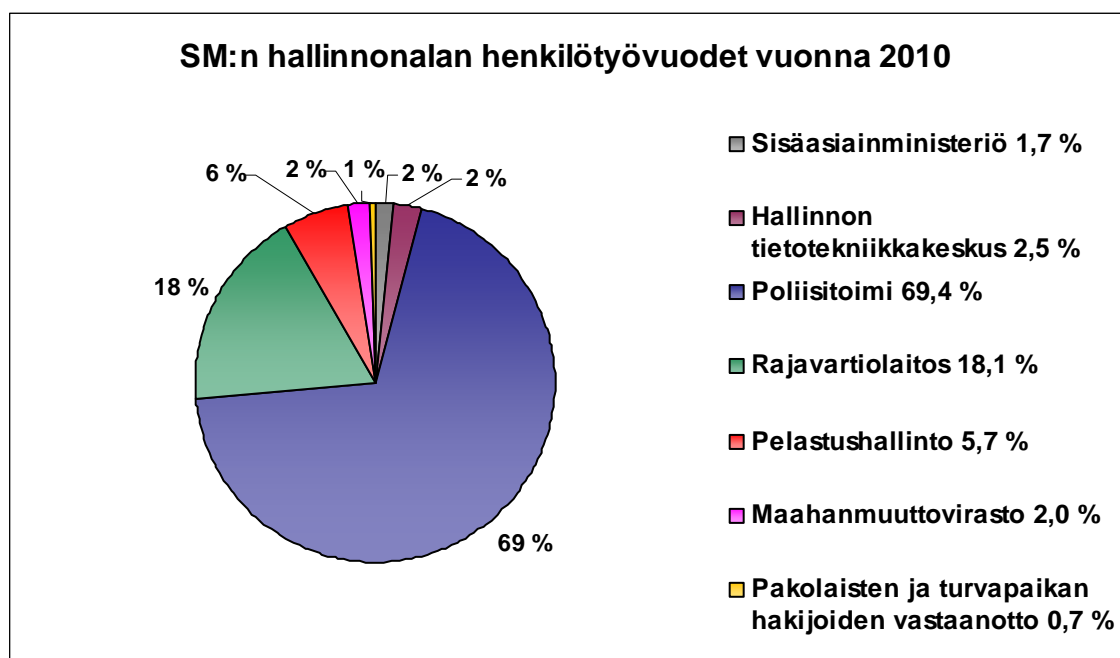
Sukupuolinäkökulma tulee esille myös SOLID -rahastoihin kuuluvien pakolais- ja kotouttamisrahastojen toiminnassa. Rahastojen strategisten suuntaviivojen mukaisesti on vuoden 2010 aikana huomioitu haavoittuvassa asemassa olevien maahanmuuttajanaisten ja -lasten erityistarpeet.

1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Sisäasiainhallinnon henkilöstö

Sisäasiainministeriön hallinnonalan henkilöstömäärä oli kertomusvuoden päättyessä 15 812 henkilöä (15 578,5 htv:tä). Henkilöstömäärässä oli vähennystä edelliseen vuoteen 1,2 %. Hallinnonalan henkilöstöstä 29,0 % oli naisia ja 71,0 % miehiä. Määräaikaisten osuus henkilöstöstä oli 9,5 % ja osa-aikaisen henkilöstön osuus 2,8 %. Hallinnonalan henkilöstön ikärakenne oli kokonaisuutena tarkastellen melko tasainen. 45-54 -vuotiaiden (28,9 %) ja 55-64 -vuotiaiden osuus (13,2 %) henkilöstöstä oli lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna noin 2,0 %. Naisten keski-ikä oli 43,8 vuotta ja miesten 41,0 vuotta.

Taulukko 60. SM:n hallinnonalan henkilötyövuodet vuonna 2010

Sisäasiainministeriön hallinnonalan henkilöstöstä noin 69 % työskenteli poliisitoimessa, noin 18 % rajavartiolaitoksessa ja noin 6 % pelastustoimessa. Muiden toimialojen (sisäasiainministeriö, Maahanmuuttovirasto, vastaanottokeskukset ja Hallinnon tietotekniikkakeskus) osuus koko hallinnonalan henkilöstöstä oli noin 7 %.

Sisäasiainministeriön henkilöstö

Sisäasiainministeriön henkilöstömäärä kertomusvuoden lopussa oli 274 henkilöä (266,2 htv:tä). Henkilöstömäärä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 28,5 %, kun poliisin rakenneuudistus saatettiin loppuun ja Poliisihallitus aloitti toimintansa vuoden 2010 alussa. Ministeriön henkilöstöstä 63,5 % oli naisia ja 36,5 % miehiä. Määräaikaisten osuus henkilöstöstä oli 21,9 % ja osa-aikaisen henkilöstön osuus 3,6 %. Naisten keski-ikä oli 43,3 vuotta ja miesten 48,1 vuotta.

Taulukko 61. Henkilötyövuodet osastoittain

Henkilötyövuodet osastoittain (pääluokka ja luku) vuonna 2010								
Pääluokka26	01.01	01.20	01.22	10.01	30.01	40.01	Muut	Yhteensä
Kansliapäällikkö ja valtiosihteerit	3,0							3,0
Hallintoyksikkö	54,1	4,0					1,0	59,1
Kansainvälisten asioiden yksikkö	10,4		7,4				3,3	21,2
Oikeusyksikkö	8,3		1,9					10,3
Sisäinen tarkastus	2,0							2,0
Sisäisensuojelun sihteeristö	4,9							4,9
Talousyksikkö	15,0							15,0
Viestintäyksikkö	7,8	0,8				1,0		9,6
Poliisiosasto	26,4			1,3				27,7
Pelastusosasto ja palosuojelurahasto	37,2				3,8		4,8	45,9
Maahanmuutto-osasto	46,9		2,1			0,8	5,3	55,1
Vähemmistövaltuutetun toimisto	10,6							10,6
Syrjintälautakunta	2,0							2,0
v. 2010 yhteensä	228,5	4,8	11,5	1,3	3,8	1,8	14,5	266,2
v. 2009	272,4	4,9	8,0	72,6	10,7	0,4	6,1	375,2
v. 2008	272,1	5,1	3,5	70,8	3,7	1,4	8,0	364,6
v. 2007	318,1			70,6	7,5	1,7	10,9	408,8
v. 2006	320,0			70,8	8,7	0,3		399,8

Ennakoitavissa olevaan poikkeuksellisen suureen eläköitymiseen ja siitä aiheutuvaan henkilöstön vaihtuvuuteen varaudutaan ministeriössä erityisesti toimintaprosessien jatkuvalla kehittämisellä, osaamisenhallinnan, henkilökierron, rekrytoinnin sekä esimiestyön ja perehdyttämisen kehittämisen avulla. Hallinnollis- ja tukipalveluluonteiset prosessit hoidetaan jo nykyisin mahdollisimman laajasti keskitetysti viraston sisäisesti tai palvelukeskuksissa yhtenäisten ja tehokkaiden toimintatapojen varmistamiseksi. Edellä mainittuun varaudutaan myös hallinnonalan strategisen henkilöstösuunnitelman pohjalta laadittavaksi edellytetyjä henkilöstösuunnitelmia hyödyntämällä ja ajantasaistamalla.

Henkilöstön kehittämisen painopistealueet suunnittelukaudella ovat olleet:

- Sisäasiainministeriön henkilöstöstrategian toteuttaminen ja päivittäminen
- Osaamisen siirtämisen kehittäminen ja varmistaminen osana eläköitymiseen varautumista
- Henkilökiertojärjestelmän luominen ja sen hyödyntäminen sisäasiainministeriön hallinnonalalla
- Rekrytoinnin kehittäminen sisäasiainministeriön hallinnonalalla
- Henkisten voimavarojen hallinnan prosessien tehostaminen ja sähköistäminen
- Hallinnonala-, toimiala- sekä virastotasoinen henkilöstösuunnittelun edelleen kehittäminen ulottuen myös osasto-, yksikkö- ja ryhmätasolle

Vuonna 2010 ministeriössä käynnistettiin yhteensä 29 rekrytointia, joista 19 oli vakinaista virantäyttöä ja kymmenen määräaikaisten virkasuhteen täyttöä. Tavoitteena sisäasiainministeriössä on ollut, että esimiestehtäviin rekrytoituisi nykyistä enemmän naisia. Vuonna 2010 esimiestehtäviin nimitetyistä kahdesta henkilöstä molemmat olivat naisia. Lisäksi esimiestehtäviin tapahtuvissa rekrytoinneissa pyrittiin selvittämään hakijoiden esimiesvalmiuksia.

Ammatillisen osaamisen arviointi ministeriön henkilöstön osalta perustuu pääasiassa peruskoulutuksen tasoon. Tilannekohtaista osaamisen riittävyttä arvioidaan lähinnä kehityskeskustelujen yhteydessä, jolloin myös esimies kirjaa osaamistarpeet yhteiseen tietokantaan. Osaamisen kehittämistarpeita arvioitiin vuonna 2010 olevan eniten kielten ja kansainvälisyyden alueella ja toiseksi eniten juridiikan ja sopimusten sekä tietotekniikan alueilla.

Ministeriön henkilöstön koulutustasoindeksi vuonna 2010 oli 5,9 (vuonna 2009 koulutustasoindeksi oli 5,8). Korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus henkilöstöstä oli noin 78 %. Ministeriö järjesti keskitettyä koulutusta yhteensä 140 tilaisuudessa ja näihin käytettiin 476 henkilötyöpäivää. Luvuissa ei ole mukana työhyvinvointi- ja virkistyspäiviä.

Henkilöstön hyvinvointi ja terveys

Vuosittain kyselytutkimuksella kartoitettavassa VMbaro-työtyytyväisyyskyselyssä ministeriön vuodesta 2004 alkanut myönteinen kehitys jatkui ja työtyytyväisyysindeksi parani jälleen hieman edellisvuodesta. Sisäasiainministeriön työtyytyväisyysindeksi oli tarkasteluvuonna 3,64 (vuonna 2009 indeksi oli 3,59), joka oli korkein ministeriötasolla. Vuosina 2010 ja 2011 työhyvinvointitavoitteina ministeriössä on ollut työyksiköiden suunnittelukokousten laadun ja vaikuttavuuden parantaminen sekä tulos- ja kehityskeskustelujen laadun ja merkittävyyden sekä laajemminkin henkilöstöjohtamisen selkeyttäminen ja vahvistaminen.

Henkilöstön työkyvyn erityishaasteena sisäasiainministeriössä on ollut jo parina viime vuotena pitkät sairauspoissaolot, jotka keskittyvät melko pienelle joukolle henkilöstöä, mutta jotka nostavat ministeriön kokonaissairauspoissaoloja huomattavasti. Sairauspoissaolojen syissä nousevat esille mielenterveyssyyt, joita oli 22 % sairauspoissaaloista. Toinen merkittävä tekijä ministeriön henkilöstön sairastavuudessa olivat infektiosairaudet, joita sairauspoissaaloista oli 37 %.

Taulukko 62. Henkilöstövoimavarat Sisäasiainministeriö

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	2008	%osuus	2009	%osuus	2010	%osuus	vert. ed. vuoteen (%)
Toimiala: Sisäasiainministeriö							
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet (sis. ulkop. rahoit. palkatut.)	364,4		375,2		266,2		-29,1
henkilöstömäärä	373		383		274		-28,5
naiset	218	58,4	232	60,6	174	63,5	-25,0
miehet	155	41,6	151	39,4	100	36,5	-33,8
vakinaiset **	312	83,6	310	80,9	214	78,1	-31,0
naiset	178	47,7	177	46,2	127	46,4	-28,2
miehet	134	35,9	133	34,7	87	31,8	-34,6
määräaikaiset ***	61	16,4	73	19,1	60	21,9	-17,8
naiset	40	10,7	55	14,4	47	17,2	-14,5
miehet	21	5,6	18	4,7	13	4,7	-27,8
kokoaikaiset	356	95,4	369	96,3	264	96,4	-28,5
naiset	207	55,5	224	58,5	168	61,3	-25,0
miehet	149	39,9	145	37,9	96	35,0	-33,8
osa-aikaiset	17	4,3	14	3,7	10	3,6	-28,6
naiset	11	2,9	8	2,1	6	2,2	-25,0
miehet	6	1,3	6	1,6	4	1,5	-33,3
keski-ikä	46,5		46,1		45,0		-2,4
naiset	45,1		44,6		43,3		-2,9
miehet	48,4		48,5		48,1		-0,8
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%		77,8		77,9		78,7	1,0
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	22 051 259		23 061 333		16 740 579		-27,4
tehdyn työajan palkat ja niiden % osuus palkkasummasta	17 362 086	75,1	18 456 910	75,1	13 619 446	76,1	-26,2
välilliset työvoimakustannukset	9 016 470		9 204 625		6 374 078		-30,8
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		69,2		66,4		61,5	-7,4
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	3,5		3,6		3,6		0,0
lähtövaihtuvuus %	67	15,6	76	20,4	35	9,1	-55,1
tulovaihtuvuus %*	71	16,6	66	17,7	73	19,1	7,7
työkyyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä		0,4		0,5		0,3	
sairauspoissaolot työpäivää/htv	12,2		10,8		8,4		-22,2
työterveyshuolto €/htv	652		431		352		-18,4
(työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv)	483		460		537		16,5
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	5,8		5,8		5,9		1,7
naiset	5,5		5,6		5,6		0,0
miehet	6,1		6,0		6,2		3,3
koulutus ja kehittäminen €/htv	1403		1410		652		-53,8
koulutuspanostus työpäivää/htv	1,1		1,1		0,7		-36,4
henkilöstön arvo €	121 736 270		163 489 972		135 779 745		-16,9

* tulovaihtuvuuteen vaikuttaa POHAN perustamisen jälkeen SM:n poliisiosastolla tehdyt 29 henkilön nimitykset tammikuun 2010 alussa.

** Vakituiset tarkoittaa tässä vakinaiset + määräaikaiset joilla on taustavirka

*** Määräaikaiset tarkoittaa tässä määräaikaisia ilman taustavirikka + harjoittelijat

Hallinnon tietotekniikkakeskus (HALTIK)

HALTIK:n henkilöstömäärä jatkoi vuonna 2010 voimakasta kasvua, kun aikaisemmin osana Sisäasiainhallinnon palvelukeskusta toiminut Yhteyspalvelukeskus liitettiin osaksi HALTIK:ia 1.1.2010 lukien. Voimakas kasvu on aiheuttanut erityisen haasteen HALTIK:n henkilöstöjohtamiselle. HALTIK:ssa toteutettiin vuosina 2008–2009 Valtiokonttorin rahoittama HALTIK:n osaamisen, johdon ja henkilöstön kehittämishanke (HOHTO-hanke). HOHTO-hankkeessa luotiin mm. HALTIK:n johtamismalli, HALTIK:n osaamisen kehittämisen malli sekä työhyvinvoinnin kehittämismalli. HOHTO-hankkeen alulle saattamien mallien kehittämistä ja käytäntöön viemistä jatkettiin vuoden aikana.

HALTIK:n omaa palkkausjärjestelmää alettiin valmistella vuonna 2008. Neuvottelutulos uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotosta saavutettiin tammikuussa 2010 ja järjestelmä otettiin käyttöön 1.2.2010 lukien.

HALTIK:n uusi työsuojelutoimikunta aloitti toimintansa 1.1.2010. Ensimmäisen toimintavuoden keskeisiä teemoja olivat kouluttautuminen tehtäviin sekä toimintasuunnitelman laatiminen.

Taulukko 63. Henkilöstövoimavarat Haltik

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	2008	%osuus	2009	%osuus	2010	%osuus	vert. ed. vuoteen (%)
Toimiala: Haltik							
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet (sis. ulkop. rahoit. p)	268,6		317,1		386		21,8
henkilöstömäärä	306		335		409		22,1
naiset	96	31,4	101	30,1	148	36,2	46,5
miehet	210	68,6	234	69,9	261	63,8	11,5
vakinaiset	273	101,6	274	81,8	314	76,8	14,6
naiset	82	30,5	76	22,7	108	26,4	42,1
miehet	191	71,1	198	59,1	206	50,4	4,0
määräaikaiset	33	12,3	61	18,2	95	23,2	55,7
naiset	14	5,2	25	7,5	40	9,8	60,0
miehet	19	7,1	36	10,7	55	13,4	52,8
kokoaikaiset	298	110,9	323	96,4	397	97,1	22,9
naiset	94	35,0	98	29,3	145	35,5	48,0
miehet	204	75,9	225	67,2	252	61,6	12,0
osa-aikaiset	8	3,0	12	3,6	12	2,9	0,0
naiset	2	0,7	3	0,9	3	0,7	0,0
miehet	6	2,2	9	2,7	9	2,2	0,0
keski-ikä	41,8		42,5		42,6	10,4	0,2
naiset	41,1		42,3		42,7	10,4	0,9
miehet	42,1		42,5		42,6	10,4	0,2
tehdyn työajan osuus säännöllisestä		79,3		79,0		78,4	-0,8
kokonaistyövoimakustannukset €	14 563 145		17 068 070		21 877 115		28,2
tehdyn työajan palkat ja niiden % osuus	8 906 124	77,7	10 520 038	77,9	13 259 126	77,4	26,0
välilliset työvoimakustannukset	5 657 021		6 548 032		8 622 783		31,7
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		63,5		58,8		65,1	10,7
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	3,4		2,9		3,2		8,8
lähtövaihtuvuus % *		0,0		0,3		0,3	0,0
tulovaihtuvuus % **		0,0		12,7		19,7	55,1
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymien		0,0		0,0		0,0	
sairauspoissaolot työpäivää/htv	10,1		11,7		10,4		-11,1
työterveyshuolto €/htv	312		522		656		25,7
(työkunnan ja työtyytyväisyyden edistämiseksi)	300		347		877		152,6
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	5,1		5,2		5,1		-1,9
naiset	5,10		5,3		5,20		-1,9
miehet	5,00		5,1		5,10		0,0
koulutus ja kehittäminen €/htv	1 297		88		1 451		1548,3
koulutuspanostus työpäivää/htv	7,8		0,7		0,7		0,0
henkilöstön arvo €	189 322 451		190 625 686		271 540 903		42,4

Hätäkeskukset, Pelastusopisto ja Kriisinhallintakeskus (CMC)

Hätäkeskuslaitoksen toteutunut henkilötyövuosimäärä vuonna 2010 oli 747, mikä on 1,1 % (8 htv) enemmän kuin edellisenä vuonna. Hätäkeskuslaitoksen henkilöstömäärä oli 828 henkilöä, joista 119 oli määräaikaisia. Hätäkeskuslaitoksessa henkilöstön keski-ikä vuonna 2010 oli 41,6 vuotta. Naisten keski-ikä oli 41,0 vuotta ja miesten 42,5 vuotta.

Vuoden 2010 aikana käynnistettiin Hätäkeskuslaitoksen strateginen muutoshanke (HAKMU), johon rekrytoitiin runsaasti uutta henkilöstöä. Helsingin hätäkeskus muutti Keravalle lokakuussa 2010. Helsingin hätäkeskus on edelleen kärsinyt rekrytointivaikeuksista ja henkilötyövuosien käyttöaste olikin vain noin 83 %. Keravalle muuttamisen mahdollisesta vaikutuksesta tuleviin rekrytointeihin ei ole vielä riittävää kokemusta. Hätäkeskuslaitoksessa seurataan kuukausittain henkilöstömäärän muutoksia ja henkilöstön vaihtuvuutta. Keväällä 2010 tehdyt aluejako- ja sijaintipaikkakuntapäätökset eivät ole aiheuttaneet muutosta henkilöstötilanteesta. Henkilöstön vaihtuvuus on pysynyt edellisten vuosien tasolla.

Hätäkeskuslaitoksessa henkilöstön työtyytyväisyyden keskiarvo vuonna 2010 oli 3,14. Tulos oli heikompi kuin vuosina 2009 (3,21) ja 2008 (3,16), mutta parempi kuin vuonna 2007 (3,05). Työtyytyväisyyden positiivisen kehityksen taittuminen johtui todennäköisesti hätäkeskusuudistukseen liittyvien päätösten julkistamisesta juuri ennen työtyytyväisyyskyselyn toteuttamista.

Hätäkeskuslaitoksessa sairauspoissaolot ovat lisääntyneet 16,2 % vuodesta 2009. Vuonna 2010 koko henkilöstön sairauspoissaolojen määrä oli 15,8 työpäivää henkilötyövuotta kohden, kun luku vuonna 2009 oli 13,6. Jaksotyötä tekevien sairastavuus on huomattavasti suurempaa kuin päivätyötä tekevän henkilöstön. Hätäkeskuslaitos uusi työterveyshuollon palvelusopimuksen kesällä 2010. Uuden sopimuksen mukaan työterveyspalvelut hankitaan yhdeltä palveluntarjoajalta. Näin pyritään tehostamaan työterveyshuollon roolia ja sairauspoissaolojen seurantaa. Tämän yhteistyön tuloksista saadaan kokemuksia vuosien 2011 ja 2012 aikana.

Hätäkeskuslaitoksessa henkilöstön koulutustasoindeksi (4,1) pysyi edellisten vuosien tasolla. Koulutukseen ja kehittämiseen Hätäkeskuslaitoksessa käytettiin 565 euroa /henkilötyövuosi vuonna 2010 (730 euroa/htv vuonna 2009). Hätäkeskuspäivystäjien tietotaidon todentaminen toteutetaan vuonna 2004 kehitetyn menetelmän mukaisesti. Tavoitetta (80 %) ei saavutettu, vaan toteutuma oli 68 %. Taidollinen osio toteutetaan verkkoympäristössä, joten sen vaatimat resurssit ovat pienentyneet. Tiedolliseen osioon tarvittavan ajan resursointi on ollut haasteellista.

Hätäkeskuslaitoksessa työterveyshuoltoon vuonna 2010 käytettiin 523 euroa /henkilötyövuosi, kun luku vuonna 2009 oli 362 euroa/henkilötyövuosi.

Pelastusopiston henkilöstömäärä kertomusvuoden lopussa oli 142 henkilöä (138 htv:tä) josta Kriisinhallintakeskuksen osuus oli 32 henkilöä (30,63 htv:tä). Toteutunut henkilötyövuosimäärä oli 1,9 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Pelastusopiston henkilöstömäärä kasvoi yhdellä edelliseen vuoteen verrattuna. Määräaikaisten virkasuhteiden määrä (39) pysyi samana kuin edellisenä vuonna. Määräaikaaisiksi tässä lasketaan ainoastaan ne henkilöt, jotka ovat olleet Pelastusopistolla määräaikaaisessa palvelussuhteessa ja joilla ei ole ollut valtiolla taustavirkaa. Korkeakouluharjoittelijoiden osuus henkilötyövuosista oli kaksi. Henkilöstön keski-ikä (44,8 vuotta) nousi hieman edellisestä vuodesta. Pelastusopistossa naisten keski-ikä oli 43 vuotta ja miesten keski-ikä 45 vuotta. Laskennallisen eläkeiän saavuttaa vuoteen 2015 mennessä 15 henkilöä. Varautuminen lähivuosien eläköitymiseen on aloitettu mm. käynnistämällä osaamisen hallinnan projekti loppuvuonna 2010.

Pelastusopistossa säännöllisenä työaikana tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli kertomusvuonna 82 %, mikä on hieman enemmän kuin edellisenä vuonna ja hieman yli valtion keskiarvon.

Pelastusopisto otti käyttöön VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn vuonna 2009. Vuonna 2010 työtyytyväisyyskyselyä ei kuitenkaan toteutettu, koska Pelastusopiston kehittämishankkeeseen liittyi laaja henkilöstökysely, joka sivusi myös osittain VMBaron aiheita. Tällä haluttiin omalta osaltaan keskittää henkilöstön vastausmotivaatiota kehittämishankkeen kysymyksiin. Epäkohtana voidaan kuitenkin todeta, että koska 2010 toteutettiin myös Kriisinhallintakeskuksen hallinnollista asemaa tarkasteleva selvitystyö, ei Kriisinhallintakeskuksen henkilöstö osallistunut Pelastusopiston kehittämishankkeen kyselyyn. Syksyn 2010 aikana kuitenkin aloitettiin myös Kriisinhallintakeskuksen työhyvinvoinnin kehittämiseen ja työn organisoimisen parantamiseen liittyviä toimenpiteitä.

Pelastusopiston sairauspoissaolot (6,2 työpäivää/htv) olivat vuonna 2010 melko reilusti alle valtion keskiarvon (9,7 työpäivää/htv). Sairauspoissaolot vähenivät Pelastusopistossa 13,1 % edellisestä vuodesta, kun taas Kriisinhallintakeskuksen sairauspoissaolot lisääntyivät neljästä 6,95 työpäivään henkilötyövuotta kohti. Lisääntyminen kohdistui yli neljä päivää kestäviin sairauspoissaoloihin. Pelastusopistossa on panostettu voimakkaasti entistä tehokkaampaan strategiseen kumppanuuteen työterveyshuollon kanssa pääpainona ennaltaehkäisevä työterveyshuolto. Vaikka työterveyshuollon kustannukset ovat tästä syystä hetkellisesti nousseet, voidaan panostusta pitää tarkoituksenmukaisena ja satsausta kannattavana. Vuonna 2010 työterveyshuoltoon käytettiin noin 910 euroa/henkilötyösi, kun vastaava luku vuonna 2009 oli noin 714 euroa/henkilötyövuosi.

Pelastusopiston koulutustasoindeksi vuonna 2010 oli 5,3 ja Kriisinhallintakeskuksen 5,84. Koulutukseen ja kehittämiseen Pelastusopistossa käytettiin 1 174 euroa/henkilötyövuosi vuonna 2010 (1 800 euroa/htv vuonna 2009).

Taulukko 64. Henkilöstövoimavarat Pelastusopisto ja Hätäkeskuslaitos

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	2008	%osuus	2009	%osuus	2010	%osuus	vert. ed. vuoteen (%)
Toimiala: Pelastusopisto ja Hätäkeskuslaitos							
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet	856		874		885		1,2
henkilöstömäärä	952		980		970		-1,0
naiset	520	54,6	535	54,6	543	56,0	1,5
miehet	432	45,4	445	45,4	427	44,0	-4,0
vakinaiset	702	73,7	811	82,8	812	83,7	0,1
naiset	374	39,3	449	45,8	457	47,1	1,8
miehet	328	34,5	362	36,9	353	36,4	-2,5
määräaikaiset	250	26,3	169	17,2	158	16,3	-6,5
naiset	146	15,3	86	8,8	69	7,1	-19,8
miehet	104	10,9	83	8,5	89	9,2	7,2
kokoaikaiset	930	97,7	951	97,0	934	96,3	-1,8
naiset	503	52,8	514	52,4	522	53,8	1,6
miehet	427	44,9	437	44,6	412	42,5	-5,7
osa-aikaiset	22	2,3	29	3,0	36	3,7	24,1
naiset	17	1,8	21	2,1	10	1,0	-52,4
miehet	5	0,5	8	0,8	26	2,7	225,0
keski-ikä**	42,9	4,5	43,2	4,4	43,2	4,5	0,1
naiset**	41,9	4,4	42,4	4,3	42,0	4,3	-0,9
miehet**	43,8	4,6	43,9	4,5	43,8	4,5	-0,3
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%***		82,3		81,2		82,0	
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	45 980 434		48 471 902		50 594 394		4,4
tehdyn työajan palkat ja niiden % osuus palkkasummasta	33 114 392	72,0	34 746 449	71,7	36 089 072	71,3	3,9
väilliset työvoimakustannukset	12 866 042		13 725 453		14 505 322		5,7
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		38,9		39,5		40,2	1,8
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi (*)	3,47		3,39		3,14		-7,4
lähtövaihtuvuus %**	5,9		8,8		10,2		16,4
tulovaihtuvuus %****	12,5		14,1		11,3		-19,6
työkyyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä*****		1,10		3,00		0,35	
sairauspoissaolot työpäivää/htv**	11,35		10,40		11,00		5,8
työterveyshuolto €/htv**	468		538		716		33,2
(työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv)***			187,00		283		
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi**	2,7		4,8		4,7		-2,8
naiset**	4,9		5,0		4,8		-5,7
miehet**	4,7		4,8		4,8		0,0
koulutus ja kehittäminen €/htv**	887		1265		870		-31,3
koulutuspanostus työpäivää/htv**	5,2		6,3		3,8		-40,0
henkilöstön arvo €**	68 895 870		69 919 033		59 152 640		
*) Pelastusopistosta ei lukua vuodelta 2010 (keskiarvo Pelastusopisto+Hätäkeskuslaitos v. 2008-2009)							
**) Keskiarvo Pelastusopisto+Hätäkeskuslaitos							
***) Hätäkeskuslaitoksen tiedot puuttuvat							
****) Hätäkeskuslaitoksen tieto vuodelta 2008 puuttuu							
*****) Hätäkeskuslaitoksen tiedot							

Taulukko 65. Henkilöstövoimavarat Kriisinhallintakeskus

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA							
HEIKILÖSTÖVOIMAVARAT	2008	%osuus	2009	%osuus	2010	%osuus	vert. ed. vuoteen (%)
Toimiala: Kriisinhallintakeskus							
1. HEIKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoiin palkatut)	16,8		28,7		30,6		6,8
henkilöstömäärä	20		30		32		6,7
naiset	13	65,0	13	43,0	16	50,0	23,1
miehet	7	35,0	17	57,0	16	50,0	-5,9
vakinaiset	10		10		12	37,5	20,0
naiset	6	60,0	7	68,0	7	21,9	0,0
miehet	4	40,0	3	32,0	5	15,6	66,7
määräaikaiset	15		20		20	62,5	0,0
naiset	8	53,0	6	33,0	9	28,1	50,0
miehet	7	47,0	14	67,0	11	34,4	-21,4
kokoaikaiset	20		30		30	93,8	0,0
naiset	13	65,0	13	43,0	15	46,9	15,4
miehet	7	35,0	17	57,0	15	46,9	-11,8
osa-aikaiset	0		0		2	6,3	
naiset	0		0		1	3,1	
miehet	0		0		1	3,1	
keski-ikä	38		39		38,0	118,8	-2,6
naiset	38		39				
miehet	39		39				
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%							
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi			1 449 390				
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta				95			
vällilliset työvoimakustannukset			376 039				
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista				35			
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	4,2		3,82 **)				
lätövaihtuvuus %							
tulovaihtuvuus %							
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä							
sairauspoissaolot työpäivää/htv	3,0		4,0		7,0		73,8
työterveyshuolto €/htv							
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv							
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	6,23		5,77		5,8		1,2
naiset	5,82		6,04				
miehet	6,64		5,59				
koulutus ja kehittäminen €/htv							
koulutuspanostus työpäivää/htv							
henkilöstön arvo €							

**) VMBaro otettiin käyttöön 2009, tulos ei vertailukelpoinen aikaisemaan tutkimukseen

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen henkilökunta on ammattitaitoista ja työkykyistä. Henkilökunta pysyy ja jaksaa työskennellä Rajavartiolaitoksen palveluksessa ja on tyytyväinen työhönsä. Henkilöstön työympäristö on työturvallista.

Henkilöstöjohtaminen

Vuoden 2010 tulostavoitteet	Tulos
1. Rajavartiolaitoksen henkilöstörakenne ja henkilöstömäärä vastaavat operatiivisia tarpeita käytössä olevaan menokehykseen sopeutettuna.	Rajavartiolaitoksen strateginen henkilöstösuunnitelma vuosille 2010–2019 vahvistettiin 23.9.2010. Siirryttäessä kaksiportaiseen organisaatioon on vapautuneet tehtävät ja henkilöt siirretty operatiivisten tarpeiden mukaisesti. Rajavartijoiden rekrytointi on keskittynyt painopistealueiden hallintoyksiköihin.
2. Henkilöstön kehittyvä osaaminen ja laadukas esimiestyö luovat edellytykset muutoksen hallintaan.	Esimies- ja vuorovaikutuskoulutusta on järjestetty suunnitelmallisesti esimiehille ja ylemmälle johdolle. Vuoden 2010 loppuun mennessä valmennukseen on osallistunut yhteensä 510 vielä palveluksessa olevaa henkilöä. Lisäksi Kainuun rajavartiostossa on pilotoitu työyhteisövalmennusta.
3. Henkilöstö on sitoutunut RVL strategiaan ja sen edellyttämiin kehittämishankkeisiin.	Henkilöstöllä on edustajiensa välityksellä ollut mahdollisuus osallistua RVL:n strategian ja kehittämishankkeiden valmisteluun ja toteutukseen yhteistoimintamenettelyn mukaisesti. Rajavartiolaitoksen strategiset tavoitteet konkretisoidaan työyksiköille ja henkilöstölle tavoite- ja kehityskeskusteluissa.
4. Työn tuottavuus ja palkkakilpailukyky paranevat ja tukevat osaltaan strategisia tavoitteita.	Samapalkkaerän osalta saavutettu neuvottelutulos tuki työntäjän tavoitteita. Virastoerän osalta osa varallisuudesta jouduttiin suuntaamaan tavoitteiden vastaisesti.
5. Henkilöstön kenttäkelpoisuus ja fyysinen kunto ovat tehtäviä vastaavat.	Rajavartiomiehelle tavoitteeksi asetetun vähintään tyydyttävän <u>kenttäkelpoisuuden</u> saavutti 79,7 % kaikista rajavartiomiehistä. Testit suorittaneiden (2038) kenttäkelpoisuuden keskiarvo oli hyvä 4,3. Rajavartiomiehelle vähimmäistavoitteeksi asetetun tyydyttävän <u>fyysisen kunnan</u> saavutti 73,9 % kaikista rajavartiomiehistä. Kaikkien testit suorittaneiden (2071) fyysisen kunnan keskiarvo oli hyvä.

Hankkeet	Toteutuminen
1. Kehitetään Rajavartiolaitoksen henkilöstörakennetta, tehtävä- ja virkarakennetta ja sekä virkanimikkeitä RVL strategian ja henkilöstöstrategian asettamien vaatimusten mukaisesti (2010).	<p>Rajavartiolaitoksen strateginen henkilöstösuunnitelma vuosille 2010–2019 vahvistettiin 23.9.2010.</p> <p>Tehtävänimikkeitä koskeva Rajavartiolaitoksen pysyväisasiakirja on päivitetty 30.6.2010 ja siihen liittyvät tehtävään määräykset on toteutettu hallintoyksiköissä elo- syyskuun 2010 aikana.</p> <p>1.8.2010 lakkautettiin 129 sotilasvirkaa ja 47 muuta virkaa. 1.11.2010 muutettiin 48, lähinnä teknisen alan, viran nimeä vastaamaan henkilön tehtävää.</p> <p>Rajavartiolaitoksen esikunnassa on valmisteltu rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetusta tavoitteen saavuttamiseksi. Säädösvalmistelua jatketaan vuonna 2011.</p>
2. Tarkistetaan henkilöstön rekrytointia, sijoittamista ja koulutusta koskevat suunnitelmat hallintorakennemuutostuksen edellyttämällä tavalla (2010).	<p>Palvelukseen ottoa koskevat määräykset on ajantasaistettu ja rajavartijoiden rekrytointi on keskitetty RMVK:lle 1.1.2011 lukien.</p> <p>Hallintorakenteen aiheuttamien henkilöstösiirtojen hallinnolliset päätökset on tehty 1.7. mennessä yhteistoimintamenettelyn mukaisesti ja siirrot toteutettu 1.1.2011.</p>
3. Kartoitetaan ja määritetään ydinosaamisen sekä muun osaamisen tasot (2010 - 2011).	Toteutetaan osana strategisen henkilöstösuunnitelman uudistamista vuonna 2011.
4. Otetaan käyttöön SM:n yhteinen asianhallintajärjestelmä.	Valmisteltiin ASDOn käyttöönotto. Ensimmäisessä vaiheessa otetaan käyttöön arkisto ja diaaritoiminnot 1.1.2011 lukien ja toisessa vaiheessa koko järjestelmä 1.1.2012 lukien.
5. Otetaan käyttöön valtionhallinnon yhteiset henkilötietojärjestelmät (2010)	Kieku-järjestelmän keskeneräisyydestä johtuen käyttöönottoaikataulu on siirretty toteutettavaksi 1.1.2012 lukien. Käyttöönoton valmistelu jatkuu vuonna 2011.
6. Parannetaan työn tuottavuutta ja palkkakilpailukykyä niitä tukevalla virastokohtaisella virkaehtosopimuksella (2010 - 2012).	Samapalkkaerän osalta varallisuus kohdennettiin RVL strategiaa ja tuottavuutta tukevalla tavalla, mutta virastoerän osalta työtaistelutoimenpiteiden vaikutuksesta osa varallisuutta jouduttiin kohdentamaan tavoitteiden vastaisesti.
7. jalkautetaan Rajavartiolaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hallintoyksiköihin (2010).	Rajavartiolaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa on vastuutettu toimenpiteet hallintoyksiköille. Suunnitelmien vahvistamisesta tehtyjen päätösten mukaan ensimmäinen väliarviointi tehdään vuotta 2010 koskevassa toimintakertomuksessa. Arviointi on tehty edellä kohdassa Arvio toiminnan sukupuolivaikutuksista.

8. verkostoidutaan tutkimuslaitosten ja muiden oppilaitosten kanssa tutkimus- ja koulutustoiminnan kehittämiseksi myös kansainvälisesti (2010 - 2015).	Raja- ja merivartiokoulu on kehittänyt kumppanuussuhteita niin kotimaassa (Turun yliopisto, Lapin yliopisto, Tampereen yliopisto, TAPRI, Aalto-yliopisto, MPKK, VTT, Jyväskylän yliopisto) kuin kansainvälisesti (ISA, Military Science). Itämeren turvallisuuskysymyksissä on osallistuttu relevanttien tutkimustoimijoiden verkoston perustamiseen. Kumppanuussuhteita on kehitetty erityisesti osallistumalla kansallisiin turvallisuustutkimuksen seminaareihin ja suunnittelutilaisuuksiin. RMVK on Frontexin yhteistyöoppilaitoksena (Partnership Academy) toteuttanut sovitut kurssit, opetustilaisuudet, operaatiot sekä opetuksen kehittämishankkeet.
9. Rajavartiolaitoksen historian ja perinnetiedon järjestelmällinen tallentaminen, tavoitteena aikanaan Rajavartiolaitoksen 100-vuotishistoriikin julkaisu.	Perinnetiedon keruun toteuttamisesta on keskusteltu Turun yliopiston folkloristiikan laitoksen kanssa. Yliopisto on osoittanut kiinnostusta kokonaishankkeen toteuttamiseen. Tutkijoiden ja opiskelijoiden työtä tukisivat hallintoyksiköt mm. kartoittamalla haastateltavia. Työtä ohjaa RVLE:n henkilöstöosasto ja koordinoi Raja- ja merivartiokoulu.

Työturvallisuus

Vuoden 2010 tulostavoitteet	Tulos
1. Henkilöstön työympäristö ja työtavat ovat turvallisia.	Työpaikkaselvitysten yhteydessä tarkastettiin työpaikan olosuhteet ja työskentelytavat. Työterveyshuolto ja työsuojeluorganisaatio ovat antaneet toimenpideohjeita havaittujen puutteiden poistamiseksi.
2. Pitkiä työvuoroja vältetään ja ehkäistään näin työuupumusta ja työturvallisuuteen liittyviä vaaratilanteita.	Rajavartiolaitoksessa vältetään pitkiä työvuoroja. Tavoitetta edistetään ohjeistamalla ja kouluttamalla esimiehiä ja työvuorosuunnittelijoita. Vuonna 2010 järjestettiin kolme Työturvallisuuden peruskurssilla esimiehille sekä suoritettiin tarkastuskäynnit K-SR:oon, SLMV:oon ja KR:oon.
3. Esimiehet ovat tietoisia työsuunnittelun vaikuttavien operatiivisten seikkojen ohella myös työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin vaikuttavista asioista.	Tavoitetta on edistetty kouluttamalla esimiehiä sekä ohjaamalla hallintoyksiköitä. Vuonna 2010 järjestettiin kolme Työturvallisuuden peruskurssilla esimiehille sekä suoritettiin tarkastuskäynnit K-SR:oon, SLMV:oon ja KR:oon.
4. Henkilöstön ja etenkin esimiesten vuorovaikutustaidot ovat tehtävien edellyttämällä tasolla. Työyksikön ongelmat pystytään yleensä käsittelemään avoimesti yksikön sisällä.	Esimies- ja vuorovaikutuskoulutusta on järjestetty suunnitelmallisesti esimiehille ja ylemmälle johdolle. Vuoden 2010 loppuun mennessä valmennukseen on osallistunut yhteensä 510 henkilöä. Lisäksi Kainuun rajavartiostossa on pilotoitu työyhteisövalmennusta. Vuoden aikaan on järjestetty kolme työturvallisuuden peruskurssia esimiehille, joissa on käsitelty työyksikön työhyvinvointiin liittyviä asioita mm. puuttumista häirintään ja epäasialliseen kohteluun yksiköissä. Työhyvinvointikysely toteutetaan joka toinen vuosi, vuonna 2010 ei toteutettu kyselyä.
5. Ammattitautien, työperäisten sairauksien, onnettomuuksien ja tapaturmien lukumäärän osalta tavoitteena on nollassa.	Nollatasoa ei ole saavutettu. Työtapaturmien aiheuttamien sairaustapausten lukumäärä on ollut edellisen vuoden tasolla, mutta sairauspäiviä on aiheutunut enemmän.

<p>6. Henkilöstön työkykyä ja terveyttä edistetään konkreettisella, täsmällisellä ja suunnitelmallisella ohjauksella. Painonhallintaan, tupakoinnin vähentämiseen ja fyysisen kunnan säilyttämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Työterveyshuolto selvittää työkykyä tukevat ennaltaehkäisevät toimenpiteet.</p>	<p>Suunnitellut terveystarkastukset ovat pääsääntöisesti toteutuneet joten yksilötasolla neuvonta ja ohjaus elämäntapojen hallintaan on toteutunut.</p> <p>Terveystarkastuksista saatujen tietojen perusteella työterveyden asiantuntijat ja hallintoyksiköt suunnittelevat kahdelle seuraavalle vuodelle tarvittavat ennaltaehkäisevät toimenpiteet.</p>
<p>7. Turvallisuusjohtamisen tietojärjestelmällä käsitellään kaikki poikkeamat. Poikkeamien ilmoituskynnys on matala. Poikkeamien tutkinta on korkealaatuista. Poikkeamia käsitellään säännöllisesti kaikilla organisaatiotasolla. Varusmiesten tapaturmien osalta tavoitteena on nollassa.</p>	<p>Poikkeamat on käsitelty TURVA-järjestelmässä.</p> <p>Rajavartiolaitoksessa on käynnistetty siirtyminen TURVA-järjestelmän uudempaan versioon (Monitor 2), joka mahdollistaa toiminnan kannalta oleellisen raportoinnin nykyistä paremmin ja on käyttäjäystävällisempi.</p> <p>Varusmiesten tapaturmien nollassa ei saavutettu. Tapaturmia tapahtuu vuosittain n. 30 ja ne voidaan pääsääntöisesti luokitella lieviksi.</p>
<p>8. Työyhteisön häiriötilanteiden (päihteiden käyttö) puuttumiskynnystä madalletaan sekä korostetaan esimiesten ja työtovereiden vastuuta. Huumausaineiden osalta on nollassa. Tupakoinnin osalta tavoitteena on savuton Rajavartiolaitos.</p>	<p>Varhaisen puuttumisen malli oli osa esimiehille suunnattua työturvallisuuden peruskurssia (3 kpl).</p> <p>Hallintoyksiköissä on tehty hoitoonohjaussopimuksia.</p> <p>Tavoite savuttomasta Rajavartiolaitoksesta ei toteutunut vuonna 2010. Vuoden 2011 aikana on tavoitteena laatia toimintaperiaatteet yhteistoimintamenettelyn mukaisesti.</p>

Hankkeet	Toteutuminen
<p>1. Jatketaan vuonna 2009 aloitettua Raja Kuntoon -hanketta.</p>	<p>Hanketta on jatkettu. Hankkeeseen osallistui yhteensä 60 henkilöä.</p>
<p>2. Jatketaan turvallisuusjohtamisen tietojärjestelmän kehittämistä.</p>	<p>Kehittämistä on jatkettu. On aloitettu valmistelut siirtymisestä Monitor 2-versioon.</p>
<p>3. Harmonisoidaan sairauspoissaolojen ennalta ehkäisy ja seuranta.</p>	<p>Sairauspoissaolojen seuranta on yhtenäistetty rajavartiolaitoksen päällikön antamalla virkavapauksia koskevalla määräyksellä, jossa kiinnitetään huomiota toistuvien lyhyiden poissaolojen seurantaan. Määräystä on täydennetty koulutuksella ja ohjauksella.</p>

Taulukko 66. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	2008	2009	Tavoite 2010	Toteuma 2010
Ammattitaidon ylläpito (koulup/htv)	15,0	10,5	13,4	9,0
Lähtövaihtuvuus (%)	0,6 %	0,5 %	0,6 %	0,7 %
Kenttäkelpoisuus (1-5)	4,3	4,3	4,4	4,3
Fyysinen kunto (1-5)	4,2	4,2	4,3	4,2
Sairastavuus (sa pv/htv)	9,2	8,3	8,0	8,9
Tapaturmat (sa pv/htv)	0,7	0,6	0,6	0,7
Työilmapiiri (1-5)	3,4	3,5	3,5	-
Henkilöstön keski-ikä (vuotta)	38,0	38,4	38,7	38,7
Koulutustasoindeksi	4,2	4,2	4,2	4,2
Sukupuolijakauma (% naisia)	12,0 %	12,3 %	13,0 %	12,5 %

Taulukko 67. Henkilöstövoimavarat
Rajavartiolaitos

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	2008	%osuus	2009	%osuus	2010	% osuus	vert. ed. vuoteen (%)
Toimiala: Rajavartiolaitos							
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoihin palkatut)	2 923		2 873		2824,2		-1,7
henkilöstömäärä	2 949		2 864		2875,0		0,4
naiset	361	12,2	351	12,3	359,0	12,5	2,3
miehet	2 588	87,8	2 513	87,7	2516,0	87,5	0,1
vakinaiset	2 915	98,8	2 824	98,6	2822,0	98,2	-0,1
naiset	336	11,4	328	11,5	334,0	11,6	1,8
miehet	2 579	87,5	2 496	87,2	2 488	86,5	-0,3
määräaikaiset	34	1,2	38	1,3	53	1,8	39,5
naiset	25	0,8	23	0,8	25	0,9	8,7
miehet	9	0,3	15	0,5	28	1,0	86,7
kokoaikaiset	2 564	86,9	2 820	98,5	2 822	98,2	0,1
naiset	349	11,8	329	11,5	335	11,7	1,8
miehet	2 564	86,9	2 491	87,0	2 487	86,5	-0,2
osa-aikaiset	36	1,2	44	1,5	53	1,8	20,5
naiset	12	0,4	22	0,8	24	0,8	9,1
miehet	24	0,8	22	0,8	29	1,0	31,8
keski-ikä	38,0		38,4		38,7		0,8
naiset	44,2		45,0		44,5		-1,1
miehet	37,2		37,5		37,9		1,1
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%		74,8		76,2		77,8	2,1
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	162 683 252		162 483 575		163 182 296		0,4
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta	88 916 556	75,8	91 421 500	76,7	95 278 552	78,1	4,2
välilliset työvoimakustannukset ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista	73 766 696	83,0	71 062 074	77,7	67 903 743	71,3	-8,3
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	3,4		3,5		-		
lähtövaihtuvuus %		1,2		0,5		0,7	37,6
tulovaihtuvuus %		3,9		3,4		4,7	38,6
työkyyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä		0,1		0,1		0,0	-77,9
sairauspoissaolot työpäivää/htv	9,2		8,3		8,9		7,2
työterveyshuolto €/htv	191		258		268		4,0
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv	31		68		109		59,5
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	4,2		4,2		4,2		0,2
naiset	4,07		4,06		4,17		2,7
miehet	4,18		4,20		4,20		0,0
koulutus ja kehittäminen €/htv	3 203		3 119		3 141		0,7
koulutuspanostus työpäivää/htv	15,0		10,5		9,0		-14,3
henkilöstön arvo €	1 323 380 755		1 326 460 818		1 363 373 820		2,8

Maahanmuutto

Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttoviraston henkilöstömäärä oli vuoden 2010 lopussa 301 henkilöä, kun vastaava luku vuonna 2009 oli 319. Henkilöstöä oli 18 henkilöä vähemmän (-5,6 %). Maahanmuuttovirastolle osoitettiin lisämäärärahaa noin 80 henkilötyövuoden palkkakustannuksiin vuonna 2010 ja edelleen 2,0 milj. euron lisämääräraha noin 40 henkilötyövuoden palkkakustannuksiin vuodelle 2011.

Ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) käyttöönotto toteutui vuonna 2010. Järjestelmän suunnitteluvaihe on lisännyt henkilöstön määrää, mutta järjestelmän käyttöönoton myötä toiminnan tehostuminen vastaavasti vähentää henkilöstötarvetta. Sisäasiainministeriön tuottavuusohjelmassa Maahanmuuttoviraston henkilöstön vähentämistavoitteeksi vuoteen 2015 mennessä on asetettu yhteensä 38 henkilötyövuotta.

Maahanmuuttoviraston tuloksellisuus on tehokkaan, hyvinvoivan ja uudistumiskykyisen henkilöstön varassa. Tämän varmistamiseksi käynnistettiin osaamisen johtamisjärjestelmän uudistaminen luomalla sisäinen horisontaalinen kehittäjäverkosto viraston keskitetyn kehittämisspalvelun ja yksiköiden johdon kumppaniksi.

Vuonna 2010 uudistettiin myös viraston henkilöstön kehittämissuunnitelman laadintaprosessi, rakenne ja sisältö. Moduulirakenteinen, strategiset kehittämisalueet kokoava suunnitelma laadittiin dialogisena prosessina. Sisäiset toimijat osallistettiin ja vastuutettiin sisältöjen hahmottamiseen ja toteutuksen aloittamiseen. Perinteisen kouluttautumisen määrää jouduttiin voimakkaasti supistamaan vuoden 2010 määrärahatilanteen vuoksi. Koulutuspanos henkilötyövuotta kohden oli 4,5 työpäivää, kun se edellisenä vuonna oli 9,3 työpäivää. Oppimisen painopiste oli työssäoppimisessa, sisäisissä hankkeissa sekä omien asiantuntijoiden käyttämisessä valmentajina. Kertomusvuonna aloitettiin myös asiantuntijoiden laaja-alaista kasvua ja innovatiivista toimintakulttuuria tukeva erikoisammattitutkintoon valmentava koulutusohjelma yhdessä Väestökisterikeskuksen kanssa.

Vuonna 2010 toteutettiin VMBaro-työtyytyväisyyskysely sekä uudistettiin kyselyn tulosten käsittelyprosessi tulosalue-, yksikkö- ja virastotasolla. Esimiehiä valmennettiin uuden purku- ja seurantamallin käyttöön ja heitä tuettiin tarjoamalla fasilitointiapua purkutilaisuuksiin. Yksikötason seuranta kytkettiin yksiköiden tulosneuvotteluihin. Kyselyn perusteella Maahanmuuttoviraston työtyytyväisyys on parantunut hieman. Maahanmuuttoviraston vuoden 2010 keskiarvo sekä uudella (ka 3,38) että vanhalla (ka 3,41) kysymyspatteristolla on hieman korkeampi kuin edellisenä vuonna (ka 3,3).

Viraston vuorovaikutuskulttuuriin ja työhyvinvointiin panostettiin mm. yksilöiden ja ryhmien voimavarakeskeisellä työnohjauksella. Myös yksikkökohtaisia laajennettuja työpaikkaselvityksiä jatkettiin.

Osaamisen johtamisjärjestelmän uudistamiseksi johto ja keskijohto määrittivät Maahanmuuttoviraston osaamisvision. Tämän myötä esimiehet kehittivät yhteistä ymmärrystä siitä, millä osaamisella maahanmuuttovirastolaiset moninaisessa muutosympäristössä tulostaan tekevät. Osaamisvisio ohjaa jatkossa henkilöstösuunnittelua, rekrytointia ja kehittämistä. Lisäksi johto määritteli suuntaviivat kriittiseen osaamiseen keskittyvälle osaamisen arviointihankkeelle.

Henkilöstötoimen organisaatio uudistettiin määrittelemällä tehtäväalueet prosesseiksi. Lisäksi liitettiin hallinnonalan yhteiseen henkilökiertojärjestelmään. Tuottavuusohjelman toteuttamista jatkettiin siten, että ennen uusrekrytointeja huomioitiin mahdollisuudet liittää viran tehtävät osaksi muita viraston prosesseja. Vuonna 2010 käynnistettiin valtionhallinnon yhteinen henkilöstö- ja taloushallinnon tietojärjestelmän (Kieku) käyttöönoton valmisteluvaihe.

Johtamisella luodaan edellytyksiä uudistumiselle, tuloksen teolle ja henkilöstön hyvinvoinnille. Henkilöstöjohtamisessa panostettiin kannustavaan ja innostavaan työntekijöiden kohtaamiseen arjen johtamistilanteissa sekä henkilöstön osallistamiseen päätösten valmisteluvaiheessa. Näitä johtamisen osa-alueita painottava johtajuusarviointi yksilö- ja ryhmäsparrauksineen toteutettiin kaikille esimiehille. Arviointitulosten pohjalta laadittiin jokaiselle sekä henkilökohtainen että yhteinen johtamisosaamisen kehittämisohjelma. Lisäksi tuloksien käsittely kytkettiin tulos- ja kehityskeskusteluihin. Toiminnan johtamisessa edistetään tasapainoa ammattijohtamisen ja asiantuntijajohtamisen välillä ja kehitetään yhtenäistä prosessijohtamista. Prosessijohtamisen kehittäminen aloitettiin kansalaisuusyksiköstä.

Taulukko 68. Henkilöstövoimavarat Maahanmuuttovirasto

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	2008	%osuus	2009	%osuus	2010	%osuus	vert. ed. vuoteen (%)
Toimiala: Migri							
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet	242,5		278,0		304,6		9,6
henkilöstömäärä	252		319		301		-5,6
naiset	193	76,6	242	75,9	230	76,4	-5,0
miehet	59	23,4	77	24,1	71	23,6	-7,8
vakinaiset	200	79,4	199	62,4	196	65,1	-1,5
naiset	154	61,1	155	48,6	150	49,8	-3,2
miehet	46	18,3	44	13,8	46	15,3	4,5
määräaikaiset	52	20,6	120	37,6	105	34,9	-12,5
naiset	39	15,5	87	27,3	80	26,6	-8,0
miehet	13	5,2	33	10,3	25	8,3	-24,2
kokoaikaiset	235	93,3	299	93,7	283	94,0	-5,4
naiset	178	70,6	226	70,8	216	71,8	-4,4
miehet	57	22,6	73	22,9	67	22,3	-8,2
osa-aikaiset	17	6,7	20	6,3	18	6,0	-10,0
naiset	15	6,0	16	5,0	14	4,7	-12,5
miehet	2	0,8	4	1,3	4	1,3	0,0
keski-ikä	42,4		41,1	12,9	42,0	14,0	2,2
naiset	42,9		41,6		42,3	14,1	1,7
miehet	41,0		39,7		40,8	13,6	2,8
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%		78,8		79,3		76,5	-3,5
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	11 271 320		12 820 077		14 357 939		12,0
tehdyn työajan palkat ja niiden % osuus palkkasummasta	6 864 178	82,9	8 024 688	77,1	8 774 753	74,0	9,3
välilliset työvoimakustannukset	4 407 142		4 795 389		5 583 186		16,4
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		64,2		59,8		63,6	6,4
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	3,3		3,3		3,4		3,0
lähtövaihtuvuus %		2,6		3,2		6,3	96,9
tulovaihtuvuus %		22,7		38,1		8,2	-78,5
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä							
sairauspoissaolot työpäivää/htv	9,0		10,1		10,0		-1,0
työterveyshuolto €/htv	770,0		895,0		680,5		-24,0
(työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv)							
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	5,6		5,6		5,8		3,6
naiset	5,5		5,5		5,7		3,6
miehet	5,9		5,6		6,0		7,1
koulutus ja kehittäminen €/htv	636		1145		91		-92,1
koulutuspanostus työpäivää/htv	8,2		9,3		4,5		-51,6
henkilöstön arvo €	124 825 201		152 333 683		149 655 720		-1,8

Valtion vastaanottokeskukset

Vastaanottokeskusten henkilöstön kehittämistä on tuettu vuoden aikana mm. järjestämällä vastaanottokeskusten henkilöstölle työ- ja koulutuskokouksia sekä koordinoimalla koulutusta eri ammattiryhmille. Keväällä toteutettiin valtakunnallisesti vastaanottokeskusten henkilöstön työtyytyväisyyskysely (VOK-baro). Kyselyn tulosten purku ohjeistettiin, ja vastaanottokeskukset ovat laatineet tulosten perusteella kehittämistoimenpideohjelmia oman toiminnan ja henkilöstön kehittämiseksi.

Henkilöstön työturvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota SPEK:n hallinnoiman vastaanottokeskusten turvallisuushankkeen yhteydessä.

Taulukko 69. Valtion vastaanottokeskusten henkilöstövoimavarat yhteensä

Valtion vastaanottokeskukset	2009 toteuma	2010 toteuma	2011 tavoite	2015 tavoite
Henkilötyövuodet (enintään)	102,9	104,2	130	103
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)		3,5	3,6	
Sairauspoissaolot		8,9	7	

Oulun vastaanottokeskus

Oulun vastaanottokeskuksen henkilöstömäärä oli vuoden 2010 lopussa 73 henkilöä, kun vastaava luku vuonna 2009 oli 70. Vakinaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 66 % ja määräaikaisten osuus 34 %. Naisten osuus henkilöstöstä oli 62 % ja miesten osuus 38 %. Henkilöstön keski-ikä oli 40,1 vuotta.

Vuoden 2010 alussa Oulun vastaanottokeskus laajeni. Pudasjärven yksiköstä tuli 130-paikkainen vastaanottoyksikkö. Henkilöstö oli mitoitettu niin Pudasjärvellä kuin muissakin yksiköissä edellisvuoden suurten tulijamäärien mukaan. Kun tulijamäärät vuoden aikana laskivat, paikkalukuja pienennettiin lähes kaikissa yksiköissä ja henkilöstöä oli lopulta yli Maahanmuuttoviraston henkilöstömitoitussuosituksen. Alaikäisyksiköiden paikkamäärien supistaminen ja Pudasjärven tukiasumisyksikön lakkauttaminen vuoden lopussa laskivat henkilöstötarvetta ja osa määräaikaisista työsuhteista päättyi vuoden 2010 loppuun. Myöskään kaikkia virkavapauksia ei kertomusvuoden aikana täytetty.

Työtyytyväisyyskyselyä ei ole tehty Oulun vastaanottokeskuksessa kahtena edellisvuotena. Vuonna 2010 henkilöstö osallistui Maahanmuuttoviraston koko vastaanottokentälle suuntaamaan henkilöstöbarometriin. Työtyytyväisyysindeksi oli 3,6. Vuonna 2007 työtyytyväisyysindeksi oli 3,5, mutta kyselyt eivät olleet vertailukelpoisia. Jatkossa Oulun vastaanottokeskus osallistuu Maahanmuuttoviraston vuosittain tekemään henkilöstöbarometriin ja näin myös tuloksia voidaan vertailla

keskenään. Sairauspoissaolot lisääntyivät vuonna 2010. Sairauspoissaoloja oli kertomusvuonna 10,3 työpäivää/htv, kun vuonna 2009 sairauspoissaoloja oli 7,2 työpäivää/htv. Sairauspoissaolojen määrää kasvattivat useat pitkät sairaslomat. Henkilöstön koulutukseen panostettiin aikaisempaa enemmän. Koulutuspäiviä kertyi keskimäärin 2,3 työpäivää/hlö.

Joutsenon vastaanottokeskus

Joutsenon vastaanottokeskuksen henkilöstömäärä oli vuoden 2010 lopussa 32 henkilöä, kun vastaava luku vuonna 2009 oli 27 henkilöä. Koko vuoden henkilötyövuosien määrä oli 30,6. Vakinaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 75 % ja määräaikaisten osuus 25 %. Naisten osuus henkilöstöstä oli 72 % ja miesten osuus 28 %. Henkilöstön keski-ikä oli 43,1 vuotta.

Työkunnan edistämiseksi työntekijöillä oli mahdollisuus käyttää liikuntaseteleitä. Henkilöstökoulutukseen osallistui 23 työntekijää ja siihen käytettiin 65 työpäivää. Henkilöstön koulutuspäiviä kertyi keskimäärin 2,1 työpäivää/htv.

Taulukko 70. Henkilöstövoimavarat Oulun vastaanottokeskus

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNOHALA							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	2008	%osuus	2009	%osuus	2010	%osuus	vert. ed.
Toimiala: Oulun vastaanottokeskus							vuoteen (%)
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoiin palkatut)	40		74,6		73,6		-1,3
henkilöstömäärä	77		70		73		4,3
naiset	49	63,6	42	60,0	45	61,6	7,1
miehet	28	36,4	28	40,0	28	38,4	0,0
vakinaiset	40	51,9	46	65,7	48	65,8	4,3
naiset	27	35,1	27	38,6	29	39,7	7,4
miehet	13	16,9	19	27,1	19	26,0	0,0
määräaikaiset	37	48,1	24	34,3	25	34,2	4,2
naiset	24	31,2	15	21,4	16	21,9	6,7
miehet	13	16,9	9	12,9	9	12,3	0,0
kokoaikaiset	71	92,2	69	98,6	69	94,5	0,0
naiset	45	58,4	42	60,0	43	58,9	2,4
miehet	26	33,8	27	38,6	26	35,6	-3,7
osa-aikaiset	6	7,8	1	1,4	4	5,5	300,0
naiset	4	5,2	0	0,0	2	2,7	
miehet	2	2,6	1	1,4	2	2,7	100,0
keski-ikä	37,7		38,4	54,9	40,1	54,9	4,4
naiset	39,1		40,6	58,0	42,4	58,1	4,4
miehet	35,2		35,1	50,1	36,5	50,0	4,0
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%		78,3		86,3		80,2	-7,1
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	1 644 527		3 150 576		3 287 830		4,4
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta		81,3	2 177 044	85,8	2 087 808	79,3	-4,1
välilliset työvoimakustannukset	560 284		973 533		1 200 022		23,3
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		51,7		44,7		57,5	28,6
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	-		-		3,6		
lähtövaihtuvuus %		14,3		22,1	17,1		-100,0
tulovaihtuvuus %		70,1		19,5	10,0		-100,0
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä		0,0		0,0		0,0	
sairauspoissaolot työpäivää/htv	4,3		7,2		10,3		42,3
työterveyshuolto €/htv	913		1094,8		719		-34,3
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv	195		33,0		188		469,7
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	3,5		4,4		4,3		-2,3
naiset	3,60		4,7		4,70		0,0
miehet	3,30		4,0		3,90		-2,5
koulutus ja kehittäminen €/htv	177		220		336		52,7
koulutuspanostus työpäivää/htv	2,0		2,9		2,3		-20,4
henkilöstön arvo €	29 645 482		58 010 648		52 614 091		-9,3

Taulukko 71 Henkilöstövoimavarat Joutsenon vastaanottokeskus

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	2008	%osuus	2009	%osuus	2010	%	vert. ed. vuoteen (%)
						osuus	
Toimiala: Joutsenon vastaanottokeskus							
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoit pö)	16,9		28,3		30,6		8,1
henkilöstömäärä	28		27		32		18,5
naiset	24	85,7	22	81,5	23	71,9	4,5
miehet	4	14,3	5	18,5	9	28,1	80
vakinaiset	21	75	19	70,4	24	75	26,3
naiset	17	60,7	15	55,6	18	56,3	20
miehet	4	14,3	4	14,8	6	18,8	50
määräaikaiset	7	25	8	29,6	8	25	0
naiset	7	25	7	25,9	5	15,6	-28,6
miehet	0	0	1	3,7	3	9,4	200
kokoaikaiset	27	96,4	26	96,3	30	93,8	15,4
naiset	23	82,1	21	77,8	21	65,6	0
miehet	4	14,3	5	18,5	9	28,1	80
osa-aikaiset	1	3,6	1	3,7	2	6,3	100
naiset	1	3,6	1	3,7	2	6,3	100
miehet	0	0	0	0	0	0	0
keski-ikä	44,8		42,9		43,1		0,5
naiset	45,4		42,9		44,2		3
miehet	40,8		43		40,3		-6,3
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta %		81,4		82,5		80,7	-2,2
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	702 818		1 132 850		1 300 544		14,8
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta	565 320	77,8	915 485	81,5	837 875	79,1	-8,5
välilliset työvoimakustannukset	263 099		387 171		462 669		19,5
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		59,8		51,9		55,2	6,4
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	-				3,3		
lähtövaihtuvuus %	0			3,4		3,7	8,8
tulovaihtuvuus %	85,7			7,1		18,4	158,5
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % he		0				0	
sairauspoissaolot työpäivää/htv	9,4		9,3		5,6		-39,8
työterveyshuolto €/htv	232		447		191		-57,3
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv	64		145		204		40,7
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	4,4		4,1		4,5		9,8
naiset	4,3		4		4,4		10
miehet	4,7		4,7		4,8		2,1
koulutus ja kehittäminen €/htv	186		449		518		15,4
koulutuspanostus työpäivää/htv	0,9		0,9		2,1		133,3
henkilöstön arvo €			16 516 953		18 380 389		11,3

1.5 Tilinpäätösanalyysi

Rahoituksen rakenneanalyysi

Kirjanpitoyksikön rahoituksen rakenteeseen suurimmin vaikuttanut muutos oli Poliisihallituksen perustaminen, mikä vähensi merkittävästi Sisäasiainministeriö (240) -kirjanpitoyksikön tuloja ja menoja. Muut muutokset on esitetty toimialojen luvuissa.

Sisäasiainministeriön pääluokassa oli määrärahaa vuoden 2010 talousarviossa 1 418,9 miljoonaa euroa, mikä oli 12 % edellisvuotta enemmän. Pääluokan määrärahoja oli lisäksi siirtynyt edellisiltä vuosilta 104,1 milj. euroa. Suuren osan tason noususta selittää Suomen Erillisverkot Oy:n pääomittaminen. Maahanmuutto-luvun pääluokan määrärahat ovat lisääntyneet 32 % edelleen edellisvuoteen verrattuna, mutta hallintoluvun määrärahat ovat vähentyneet 23 % johtuen Hallinnon tietotekniikkakeskuksen budjetointitavan muutoksesta. Pääluokan määrärahoista 478,8 milj. euroa (31 %) oli käytössä Sisäasiainministeriön kirjanpitoyksikössä.

Sisäasiainministeriön pääluokassa jakamattomiksi merkittyjä määrärahoja oli vuoden 2010 talousarviossa yhteensä 1 118,7 milj. euroa. Tästä 62 % kohdistuu poliisitoimeen, 17 % maahanmuuttoon, 16 % pelastustoimeen ja 6 % hallintoon (EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan ja arvonlisäveromenot). Jakamattomien määrärahojen suurimmat SM:n hallinnonalan ulkopuoliset saajat ovat olleet ELY-keskukset.

Sisäasiainministeriö

Sisäasiainministeriön toimintamenomomentilla 26.01.01 oli vuoden 2010 määrärahaa käytettävissä 22,390 milj. euroa, mikä oli noin 8 % edellisvuotta vähemmän. Edellisiltä vuosilta siirtynyttä määrärahaa oli 1,803 milj. euroa. Yhteensä ministeriön toimintamenoihin oli käytettävissä 22,283 milj. euroa. Määrärahan pieneneminen johtui säästötoimenpiteistä johtuen valtiotasolla toimintamenomenteilla tehdyistä uudelleen kohdennuksista sekä Poliisihallituksen perustamisesta johtuneista siirroista poliisin toimintamenomomentille.

Tietohallinnon yhteisiin menoihin oli käytössä edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha mukaan lukien 5,304 milj. euroa momentilla 26.10.20. Momentilla 26.01.22. EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan oli vuoden 2010 määrärahaa 8,656 milj. euroa, josta siirrettiin Rajavartiolaitokselle 1,120 milj. euroa. Lisäksi edellisiltä vuosilta siirtyi määrärahaa 3,971 milj. euroa. Määräraha muutettiin lisätalousarviossa kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi. Tätä vastaavat tulot budjetoitiin momentille 12.26.98 EU:lta saatavat tulot yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan. Arviomäärärahoja oli lisäksi käytössä momentilla 26.01.29 Sisäasiainhallinnon arvonlisäveromenot ja momentilla 26.01.65 Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut.

Suurimmat muiden pääluokkien määrärahat ministeriön käytössä olivat puolustushallinnon pääluokan määräraha julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistämiseen ja ulkoasiainhallinnon määrärahat siviilikriisinhallintaan ja lähialueyhteistyöhön.

Maksullisen toiminnan ja yhteistoiminnan tuottojen sekä muiden tuottojen osuus ministeriön rahoituksesta oli noin 2 %, mikä oli edellisvuotta vähemmän. Osuuden pienenemiseen vaikutti poliisin maksullisen toiminnan tuottojen siirtyminen suurimmalta osin Poliisihallitukseen.

Hallinnon tietotekniikkakeskus

Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toiminta rahoitettiin vuonna 2010 pääasiassa asiakkailta perittävillä palvelumaksuilla. Talousarviossa Hallinnon tietotekniikkakeskukselle myönnettiin momentille 26.01.03 toimintamenomäärärahaa 1,204 milj. euroa. Siirtomäärärahaa momentilla 409.26.01.03 oli Hallinnon tietotekniikkakeskuksen käytettävissä 2,610 milj. euroa. Lisäksi HALTIKilla on ollut rahoitusta EU:n matkakustannusten korvaukset momentilla 28.92.20.26 yhteensä 0,02 milj. euroa.

Poliisitoimi

Poliisitoimen toimintamenomomentille 26.10.01 myönnettiin vuonna 2010 määrärahaa yhteensä 688,133 milj. euroa, mikä on noin 23,8 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2009. Määrärahasta sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön käyttöön osoitettiin 0,370 milj. euroa ja Poliisihallitus -kirjanpitoyksikön käyttöön osoitettiin 687,763 milj. euroa.

Arviomäärärahamomentille 26.20.01 Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot osoitettiin yhteensä 4,0 milj. euroa. Määräraha osoitettiin tilijaottelussa Poliisihallitus -kirjanpitoyksikölle.

Maksullisen toiminnan tuloja kertyi 49,746 milj. euroa, josta sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikölle kohdentui 0,008 milj. euroa. Poliisihallitus -kirjanpitoyksikölle osoitetusta määrärahasta raportoidaan ko. kirjanpitoyksikön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa.

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen rahoitus tulee lähes täysimääräisesti talousarviosta. Talousarvion vuoden 2010 määrärahaa oli toimintamenomomentilla käytettävissä 223,775 milj. euroa, minkä lisäksi edelliseltä vuodelta siirtyvää määrärahaa oli 29,367 milj. euroa. Toimintamenomääräraha oli 2 % edellisvuotta suurempi. Toimintamenomomentti on nettobudjetoitu, mutta tulot kattavat vain vajaat 3 % Rajavartiolaitoksen menoista. Ilmavartioalusten hankintaan määrärahaa oli käytettävissä 22,710 milj. euroa, minkä lisäksi siirtyvää määrärahaa oli 9,573 milj. euroa.

Rajavartiolaitoksella on ollut vuoden 2010 aikana määrärahaa käytössä myös sisäasiainministeriön momentilta 26.01.2.22 Ulkorajarahasto (ml. siirtomääräraha) yhteensä 1,7 milj. euroa. Muiden momenttien määrärahoja on ollut käytössä julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistämiseen, kansallisten asiantuntijoiden palkkoihin, EU:n osallistumiseen matkakustannusten korvauksiin, työllisyysvaroilla palkattujen palkkakustannuksiin sekä kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin.

Pelastustoimi ja hätäkeskukset

Pelastustoimelle ja hätäkeskuksille myönnettiin talousarviorahoitusta yhteensä 177,586 milj. euroa, mikä on 90,429 milj. euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Merkittävin syy rahoituksen määrän nousuun on uudelle momentille 26.30.30 Suomen Erillisverkot Oy:n tai sen tytäryhtiön pääomittamiseen myönnetty 90,000 milj. euroa, josta siirrettiin 60,000 milj. euroa valtioneuvoston kanslialle ja 30,000 milj. euroa Suomen Erillisverkot Oy:lle.

Pelastustoimen toimintamenomomentille 26.30.01 myönnettiin jakamatonta määrärahaa 14,396 milj. euroa, minkä lisäksi edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli käytettävissä 2,256 milj. euroa. Myönnetty määräraha oli 10 % edellisvuotta pienempi. Rahoituksesta osoitettiin Pelastusopiston käyttöön yhteensä 12,204 milj. euroa, josta 0,120 milj. euroa Kriisinhallintakeskukselle. Turvatekniikan keskuksen käyttöön osoitettiin 0,455 milj. euroa ja aluehallintoviraston käyttöön 0,015 milj. euroa. Ministeriön käytössä oli 1,722 milj. euroa.

Hätäkeskuslaitoksen toimintamenomomentille 26.30.02 myönnettiin jakamatonta määrärahaa 56,274 milj. euroa, minkä lisäksi vuodelta 2009 siirtynyttä määrärahaa oli käytettävissä 10,759 milj. euroa. Käytettävissä oleva määräraha oli noin 3,8 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Myönnetystä rahoituksesta osoitettiin 55,524 milj. euroa Hätäkeskuslaitokselle. Ministeriön käytössä oli 0,750 milj. euroa.

Momentille 26.30.20 Erytisemenot myönnettiin jakamatonta määrärahaa 3,406 milj. euroa. Määräraha oli 0,104 milj. euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Momentilta siirrettiin 0,400 milj. euroa aluehallintovirastolle metsäpalojen tähystystoimintaa varten ja 0,792 milj. euroa Pelastusopiston Kriisinhallintakeskukselle kansainvälistä hätäavun antamista ja vastaanottamista sekä siihen varautumista varten. Momentille 26.30.31 Pelastustoimen valtionavustukset myönnettiin 3,510 milj. euroa jakamatonta

määrärahaa. Määräraha oli samansuuruinen kuin edellisenä vuonna. Momentilta siirrettiin valtionapuviranomaisena toimivalle aluehallintovirastolle 3,510 milj. euroa alueen pelastustoimen valtionavustuksiin.

Momentille 26.30.43 Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot myönnettiin jakamatonta määrärahaa 10,000 milj. euroa, minkä lisäksi edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli käytettävissä 0,400 milj. euroa. Vuodelle 2010 osoitettu määräraha oli samansuuruinen kuin edellisenä vuonna. Momentilta myönnettiin Suomen Erillisverkot Oy:lle alijäämätukea 10,000 milj. euroa.

Hätäkeskuslaitokselle kertyi maksullisen toiminnan tuottoja kertomusvuonna 4,451 milj. euroa, mikä on 12,4 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Pelastusopiston maksullisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 5,889 milj. euroa, mikä on noin 14,2 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Maahanmuuttohallinto

Momentille 26.40.01 Maahanmuuttoviraston toimintamenot myönnettiin määrärahaa 20,253 milj. euroa. Määrärahasta osoitettiin Maahanmuuttoviraston käyttöön 20,153 milj. euroa. Edellisiltä vuosilta siirtynyttä määrärahaa oli käytettävissä 1,091 milj. euroa.

Momentti 26.40.02 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto valtion osalta on poistettu talousarviosta. Määrärahasta siirrettiin 0,859 milj. euroa momentille 26.40.03 ja 6,811 milj. euroa momentille 26.40.63.

Momentti 26.40.03 Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen on uusi vuoden 2010 talousarviossa. Momentille myönnettiin vuoden 2010 talousarviossa 1,859 milj. euroa. Määrärahasta osoitettiin ministeriön päätöksellä ELY -keskusten käyttöön 0,483 milj. euroa ja 0,172 milj. euroa Maahanmuuttovirastolle. Loput määrärahasta 1,204 milj. euroa kohdennettiin ministeriön kotoutumista ja työllistymistä edistäviin hankkeisiin.

Momentille 26.40.20 Paluumuuttajien muuttovalmennus myönnettiin 0,505 milj. euroa. Määräraha osoitettiin ministeriön päätöksellä kokonaan Maahanmuuttoviraston käyttöön.

Momentille 26.40.30 Kunnille maksettavat korvaukset myönnettiin 86,389 milj. euroa. Määräraha osoitettiin ministeriön päätöksellä kokonaan ELY -keskusten käyttöön. ELY -keskuksille osoitettu määräraha jakautui alajaottelun mukaisesti niin, että paluumuuttajista kunnille maksettaviin korvauksiin osoitettiin 6,680 milj. euroa, laskennallisiin korvauksiin 21,700 milj. euroa ja muihin kunnille maksettaviin korvauksiin 58,009 milj. euroa.

Momentille 26.40.63 myönnettiin 102,436 milj. euroa. Määräraha on osoitettu kokonaisuudessaan Maahanmuuttoviraston käyttöön. Määrärahasta osoitettiin valtion vastaanottokeskusten toimintamenoihin 13,143 milj. euroa.

Talousarvion toteutumisen analyysi

Sisäasiainministeriön pääluokassa budjetoititapa muuttui vuonna 2010 Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenoissa sen siirtyessä lähes kattavaan palvelumaksuilla rahoitettuun toimintaan. Sisäasiainhallinnon palvelukeskus yhdistettiin osaksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusta, joten sen toimintamenomomentti poistettiin ministeriön pääluokasta.

Sisäasiainministeriön pääluokkaan myönnettiin varsinaisessa talousarviossa määrärahaa yhteensä 1 269,760 milj. euroa, mikä oli noin 153,7 milj. euroa (12 %) edellisvuotta enemmän.

Vuoden ensimmäisessä lisätalousarviossa saatiin lisärahoitusta yhteensä 1,5 milj. euroa, josta momentille 26.20.70. Ilma- ja vartioalusten hankinta myönnettiin lisäystä 1,000 milj. euroa. Samalla Rajavartiolaitos oikeutettiin tekemään sopimus 10 partioveneen hankinnasta. Vuonna 2009 myönnetty ulkovartiolaivan tilausvaltuus uusittiin vuodelle 2010. Osallisena Suomessa -kokeilun käynnistämiseen myönnettiin 0,500 milj. euroa maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistymisen edistämisen momentille 26.40.03.

Kolmannessa lisätalousarviossa rahoitusta myönnettiin yhteensä 42,073 miljoonaa euroa, joka pääasiassa kohdistui palkkojen tarkistuksiin. Momentille 26.01.01 Sisäasiainministeriön toimintamenot myönnettiin 0,348 milj. euroa, momentille 26.01.03 Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot 0,112 milj. euroa ja momentille 26.10.01 Poliisitoimen toimintamenot 4,329 milj. euroa. Momentille 26.20.01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot myönnettiin lisäystä 3,104 milj. euroa. Lisämäärärahasta 2,000 milj. euroa on tarkoitettu Rajavartiolaitoksen suorittamien rajatarkastusten osittaiseen automatisointiin Helsinki-Vantaan lentoasemalla ja itärajan rajanylityspaikoilla ja 1,104 milj. euroa on tarkoitettu palkkausten sopimustarkistuksiin. Pelastustoimen toimintamenomomentille 26.30.01. lisärahoitusta saatiin 0,052 milj. euroa ja hätäkeskuslaitoksen toimintamenomomentille 26.30.02. 0,318 milj. euroa palkkojen tarkistuksiin. Maahanmuuttoviraston toimintamenomomentille 26.40.01. myönnettiin 2,672 milj. euroa, josta 0,072 milj. euroa palkkojen sopimustarkastuksiin ja 2,600 milj. euroa toiminnan turvaamiseen mm. vähentyneiden tulojen johdosta. Momentille 26.40.20. Paluumuuttajien muuttovalmennus myönnettiin lisää 0,129 milj. euroa johtuen muuttovalmennukseen osallistujien määrän lisääntymisestä. Perusteluja muutettiin momentilla 26.40.30 Valtion korvaukset kunnille. Momentille 26.40.63 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta myönnettiin lisää 31,009 milj. euroa, josta suurin osa aiheutui lisääntyneistä vastaanotto toiminnan menoista.

Neljännessä lisätalousarviossa Solid-rahastojen tuloarviota momentilla 12.26.98. pienennettiin 3,608 milj. euroa. Määrärahaa saatiin lisää 105,540 milj. euroa. Poliisitoimelle momentille 26.10.01. poliisitoimen toimintamenot osoitettiin 4,000 milj. euroa, josta 3,000 milj. euroa työttömien poliisien työllistämiseen ja 1,000 milj. euroa AFIS -sormenjälkijärjestelmän Prümin sopimuksen mukaisien velvoitteiden

toteuttamiseen. 1,500 milj. euroa osoitettiin momentille 26.10.20. maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuviin kustannuksiin. Momentille 26.20.70. ilma- ja vartioalusten hankinta myönnettiin lisäystä 3,000 milj. euroa Dornier-valvontalentokoneiden valvontatekniikan uudistamiseen. Pelastustoimen lukuun perustettiin uusi momentti 26.30.30. Suomen Erillisverkot Oy:n tai sen tytäryhtiön pääomittaminen, jolle myönnettiin määrärahaa 90,000 milj. euroa. Momentille 26.40.30. Valtion korvaukset kunnille myönnettiin lisää määrärahaa 7,040 milj. euroa kunnille maksettaviin korvauksiin.

Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin varattu rahoitus 1,166 milj. euroa ylittyi ollen 1,172 milj. euroa. Ministeriön päätöksen mukaisesti momentti voitiin ylittää 0,007 milj. eurolla.

Hallinnonalan arvonlisäveromomentin osalta tehtiin päätös momentin ylittämisestä raha-asiainvaliokunnan puollon jälkeen enintään 5,100 milj. eurolla. Ylitys aiheutui hallinnonalan toimintamenojen määrärahojen lisääntymisestä useilla miljoonilla euroilla. Lisäksi sisäasiainministeriön hallinnonalan tietotekniikkakeskuksen toiminnan volyymi on lisääntynyt ja Rajavartiolaitoksessa investointimomentilta maksettujen menojen alv:n osuus on noin 2, 3 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Sisäasiainministeriö

Sisäasiainministeriön momentin 26.01.01.1 toimintamenojen käyttö (ml. siirtomäärärahat) oli vuonna 19,879 milj. euroa. Siirtyvä määräraha kasvoi 2,404 milj. euroon. Henkilöstökulujen osuus toimintamenoista oli 70 %, mikä vastaa edellisvuoden tasoa. Toiminnan tuottoja ministeriön momentille tuloutettiin 0,915 milj. euroa. Siviilikriisinhallintaan varattua momentin 26.01.01.2 määrärahaa käytettiin ministeriössä 0,267 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirtyi 0,097 milj. euroa. Tietohallinnon yhteisten menojen käyttö momentilla 26.01.20. oli 3,908 milj. euroa (ml. siirtomääräraha). SOLID-rahastojen määrärahojen osalta tulomomentille kirjatut tulot olivat 5,051 milj. euroa. Rahastojen menomomentteja käytettiin ministeriössä yhteensä 7,537 milj. euroa (ml. siirtomääräraha).

Muiden momenttien käytöt (ml. siirtomäärärahat) olivat julkisen hallinnon verkkoturvallisuuteen varattu rahoitus (17,905 milj. euroa), SM:n ja PLM:n pääluokan arvonlisäveromenot (4,765 milj. euroa), EU:n osallistuminen matkakustannusten korvauksiin 0,131 milj. euroa), työministeriön palkkaukset (0,049 milj. euroa), Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen toimintameno (0,095 milj. euroa) ja Pilottiohjelma maahanmuuttajien kotouttamiseksi (0,018 milj. euroa).

Hallinnon tietotekniikkakeskus

Hallinnon tietotekniikkakeskuksen osalta siirryttiin vuonna 2010 lähes täysimääräiseen nettobudjettiin, jossa toiminnan menot katettiin pääsääntöisesti asiakkailta perittävillä tuloilla. Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamomentille kirjatut menot olivat 66,292 milj. euroa. Asiakkailta perittäviä palvelumaksuja tuloutettiin 63,620 milj. euroa. Momentin nettokäyttö (ml. siirtomääräraha) oli 2,672 milj. euroa.

Määrärahaa siirtyi vuodelle 2011 yhteensä 1,142 milj. euroa. Palvelujen ostojen osuus toimintamenoista oli 36,67 % ja henkilöstökulujen osuus yhteensä 31,33 %.

EU:n matkakustannusten korvaukset -momentin määrärahaa käytettiin yhteensä 0,01 milj. euroa.

Poliisitoimi

Budjetointitavoissa ei tapahtunut muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Poliisitoimen 1.1.2010 tapahtunut organisaatiomuutos vaikutti määrärahan käyttöön kirjanpitoyksikössä, koska suurin osa poliisitoimen menoista kohdistuu Poliisihallitus-kirjanpitoyksikköön.

Poliisitoimen toimintamenoista vuodelle 2011 arvioidaan siirtyvän 22,764 milj. euroa, josta SM kirjanpitoyksikön osuus on 0,072 milj. euroa. Sisäasiainministeriön poliisiosaston käyttöön myönnetystä määrärahasta käytettiin 0,298 milj. euroa. Siirtyvän erän suuruus johtuu siitä, että osa ennakoiduista vuodelle 2010 kohdentuvista hankinnoista siirtyi vuodelle 2011. Poliisiosaston käytössä ollut määrärahaa käytettiin pääasiassa yhden projektihenkilön palkkakustannuksiin ja vanhan poliisiorganisaation aikaisten kustannusten maksamiseen, joita ei vielä vuonna 2010 siirretty Poliisihallituksen maksettaviksi. Lisäksi määrärahasta maksettiin Ahvenanmaan oikeuslääketieteellisten tutkimusten kulut, venäläisten sotavankien hautainhoitokulut ja eräät poliisitoimen tutkimushankkeiden ja työryhmien kustannukset.

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksella on ollut valtuuksia momentilla 26.20.70 Ilma- ja vartioalusten hankinta helikoptereiden hankintaan, partioveneiden hankintaan ja ulkovartiolaivan hankintaan. Valtuuksia on ollut vuonna 2010 käytettävissä 66,200 milj. euroa, josta käytettiin 9,200 milj. euroa. Käyttämättä jääneet valtuudet on uusittavissa 2011 talousarviossa. Vuonna 2010 valtuuksien käytöstä (käytettävissä ja ei käytettävissä olevat valtuudet) on aiheutunut talousarviomenoja ennen vuotta 2010 yhteensä 7,879 milj. euroa ja vuonna 2010 yhteensä 10,054 milj. euroa. Arvioidut menot käytetyistä valtuuksista seuraaville vuosille ovat 15,714 milj. euroa. Helikopterien hankinnan osalta valtuuden käyttöä varten saatu määräraha on ylittänyt alkuperäisen valtuuden noin 1,0 milj. eurolla.

Rajavartiolaitoksen toimintamenomomentin 26.20.01 käyttö (ml. siirtomäärärahat) oli 222,937 milj. euroa. Vuodelle 2011 siirrettiin 30,205 milj. euroa (edellisenä vuonna 29,367 milj. euroa). Ilma- ja vartioalusten hankinnan määrärahaa (ml. siirtomääräraha) oli käytettävissä 32,284 milj. euroa, josta käytettiin 10,947 milj. euroa. Vuodelle 2011 siirrettiin 21,337 milj. euroa. Muiden momenttien määrärahaa on käytetty noin 4,010 milj. euroa.

Rajavartiolaitos käynnisti vuoden 2010 aikana useita isoja strategiansa mukaisia hankkeita joista osa toteutetaan toimintamenumäärärahoilla. Näiden lisäksi on käynnissä ilma- ja vartioalusten hankintaan tarkoitetuilla määrärahoilla useita isoja

investointiluonteisia hankkeita. Molemmilla määrärahoilla toteutettaville isoille hankkeille on tyypillistä niiden pitkä kesto. Hankkeet ajoittuvat usealle talousarviovuodelle ja sisältävät usein erityismateriaalia jonka toimitusajat ovat pitkiä. Investointiluontoisten hankkeiden toimeenpano toimintamäärärahalla lisää määrärahojen siirtyvää erää tilanteissa, joissa hankkeen toteutus ulottuu seuraaville vuosille. Hankkeiden käynnistyessä ja niihin sitouduttaessa tulee määrärahojen käyttövaltuus olla kokonaisuudessaan olemassa. Näin ollen siirtyvä erä on väistämätön ja välttämätön toteutuksen jatkuvuuden kannalta.

Siirtyvistä toimintamenojen määrärahoista on sidottu eri hankkeisiin yhteensä noin 12,000 milj. euroa (5,9 milj. euroa/2009). Suurimpia kokonaisuuksia tästä ovat Raja- ja merivartiokoulun kiinteistöinvestoinnit, Rajavartiolaitoksen esikunnan teknillisen toimialan valtakunnalliset kehittämishankkeet sekä Vartiolentolaivueen hankinnat. Siirtyvän erän suuruus on 13,6 % (13,2 %/2009, 6,6 %/2008) toimintamomentista.

Rajavartiolaitoksen toimintamomentti on nettobudjetoitu ja tuloja arvioitiin tilikauden aikana kertyvän noin 6,790 milj. euroa. Nettoutettavia tuloja kertyi toimintamomentille vuoden 2010 aikana noin 6,4 milj. euroa (7,5 milj. euroa/2009). Ero suunnitellun ja toteutuneen tulokertymän välillä johtuu ulkorajarahaston palaumista, joiden maksatusaikataulu vaihtelee suuresti Rajavartiolaitoksesta riippumattomista syistä. Toimintamomentista henkilöstökulujen osuus on noin 71,5 % ja muiden toimintamenojen osuus noin 28,5 %

Toimintamomentille on tilikauden aikana tuloutettu yhteistoiminnan tuottoja valtiolta noin 0,473 milj. euroa. Nämä ovat pääosin yhteistyöviranomaisilta (poliisi, tulli, ulkoasiainministeriö) laskutettuja valvontalaitteiden ylläpitomaksuja. Lisäksi toimintamomentille on tuloutettu EU:lta saatuja yhteistoiminnan tuottoja 1,150 milj. euroa (Frontex-yhteistoiminta). Tuloista suurimmat erät olivat vuokrat ja käyttökorvaukset (1,9 milj. euroa) sekä sairaankuljetustulot (0,6 milj. euroa).

Pelastustoimi ja hätäkeskukset

Momentin 26.30.01 Pelastustoimen toimintamenot käyttö (ml. siirtyneet erät) oli 13,963 milj. euroa ja vuodelle 2011 siirtyi 2,219 milj. euroa.

Momentin 26.30.02 Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (ml. siirtyneet erät) käyttö oli 56,986 milj. euroa ja vuodelle 2011 siirtyi 10,046 milj. euroa. Hätäkeskuslaitoksen varsinaisista toimintamenoista siirtyneet määrärahat ovat olleet usean vuoden ajan merkittävän suuret. Siirtyvä määräraha muodostuu pääosin tietohallinnon projekteista. Hätäkeskuslaitos on varautunut siirtyvällä erällä hätäkeskusuudistuksen aiheuttamiin lisäkustannuksiin tulevia vuosina. Määrärahaa on siirtynyt myös rekrytointiongelmien vuoksi säästyneistä määrärahoista.

Momentin 26.30.20 Erityismenot (arviomääräraha) käyttö oli 1,829 milj. euroa ja määrärahasta jäi käyttämättä 1,177 milj. euroa. Suuri käyttämättä jääneen määrärahan osuus johtuu pääosin siitä, että ilma-alusten käytöstä pelastuspalveluun aiheutuneet kustannukset jäivät ennakoitua pienemmiksi.

Momentin 26.30.30 Suomen Erillisverkot Oy:n tai sen tytäryhtiön pääomittamiseen määrärahaa ei siirtynyt vuodelle 2011.

Momentin 26.30.43 Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot käyttö (ml. siirtyneet erät) oli 10,000 milj. euroa. Määrärahaa siirtyi vuodelle 2011 yhteensä 0,400 milj. euroa.

Maahanmuuttohallinto

Maahanmuuttovirasto käytti toimintamenoihin osoitettua nettomäärärahaa 18,326 milj. euroa (19,736 milj. euroa vuonna 2009). UMA -järjestelmän ensimmäisen vaiheen käyttöönotto siirtyi toukokuusta marraskuuhun, minkä vuoksi arvioidut ylläpitomenot ja UMA:n kiinteän hinnan loppusuoritus, yhteensä 1,300 milj. euroa siirtyivät vuodelle 2011. Maahanmuuttoviraston käytössä olleista momentin 26.40.01 toimintamenoista seuraavalle vuodelle siirtyi 2,818 milj. euroa. Ministeriön osaston käytössä olleesta 0,200 milj. eurosta 0,100 milj. euroa siirtyi seuraavalle vuodelle.

Momentilta 26.40.03 Maahanmuuttovirastolle osoitettu 0,172 milj. euron määräraha on käytetty kokonaisuudessaan Suomen Punaisen Ristin kanssa tehdyn sopimuksen maksamiseen. Ministeriön osastolla määrärahaa on käytetty kotoutumista tukevien hankkeiden toteuttamiseen ja maahanmuuton viestinnän kustannuksiin. Ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnettyä 0,500 milj. euron määrärahaa on käytetty Osallisena Suomessa - hankkeen käynnistämiseen. Vuonna 2010 momentin käyttö kirjanpitoyksikössä oli 0,356 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirtyi 1,020 milj. euroa.

Momentin 26.40.20 (Paluumuuttajien muuttovalmennus) määräraha oli vuonna yhteensä 0,505 milj. euroa (0,900 milj. euroa vuonna 2009). Momentin käyttö oli 0,469 milj. euroa (0,435 milj. euroa vuonna 2009).

Vuoden 2010 talousarviossa momentille 26.40.30 koottiin kaikki pakolaisista kunnille maksettavat korvaukset. Momentti ei ollut kirjanpitoyksikön käytössä, vaan sitä käytettiin ELY-keskuksissa (käyttö 83,429 milj. euroa vuonna 2010).

Momentin 26.40.63 merkittävin muutos vuonna 2010 vuoteen 2009 verrattuna oli pakolaisten turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminnan siirtyminen ELY -keskuksilta Maahanmuuttovirastolle ja momentin 26.40.63 (Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto) siirtyminen Maahanmuuttoviraston hallintaan. Valtion vastaanottokeskusten toimintamenoihin käytettiin 8,158 miljoonaa euroa, vastaanotto toiminnan muihin kustannuksiin 86,747 miljoonaa euroa, oikeusapupalveluihin 1,828 miljoonaa euroa ja pakolaisten maahantulomatkojen kustannuksiin 0,294 miljoonaa euroa. Vuoden 2010 määrärahan käyttö oli yhteensä 97,089 miljoonaa euroa.

Tuotto- ja kululaskelman analyysi

Tuotto- ja kululaskelman vuoden 2009 vertailutiedot on saatu jakamalla kirjanpitoyksikön 240 vuoden 2009 saldot kolmelle kirjanpitoyksikölle 240 Sisäasiainministeriö, 224 Poliisihallitus ja 309 Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus. Vuoden 2009 vertailutiedot eivät tästä johtuen vastaa vuoden 2009 tilinpäätöksessä esitettyjä tietoja.

Toiminnan tuotoissa maksullisen toiminnan tuotot ovat vähentyneet 2,5 milj. euroa johtuen ministeriön organisaatiomuutoksesta, jonka seurauksena poliisihallinnon lupatuotot siirtyivät Poliisihallituksen kirjanpitoyksikköön. Muut toiminnan tuotot ovat kasvaneet 35,0 milj. euroa. Muutos johtuu Haltikin siirtymisestä kokonaisuudessaan maksulliseen toimintaan.

Toiminnan kulut ovat kirjanpitoyksikkötasolla kasvaneet hieman, mutta ainoastaan palvelujen ostot ovat kasvaneet merkittävästi (8,5 milj. euroa). Tämä kasvu johtuu asiakasvirastojen Haltikille maksamista palvelumaksuista ja Rajavartiolaitoksen lisääntyneestä hanketoiminnasta. Kirjanpitoyksikkötasolla Haltikin siirtyminen täysimääräisesti asiakasvirastoilta laskutettavaan palvelutoimintaan lisää enemmän tuloja kuin vastaavia menoja johtuen siitä, että kaikki Haltikin asiakkaista suurimmat ovat kirjanpitoyksikön ulkopuolella (esimerkiksi Poliisihallitus). Ministeriön kulut ovat merkittävästi vähentyneet johtuen Poliisihallituksen perustamisesta ja valtion vastaanottokeskustoiminnan siirtymisestä Maahanmuuttovirastoon. Rajavartiolaitoksen, Maahanmuuttoviraston ja Haltikin kulut ovat vastaavasti kasvaneet.

Satunnaisissa tuotoissa suurin erä on Häätäkeskuslaitoksen saama vahingonkorvaus 0,24 milj. euroa. Muut satunnaiset tuotot muodostuvat Rajavartiolaitoksen saamista korvauksista sekä Ratti-tulostietojärjestelmän kirjauksista. Satunnaiset kulut ovat pääasiassa Rajavartiolaitoksen maksamia vahingonkorvauksia.

Siirtotalouden tuotoissa tuotot Euroopan unionilta ovat pienentyneet johtuen Solid-rahastojen tuloutusten kohdentumisesta pienempänä vuodelle 2010.

Siirtotalouden kuluissa kulut kunnille ja voittoa tavoittelemattomille yhteisöille ovat kasvaneet merkittävästi (yhteensä nousua 78,8 milj. euroa) johtuen vastaanottoiminnan kustannusten maksatusten siirtymisestä elinkeinokeskuksilta Maahanmuuttovirastolle organisaatiomuutosten yhteydessä. Käyttötalouden kulut elinkeinoelämälle muodostuu suurimmaksi osaksi tuesta lentopelastuspalvelun kustannuksiin ilma-aluskalustoa hyödyntävien pelastuspalveluiden tuottamiseen pelastus- ja poliisitoimen käyttöön sekä hintatuen ja alijäämätuen maksamisen Suomen Erillisverkot Oyj:lle ja yhtiön pääomittamiseen joulukuussa 2010.

Perittyjä arvonlisäveroja on kasvattanut Haltikin toiselle hallinnonalalle kohdistunut projektilaskutus. Suoritetut arvonlisäverot ovat kasvaneet johtuen toimintamenojen tason noususta. Suurimmat yksittäiset muutokset vuodesta 2009 vuoteen 2010 ovat

Rajavartiolaitoksessa, jossa investointimomentilta maksettujen menojen alv:n osuus on noin 2,3 milj. euroa enemmän kuin edellisellä vuonna, ja Haltikissa, jossa toiminnan volyymin kasvusta johtuen alv-menot ovat lisääntyneet noin 1,6 milj. euroa.

Taseen analyysi

Taseen vuoden 2009 vertailutiedot on saatu jakamalla kirjanpitoyksikön 240 vuoden 2009 saldot kolmelle kirjanpitoyksikölle 240 Sisäasiainministeriö, 224 Poliisihallitus ja 309 Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus. Vuoden 2009 vertailutiedot eivät tästä johtuen vastaa vuoden 2009 tilinpäätöksessä esitettyjä tietoja.

Taseen vastaavissa aineettomien oikeuksien muut pitkävaikutteiset menot ovat kasvaneet merkittävästi. Tässä suurimpana on Maahanmuuttoviraston UMA-järjestelmän valmistuminen ja sen aktivointi taseeseen (7,4 milj. euroa). Ennakkomaksuissa ja keskeneräisissä hankinnoissa suurimmat ovat Haltikin keskeneräiset ohjelmistohankinnat ja Häätäkeskuslaitoksen keskeneräisen TOTI-hankkeen kuluja.

Aineellisissa hyödykkeissä rakennuksiin kirjatun omaisuuden määrää vähensi Rajavartiolaitoksen hallinnansiirtoina Senaatti-kiinteistöille luovuttama kiinteistöomaisuus, jota oli yhteensä 7,5 milj. euron arvosta. Koneiden ja laitteiden arvoa on kasvattanut Haltikin projekteille hankitut koneet ja laitteet sekä konesali-infran uudistaminen. Ennakkomaksuissa ja keskeneräisissä hankinnoissa olevat Rajavartiolaitoksen ilma-alus- ja partiovenehankinnat sekä keskeneräiset rakennushankkeet ovat kasvaneet edellisvuodesta 2,2 milj. euroa.

Suomen Erillisverkot Oy:n osakekanta 41,0 milj. euroa muodostaa lähes kokonaan tase-erän käyttöomaisuusarvopaperit.

Lyhytaikaisia saamisia lisää Haltikin joulukuuhun painottunut myyntilaskutus. Muiden lyhytaikaisten saamisten osalta lisäys johtuu Maahanmuuttoviraston vastaanotto toiminnan maksetuista ennakoista sopimusvastaanotto keskuksille. Ennakkomaksuja lisäävät Haltikin ennakkomaksuina maksetut lisenssimaksut.

Taseen vastattavissa ostovelkojen määrän lisäys selittyy suurelta osin SM:n maksuista Haltikille (vuoden vaihteessa 11,2 milj. euroa) sekä isompien ostolaskujen ajoittuminen vuoden loppuun esimerkiksi Haltikin osalta. Siirtovelkoja lisäävät reskontran sulkemisen jälkeen kirjatut vuoden 2010 menot, joita ovat ulkopuolisten ostolaskujen lisäksi muutaman viraston osalta myös virastojen palvelumaksut Haltikille.

1.6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

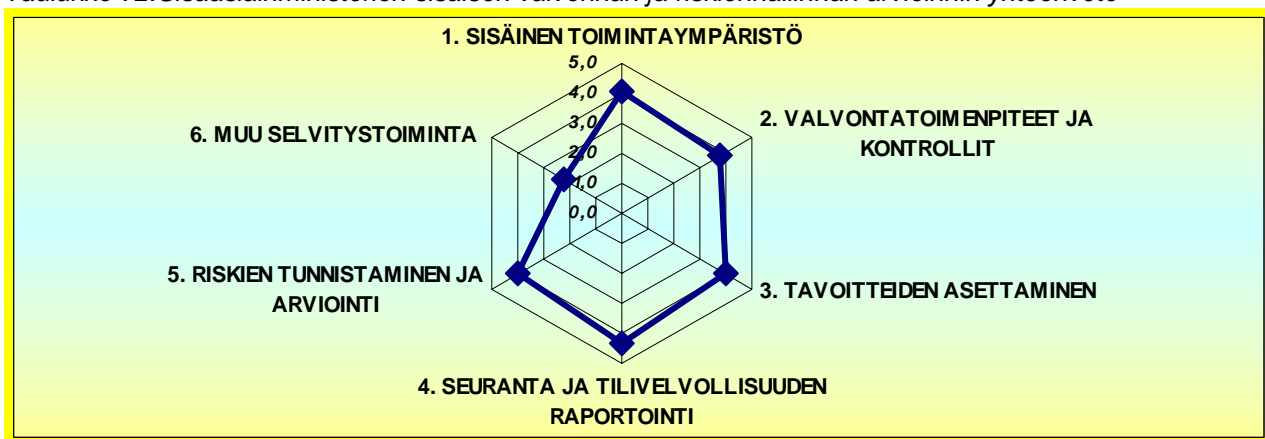
Sisäasiainministeriön hallinnonalan sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma perustuu COSO-ERM -riskienhallintamalliin pohjautuvaan arviointimenettelyyn. Hallinnonalalla arviointi toteutettiin kyselynä toimiala- ja osastokohtaisesti tarkoitusta varten laadittua lomaketta (ks. liite 4) käyttäen.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa arvioitiin kuuden toimintokokonaisuuden näkökulmasta (sisäinen toimintoympäristö, valvontatoimenpiteet ja kontrollit, tavoitteiden asettaminen, seuranta ja tilivelvollisuuden raportointi, riskien tunnistaminen ja arviointi sekä muu arviointi).

Hallinnonalan tulosohjatuissa virastoissa kyselypohjaiseen arviointiin osallistui viraston johto, vähintään kolme henkilöä (viraston päällikkö, talousjohtaja tai vastaava sekä hallintojohtaja tai vastaava). Näiden vastausten perusteella kukin osasto on laatinut toimialakohtaisen arvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta sekä johtopäätökset ja ehdotukset kehittämiskohteista. Ministeriössä kysely tehtiin osastoille ja erillisyyksiköille osana kansliapäällikön kanssa käytyä tuloskeskustelua. Kyselyn numeeriset tulokset perustuvat osastojen ja erillisyyksiköiden henkilömäärillä painotettuihin keskiarvoihin siten, että kysymykset on käsitelty ja vastaukset laadittu ryhmätyönä (esim. osaston tai erillisyyksikön kokouksessa).

Sisäasiainministeriö

Taulukko 72. Sisäasiainministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin yhteenveto

	2008	2009	2010
Sisäinen toimintaympäristö	3,8	3,9	4,1
Valvontatoimenpiteet ja kontrolli	3,6	3,6	3,8
Tavoitteiden asettaminen	4,1	4,1	4,0
Seuranta ja tilivelvollisuuden raportointi	4,2	4,1	4,4
Riskien tunnistaminen ja arviointi	3,6	3,7	4,0
Muu selvitystoiminta	2,5	2,8	2,3
Keskiarvo	3,7	3,7	3,8

Yleisesti voidaan todeta, että ministeriössä ei ole tapahtunut vuosina 2008 - 2010 merkittäviä muutoksia arvioinnin osa-alueiden henkilöstömäärällä painotettujen keskiarvoissa. Sen sijaan yksittäisissä osa-alueissa on tapahtunut selviä muutoksia. Osa-alueista seuranta ja tilivelvollisuuden raportointi sekä riskien tunnistaminen ja arviointi ovat kehittyneet myönteisesti. Myös sisäinen toimintaympäristö sekä valvontatoimenpiteet ja kontrolli ovat kehittyneet positiivisesti.

Sen sijaan yllättävää on, että osa-alueista muu selvitystoiminta on selvästi vuodesta 2008 ja erityisesti vuodesta 2009 taantunut. Erikseen on todettava, että poliisiosaston vastauksen keskiarvo on laskenut merkittävästi vuodesta 2009, jolloin poliisiosasto toimi vielä myös poliisin ylijohdona ja jolloin osaston henkilöstömäärä oli noin 140. Vuonna 2010 osaston henkilöstömäärä oli noin 30 ja osaston henkilöstö oli vaihtunut lähes kokonaisuudessaan vuoteen 2009 verrattuna. Kokonaisuutena voidaan kuitenkin arvioida, että ministeriön tarkasteltujen kuuden osa-alueen osalta sisäisen valvonnan tila ja riskienhallinta on hyvällä tasolla ja kehittymässä edelleen parempaan suuntaan.

Ministeriössä on kansliapäällikön alaisuuteen järjestetty sisäisen tarkastuksen yksikkö. Sisäinen tarkastus raportoi suoraan kansliapäällikölle ja toimii sisäisen ohjesäännön puitteissa noudattaen toiminnassa sisäisen tarkastuksen kansainvälisesti hyväksytyjä IIA:n ammattistandardeja ja eettisiä sääntöjä ja soveltuvin osin hyvää julkishallinnon tilintarkastustapaa. Sisäinen tarkastus tuottaa luotettavaa tietoa siitä, ovatko ministeriön osastot ja yksiköt toimineet niille asetettujen tavoitteiden mukaisesti, onko niiden toimintaa kuvaava informaatio riittävää ja oikeaa sekä onko niiden taloudenhoito ja muut toiminnot tapahtuneet laillisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Sisäinen tarkastus myös selvittää johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä. Lisäksi yksikkö käsittelee ministeriön tehtäväalueella toteutettavien, kansalliseen rahoitukseen perustuvien valtionapujen ja Euroopan yhteisöjen rahastoista saatavien varojen käytön valvontaa.

Yksikkö avustaa tarvittaessa sisäasiainhallinnon virastojen ja laitosten sisäisen tarkastuksen ja sisäisen valvonnan kehittämisessä toimivaltansa rajoissa. Yksikön virkamiehet toimivat alansa kouluttajina tarpeen mukaan, myös kansainvälisesti.

Hallinnon tietotekniikkakeskus

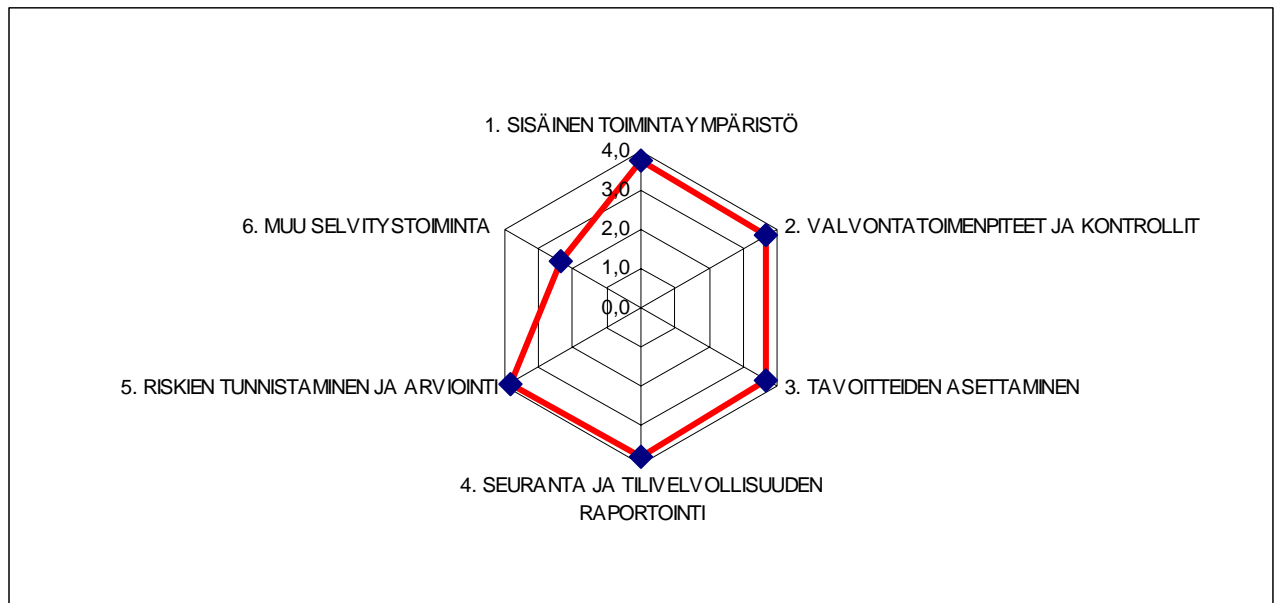
Sisäisen valvonnan järjestäminen

HALTIK:n sisäinen valvonta on järjestetty valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n (25.2.2000/217) edellyttämällä tavalla.

Yleiset määräykset, joita noudatetaan sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta ovat sisäasiainministeriön taloussäännössä. Virastokohtaisesti sisäisen valvonnan vastuut on määritellyt HALTIK:n sisäisen valvonnan ohjeessa (4/000/2009). Sisäisen valvonnan ohje noudattaa voimassaolevia kansainvälisiä ammattistandardeja (mm. IIA ja INTOSAI). Tietohallinnon tilaa arvioidaan kansainväliseen CobIT 4.1 standardiin perustuvalla, vuosittain toistettavalla arviointiprosessilla. HALTIK:ssa on myös tehty kaksi selvitystä sisäisen valvonnan tilasta.

Tilinpäätösohjeen mukaisen selvityksen itsearviointilomake täytettiin viraston hallintojohtajan, resurssihohtajan, taluspäällikön, tietoturva-päällikön, hallintolakimiehen ja tarkastuspäällikön toimesta.

Taulukko 73. HALTIK:n sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin yhteenveto 2010

Kuviosta on tulkittavissa, että sisäinen valvonta toimii virastossa yleisesti hyvin ja parhaiten Riskien tunnistamisen osa-alueella. Sen keskiarvo on 3,9 ja heikoimmin Muu selvitystoiminta osa-alueella, ka. 2,4. Muut arvioinnin osa-alueiden keskiarvot asettuvat välille 3,7 - 3,8. Vertailussa edellisiin vuosiin voidaan todeta HALTIK:n sisäisen valvonnan tilan kehittyneen myönteisesti.

HALTIKissa on tehty oman toiminnan lähtökohtiin yksityiskohtaisemmin perustuva sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa sekä liiketoiminnan ja tietohallinnon prosessien yhteentoimivuutta kuvaava CobIT 4.1 standardiin pohjautuva arvio. Arvion laadintaan osallistuivat HALTIKin johtaja, johtoryhmä ja talous-, henkilöstö-, tietoturva- ja tarkastuspäällikkö sekä hallintolakimies.

Arvion mukaan HALTIKin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vahvuuksiksi voidaan lukea mm. seuraavat asiasisällöt. Toiminnan valvonta on säännöllistä ja dokumentoitua. Haluttujen tulosten aikaansaamisen tehokkuutta valvotaan ja valvonnan mahdollisia heikkouksia arvioidaan johdonmukaisesti. Arvioinnit on toimeenpantu perustuen sovellettuun toimintamalliin ja prosessien kypsytyteen, Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan toimintaympäristö on tehokas ja ne on integroitu koko organisaatiossa sen toimintakäytäntöihin. Toimeenpanossa on toimivaltaa ja vastuuta on jaettu johdonmukaisella tavalla valvontaorganisaatiossa. Liiketoiminnan muutosten yhteydessä otetaan IT -prosessien kriittisyys ja erityisesti prosessien ohjauskyvyn uudelleenarviointitarve huomioon. Toimintaa verrataan hyväksi havaittuihin ulkoisiin käytäntöihin ja hakee ulkoista ohjeistusta valvonnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi.

Toiminnassa jo saavutetun kypsyystason vahvistamiseksi HALTIKissa tulisi tukea mm. seuraavia tavoitteita sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisessä. Henkilöstöä tulisi selkeästi tiedottaa valvontavelvollisuuksista ja siitä kuinka valvonnan odotetaan toimivan. Asiantuntijoita tulisi kannustaa proaktiiviseen toimintaan valvonnan laadun parantamiseksi. Kontrollien automatisoinnin astetta ja osuutta tulisi nostaa suunnitelmallisesti. Kontrolleja tulisi tarkastella säännöllisesti. Valvonnan arvioinnin jatkuvuutta tulisi parantaa ja itsearviointikäytäntöjä olisi kehitettävä. IT -prosessien omistajien valmiutta itsearviointien tekemiseksi tulee parantaa. Sovellettavien valvontamenetelmien kehittämistaso tulisi arvioida säännöllisesti ja siten varmistua, että liiketoiminnan tarpeet tulevat täytetyksi. Kriittisten prosessien riippumattomalla arvioinnilla tulisi varmistaa, että valvonta on riittävää ja että se toimii suunnitelmallisesti.

Virastossa on järjestetty valtion talousarviosta annetun asetuksen 70 §:ssä (2.3.2000/263) tarkoitettu sisäinen tarkastustoimi. Sisäisen tarkastuksen ohjesääntö on uusittu vuonna 2008 ja päivitetty 16.3.2009. Sisäinen tarkastus on organisoitu johtoyksikköön ja se toimii johtoa avustavana sisäisen valvonnan asiantuntijana. Tarkastustoiminnassa noudatetaan kansainvälisesti hyväksytyjä ammattistandardeja ja eettisiä sääntöjä (IIA:n muk.). Tarkastuspäällikkö raportoi suoraan viraston johtajalle.

Vuoden 2010 aikana sisäisen tarkastuksen tehtävissä toimivat HALTIKin organisaatioon kuuluva tarkastuspäällikkö kokopäiväisesti ja rikosylikonstaapeli, jolla oli vastuullaan myös muita organisaatioon kuuluvia tehtäviä. Ostopalveluita ei käytetty. Toimintavuoden aikana jatkettiin verkottumista sekä kehitettiin voimakkaasti omaa tarkastustoimintaa. Tarkastuspäälliköllä on oikeus osallistua johtoryhmän kokouksiin ja viraston johtamisen kannalta keskeisiin tilaisuuksiin.

Tarkastustoiminnassa noudatettiin viraston johtajan vahvistamaa tarkastussuunnitelmaa. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelmassa tarkastustehtävien osalta katettiin n. 77 %. Suunnitelmaan merkittyjen tehtävien lisäksi ylimääräisiä tehtäviä oli aiempaa enemmän. Sisäinen tarkastus avusti SM:n sisäistä tarkastusta HALTIKia koskevassa kanteluun perustuvassa tarkastuksessa ja arvioi SM:n toimeksiannosta tapahtuneeseen, lukuisia tietojärjestelmiä koskeneen tuotannon katkokseen liittyen HALTIKin varautumista vastaavanlaisiin tilanteisiin.

Hallinnon tietotekniikkakeskuksen johto huolehtii laillisuusvalvonnan järjestämisestä sekä valvoo muutoinkin yksiköiden toimintaa. Sisäisen laillisuusvalvonnan vastuurooli on määritelty HALTIKin työnjaossa, mutta tehtävää ei ole annettu nimetyn virkamiehen hoidettavaksi. Rooliin liittyvät valvontavastuut ja -velvollisuudet edellyttävät tehtävän ja toimivallan määrittelyä ja tehtäväksi antoa.

Viraston sisäinen laillisuusvalvonta on osa normaalia johtamista, jossa ratkaiseva vastuu laillisuusvalvonnan käytännön toteutuksesta on esimiehillä. Lähtökohtana on, että laillisuusvalvonta on toiminnan lainmukaisuuden jatkuvaa ja etukäteistä varmistamista. Poikkeamiin on puututtava nopeasti ja viraston toimintaedellytyksiä uhkaavat ilmiöt toiminnassa on raportoitava johdolle viivytyksettä.

Tietosuojavalettuutettu toimii ulkoisena laillisuusvalvojana viraston tehtäväalueeseen kuuluvien rekisterien asianmukaisen ylläpidon järjestämisessä. Viraston työjärjestyksen 6 §:n mukaan hallintoyksikkö vastaa asioista, jotka koskevat tietosuoja. Virasto ylläpitää lukuisia henkilörekistereitä, joiden ylläpitäjänä toimii kussakin tapauksessa palvelusta vastaavan tulosityksikön johtaja.

Työjärjestyksen 15 §:n mukaan hallintojohtaja ratkaisee virastossa aikaisemmin ratkaisemattomat tietosuojakysymykset. Rekisterinpitäjän osoittamana tietosuojavastaavana toimii hallintolakimies. Tietosuojavastaavan tehtävänä on organisaation erityisasiantuntijana auttaa rekisterinpitäjää saavuttamaan hyvän henkilötietojen käsittelytavan ja mahdollisten erityislakien edellyttämä korkea tietosuojan taso.

Viraston hallinnollisten rekistereiden osalta järjestettiin tietosuoja-arviointi, jonka keskeisenä kohteena olivat henkilörekisterien rekisteriselosteet. HALTIK kehitti edelleen tietotilinpäätöksen sisältöä 20.10.2009 tietosuojavalettuutetun toimiston kanssa pidetyn kehittämistapaamisen pohjalta.

Viraston johtaja, aluepalvelujohtaja ja muut johdon edustajat ovat toteuttaneet vuoden 2010 aikana toimipaikkakerroksen, jossa on arvioitu n. 60 %:a HALTIKin toimitiloista. Syksyllä 2010 nimitettiin kiinteistövastaavat, ja toimipaikkaesimiesten roolin määrittely aloitettiin.

Sisäiselle tarkastukselle on raportoitu systemaattisesti palvelutuotantoon liittyvistä poikkeamatilanteista ja mahdollisesti hallinnollisia toimenpiteitä edellyttävistä poikkeamista henkilöstön toiminnoissa. Vuoden lopussa virasto aloitti

poikkeamatilanteita koskevan tilannehallinnan ohjeen ja viestinnän uudistamisen ja uusittua toimintamallia ryhdyttiin soveltamaan.

HALTIK:n riskienhallinnan käytäntöjä on yhdenmukaistettu. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman mukaisesti virastossa toteutettiin kaikkien tulosityksiköiden toimintariskien hallinnan tilan arviointi. Sen varmistamiseksi tehtiin tarkastuspäällikön konsultaationa kaikkien uusien tai organisatorisesti muuttuneiden tulosityksiköiden toimintariskien kartoitus ja riskienhallinnan menettelyn määrittely. Tulosityksiköissä ylläpidettyyn riskienhallintaan perustuen määriteltiin viraston riskien priorisoitu luettelo, jossa tunnistettiin 72 eri riskiä, jotka priorisoitiin. Tunnistettuihin riskeihin sovellettiin VM:n antamia luokituksia.

Tulosityksiköiden riskit päivittyvät tilannekohtaisesti ja niitä käsitellään johtajien kuukausiraporteissa viraston johtajan kanssa. Sisäinen tarkastus on kiinnittänyt huomiota siihen, että tulosityksiköissä noudatettavat käytännöt eivät ole yhdenmukaisia ja esimerkiksi riskien todennäköisyys- ja vaikuttavuusarviot poikkeavat toisistaan.

HALTIK:n tietoturvariskien osalta voimassa olevassa ohjesäännössä on riskienhallinta vastuutettu turvallisuuspäällikön tehtäväksi. HALTIK soveltaa riskienhallintaa myös projektikohtaisessa toiminnassa. HALTIK:n toimitilojen rakentamishankkeella on myös oma riskienhallintakäytäntönsä.

Tarkastustoimenpiteiden perusteella voidaan todeta sisäisen valvonnan tilan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan olevan HALTIK:n toiminnassa asianmukaista ja riittävää viraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden varmistamiseksi. Laillisuusvalvojan roolin mukainen tehtävä on määriteltävä nykyistä tarkemmin. Sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja laillisuusvalvonnan ohjesäännöt tulee edellä oleva huomioiden tarkistaa ja päivittää.

Riskienhallinnan perustoiminnot on organisoitu yhdenmukaistettavalla tavalla ja niitä sovelletaan kaikissa tulosityksiköissä sekä erityisesti tietoturvaan vahvistavissa prosesseissa. Tiedon keruuta ja käsittelyä on automatisoitu soveltuvin menetelmin. HALTIK:n tulosityksiköiden toimintariskien päivitykset on koottu riskienhallintaa koskevan lausuman perustaksi.

Tehtyjen arviointien yhteydessä merkittävimmät havaitut kehittämistarpeet liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan merkityksen ymmärtämiseen viraston kaikilla toiminnan tasoilla. Lisäksi valvonnan akkreditoitujen arvioinnin järjestämiseen ja sertifiointiin on kiinnitetty huomiota. Arviointien perusteella valvontavastuut on jaettu tulosityksiköissä asianmukaisesti, mutta tulosityksiköiden toiminnan tasolla on havaittavissa merkittäviäkin eroja. Eksplisiittiset toimeksiannot voivat sisältyä virkamiesten tehtäväkuvauksiin, mutta riskien hallinnan osalta niitä ei ole yhdenmukaistettu. Laillisuusvalvontaa koskeva tehtäväksianto on tekemättä, vaikka vastaava rooli on määritelty.

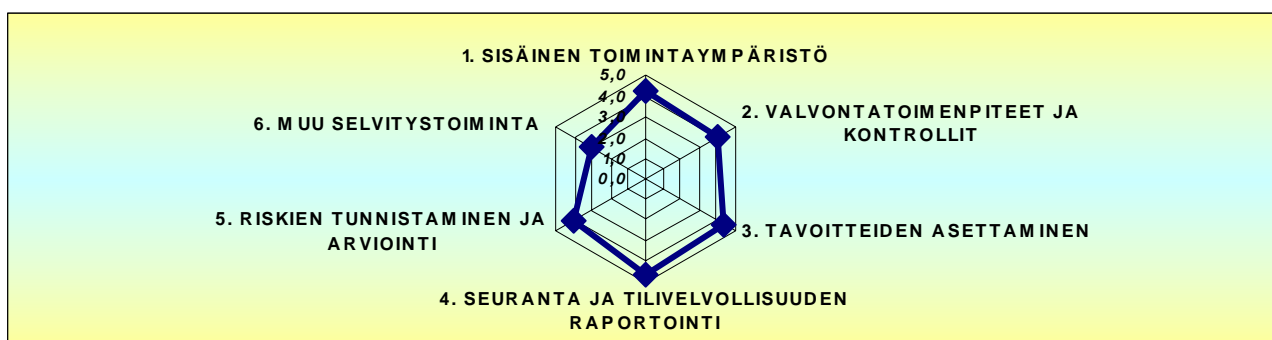
Toimintayksikön vastuulla olevien EU-varojen hallinta on riittävää, yhteisön säännösten ja täydentävien kansallisten säännösten mukaista. Tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimi on talousarvioasetuksen edellyttämällä tasolla.

Rajavartiolaitos

Sisäisen valvonnan arviointi ja tulokset

Rajavartiolaitoksen vuoden 2010 sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan arviointi tehtiin sisäasiainministeriön yhteisellä arviointilomakkeella, joka perustuu COSO-ERM -malliin. Hallintoyksiköissä arviointi tehtiin apulaiskomentajien johdolla. Rajavartiolaitoksen esikunnassa arviointi tehtiin osastopäällikkökokouksessa.

Taulukko 74. Rajavartiolaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin yhteenveto

Arviointialue	2008	2009	2010
Sisäinen toimintaympäristö	4,0	4,1	4,2
Valvontatoimenpiteet ja kontrollit	3,8	3,9	4,0
Tavoitteiden asettaminen	4,3	4,3	4,3
Seuranta ja tilivelvollisuuden raportointi	4,4	4,5	4,6
Riskien tunnistaminen ja arviointi	3,7	3,8	4,0
Muu selvitystoiminta	2,6	2,8	2,9

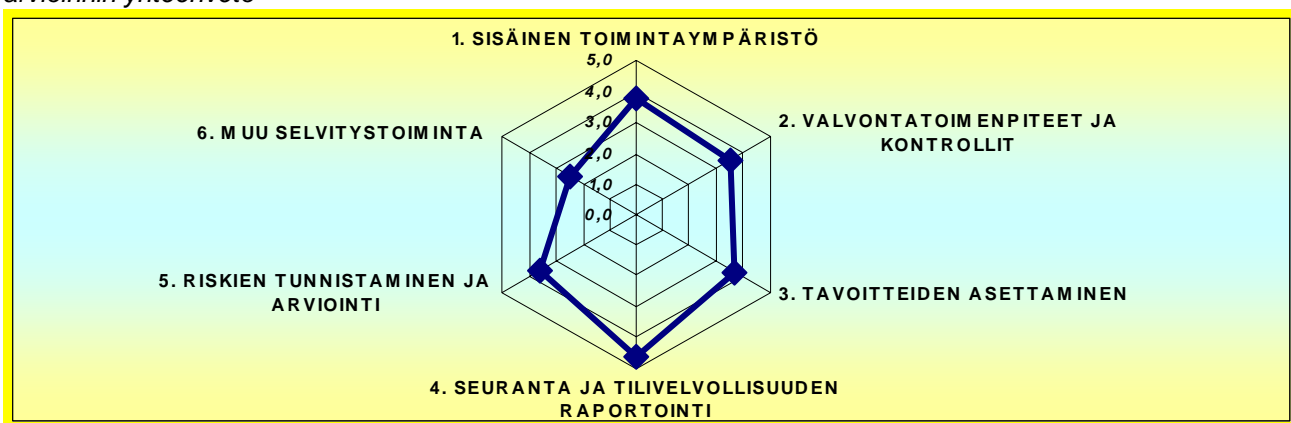
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinneissa ei havaittu merkittäviä riskejä, mutta joitakin pieniä kehittämiskohteita tuli ilmi: Osa Rajavartiolaitoksen ja hallintoyksiköiden sisäisestä ohjeistuksesta kaipaa päivitystä erityisesti tulevien tietojärjestelmämuutosten vuoksi. Toimitilariskien hallinta ei ole kaikilta osin ollut mahdollista taloudellisista syistä.

Rajavartiolaitoksen sisäisen valvonnan arviointi perustuu COSO-ERM viitekehykseen ja sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät sille talousarvioasetuksen 69 §:ssä asetetut vaatimukset. Tehdyn arvioinnin perusteella voidaan todeta, että Rajavartiolaitoksen sisäisen valvonnan menettelyt täyttävät säädetyt tavoitteet.

Pelastustoimi ja Häätäkeskuslaitos

Pelastustoimen toimialan virastojen Pelastusopiston ja Häätäkeskuslaitoksen sisäistä valvontaa on arvioitu virastoissa tehtyjen itsearviointien perusteella. Itsearviointi on tehty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointilomaketta hyödyntäen.

Taulukko 75. Pelastusopiston ja Häätäkeskuslaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin yhteenveto

Arviointialue	2008	2009	2010
Sisäinen toimintaympäristö	3,4	3,4	3,7
Valvontatoimenpiteet ja kontrollit	3,4	3,4	3,5
Tavoitteiden asettaminen	4,2	3,6	3,7
Seuranta ja tilivelvollisuuden raportointi	4,4	4,3	4,6
Riskiä tunnistaminen ja arviointi	3,9	3,3	3,6
Muu selvitystoiminta	2,2	2,3	2,5

Arvioinnin tulokset ovat nousseet vuoden 2009 tasosta kaikilla osa-alueilla.

Pelastusopistossa suoritetun itsearvioinnin tulosten perusteella voidaan todeta, että viraston sisäinen toimintaympäristö on melko hyvällä tasolla. Sisäiseen toimintaympäristöön liittyvät arvioinnit ovat kuitenkin kriittisempiä aikaisempiin vuosiin verrattuna. Tähän osasyynä ovat Kriisinhallintakeskuksen poikkeava toimintaympäristö ja sille nopealla aikataululla syntyneet uudet vastualueet. Mm. Pelastusopiston ”perustoimintaympäristöön” 2006 luodut arvot eivät välttämättä sovellu Kriisinhallintakeskukselle ja Kriisinhallintakeskuksen henkilöstön vaihtuvuus on haasteellista sisäiseen valvontaan liittyvän osaamisen ajan tasalla pitämiseksi.

Kriisinhallintakeskuksen hallinnollista asemaa selvittäneen työryhmän loppuraportin (19/2010) mukaan Kriisinhallintakeskus jatkaa toimintaansa osana Pelastusopistoa. Tämän esityksen myötä myös sisäiseen valvontaan liittyvä yksi keskeisin kehittämisaalue on lähivuosien aikana Pelastusopiston ja Kriisinhallintakeskuksen palvelu- ja

hallintoprosessien selkiinnyttäminen sekä vastuiden määrittäminen. Pelastusopistossa 2010 toteutetun kehittämishankkeen myötä kävi myös selväksi, että Pelastusopiston johtamisjärjestelmää ja strategiaprosessia on tarkasteltava uudelleen.

Johtoryhmä on päättänyt, että strategiaprosessin uudistaminen kohti osallistavaa strategiatyötä on vuoden 2011 keskeisimpiä Pelastusopiston kehittämisteemoja. Vuonna 2010 panostettiin myös toiminnan ja talouden suunnittelussa tulevien taloudellisten haasteiden käsittelyyn; koko henkilöstölle on esitetty vaihtoehtoisia skenaarioita taloudellisista realiteeteista 2012 saakka. Riskienhallinnassa vuonna 2010 painotettiin harjoitusalueen riskejä. Harjoitusalueella toteutettiin työpaikkaselvitys, jonka perusteella on ryhdytty tarvittaviin toimenpiteisiin.

Hätäkeskuslaitos on vuonna 2010 käynnistänyt merkittävän muutoshankkeen (HAKMU) maaliskuussa 2010 vahvistetun uuden aluejakopäätöksen johdosta. Hankkeen tehtävänä on myös luoda Hätäkeskuslaitokseen uusi organisaatiomalli. Hankkeen käynnistymisen myötä Hätäkeskuslaitoksessa on jouduttu kohtaamaan suuria haasteita henkilöstön sitoutumisen ja päätösten valmisteluun liittyvän hajanaisuuden sekä roolien vakiintumattomuuden johdosta.

Hätäkeskuslaitoksen sisäisen valvonnan yleisissä menettelyissä ei ole tapahtunut muutosta vuoden 2009 jälkeen. Hätäkeskuslaitoksessa on erillinen sisäisen tarkastuksen tarkastusryhmä talousarvioasetuksen mukaisesti. Ryhmä on suorittanut toiminnallisia tarkastuksia hätäkeskuksissa raportoiden laitoksen johtajalle. Tarkastusryhmän näkemyksen mukaan sisäinen tarkastus virastossa on järjestetty talousarvioasetuksen säännösten mukaisesti ja siten, että se antaa viraston johdolle oikean ja riittävän kuvan viraston toiminnan lainmukaisuudesta. Laillisuusvalvonta laitoksessa on määrätty hallintojohtajan alaisuuteen.

Kanteluiden käsittelystä on annettu ohjeet, ja niiden käsittely on määrätty vuoden 2009 lopussa rekrytoidun lakimiehen tehtäväksi. Riskienhallintatoiminnan kartoitus on aloitettu vuoden 2010 syksyllä. Prosessi kattaa koko organisaatioturvallisuuden, mukaan lukien tietoturva-asiat ja avainhenkilökartoituksen.

Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan osalta voidaan todeta, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat olennaisilta osiltaan riittäviä ja täyttävät niille asetetut tavoitteet. Virastot tunnistavat oman toimintansa kehittämiskohteet ja ovat myös ryhtyneet toimenpiteisiin sisäisen valvonnan tilan ja riskienhallinnan edelleen parantamiseksi.

Maahanmuuttohallinto

Maahanmuuttoviraston johto vastaa viraston sisäisestä valvonnasta ja siihen sisältyvästä riskienhallinnasta. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa varmuus siitä, että viraston toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan lakeja ja säädöksiä.

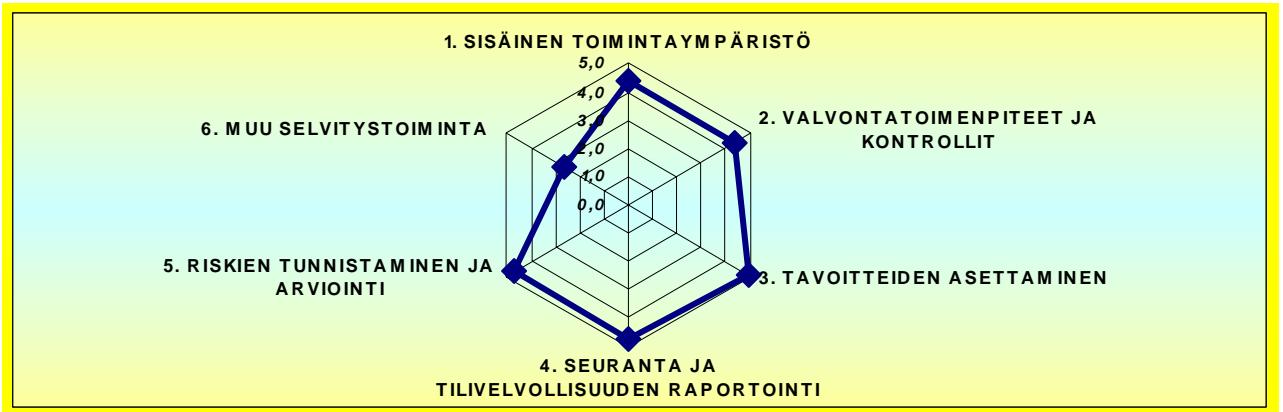
Toimivan riskienhallinnan varmistamiseksi Maahanmuuttoviraston johto on määritellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet sisäisen valvonnan ohjeännössään.

Riskienhallintajärjestelmä on osa Maahanmuuttoviraston vuotuista strategista suunnittelua, tulossuunnittelua, tavoitteiden asettamista ja toimeenpanoa.

Maahanmuuttoviraston johto on vuotuisessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointiprosessissaan arvioinut viraston sisäisen valvonnan tilaa vertaamalla sitä COSO ERM -viitekehukseen.

Viraston riskienhallintaprosessissa nousivat esille tärkeimpinä (todennäköisyys suurempi kuin 50 %) seuraavat riskit ja kehittämistoimenpiteet:

Taulukko 76. Maahanmuuttoviraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin yhteenveto 2010

Riski tai ongelma	Toimenpiteet
Huolimattomuus rekisterimerkinnöissä.	Huolellisuuden painottamista kiireen kustannuksella, oikeat rekisterimerkinnät - ei liikaa eikä liian vähän tietoa - kaikkien etujen mukaista. Sidosryhmien koulutus. Järjestelmissä ohjauskeinoja. Laatupalaute, laatumittari (valmisteilla)
Resurssien riittämättömyys.	Henkilöstön joustavan siirtomahdollisuuden selvittäminen (vararesursointi), henkilökierron kehittäminen, henkilöstön jaksamisesta huolehtiminen. Laaja-alainen osaaminen. Priorisoinneista päättäminen. Uusien tehtävien resursointi etukäteen. Prosessiohjaukseen siirtyminen

Henkilöstön jaksaminen. Henkilöstön työkyvyn ja motivaation ylläpito.	Palkitsemiskeinot. Tasainen työnjako. Prosessien hallinta. Työterveyshuollon ja muut työkykyä ylläpitävät toimenpiteet, mm. omasta työkyvystä huolehtiminen. Kaikenlaisen työn arvostaminen työyhteisötaitoja kehittämällä. Yhteisönä jaksaminen (yhteisön työhyvinvointiperiaatteet). Kuormituksen ja siitä palautumisen kartoitus.
--	--

Arvioinnin perusteella Maahanmuuttoviraston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta täyttää valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Kirjanpitoyksikön sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Kirjanpitoyksikön sisäisen valvonta ja riskienhallinta on hallinnonalan arvioinnin perusteella keskimäärin lähes hyvää tasoa. Vuoteen 2009 verrattuna on tapahtunut hienoista parannusta. Muu selvitystoiminta on saanut keskimääristä heikommat arvosanat, eikä yllä tyydyttävään tasoon. Tämän osalta on hallinnonalalla parantamistoimena meneillään CAF-malliin pohjautuva organisaation laadunarviointi ja -kehittämishanke. Laadunarviointi ja kehittämishankkeessa käydään lävitse koko hallinnanala. Hanke on aloitettu vuonna 2008 ja se jatkuu edelleen vuonna 2011.

Sisäasiainministeriössä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnissa ei ole todettu merkittäviä riskejä. Poliisiosaston organisatoriset muutokset ovat aiheuttaneet haasteita, mutta niiden osalta tilanne tulee vakiintumaan. Edelleen kehitettävää on laadunarvioinnissa, jonka osalta on jo aloitettu laadunarviointi- ja kehittämishanke.

Hallinnonalan tietotekniikkakeskuksessa sisäistä valvontaa ja riskienkartoitusta on vuonna 2010 kehitetty mm. kaikkien tulosityksiköiden toimintariskienkartoituksella ja tarkastustoimintaa kehittämällä. Kehitettävää edelleen on mm. laillisuusvalvojan tehtävän nykyistä tarkemmassa määrittelyssä ja tehtävän toteuttamisessa, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ymmärryksessä sekä valvontavastuiden jaossa tulosityksiköiden toiminnan tasolla.

Rajavartiolaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnissa ei todettu merkittäviä riskejä. Kehitettävää todettiin olevan sisäisen ohjeistuksessa ja toimitilariskien hallinnassa.

Pelastustoimessa ja hätäkeskuslaitoksessa on aluejakopäätöksen johdosta käynnistetty uuden organisaatiomallin luomiseen tähtäävä muutoshanke ja aloitettu koko organisaation tietoturvallisuuden kattava riskienhallintatoiminnan kartoitus. Lisäksi on panostettu toiminnan ja talouden suunnittelussa tulevien taloudellisten haasteiden

käsittelyyn. Haasteita on aiheuttanut osaamisen ylläpitäminen Kriisienhallintakeskuksen henkilöstön vaihtuvuudesta johtuen. Kehitettävää on johtamisjärjestelmän ja strategiaprosessin uudistamisessa.

Maahanmuuttohallinnossa on määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Riskienhallintajärjestelmä on osa strategista suunnitteluprosessia. Kehitettävää on edelleen henkilöstön resursoinnissa ja työhyvinvoinnissa.

1.7 Arviointien tulokset

Kaikissa sisäasiainministeriön hallinnonalan virastoissa, ministeriö mukaan lukien, tehdään virastojen toimintaa koskeva perusrakenteeltaan yhdenmukainen evaluointi vuosina 2008 - 2013.

Evaluointiprosessin pääasiallisena tarkoituksena on virastojen toiminnan pidemmän aikavälin tavoitteiden sekä vuotuisten tulostavoitteiden tuloksellisuuteen merkittävimmin vaikuttavien toimintojen (mm. johtajuus, henkilöstötoiminnot, toimintaprosessit, tulosohjausmenettely) arviointi ja kehittäminen eurooppalaista julkishallinnon toiminnan laadunkehittämismenetelmää CAF:ia (Common Assesment Framework) käyttäen. Evaluointiprosessissa keskeistä on viraston itsearviointi, jota tukee sisäasiainministeriö ja tarvittaessa joku ulkopuolinen toimija. Aina noin puolen vuoden kuluttua itsearvioinnin toteuttamisesta järjestetään evaluoinnin yhteenveto- ja päätöstilaisuus, johon ministeriön johto osallistuu.

Sisäasiainministeriö

Kertomusvuonna ei toteutettu erillisiä arviointeja

Pelastustoimi

Kertomusvuonna ei toteutettu erillisiä arviointeja.

Maahanmuuttohallinto

Kertomusvuonna ei toteutettu erillisiä arviointeja.

Rajavartiolaitos

Kertomusvuonna ei toteutettu erillisiä arviointeja.

Hallinnon tietotekniikkakeskus HALTIK

Tehtyjen arviointien perusteella voidaan riittävällä varmuudella todeta, että HALTIK:n sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan tilaa kuvaava kypsyysarvo vastaa hallittua ja mitattavaa tasoa.

Tarkastustoiminnan yhteydessä on kehitetty viraston yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaava mittari, ICT -varautumisindeksi. Sen arvon määrittämiseksi laadittiin viiden vuoden toimintasuunnitelma, kerättiin ensimmäistä vuotta koskeva aineisto ja laskettiin vuoden 2010 arvo. Indeksien lähtöarvoksi saatiin 104 / 2,8, kun toiminnan kehittämisen tavoitetaso on 146 / 4.0.

1.8 Yhteenveto väärinkäytöksistä

Sisäasiainministeriö

Kertomusvuonna ei havaittu väärinkäytöksiä

Pelastustoimi

Kertomusvuonna ei havaittu väärinkäytöksiä Pelastusopiston eikä Hätäkeskuslaitoksen toiminnassa.

Maahanmuuttohallinto

Kertomusvuonna ei havaittu väärinkäytöksiä

Rajavartiolaitos

Toimintavuoden aikana tuli ilmi yksi Rajavartiolaitoksen varoihin kohdistunut väärinkäyttö, missä oli muun ohella kyse oikeudettomasti saadusta rajatarkastuslisästä. Henkilö sai sotilaskurinpitomenettelyssä kurinpito-ohjennuksen.

Hallinnon tietotekniikkakeskus HALTIK

Vuoden 2010 aikana HALTIK:in toimintaa koskevassa hallinnon sisäisessä keskustelussa esitettiin nimeltä mainiten viraston virkamiehiä koskevia väitteitä, joiden mukaan he olisivat syyllistyneet holtittomaan varainkäyttöön tietojärjestelmiä koskevissa hankinnoissa. Lisäksi Valtion syyttäjävirastolle osoitetussa nimettömässä kantelussa samojen virkamiesten esitettiin suosineen kilpailulainsäädännön vastaisesti tiettyjä toimittajia. Heidän väitettiin vastaanottaneen toimittajilta lahjamatkoja ja kestitystä siten, että sillä olisi ollut vaikutus heidän päätöksentekoonsa hankinnoissa. Sisäasiainministeriön toteuttaman tarkastuksen yhteydessä osoittautui, että esitetyt väitteet olivat perättömiä ja henkilöihin kohdistuvat epäilyt raukesivat.

Lisäksi poliisihallinnon taholta esitettiin epäily, jonka mukaan Haltikin virkamies olisi virkatehtävissään syyllistynyt Poliisin tietojärjestelmän epäasialliseen ja oikeudettomaan käyttöön. Laillisuusvalvontaan liittyvä tarkastus osoitti, että näin ei ollut tapahtunut. Virkamiehen käytös Haltikin asiakasta kohtaan tulkittiin kuitenkin luottamusta horjuttavaksi, mikä johti hallinnollisiin kurinpitotoimiin.

2 Talousarvion toteumalaskelma

Kirjanpitoyksikön 240 talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 31.12.2010	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluontoiset tulot	1 307 125,54	1 012 019,47	1 012 019,47	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	1 307 125,54	1 012 019,47	1 012 019,47	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	9 250 357,23	75 486 031,32	75 486 031,32	0,00	100
12.24.99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot	20 291,66	69 387,37	69 387,37	0,00	100
12.26.98 EU:lta saatavat tulot yhteisvastuun ja maahanmuutto- virtojen hallintaan (kiinteä määräraha)	9 085 465,79	5 051 182,96	5 051 182,96	0,00	100
12.26.98.1. Pakolaisrahasto	1 720 964,53	1 264 253,22	1 264 253,22	0,00	100
12.26.98.2. Ulkorajarahasto	5 822 628,45	2 759 632,72	2 759 632,72	0,00	100
12.26.98.3. Kotouttamisrahasto	880 781,46	498 852,72	498 852,72	0,00	100
12.26.98.4. Paluurahasto	661 091,35	528 444,30	528 444,30	0,00	100
12.26.99 Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot	68 619,30	348 688,38	348 688,38	0,00	100
12.26.99.1. Takavarikoitujen esineiden myyntitulot	52 462,50	8 720,00	8 720,00	0,00	100
12.26.99.2. Muut tulot	16 156,80	339 968,38	339 968,38	0,00	100
12.30.42. Hirvieläinten metsästysmaksut	16 873,44				
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	10 175,42				
12.32.99.06 Muut tulot	10 175,42	4 834,81	4 834,81	0,00	100
12.39.01. Sakkorahat	48 634,13				
12.39.04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	65,02	70 011 937,80	70 011 937,80	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	232,47				
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	4 726,05	486,48	486,48	0,00	100
13.03.01. Osinkotulot ja osakkeiden nettomyyntitulot	4 726,05	486,48	486,48	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	10 562 208,82	76 498 537,27	76 498 537,27	0,00	100

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2010

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahajaji	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA:t)	Talousarvion määrärahojen		Tilinpäätös 2010	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahaa koskevat täydentävät tiedot			
			Käytö vuonna 2010	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisillä vuosilla siirtyneet	Käytettyinä vuonna 2010	Käytö vuonna 2010 (pL peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	14 988 714,24	17 054 616,18	16 521 134,04		16 521 134,04	533 482,14	0,00	0,00	0,00	0,00
24.01.01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	169 000,00									
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvontuloveromenot (arviomääräraha)	52 072,00	26 616,18	26 616,18		26 616,18	0,00				
24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvontuloveromenot	42 350,74	26 616,18	26 616,18		26 616,18	0,00				
24.01.29.3. Lähiähyteistyön arvontuloveromenot	9 721,26									
24.10.21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)	14 499 242,24	17 028 000,00	16 494 517,86		16 494 517,86	533 482,14				
24.10.21.01. Siviilikriisinhallinta (EK)	13 000 000,00	17 028 000,00	16 494 517,86		16 494 517,86	533 482,14				
24.10.21.02. Varalla uusiin siviilikriisihall. proj. tai käynnissä olevien siviilikriisihall. proj. lisämenoihin	1 499 242,24									
24.20.66. Lähiähyteistyö (siirtomääräraha 3 v)	268 400,00									
25. Oikeusministeriön hallinnonala	21 900,00									
25.40.01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	21 900,00									
25.40.01.1. Toimintamenot	21 900,00									
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 137 493 019,65	549 478 890,23	470 100 015,60	72 763 673,47	542 863 689,07	6 615 201,16	63 161 223,95	478 806 223,95	401 457 965,39	76 542 695,05
26.01.01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	23 136 000,00	22 390 000,00	19 774 206,84	2 615 793,16	22 390 000,00	0,00	1 823 035,09	24 213 035,09	21 588 316,31	2 615 793,16
26.01.01.1. Toimintamenot	21 628 000,00	20 565 000,00	18 160 798,03	2 404 201,97	20 565 000,00	0,00	1 718 114,28	22 283 114,28	19 878 912,31	2 404 201,97
26.01.01.2. Siviilikriisinhallinnan toimintamenot	1 500 000,00	1 825 000,00	1 613 408,81	211 591,19	1 825 000,00	0,00	78 420,81	1 903 420,81	1 691 829,62	211 591,19
26.01.01.3. Filottiohjelma maahanmuuttajien ja kotouttamisen ja työllistämisen edist.	8 000,00						26 500,00	26 500,00	17 574,38	
26.01.02. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	100 000,00						95 329,10	95 329,10	95 329,10	
26.01.03. Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	25 234 000,00	1 204 000,00	61 852,37	1 142 147,63	1 204 000,00	0,00	2 610 209,70	3 814 209,70	2 672 062,07	1 142 147,63
26.01.03.1. Palvelutuotanto	25 234 000,00	1 184 000,00	61 155,07	1 122 844,93	1 184 000,00	0,00	2 610 209,70	3 794 209,70	2 671 364,77	1 122 844,93
26.01.03.2. Projektitoiminta		10 000,00	697,30	9 302,70	10 000,00	0,00		10 000,00	697,30	9 302,70
26.01.03.3. TUVE hallinnon turvallisuusverkkohanke		10 000,00	0,00	10 000,00	10 000,00	0,00		10 000,00	0,00	10 000,00
26.01.20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	1 561 000,00	4 711 000,00	3 315 254,54	1 395 745,46	4 711 000,00	0,00	593 150,79	5 304 150,79	3 908 405,33	1 395 745,46
26.01.22. EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	12 357 999,11	8 656 000,00	5 482 576,27	3 173 423,73	8 656 000,00	0,00	4 594 367,00	13 250 367,00	9 280 305,38	3 173 423,73
26.01.22.1. Pakolaisrahasto	2 708 658,00	1 309 000,00	227 815,64	1 081 184,36	1 309 000,00	0,00	1 953 848,53	3 262 848,53	1 385 026,28	1 081 184,36
26.01.22.2. Ulkorajarahasto	8 008 500,00	5 505 000,00	4 017 734,95	1 487 265,05	5 505 000,00	0,00	2 356 972,54	7 861 972,54	6 374 707,49	1 487 265,05
26.01.22.3. Kotouttamisrahasto	980 841,11	1 011 000,00	980 726,74	30 273,26	1 011 000,00	0,00		1 011 000,00	980 726,74	30 273,26
26.01.22.4. Pahnarahasto	660 000,00	831 000,00	256 298,94	574 701,06	831 000,00	0,00	283 545,93	1 114 545,93	539 844,87	574 701,06
26.01.29. Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvontuloveromenot (arviomääräraha)	53 736 313,02	26 720 890,23	26 720 890,23		26 720 890,23	0,00				
26.01.65. Kansainvälisten järj. jäsenmaksut ja maksuomudet ulkomaille (arviomääräraha)	1 813 000,00	1 166 000,00	1 172 227,42		1 172 227,42	-6 227,42				
26.10.01. Poliisitöiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	664 314 189,00	370 000,00	298 475,47	71 524,53	370 000,00	0,00		370 000,00	298 475,47	71 524,53
26.10.01.1. Toimintamenot	625 997 153,00									
26.10.01.2. Hankerahaus	18 904 200,00									
26.10.01.3. Työ- ja kettäharjoitteh	15 867 036,00									
26.10.01.4. Sisäasiainministeriön menot	3 545 800,00	370 000,00		71 524,53	370 000,00	0,00		370 000,00	298 475,47	71 524,53
26.10.20. Maasta poistamis- ja noutolohjelmista aiheutuvat menot (arviomääräraha)	3 288 684,71									
26.20.01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2v)	219 511 000,00	223 775 000,00	193 570 291,53	30 204 708,47	223 775 000,00	0,00	29 366 539,67	253 141 539,67	222 936 831,20	30 204 708,47
26.20.70. Ilma- ja vartiointien hankinta (siirtomääräraha 3 v)	12 910 000,00	22 710 000,00	5 152 251,71	17 557 748,29	22 710 000,00	0,00	9 573 285,37	32 283 285,37	10 946 515,50	21 336 769,87
26.20.70.1. Ilma-ajusten hankinta	5 000 000,00	4 000 000,00	0,00	4 000 000,00	4 000 000,00	0,00	5 273 748,53	9 273 748,53	4 026 269,67	5 247 478,86
26.20.70.2. Partioveneidän hankinta	3 710 000,00	5 310 000,00	5 152 251,71	157 748,29	5 310 000,00	0,00	874 977,00	6 184 977,00	6 027 228,71	157 748,29
26.20.70.3. Bell 412 helikopteri	1 200 000,00						424 559,84	424 559,84	62,25	424 497,59
26.20.70.4. Ulkovartiolaivan hankinta	3 000 000,00	7 400 000,00	0,00	7 400 000,00	7 400 000,00	0,00	3 000 000,00	10 400 000,00	892 954,87	9 507 045,13
26.20.70.5. Dornier-valvontajärjestelmän uusiminen		6 000 000,00	0,00	6 000 000,00	6 000 000,00	0,00		6 000 000,00	0,00	6 000 000,00

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2010

Pääluokan, momentin ja tilijärjestelmän numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTAr)	Talousarvion määrärahojen		Tilinpäätös 2010	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat tydentävät tiedot			
			Käytö vuonna 2010	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiä vuosilta siirtyneet	Käytettyinä vuonna 2010	Käytettyinä vuonna 2010 (pL peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v.).	15 374 334,39	13 926 000,00	11 707 047,59	2 218 952,41	13 926 000,00	0,00	2 255 683,23	16 181 683,23	13 962 730,82	2 218 952,41
26.30.01.1. Koulutuksen varsinaiset toimintamenot	12 394 000,00	12 060 000,00	11 096 627,24	963 372,76	12 060 000,00	0,00	1 128 285,46	13 188 285,46	12 224 912,70	963 372,76
26.30.01.2. Muut pelastustoimen toimintamenot	1 760 334,39	1 746 000,00	491 587,30	1 254 412,70	1 746 000,00	0,00	447 212,80	2 193 212,80	938 800,10	1 254 412,70
26.30.01.3. Karsainvälinen pelastuspalvelu	1 220 000,00	120 000,00	118 833,05	1 166,95	120 000,00	0,00	680 184,97	800 184,97	799 018,02	1 166,95
26.30.02. Häätokeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	54 177 000,00	56 274 000,00	46 227 729,37	10 046 270,63	56 274 000,00	0,00	10 758 575,48	67 032 575,48	56 986 304,85	10 046 270,63
26.30.02.1. Häätokeskuslait varsinaiset toimintamenot	54 177 000,00	55 524 000,00	45 704 074,07	9 819 925,93	55 524 000,00	0,00	10 758 575,48	66 282 575,48	56 462 649,55	9 819 925,93
26.30.02.2. Muut häätokeskustoiminnan toimintamenot		750 000,00	523 655,30	226 344,70	750 000,00	0,00		750 000,00	523 655,30	226 344,70
26.30.20. Erityismenot (arvionmääräraha)	1 546 148,83	3 006 000,00	1 829 034,79		1 829 034,79	1 176 965,21				
26.30.30. Suomen Erilliset Oyn tai sen tytäryhtiön pääomittaminen (siirtomääräraha 2 v).		30 000 000,00	30 000 000,00		30 000 000,00	0,00		30 000 000,00	30 000 000,00	
26.30.31. Pelastustoimen valtionavustukset (siirtomääräraha 2 v).		0,00			0,00	0,00		0,00		
26.30.31.1. Valtionavustus pelastustoimen alueille		-400,00			-400,00			-400,00		
26.30.31.1. Pelastuslain 77 §:n 2 mom.mukaiset avust.		400,00			400,00			400,00		
26.30.43. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)	10 000 000,00	10 000 000,00	9 600 000,00	400 000,00	10 000 000,00	0,00	400 000,00	10 400 000,00	10 000 000,00	400 000,00
26.40.01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 668 000,00	20 253 000,00	17 335 251,26	2 917 748,74	20 253 000,00	0,00	1 091 048,52	21 344 048,52	18 426 299,78	2 917 748,74
26.40.01.1. Toimintamenot	18 568 000,00	20 153 000,00	17 335 251,26	2 817 748,74	20 153 000,00	0,00	991 048,52	21 144 048,52	18 326 299,78	2 817 748,74
26.40.01.2. Maahanmuuttohallinnon kehittäminen	100 000,00	100 000,00	0,00	100 000,00	100 000,00	0,00	100 000,00	200 000,00	100 000,00	100 000,00
26.40.02. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta (arvionmääräraha)	15 490 041,67									
26.40.02.1. Valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	12 674 525,36									
26.40.02.2. Ministeriön vastaanottokeskusten	2 815 516,31									
26.40.03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistämisen (siirtomääräraha 2 v).		1 376 000,00	356 389,58	1 019 610,42	1 376 000,00	0,00		1 376 000,00	356 389,58	1 019 610,42
26.40.20. Pääomittajien matkavalmennus (arvionmääräraha).	435 477,04	505 000,00	469 180,32		469 180,32	35 819,68				
26.40.20.1. Pääomittajien valmennus	256 535,00	325 000,00	305 076,55		305 076,55	19 923,45				
26.40.20.2. Keskikokoukset	158 030,48	150 000,00	143 147,85		143 147,85	6 852,15				
26.40.20.3. Asiantuntijapalkkiot	20 911,56	30 000,00	20 955,92		20 955,92	9 044,08				
26.40.63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arvionmääräraha)	3 839 831,88	102 436 000,00	97 027 356,31		97 027 356,31	5 408 643,69				
26.40.63.1. Valtion vastaanottokeskusten toimintamenot		8 586 000,00	8 158 152,05		8 158 152,05	427 847,95				
26.40.63.1.1. Joukon vastaanottokeskusten toimintamenot		3 113 000,00	2 800 342,43		2 800 342,43	312 657,57				
26.40.63.1.2. Ouhun vastaanottokeskusten toimintamenot		5 473 000,00	5 357 809,62		5 357 809,62	115 190,38				
26.40.63.2. Vastaanotto toiminnan muut menot		90 935 000,00	86 747 393,70		86 747 393,70	4 187 606,30				
26.40.63.3. Oikeusapupalvelut		2 000 000,00	1 827 724,64		1 827 724,64	172 275,36				
26.40.63.4. Pakolaisten maahanmuuttoon liittyvät kust.		915 000,00	294 085,92		294 085,92	620 914,08				
27. Puolustusministeriön hallinnonala	75 620 349,78	68 313 794,45	19 766 918,56	48 547 875,89	68 313 794,45	0,00	70 851 032,02	135 862 032,02	18 107 781,84	48 547 875,89
27.01.23. Kullisen hallinnon vakkoturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v).	75 000 000,00	65 011 000,00	16 463 124,11	48 547 875,89	65 011 000,00	0,00	70 851 032,02	135 862 032,02	18 107 781,84	48 547 875,89
27.01.29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonsäätömenot (arvionmääräraha)	620 349,78	3 302 794,45	3 302 794,45		3 302 794,45	0,00				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	285 578,80	167 600,00	42 244,34	125 355,66	167 600,00	0,00	333 144,13	500 744,13	375 388,47	125 355,66
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonsäätömenot (arvionmääräraha)	11 218,80									
28.10.02. Tullilaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).	21 960,00									
28.60.01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)							210 700,00	210 700,00	210 700,00	
28.92.20. Euroopan unionin osallistuneiden matkamenojen korvaukset (siirtomääräraha 2 v)	252 400,00	167 600,00	42 244,34	125 355,66	167 600,00	0,00	122 444,13	290 044,13	164 688,47	125 355,66
28.92.20.26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	252 400,00	167 600,00	167 600,00	125 355,66	167 600,00	0,00	122 444,13	290 044,13		125 355,66
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	2 781 298,77	509 314,24	509 314,24	509 314,24	509 314,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonsäätömenot (arvionmääräraha)	794,38	589,02	589,02		589,02	0,00				
32.30.01. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).	17 999,98									
32.30.01.1. Toimintamenot	17 999,98									
32.30.51. Työllistämisen, koulutuksen ja erityisohjelmat (kiinteä määräraha)	2 762 504,41	508 725,22	508 725,22		508 725,22	0,00				
32.30.51.2.1. Palkkaukset	2 754 073,60	497 437,78	497 437,78		497 437,78	0,00				
32.30.51.2.2. Muut menot	8 430,81	11 287,44	11 287,44		11 287,44	0,00				
Määrärahatilitt yhteensä	1 231 190 861,24	635 524 215,10	506 938 626,78	121 436 905,02	628 375 531,80	7 148 683,30	134 345 400,10	615 169 000,10	419 941 135,70	125 215 926,60

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2010

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ													
Kirjanpitoyksikön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella													
Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2010 valtuudet						Talousarvio-menot 2010	Määräraha-tarve 2011	Määräraha-tarve 2012	Määräraha-tarve 2013	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2011 TA:ssa						
26.20.70 Ilma- ja vartioalusten hankinta	23 448	9 200	57 000	66 200	9 200	57 000	57 000	10 054	12 616	2 835	263	0	15 714
Aikaisempien vuosien valtuudet	23 448	0	0	0	0	0	0	9 245	7 323	0	0	0	7 323
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaluudet ⁵⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2010 käytettävissä olleet valtuudet	0	9 200	57 000	66 200	9 200	57 000	57 000	809	5 293	2 835	263	0	8 391
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaluudet ⁵⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	23 448	9 200	57 000	66 200	9 200	57 000	57 000	10 054	12 616	2 835	263	0	15 714
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	23 448	0	0	0	0	0	0	9 245	7 323	0	0	0	7 323
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaluudet ⁵⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2010 käytettävissä olleet valtuudet, jo	0	9 200	57 000	66 200	9 200	57 000	57 000	809	5 293	2 835	263	0	8 391
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- talonrakennushankevaluudet ⁵⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäism

²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00."

³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoituvuosina.

⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määrittely

⁵⁾ Talousarviolain 10 §:n 2 momentissa säädetyn laajuus- tai kustannusarvion perusteella myönnetty valtuudet. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää talonrakennushankevaluuksia.

3 Tuotto- ja kululaskelma

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ				
KIRJANPITOYKSIKÖN TUOTTO- JA KULULASKELMA				
	1.1.2010- 31.12.2010		1.1.2009 - 31.12.2009	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	9 671 856,10		12 217 801,44	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	2 068 920,23		2 349 123,32	
Muut toiminnan tuotot	<u>75 229 711,98</u>	86 970 488,31	<u>30 175 131,80</u>	44 742 056,56
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	21 317 001,68		20 527 863,26	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-481 349,77		490,63	
Henkilöstökulut	282 827 541,14		278 931 068,38	
Vuokrat	39 014 676,41		35 385 512,75	
Palvelujen ostot	101 089 151,24		92 509 200,71	
Muut kulut	16 943 789,23		19 092 626,83	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 917 211,52		-5 110 871,89	
Poistot	18 788 504,53		18 703 537,78	
Sisäiset kulut	<u>5 426 439,36</u>	<u>483 008 542,30</u>	<u>4 886 845,62</u>	<u>464 926 274,07</u>
JÄÄMÄ I		-396 038 053,99		-420 184 217,51
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	2 509,95		14 169,74	
Rahoituskulut	<u>-6 627,59</u>	-4 117,64	<u>-13 535,47</u>	634,27
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	464 796,59		235 748,31	
Satunnaiset kulut	<u>-22 838,15</u>	<u>441 958,44</u>	<u>-59 152,59</u>	<u>176 595,72</u>
JÄÄMÄ II		-395 600 213,19		-420 006 987,52
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Voittoa tavoittelemattomilta yhteisöiltä	232 426,00		572 077,00	
Euroopan unionilta	<u>4 641 454,65</u>	4 873 880,65	<u>8 010 305,38</u>	8 582 382,38
Kulut				
Kunnille	44 983 980,29		332 862,31	
Elinkeinoelämälle	40 679 980,00		10 745 430,94	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	35 386 568,68		1 246 546,61	
Kotitalouksille	2 620 724,68		3 839 879,66	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	1 196 119,12		1 826 177,13	
Muut siirtotalouden kulut	336 956,00		0,00	
Siirtotalouden kujen palautukset	<u>-342 688,13</u>	<u>124 861 640,64</u>	<u>27 305,84</u>	<u>18 018 202,49</u>
JÄÄMÄ III		-515 587 973,18		-429 442 807,63
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Pentyt arvonlisäverot	4 755 430,11		1 502 955,81	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-35 038 687,81</u>	<u>-30 283 257,70</u>	<u>-25 670 482,38</u>	<u>-24 167 526,57</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-545 871 230,88</u>		<u>-453 610 334,20</u>

4 Tase

KIRJANPITOYKSIKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ					
KIRJANPITOYKSIKÖN TASE		31.12.2010		31.12.2009	
VASTAAVAA					
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET					
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET					
Aineettomat oikeudet	3 018 771,90		3 600 843,39		
Muut pitkävaikutteiset menot	10 253 043,09		1 335 929,53		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 178 222,16	20 450 037,15	10 205 013,11	15 141 786,03	
AINEELLISET HYÖDYKKEET					
Maa- ja vesialueet	99 613,64		100 234,26		
Rakennusmaa- ja vesialueet	596 091,66		998 868,11		
Rakennukset	7 191 488,33		14 196 473,57		
Rakennelmat	5 200 677,55		5 824 980,08		
Rakenteet	1 090 646,49		1 173 506,22		
Koneet ja laitteet	111 665 676,28		102 556 187,30		
Kalusteet	92 753,49		167 917,49		
Muut aineelliset hyödykkeet	54 043,32		58 697,66		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 651 683,01	134 642 673,77	6 024 225,17	131 101 089,86	
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET					
Käyttöomaisuusarvopaperit	41 064 691,63	41 064 691,63	41 064 691,63	41 064 691,63	
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET					
		196 157 402,55		187 307 567,52	
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS					
VAIHTO-OMAISUUS					
Aineet ja tarvikkeet	8 180 707,36	8 180 707,36	7 699 357,59	7 699 357,59	
PITKÄAIKAISET SAAMISET					
Pitkäaikaiset saamiset	5 803,97	5 803,97	3 922,95	3 922,95	
LYHYTAIKAISET SAAMISET					
Myyntisaamiset	19 392 987,30		7 850 885,96		
Siirtosaamiset	3 879 944,58		2 922 923,20		
Muut lyhytaikaiset saamiset	3 373 769,78		1 746 295,85		
Ennakkomaksut	364 653,13	27 011 354,79	80 804,41	12 600 909,42	
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT					
Kassatilit	13 112,70		17 918,20		
Sisäisen rahaliikkeen tilit	60 955,50	74 068,20	113 099,50	131 017,70	
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ					
		35 271 934,32		20 435 207,66	
VASTAAVAA YHTEENSÄ					
		231 429 336,87		207 742 775,18	

5 Liitetiedot

5.1 Tilinpäätöslaskelmien liitteet

- Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus
- Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot
- Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset
- Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat
- Liite 5 Henkilöstökulujen erittely
- Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
- Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
- Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut
- Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat
- Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
- Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat
- Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut
- Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat
- Liite 15 Velan muutokset
- Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio
- Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

1. Budjetointia koskevat muutokset sisäasiainministeriön hallinnonalan pääluokassa 26

Sisäasiainhallinnon pääluokan budjetoinnissa merkittävin muutos oli Hallinnon tietotekniikkakeskuksen budjetointitavan muuttuminen siten, että se rahoittaa suurimman osan palveluistaan asiakasvirastoilta perimillään palvelumaksuilla. Pääluokan virastojen toimintamenoihin palautettiin määrärahat Haltikin palvelumaksujen maksamiseen. Tällä on vaikutusta myös tuotto- ja kululaskelmaan, jossa laskutus näkyy Haltikin osalta tuottoina ja maksajavirastojen osalta kuluina. Maahanmuuton osalta momenttirakennetta muutettiin vastaanottokeskuksiin liittyvien momenttien osalta.

Pääluokan määrärahat ovat kasvaneet 12 % johtuen pelastustoimen Suomen Erillisverkot Oy:n pääomittamiseen liittyvästä lisäyksestä ja maahanmuuttohallinnon määrärahatarpeen lisääntymisestä.

2. Valuuttakurssi, jolla ulkomaanrahamääräiset velat ja saamiset sekä muut sitoumukset on muutettu Suomen rahaksi

Valuutta	Kurssi 31.12.2010		
USD	1,3362	SEK	8,9655
GBP	0,86075	DKK	7,4535
NOK	7,8000		

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a §:n mukaisia.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuneet tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

200 Sisäasiainministeriö

Siirtovelkojen tasetilin kautta vuodelle 2009 menoksi tarkoitettu ostolasku on kirjattu virheellisesti menon vähennykseksi tilille 43920 Atk:hon liittyvät asiantuntija- ja tutkimuspalvelut ja talousarviotilille 2610014 Poliisitoimen toimintamenot. Kirjaus on korjattu vuonna 2010. Kirjauksen johdosta tilille 43920 ja talousarviotilille 2610014 kohdistuu 70 000 euroa vuodelle 2009 kuuluvia kuluja.

Ministeriön poliisiosasto on vuoden 2009 tilinpäätöksen yhteydessä laskuttanut virheellisesti kahteen kertaan Veikkaus Oy:tä. Tämä saldo on siirtynyt Poliisihallitukselle Arpajais- ja asehallintoyksikön saamisten siirtämisen yhteydessä. Vuoden 2009 poliisiosaston maksullisen toiminnan tuotot olivat 116 317,24 euroa liian suuret.

Solid-rahastojen pakolaisrahaston rahoitusta palautettiin 98 899,40 euroa kohdistuen vuosiohjelmiin 2005 ja 2007. Solid-rahastojen rahoitusta perittiin takaisin hankkeiden toteuttajilta yhteensä 0,016 milj. euroa. Palautukset on kirjattu alkuperäisiä tulo- ja menokirjauksia vastaavilla tavoilla.

201 Rajavartiolaitos

Aikaisempiin vuosiin kohdistuvia tuottoja on Ulkorajarahaston vuosiohjelmasta 2008 saadut palautukset yhteensä 1,05 milj. euroa. Tuloa vastaavat menot on maksettu vuosien 2008 ja 2009 aikana.

5. Selvitys tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen

Osana poliisihallinnon uudelleen organisointia osa sisäasiainministeriön poliisiosastoa, poliisin valtakunnalliset yksiköt sekä poliisilaitokset koottiin omaksi kirjanpitoyksikökseen Poliisihallitus vuoden 2010 alusta. Sisäasiainhallinnon palvelukeskus yhdistettiin osaksi vuoden 2010 alusta perustettua Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusta. Nämä muutokset vaikuttivat kirjanpitoyksikön taseeseen niin, että aloitettava tase 1.1.2010 oli 42,139 milj. euroa edellisen vuoden päättävää tasetta pienempi. Tuotto- ja kululaskelmat vertailutiedot pienenevät vastaavasti 678,020 milj. euroa. Taseen, tuotto- ja kululaskelman sekä liitteen 7 vertailutietojen muutokset on kuvattu tarkemmin liitteessä 17.

201 Rajavartiolaitos

Kiinteistövarallisuuden siirto 1.1.2008 on jatkunut edelleen. Vuoden 2010 aikana siirretty kiinteistövarallisuus on 7,5 milj euroa.

250 Häätäkeskuslaitos

Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu 242.500,00 euroa saatua vahingonkorvausta.

6. Selvitys tilinpäätöksen jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista

200 Sisäasiainministeriö

Suomen Erillisverkot Oy:n omistajaohjaus siirtyi sisäasiainministeriöstä 1.1.2011 lukien Valtioneuvoston kanslialle, joten myös osakkeet (tase-arvo 41 018 658,26 euroa) siirrettiin tammikuussa 2011 hallinnan siirtona kanslialle

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2010

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ											
Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 2: Netoutetut tulot ja menot											
Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2010 määrärahojen		Tilinpäätös 2010	Vertaus Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2010	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2010	Käyttö vuonna 2010 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
24.01.01.	Bruttomenot	169 000,00	*	0,00	0,00					0,00	
	Ulkoasiainhallinnon toimintamenot	0,00	*	0,00	0,00					0,00	
	Nettomenot	169 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25.40.01	Bruttomenot	21 900,00	*	0,00	0,00					0,00	
	Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot	0,00	*	0,00	0,00					0,00	
	Nettomenot	21 900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.01.01	Bruttomenot	23 792 114,24	23 290 000,00	20 740 096,64	23 355 889,80					22 554 206,11	
	Sisäasiainministeriön toimintamenot	656 114,24	900 000,00	965 889,80	965 889,80					965 889,80	
	Nettomenot	23 136 000,00	22 390 000,00	19 774 206,84	22 390 000,00	0,00	1 823 035,09	24 213 035,09	21 588 316,31	2 615 793,16	
26.01.02	Bruttomenot	12 083 706,48	0,00	0,00	0,00					95 329,10	
	Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot	11 983 706,48	0,00	0,00	0,00					0,00	
	Nettomenot	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	95 329,10	95 329,10	95 329,10	0,00	0,00
26.01.03	Bruttomenot	41 030 172,72	37 666 000,00	63 682 183,24	64 824 330,87					66 292 392,94	
	Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot	15 796 172,72	36 462 000,00	63 620 330,87	63 620 330,87					63 620 330,87	
	Nettomenot	25 234 000,00	1 204 000,00	61 852,37	1 142 147,63	1 204 000,00	0,00	2 610 209,70	3 814 209,70	2 672 062,07	1 142 147,63
26.01.29	Bruttomenot	0,00	30 428 778,48	30 428 778,48	30 428 778,48					30 428 778,48	
	Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonsäveroimenot	0,00	3 707 888,25	3 707 888,25	3 707 888,25					3 707 888,25	
	Nettomenot	0,00	26 720 890,23	26 720 890,23	26 720 890,23	0,00	0,00	26 720 890,23	26 720 890,23	0,00	0,00
26.10.01	Bruttomenot	738 582 010,80	370 000,00	294 216,47	365 741,00					294 216,47	
	Poliisitoimen toimintamenot	74 267 821,80	0,00	-4 259,00	-4 259,00					-4 259,00	
	Nettomenot	664 314 189,00	370 000,00	298 475,47	71 524,53	370 000,00	0,00	0,00	370 000,00	298 475,47	71 524,53
26.20.01	Bruttomenot	227 119 686,03	230 567 000,00	199 988 193,13	230 192 901,60					229 355 429,32	
	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	7 608 686,03	6 792 000,00	6 417 901,60	6 417 901,60					6 418 398,12	
	Nettomenot	219 511 000,00	223 775 000,00	193 570 291,53	30 204 708,47	223 775 000,00	0,00	29 366 539,67	253 141 539,67	222 936 831,20	30 204 708,47
26.30.01	Bruttomenot	21 093 881,03	17 843 000,00	17 420 737,45	19 639 689,86					19 681 727,35	
	Pelastustoimen toimintamenot	5 719 546,64	3 917 000,00	5 713 689,86	5 713 689,86					5 718 996,53	
	Nettomenot	15 374 334,39	13 926 000,00	11 707 047,59	2 218 952,41	13 926 000,00	0,00	2 255 683,23	16 181 683,23	13 962 730,82	2 218 952,41
Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2010 määrärahojen		Tilinpäätös 2010	Vertaus Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2010	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2010	Käyttö vuonna 2010 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
26.30.02	Bruttomenot	59 256 686,40	61 089 000,00	50 921 291,59	60 967 562,22					61 679 867,07	
	Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot	5 079 686,40	4 815 000,00	4 693 562,22	4 693 562,22					4 693 562,22	
	Nettomenot	54 177 000,00	56 274 000,00	46 227 729,37	10 046 270,63	56 274 000,00	0,00	10 758 575,48	67 032 575,48	56 986 304,85	10 046 270,63
26.40.01	Bruttomenot	22 038 093,25	22 253 000,00	21 052 112,46	23 969 861,20					22 143 160,98	
	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	3 370 093,25	2 000 000,00	3 716 861,20	3 716 861,20					3 716 861,20	
	Nettomenot	18 668 000,00	20 253 000,00	17 335 251,26	2 917 748,74	20 253 000,00	0,00	1 091 048,52	21 344 048,52	18 426 299,78	2 917 748,74
28.10.02	Bruttomenot	21 960,00	*	0,00	0,00					0,00	
	Tullilaitoksen toimintamenot	0,00	*	0,00	0,00					0,00	
	Nettomenot	21 960,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32.30.01	Bruttomenot	17 999,98	*	0,00	0,00					0,00	
	Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot	0,00	*	0,00	0,00					0,00	
	Nettomenot	17 999,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääloukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	54 266 000,00	5 064 465,63	9
26.01.29. Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonnäisäveromenot	53 100 000,00	5 058 238,21	10
26.01.65 Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille	1 166 000,00	6 227,42	1
Pääloukka yhteensä	54 266 000,00	5 064 465,63	9

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.			Peruutettu	
			Tilijaottelu	Yhteensä
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala				805 563,51
2009				8 925,62
	26.01.01.3.	Pilottiohjelma maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistämisen edistämiseksi	8 925,62	
2009				796 637,89
	26.01.22.1.	Pakolaisrahasto	796 637,89	
27. Puollustusministeriön hallinnonala				69 206 374,29
2009				69 206 374,29
	27.01.23.	Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen	69 206 374,29	
Pääloukat yhteensä				70 011 937,80
2009				70 011 937,80

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240**Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely**

	2010	2009
Henkilöstökulut	222 067 053,20	220 060 819,44
Palkat ja palkkiot	220 847 377,91	215 334 979,77
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	1 219 675,29	4 725 839,67
Henkilösivukulut	60 760 487,94	58 870 248,94
Eläkekulut	53 955 683,33	52 246 826,60
Muut henkilösivukulut	6 804 804,61	6 623 422,34
Yhteensä	282 827 541,14	278 931 068,38
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	16 180,00	16 300,00

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ				
Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset				
Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poisto-aika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet				
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	Tasapoisto	5	20,0	-
1123-1129 Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	10	10,0	-
114 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5	20,0	-
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoja			-
120 Maa- ja vesialueet	Ei poistoja			-
121 Rakennusmaa- ja vesialueet	Ei poistoja			-
122 Rakennukset				
1220 Asuinrakennukset	Tasapoisto	50	2,0	30
1221-1229 Muut rakennukset	Tasapoisto	40	2,5	40
123 Rakennelmat	Tasapoisto	10	10,0	-
124 Rakenteet	Tasapoisto	10	10,0	-
125-126 Koneet ja laitteet				
1250 Autot ja muut maajulketusvälineet	Tasapoisto	5	20,0	-
1251 Laivat ja muut vesijulketusvälineet	Tasapoisto	7	14,3	-
1251 Rajavartiolaitokset ulkovartiolaivat ja raskaat ja kevyt rannikkovartiolaivat	Tasapoisto	30	3,3	-
1252 Lentokoneet ja muut ilmajulketusvälineet	Tasapoisto	7	14,3	-
1252 Rajavartiolaitoksen ilma-ahukset ja niiden varamoottorit ja vaihteistot	Tasapoisto	25	4,0	-
1253 -1254 Raskaat ja kevyet työkonet	Tasapoisto	7	14,3	-
1255 Atk-laitteet ja niiden ohjelmit	Tasapoisto	3	33,3	-
1256-1269 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20,0	-
127 Kalusteet	Tasapoisto	5	20,0	-
128 Muut aineelliset hyödykkeet				
1280 Taide-esineet	Ei poistoja			-
1289 Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	5	20,0	-
130 Käyttöomaisuusarvopaperit	Ei poistoja			-
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenusta.				
Kirjanpitoyksikölle 240 Sisäasiainministeriö vahvistettiin uusi poistosuunnitelma 1.3.2010.				

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ					
Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot					
	Aineettomat hyödykkeet				Yhteensä
	1120-1129	1140	1149	1190 - 1191	
	Aineettomat oikeudet	Itse-valmistetut ja teetetyt atk-	Muut pitkävaikutteiset	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2010	17 602 116,21	11 588 266,91	1 979 185,40	10 205 013,11	41 374 581,63
Lisäykset	631 290,92	9 810 154,99	153 630,57	5 644 882,29	16 239 958,77
Vähennykset	-784 186,09	-251 606,68	0,00	-8 671 673,24	-9 707 466,01
Hankintameno 31.12.2010	17 449 221,04	21 146 815,22	2 132 815,97	7 178 222,16	47 907 074,39
Kertyneet poistot 1.1.2010	14 001 272,82	10 906 597,09	1 324 925,69	0,00	26 232 795,60
Vähennysten kertyneet poistot	-784 186,09	-251 606,68	0,00	0,00	-1 035 792,77
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	1 213 362,41	790 241,82	256 430,18	0,00	2 260 034,41
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2010	14 430 449,14	11 445 232,23	1 581 355,87	0,00	27 457 037,24
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	3 018 771,90	9 701 582,99	551 460,10	7 178 222,16	20 450 037,15

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2010

	Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	1200-1209 Maa ja vesialueet	1210-1219 Rakennusmaa- ja vesialueet	1220-1229 Rakennukset	1230-1242 Rakennelmat ja rakenteet	1250-1269 Koneet ja laitteet	1270-1279 Kalusteet	
Hankintameno 1.1.2010	100 234,26	998 868,11	9 120 437,97	13 628 451,53	240 342 176,32	2 618 742,34	266 808 910,53
Lisäykset	0,00	0,00	25 898,22	1 029 899,77	24 370 758,91	50 498,55	25 477 055,45
Vähennykset	-620,62	-402 776,45	-9 112 766,52	-1 435 677,71	-9 995 400,58	-54 273,24	-21 001 515,12
Hankintameno 31.12.2010	99 613,64	596 091,66	33 569,67	13 222 673,59	254 717 534,65	2 614 967,65	271 284 450,86
Kertyneet poistot 1.1.2010	0,00	0,00	-5 076 035,60	6 629 965,23	137 785 989,02	2 450 824,85	141 790 743,50
Vähennysten kertyneet poistot	-620,62	0,00	-2 498 540,33	-820 891,02	-9 610 261,08	-40 005,66	-12 970 318,71
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	307 478,25	1 115 088,24	14 833 028,33	110 610,24	16 366 205,06
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	620,62	0,00	109 179,02	7 187,10	43 102,10	784,73	160 873,57
Kertyneet poistot 31.12.2010	0,00	0,00	-7 157 918,66	6 931 349,55	143 051 858,37	2 522 214,16	145 347 503,42
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	99 613,64	596 091,66	7 191 488,33	6 291 324,04	111 665 676,28	92 753,49	125 936 947,44
	Muut aineelliset hyödykkeet						
	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			Yhteensä			
	1280-1289 Muut aineelliset hyödykkeet	1294-1299 Muut ennakko- maksut	1301-1303 Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.2010	297 986,54	6 024 225,17	41 064 691,63	47 386 903,34			
Lisäykset	0,00	11 225 602,21	0,00	11 225 602,21			
Vähennykset	-45 152,64	-8 598 144,37	0,00	-8 643 297,01			
Hankintameno 31.12.2010	252 833,90	8 651 683,01	41 064 691,63	49 969 208,54			
Kertyneet poistot 1.1.2010	239 288,88	0,00	0,00	239 288,88			
Vähennysten kertyneet poistot	-41 889,79	0,00	0,00	-41 889,79			
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	1 356,92	0,00	0,00	1 356,92			
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	34,57	0,00	0,00	34,57			
Kertyneet poistot 31.12.2010	198 790,58	0,00	0,00	198 790,58			
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	54 043,32	8 651 683,01	41 064 691,63	49 770 417,96			

Kirjanpitoyksikön liitteessä 7 ilmoitetaan tiedot niistä kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeistä, jotka ovat edelleen käytössä, vaikka ne olisivat loppuun poistettu. Liite tehdään näin, koska Aditro käyttöomaisuuskirjanpito ei tue Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaista raportointia.

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ			
Kirjanpitoyksikön tilinpäätöslaskelmien liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut			
Rahoitustuotot			Muutos
	2010	2009	2010-2009
Korot euromääräisistä saamisista	2 023,47	16 270,75	-14 247,28
Osingot	486,48	3 686,05	-3 199,57
Muut rahoitustuotot	0,00	-147,46	147,46
Rahoitustuotot yhteensä	2 509,95	19 809,34	-17 299,39
Rahoituskulut			Muutos
	2010	2009	2010-2009
Korot euromääräisistä veloista	4 994,02	26 884,76	-21 890,74
Muut rahoituskulut	1 633,57	24 098,14	-22 464,57
Rahoituskulut yhteensä	6 627,59	50 982,90	-44 355,31
Netto	-4 117,64	-31 173,56	27 055,92
Vuoden 2009 Poliisihallituksen vertailuvuoden tiedot sisältyvät sisäasiainministeriön (240) tilinpäätökseen.			

**KIRJANPITOYKSIKKÖ 240
SISÄASIAINMINISTERIÖ**

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Kirjanpitoyksiköllä 240 Sisäasiainministeriö ei ole liitteessä esitettäväksi edellytetyjä tietoja.

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ								
Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset								
Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit								
	Kappale- määrä	31.12.2010				31.12.2009		
		Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	1 027		7 702,50			246,48		7 702,50
Aktia Oyj, A-sarjan osake	1 027	7 805,20	7 702,50			246,48	8 061,95	7 702,50
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja	31 247		41 056 989,13			240,00		41 056 989,13
Suomen Erillisverkot Oy	30 000		41 018 658,26	100,00		0,00		41 018 658,26
Osuuskunta Valkeavesi	33		27,75			0,00		27,75
Parikkalan Valo Oy	1 192		29 069,60			0,00		29 069,60
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta PPO	3		1 261,41			240,00		1 261,41
Suvisaariston osuuskunta	1		100,91			0,00		100,91
Vaasan Läänin Puhelin Oy	18		7 871,20			0,00		7 871,20
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet	0		0,00			0,00		0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			41 064 691,63			486,48		41 064 691,63

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ							
Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat							
31.12.2010	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	74 068,20	0,00	0,00	74 068,20
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	74 068,20	0,00	0,00	74 068,20
31.12.2010	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	4 764,30	0,00	0,00	4 764,30
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	4 764,30	0,00	0,00	4 764,30

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ		
Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut		
Kirjanpitoyksiköllä 240 ei ole valtiontakauksia ja -takuita eikä muita vastuuta.		

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ

Vastuuitoumukset

€ tai sanallinen selitys			Muutos
	31.12.2010	31.12.2009	2010-2009
Muut vastuut			
Sopimusvastuut			
232 sovellusylläpitosopimus	7 046 180,46	0,00	7 046 180,46
249 lisenssisopimus	2 659 501,00	5 523 732,00	-2 864 231,00
Vuokravastuut			
200 vuokrasopimukset	9 045 321,00	9 445 240,00	-399 919,00
201 vuokrasopimukset	15 850 355,00	16 813 064,00	-962 709,00
220 vuokrasopimukset	47 464 780,00	45 351 206,00	2 113 574,00
249 vuokrasopimukset	43 429 662,00	43 429 662,00	0,00
250 vuokrasopimukset	47 590 268,00	46 659 171,00	931 097,00
Vuokravastuut yhteensä	163 380 386,00	161 698 343,00	1 682 043,00
Muut vastuut	173 086 067,46	167 222 075,00	5 863 992,46

Sisäasiainministeriöllä (200) on lisäksi yksi toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus, jonka irtisanomisaika on 6 kuukautta. Sopimus on todennäköisesti voimassa yli 2,5 vuotta ja on siten arvoltaan vähintään 5 milj. euroa.

Rajavartiolaitoksella (201) on viisi toistaiseksi voimassa olevaa vuokrasopimusta, jotka ovat todennäköisesti voimassa 2 ja 21 vuoden väliltä ja ovat siten kukin arvoltaan vähintään 5 milj. euroa.

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut

Vuokrasopimukset

Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio

- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset yhteensä

Määräaikaiset sopimukset	11 765 354,00
200 Sisäasiainministeriö	1 620 057,00
201 Rajavartiolaitos	4 529 387,00
249 Hallinnon tietotekniikkakeskus	2 895 310,00
250 Häätokeskuslaitos	2 720 600,00
Toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset	9 602 736,80
200 Sisäasiainministeriö	1 730 557,80
201 Rajavartiolaitos	3 125 701,00
220 Pelastusopisto	4 746 478,00

Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset

Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio

- Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset yhteensä

Määräaikaiset sopimukset	1 031 148,36
232 Maahanmuuttovirasto	1 031 148,36

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERÖ

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä 240 Sisäasiainministeriö ei ole liitteessä esitettäväksi edellytetyjä tietoja.

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Talousarvion ulkopuolella oleva valtion rahaston yhdyntä 31.12.2010		
Palosuojelurahasto	16 392 559,06	Palosuojelurahaston varoja käytetään palo- ja pelastustoimen edistämiseen. Palosuojelurahaston varat muodostuvat palovakuutusmaksuista perittävistä palosuojelumaksuista.

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Kirjanpitoyksiköllä 240 Sisäasiainministeriö ei ole valtion velkaa.

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ			
Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio			
Kirjanpitoyksiköllä 240 Sisäasiainministeriö ei ole valtion velkaa.			

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

1.1.2010 avaavan taseen sekä vuoden 2009 vertailutietojen laatimisen periaatteet

Tase

Kirjanpitoyksikön 240 Sisäasiainministeriö vuoden 2009 tilinpäätöksen taseen loppusaldot on jaettu kirjanpitoyksiköille 240 Sisäasiainministeriö, 224 Poliisihallitus ja 309 Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus vuoden 2010 alkusaldoiksi. Liitteessä esitetyissä taseen jakamisen jälkeisissä vuoden 2010 alkusaldoissa, joita käytetään myös taseen vuoden 2009 vertailutietoina, oman pääoman erää Edellisten tilikausien pääoman muutos on jaettu laskennallisesti siten, että taseen vastaavaa ja vastattavaa on yhtä suuret.

Alkusaldot on syötetty kirjanpitojärjestelmään Valtiokonttorille ilmoitetuista alkusaldoista. Ostovelat on paikallispoliisien osalta jätetty teknisistä syistä kirjanpitoyksikölle 240.

Taseen jakaminen on esitetty taulukossa 1.

Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelman vuoden 2009 vertailutiedot on jaettu kirjanpitoyksiköille siten, että kirjanpitoyksikön 240 Sisäasiainministeriö tiedot muodostuvat kirjanpitojärjestelmän organisaatioista 200 Sisäasiainministeriö, 201 Rajavartiolaitos, 220 Pelastusopisto, 232 Maahanmuuttovirasto, 249 Hallinnon tietotekniikkakeskus ja 250 Hätäkeskuslaitos. Kirjanpitoyksikköön 224 Poliisihallitus kuuluvat paikallispoliisin organisaatiot 211, 212, 235, 236 ja 237 sekä organisaatiot 215 Helsingin poliisilaitos, 216 Keskusrikospoliisi, 217 Suojelupoliisi, 218 Liikkuva poliisi, 219 Poliisin tekniikkakeskus ja 222 Poliisiammattikorkeakoulu. Organisaatio 262 Sisäasiainhallinnon palvelukeskus on kirjanpitoyksikköä 309.

Tuotto- ja kululaskelman jakaminen on esitetty taulukossa 2.

Talousarvion toteumalaskelma

Talousarvion toteumalaskelmaan ei tehdä muutoksia vertailuvuoden tietoihin, vaan ne esitetään sellaisenaan kuin ne olivat vuoden 2009 tilinpäätöksessä.

Tilinpäätöksen liitteet

Liitteen 5 Henkilöstökulujen erittely vertailuvuoden tiedot on muutettu vastaamaan nykyistä organisaatiota. Liitteen 7 tiedot on muutettu vastaamaan nykyisen organisaation omaisuustietoja. Muihin liitteisiin vertailuvuoden tietoja ei ole muutettu tai vertailuvuoden tietoja ei liitteissä esitetä.

KIRJANPITOYKSIKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ

LIITE 17, taulukko 1: Kirjanpitoyksikön 240 taseen 1.1.2010 muodostuminen

	KIRJANPITOYKSIKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ 31.12.2009	KIRJANPITOYKSIKÖ 224 POLJSHALLITUS 1.1.2010	KIRJANPITOYKSIKÖ 309 PALKEET 1.1.2010	KIRJANPITOYKSIKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ 1.1.2010
VASTAAVAA	(VIRALLINEN ENNEN KPY-JAKOA)	(KPY-JAON JÄLKEEN)	(KPY-JAON JÄLKEEN)	(KPY-JAON JÄLKEEN)
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SHIITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Ainertomat oikeudet	5 500 428,09	1 895 209,88	4 374,82	3 600 843,39
Muut pitkäaikaiset menot	2 132 626,04	796 696,51	0,00	1 335 929,53
Ennakkomaksut ja keskenraiset hankinnat	11 611 475,98	1 406 462,87	0,00	10 205 013,11
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	100 234,26	0,00	0,00	100 234,26
Rakennusmaa- ja vesialueet	998 868,11	0,00	0,00	998 868,11
Rakennukset	14 294 448,40	97 974,83	0,00	14 196 473,57
Rakennelmat	5 852 441,82	27 461,74	0,00	5 824 980,08
Rakenteet	1 173 506,22	0,00	0,00	1 173 506,22
Koneet ja laitteet	126 717 433,95	24 158 878,37	2 368,28	102 556 187,30
Kalusteet	849 107,73	680 022,63	1 167,61	167 917,49
Muut aineelliset hyödykkeet	308 537,45	249 839,79	0,00	58 697,66
Ennakkomaksut ja keskenraiset hankinnat	6 024 225,17	0,00	0,00	6 024 225,17
	<u>41 436 600,45</u>	<u>371 908,82</u>	<u>0,00</u>	<u>41 064 691,63</u>
KÄYTTÖMAISUUSVAROPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SHIITUKSET				
Käyttöomaisuusvaropaperit		371 908,82	0,00	41 064 691,63
		29 684 455,44	7 910,71	187 307 567,52
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	7 940 393,88	241 036,29	0,00	7 699 357,59
Keskenraision tuotanto	0,00	0,00	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	2 233 476,00	2 233 476,00	0,00	0,00
	<u>3 922,95</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>3 922,95</u>
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset		0,00	0,00	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	13 686 646,81	5 835 760,85	0,00	7 850 885,96
Siirtosaamiset	5 950 725,29	2 254 142,03	773 660,06	2 922 923,20
Muut lyhytaikaiset saamiset	2 170 365,79	423 341,34	728,60	1 746 295,85
Ennakkomaksut	121 776,18	40 971,77	0,00	80 804,41
		8 554 215,99	774 388,66	12 600 909,42
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	336 712,80	318 794,60	0,00	17 918,20
Muut rahat ja pankkisaamiset	324 804,06	324 804,06	0,00	0,00
Sisäisen rahaliikkeen tilit	113 099,50	3 092,83	-3 092,83	113 099,50
		646 691,49	-3 092,83	131 017,70
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS YHTEENSÄ				
	32 881 923,26	11 675 419,77	771 295,83	20 435 207,66
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>249 881 856,93</u>	<u>41 359 875,21</u>	<u>779 206,54</u>	<u>207 742 775,18</u>

KIRJANPITOYKSIKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ

LIITE 17, taulukko 1: Kirjanpitoyksikön 240 taseen 1.1.2010 muodostuminen

	KIRJANPITOYKSIKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ 31.12.2009	KIRJANPITOYKSIKÖ 240 POLIISHALLITUS 1.1.2010	KIRJANPITOYKSIKÖ 309 PALKEET 1.1.2010	KIRJANPITOYKSIKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ 1.1.2010
VASTAITAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	298 685 370,66	-8 479 601,60	0,00	307 164 972,26
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-239 734 977,24	-54 693 967,96	-1 010 509,42	-184 030 499,86
Pääoman siirrot	1 112 130 247,64	671 960 976,08	1 404 751,06	438 764 320,50
Tilikauden tuotto-/kulujaama	<u>-1 131 630 684,77</u>	<u>-676 108 675,79</u>	<u>-1 911 674,78</u>	<u>-453 610 334,20</u>
	39 449 956,29	-67 321 269,27	-1 517 433,14	108 288 658,70
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>575 573,38</u>	<u>575 573,38</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	40 025 529,67	-66 745 695,89	-1 517 433,14	108 288 658,70
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAKAINEN				
Talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen yhdistyiltä	16 379 969,98	0,00	0,00	16 379 969,98
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	43 895,98	0,00	0,00	43 895,98
Saadut ennakot	319 872,87	197 326,37	0,00	122 546,50
Ostovelat	37 824 957,00	9 546 198,68	0,00	28 278 758,32
Tilivirastojen väliset tiliyksykset	16 168 040,71	10 744 282,17	2 850,12	5 420 908,42
Edelleen tilittävät erät	20 961 869,29	13 690 474,41	12 382,39	7 259 012,49
Siirtovelat	117 779 368,19	73 573 965,27	2 281 407,17	41 923 995,75
Muut lyhytaikaiset velat	<u>378 349,24</u>	<u>353 324,20</u>	<u>0,00</u>	<u>25 025,04</u>
	209 856 327,26	108 105 571,10	2 296 639,68	99 454 116,48
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	209 856 327,26	108 105 571,10	2 296 639,68	99 454 116,48
VASTAITAVAA YHTEENSÄ	<u>249 881 856,93</u>	<u>41 359 875,21</u>	<u>779 206,54</u>	<u>207 742 775,18</u>

KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ

LIITE 17. taulukko 2: Kirjanpitoyksikön 240 tuotto- ja kuluasetelmaa vertailukaudesta muodostuminen

	KIRJANPITOYKSIKÖN TUOTTO- JA KULULASKELMA	KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ 1.1. - 31.12.2009	KIRJANPITOYKSIKKÖ 224 POLIISIHALLITUS (KPY-JAON JÄLKEEN)	KIRJANPITOYKSIKKÖ 309 PALKEET (KPY-JAON JÄLKEEN)	KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ TP 2010 edellisen tilikauden vertailuinfo (KPY-JAON JÄLKEEN)
TOMINNAN TUOTOT					
Maksullisen toiminnan tuotot	78 925 969,64				12 217 801,44
Vuokrat ja käyttökorvaukset	2 826 103,66				2 349 123,32
Muut toiminnan tuotot	45 793 048,22	127 545 121,59	71 382 070,64	11 420 994,39	30 175 131,80
					44 742 056,56
TOMINNAN KULUT					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	60 178 720,37				20 527 863,26
Varustojen lisäys (-) tai vähennys (+)	518 577,52		240 031,07		490,63
Henkilöstökulut	829 886 022,49		8 329 694,67		278 931 068,38
Vuokrat	92 050 838,54		634 010,29		35 385 512,75
Palvelujen ostot	149 453 203,88		2 977 427,33		92 509 200,71
Muut kulut	33 632 591,52		298 035,61		19 092 626,83
Valmisteverojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00		0,00		0,00
Valmistus omaan käyttöön (-)	-5 110 871,89		0,00		-5 110 871,89
Poistot	30 712 156,25		8 536,02		18 703 537,78
Sisäiset kulut	5 588 335,35	1 196 909 594,03	719 495 564,97	12 487 734,99	464 926 274,07
					420 184 217,51
JÄÄMÄ I		-1 069 364 472,44	-648 113 494,33	-1 066 760,60	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Rahoitusuotot	19 809,34				14 169,74
Rahoituskulut	-50 982,90	-31 173,56	-33 018,61	-4 428,82	-13 535,47
					634,27
SÄÄNNÄKSET TUOTOT JA KULUT					
Säännäiset tuotot	587 562,45				235 748,31
Säännäiset kulut	-226 587,72	360 774,66	-167 433,20	0,00	-59 152,59
					176 595,72
JÄÄMÄ II		-1 069 034 871,34	-647 556 694,40	-1 071 189,42	-420 006 987,52
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT					
Tuotot					
Voittoa tavoittelemattomilta yhteisöiltä	572 077,00				572 077,00
Euroopan unionilta	8 010 305,38		0,00		8 010 305,38
Kulut					
Kunnille	332 862,31				332 862,31
Kuntayhtymille	0,00				0,00
Elinkeinoelämälle	10 745 430,94				10 745 430,94
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 246 546,61				1 246 546,61
Kotitalouksille	3 839 879,66				3 839 879,66
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	1 826 177,13				1 826 177,13
Siirrot talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahoitukselle	0,00				0,00
Muut siirtotalouden kulut	0,00				0,00
Siirtotalouden kuluja palautukset	27 305,84	18 018 202,42	0,00	0,00	27 305,84
					18 018 202,42
JÄÄMÄ III		-1 078 470 691,45	-647 956 694,40	-1 071 189,42	-429 442 807,63
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLIISISTA MAKSUISTA					
Muut pakolliset maksut	48 624,13				0,00
Perityt arvontulot	2 099 446,45				1 502 955,81
Suorittaut arvontulot	-55 308 063,90	-53 139 993,32	-28 151 981,39	-840 485,36	-24 167 526,57
					-453 610 334,20
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-1 131 630 684,77	-676 108 675,79	-1 911 674,78	-453 610 334,20

5.2 Muut liitteet

Liite 1 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat

- Liite 1a Sisäasiainministeriö
- Liite 1b Poliisitoimi
- Liite 1c Rajavartiolaitos
- Liite 1d Häätäkeskustoiminta
- Liite 1e Pelastusopisto
- Liite 1f Maahanmuuttovirasto
- Liite 1g Yhteenveto sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksiköstä

Liite 2 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat

- Liite 2a Sisäasiainministeriö
- Liite 2b Poliisitoimi
- Liite 2c Rajavartiolaitos
- Liite 2d Pelastusopisto
- Liite 2e Maahanmuuttohallinto
- Liite 2f Yhteenveto sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksiköstä

Liite 3 Hallituksen esitykset vuonna 2010

Liite 4 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselylomake

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

Sisäasiainministeriö	Julkisoikeudelliset suoritteet			Muut suoritteet		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
TUOTOT						
maksullisen toiminnan tuotot						
- maksullisen toiminnan myyntituotot	23	28	9	4	2	8
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	23	28	9	4	2	8
KUSTANNUKSET						
maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	1	0	0	0	0
- henkilöstökustannukset	14	12	4	2	1	3
- vuokrat	2	3	0	1	0	1
- palvelujen ostot	3	4	0	0	0	0
- muut erilliskustannukset	0	1	0	0	0	0
Erilliskustannukset yhteensä	20	21	4	3	1	4
KÄYTTÖJÄÄMÄ						
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
- tukitoimintojen kustannukset	3	10	1	1	0	1
- poistot	0	0	0	0	0	0
- korot	0	0	0	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	0	0	1
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	3	10	1	1	1	2
Kokonaiskustannukset yhteensä	23	31	5	4	2	6
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	0	-3	4	0	0	2
Käytetty mpl 7.1 §:n mukainen hintatuki						
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	0	-3	4	0	0	2
Käytettävissä ollut mpl 7.1 §:n mukainen hintatuki						

Aikaisemmista vuosista poiketen maksullisen toiminnan laskelmalla esitetään koko ministeriön maksullinen toiminta.

Tämä on huomioitu myös esitettävissä vertailuvuosissa.

Pelastusosaston osalta edellisen vuoden vertailutietoja on muutettu, koska laskelmalla on virheellisesti esitetty

Turvatekniikan keskuksen kirjanpitoyksikköön kuuluvaa maksullista toimintaa.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

Liite 1b

Toimiala: Poliisitoimi	Julkisoikeudelliset suoritteet			Muut suoritteet			Erityislakien per. määrätyt suoritteet		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
TUOTOT									
maksullisen toiminnan tuotot									
- maksullisen toiminnan myyntituotot	43 027	44 352	0	1 855	2 283	0	2	1	0
- maksullisen toiminnan muut tuotot									
Tuotot yhteensä	43 027	44 352	0	1 855	2 283	0	2	1	0
KUSTANNUKSET									
maksullisen toiminnan erilliskustannukset									
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	746	877	0	64	25	0	0	0	0
- henkilöstökustannukset	23 369	28 191	0	311	227	0	2	9	0
- vuokrat	3 401	3 844	0	53	44	0	0	0	0
- palvelujen ostot	5 795	6 420	0	852	1 401	0	0	0	0
- muut erilliskustannukset	431	458	0	48	50	0	0	0	0
Erilliskustannukset yhteensä	33 743	39 790	0	1 327	1 747	0	2	9	0
KÄYTTÖJÄÄMÄ	9 284	4 562	0	528	536	0	0	-8	0
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista									
- tukitoimintojen kustannukset	3 617	3 612	0	733	504	0	0	0	0
- poistot	276	185	0	47	42	0	0	0	0
- korot	21	20	0	6	6	0	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	67	350	0	3	-28	0	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	3 981	4 167	0	788	524	0	0	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	37 724	43 957	0	2 115	2 271	0	2	9	0
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	5 303	395	0	-260	12	0	0	-8	0
Käytetty mpl 7.1 §:n mukainen hintatuki									
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	5 303	395	0	-260	12	0	0	-8	0
Kustannusvastaavuusprosentti	114 %	101 %	0 %	88 %	101 %	0 %	100 %	11 %	0

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

Rajavartiolaitos	Julkisoikeudelliset suoritteet (sairaankuljetus)			RVLL 578/2005 perusteella annetut suoritteet (palv.asunnot)		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
TUOTOT						
maksullisen toiminnan tuotot						
- maksullisen toiminnan myyntituotot	352	492	608	1 668	1 655	1481
- maksullisen toiminnan muut tuotot				315	319	284
Tuotot yhteensä	352	492	608	1 983	1 974	1 765
KUSTANNUKSET						
maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	312	261	437	3 615	3 526	3827
- henkilöstökustannukset	303	335	534	107	64	91
- vuokrat						
- palvelujen ostot						
- muut erilliskustannukset						
Erilliskustannukset yhteensä	615	596	971	3 722	3 590	3 918
KÄYTTÖJÄÄMÄ						
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
- tukitoimintojen kustannukset	37	44	77			
- poistot	273	298	286	14	14	
- korot				29	6	
- muut yhteiskustannukset						
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	310	342	363	43	20	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	925	938	1 334	3 765	3 610	3 918
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-573	-446	-726	-1 782	-1 636	-2 153
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki						
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	-573	-446	-726	-1 782	-1 636	-2 153
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki						

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

Hätäkeskuslaitos	Julkisoikeudelliset suoritteet			Muut suoritteet		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
TUOTOT						
maksullisen toiminnan tuotot	4 045	4 159	3 590	814	883	820
- maksullisen toiminnan myyntituotot						
- maksullisen toiminnan muut tuotot						
Tuotot yhteensä	4 045	4 159	3 590	814	883	820
KUSTANNUKSET						
maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	23	24	20	5	6	5
- henkilöstökustannukset	873	916	944	171	228	215
- vuokrat	354	461	532	69	115	121
- palvelujen ostot	39	42	42	10	10	10
- muut erilliskustannukset	9	8	2	2	2	0
Erilliskustannukset yhteensä	1 298	1 450	1 540	257	361	350
KÄYTTÖJÄÄMÄ	2 747	2 709	2 050	2 747	2 709	470
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
- tukitoimintojen kustannukset	1 608	1 398	964	315	334	220
- poistot	73	44	21	14	11	5
- korot		4	4		1	1
- muut yhteiskustannukset	111	117	407	22	29	93
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 792	1 563	1 397	351	375	318
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 090	3 013	2 936	608	736	668
YLLJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	955	1 147	653	206	147	152
Käytetty mpl 7.1 §:n mukainen hintatuki						
YLLJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	955	1 147	653	206	147	152
Käytettävissä ollut mpl 7.1 §:n mukainen hintatuki						

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000

€)

Liite 1 e

Pelastusopisto	Julkisoikeudelliset suoritteet			Muut suoritteet		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
TUOTOT						
maksullisen toiminnan tuotot						
- maksullisen toiminnan myyntituotot	108	138	115	713	669	803
- maksullisen toiminnan muut tuotot				248	224	264
Tuotot yhteensä	108	138	115	961	893	1 067
KUSTANNUKSET						
maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	8	2	11	11	16
- henkilöstökustannukset	230	277	168	558	515	430
- vuokrat	4	1	10	4	5	2
- palvelujen ostot	12	22	19	83	82	95
- muut erilliskustannukset	14	4	5	26	25	32
Erilliskustannukset yhteensä	261	312	204	682	638	575
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-153	-174	-89	279	255	492
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
- tukitoimintojen kustannukset	16	52	42	56	175	180
- poistot	15	12	4	52	42	64
- korot	2	1	1	6	2	3
- muut yhteiskustannukset	137	125	116	750	498	494
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	170	190	163	864	718	718
Kokonaiskustannukset yhteensä	431	502	367	1 546	1 356	1 293
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-323	-364	-252	-585	-463	-226
KUSTANNUSVASTAAVUUS	323	364	252	585	463	226

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

Maahanmuuttovirasto	Julkisoikeudelliset suoritteet		
	2008	2009	2010
TUOTOT			
maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	5 548	2 929	3 265
- maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	5 548	2 929	3 265
KUSTANNUKSET			
maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	205	133	46
- henkilöstökustannukset	3 648	3 169	3 095
- vuokrat	634	605	647
- palvelujen ostot	2 102	1 832	1 138
- muut erilliskustannukset	186	142	68
Erilliskustannukset yhteensä	6 775	5 881	4 994
KÄYTTÖJÄÄMÄ			
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset			
- poistot	266	175	166
- korot	25	37	37
- muut yhteiskustannukset	21	11	9
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	312	223	212
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 087	6 104	5 206
	-1		
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	539	-3 175	-1 941
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
	-1		
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	539	-3 175	-1 941
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

Liite 1g

SM kirjanpitoyksikkö yhteensä	Julkisoikeudelliset suoritteet			Muut suoritteet			Erityislakien perusteella määrättävät suoritteet		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
TUOTOT									
maksullisen toiminnan tuotot									
- maksullisen toiminnan myyntituotot	53 102	52 097	7 587	3 386	3 837	1 631	1 670	1 656	1 481
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	248	224	264	315	319	284
Tuotot yhteensä	53 102	52 097	7 587	3 634	4 061	1 895	1 985	1 975	1 765
KUSTANNUKSET									
maksullisen toiminnan erilliskustannukset									
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 280	1 310	505	80	42	21	3 615	3 526	3 827
- henkilöstökustannukset	28 298	32 899	4 745	1 042	971	648	110	73	91
- vuokrat	4 394	4 914	1 181	127	164	124	0	0	0
- palvelujen ostot	7 838	8 320	1 199	945	1 493	105	0	0	0
- muut erilliskustannukset	586	613	75	76	77	32	0	0	0
Erilliskustannukset yhteensä	42 396	48 055	7 705	2 270	2 747	930	3 725	3 599	3 918
KÄYTTÖJÄÄMÄ									
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista									
- tukitoimintojen kustannukset	4 581	5 118	1 084	1 105	1 013	401	0	0	0
- poistot	903	714	477	115	95	69	14	14	0
- korot	48	62	42	12	9	4	29	6	0
- muut yhteiskustannukset	339	603	532	775	499	588	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	5 871	6 497	2 135	2 007	1 616	1 062	43	20	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	48 267	54 552	9 840	4 277	4 363	1 992	3 768	3 619	3 918
YLJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	4 835	-2 454	-2 253	-643	-302	-97	-1 783	-1 644	-2 153
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki									
YLJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	4 835	-2 454	-2 253	-643	-302	-97	-1 783	-1 644	-2 153
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki									

Vuosien 2008 ja 2009 vertailutiedot on esitetty vuoden 2009 tilinpäätöksen mukaisina, joten ne sisältävät poliisitoimen Poliisihallitukseen siirtyneen toiminnan.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)			Liite 2a
Toimiala: Sisäasiainministeriö			
	2008	2009	2010
TUOTOT			
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	706	364	509
- EU:lta saatu rahoitus	634	274	1052
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0	0	0
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	1 341	638	1561
KUSTANNUKSET			
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	44	5	5
- henkilöstökustannukset	544	292	490
- vuokrat	23	9	37
- palvelujen ostot	286	148	466
- muut erilliskustannukset	576	40	104
Erilliskustannukset yhteensä	1 473	494	1102
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	91	67	392
- poistot	3	1	31
- muut yhteiskustannukset	82	87	276
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	176	155	699
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 648	649	1801
KUSTANNUSVASTAAVUUS			
tuotot - kustannukset	-308	-11	-240
kustannusvastaavuus -%	81,34	98,31	86,67

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)			Liite 2b
Toimiala: Poliisitoimi			
	2008	2009	2010
TUOTOT			
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	1 095	950	0
- EU:lta saatu rahoitus	41	263	0
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0	8	0
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	111	81	0
Tuotot yhteensä	1 247	1 302	0
KUSTANNUKSET			
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	46	124	0
- henkilöstökustannukset	753	680	0
- vuokrat	71	69	0
- palvelujen ostot	123	145	0
- muut erilliskustannukset	24	2	0
Erilliskustannukset yhteensä	1 017	1 020	0
KÄYTTÖJÄÄMÄ	230	282	0
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	84	160	0
- poistot	21	40	0
- muut yhteiskustannukset	3	30	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	108	230	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 125	1 250	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS	122	52	0
Kustannusvastaavuus -%	110,84	104,16	0

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)			Liite 2c
Toimiala: Rajavartiolaitos			
	2008	2009	2010
TUOTOT			
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	3 138	1 838	115
- EU:lta saatu rahoitus		5 204	1311
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0	0	0
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0	0	238
Tuotot yhteensä	3 138	7 042	1 664
KUSTANNUKSET			
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat		7 411	6128
- henkilöstökustannukset		767	121
- vuokrat		0	0
- palvelujen ostot	3 138	2 740	191
- muut erilliskustannukset		41	24
Erilliskustannukset yhteensä	3 138	10 959	6 464
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	60	0	323,2
- poistot	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	60	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 198	10 959	6 464
KUSTANNUSVASTAAVUUS			323,2
tuotot - kustannukset	-60	-3 917	-4 800
kustannusvastaavuus -%	98,12	64,25	25,74

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)			Liite 2 d
Pelastusopisto			
	2008	2009	2010
TUOTOT			
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	199	268	273
- EU:lta saatu rahoitus	374	1 587	1 508
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus		5	7
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot		3	35
Tuotot yhteensä	573	1 863	1 823
KUSTANNUKSET			
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	4	20	281
- henkilöstökustannukset	510	678	1 021
- vuokrat	10	44	117
- palvelujen ostot	66	129	168
- muut erilliskustannukset	73	82	160
Erilliskustannukset yhteensä	663	953	1 747
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-90	910	76
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	149	641	472
- poistot	133	158	48
- korot			8
- muut yhteiskustannukset	388	98	126
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	670	897	654
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 333	1 850	2 401
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-760	13	-578
Kustannusvastaavuus -%	43 %	101 %	76 %

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)			Liite 2e
Toimiala: Maahanmuuttopoliittinen toiminta (Maahanmuuttovirasto)			
	2008	2009	2010
TUOTOT			
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus		617	
- EU:lta saatu rahoitus	73	141	313
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus			
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	73	758	313
KUSTANNUKSET			
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat		5	5
- henkilöstökustannukset	71	202	274
- vuokrat	4	18	35
- palvelujen ostot	6	515	59
- muut erilliskustannukset	12	84	90
Erilliskustannukset yhteensä	93	824	463
KÄYTTÖJÄÄMÄ			
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset			
- poistot			
- korot			
- muut yhteiskustannukset			10
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0		10
Kokonaiskustannukset yhteensä	93	824	473
KUSTANNUSVASTAAVUUS			
tuotot - kustannukset	-20	-66	-160
Kustannusvastaavuus -%	78,49	91,99	66,17

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)			Liite 2f
Toimiala: SM kirjanpitoyksikkö yhteensä			
	2008	2009	2010
TUOTOT			
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	5 138	4 037	897
- EU:lta saatu rahoitus	1 122	7 469	4 184
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	27	13	7
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	111	84	273
Tuotot yhteensä	6 398	11 603	5 361
KUSTANNUKSET			
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	94	7 565	6 419
- henkilöstökustannukset	1 933	2 619	1 906
- vuokrat	108	140	189
- palvelujen ostot	3 620	3 677	884
- muut erilliskustannukset	688	249	378
Erilliskustannukset yhteensä	6 443	14 250	9 776
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	386	868	1 187
- poistot	157	199	79
- muut yhteiskustannukset	473	215	412
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 016	1 282	1 678
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 459	15 532	11 454
KUSTANNUSVASTAAVUUS			
tuotot - kustannukset	-1 061	-3 929	-6 093
kustannusvastaavuus -%	85,78	74,70	46,80

Sisäasiainministeriöstä esitellyt hallituksen esitykset 2010

Liite 3

HE laeiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, HE 266/2010

HE pelastuslaiksi ja laiksi meripelastuslain 23 §:n muuttamisesta, HE 257/2010

HE laiksi ulkomaalaislain 48 §:n muuttamisesta, HE 252/2010

HE poliisilaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 224/2010

HE laiksi arpajaislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 207/2010

HE laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta, HE 208/2010

HE laiksi kotoutumisen edistämisestä ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, HE 185/2010

HE laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 186/2010

HE yhteistyön tehostamisesta rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta, HE 187/2010

HE laeiksi ulkomaalaislain, ulkomaalaisrekisteristä annetun lain ja löytötavaralain muuttamisesta, HE 104/2010

HE laeiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta, HE 98/2010

HE laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta, HE 80/2010

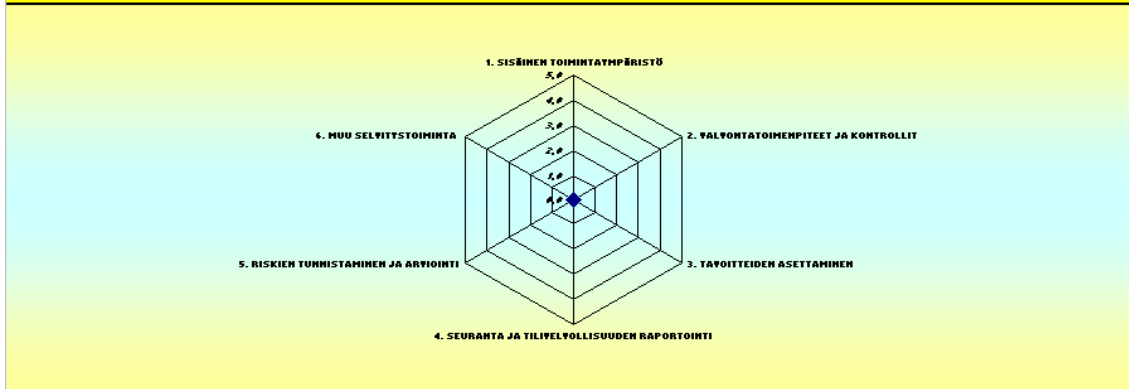
HE laiksi Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 81/2010

HE laiksi maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain 3 ja 19 c §:n muuttamisesta, HE 25/2010

HE Suomen tasavallan ja Sveitsin valaliiton välillä laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta, HE 284/2009

SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI					Liite 4
NIMI:					
OSASTO / YKSIKKÖ:					
PVM:					

SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINNIN OSIOT JA KESKIARVOT

OHJE (tarkemmat ohjeet taulukon ensimmäisellä sivulla)
 Kysymysten arviointi tehdään täysin lukuina arvoilla 1-5 (5=Täysin samaa mieltä/asia on kunnossa, 4=jokseenkin kunnossa/samaa mieltä, 3=neutraali, 2=hieman parannettavaa/jokseenkin eri mieltä, 1=Asia vaatii kehittämistoimenpiteitä/täysin eri mieltä)
 Jos arvioit kysymykset arvosanalla 1 tai 2 => arvioi myös kohdan seurausten vakavuus ja uhkan todennäköisyys
 Seurausten vakavuus 1-3 (1=vähäinen, 2=vakava, 3=erittäin vakava)
 Uhkan todennäköisyys 1-3 (1=alhainen, 2=keskimääräinen, 3=korkea)

	Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraukset/korjaustoimenpiteet (erityisesti jos riski on sietämätön/merkittävä = punainen)
1. SISÄINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ					
1.1	Meillä on yhteisesti hyväksytyt arvot ja noudatamme niitä			0	
1.2	Toimintaa ja taloutta ohjaavat selkeät määräykset ja ohjeet			0	
1.3	Johto käsittelee toiminnan ja talouden suunnitelmat ja seurantatiedot sekä ryhtyy toimenpiteisiin jos seurantatiedot niin edellyttävät.			0	
1.4	Taloussääntö, ohjesäännöt sekä muut sisäiset määräykset ovat ajan tasalla ja muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden.			0	
1.5	Organisaatioon on nimetty laillisuusvalvonnasta vastaava taho, joka huolehtii laillisuusvalvonnan ohjeistuksesta ja tiedottamisesta			0	
1.6	Tarkastuksissa tai kantelujen käsittelyn yhteydessä havaittuihin puutteisiin ja virheisiin puututaan asianmukaisin toimenpitein.			0	
1.7	Organisaation henkilöstöllä on tehtäviensä edellyttämä riittävä osaaminen			0	
1.8	Työjärjestykset ja vastuut ovat ajantasalla, eikä niissä ole ristiriitaisuuksia tosiasiallisten käytäntöjen kanssa			0	
1.9	Palvelusopimukset ovat ajantasalla			0	
1.10	Organisaation laskentatoimi on järjestetty asianmukaisesti (johtamisen tarvitsemat oikeat ja riittävät tiedot)			0	
Keskiarvo		0,0			
2. VALVONTATOIMENPITEET JA KONTROLLIT					
	Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraukset/korjaustoimenpiteet
2.1	Organisaatio arvioi ulkoisten tarkastajien huomiot ja laatii tarvittavat toimenpidesuunnitelmat, jotka on henkilövastuutettu ja aikataulutettu säännöllisesti jonkun ulkopuolisen arvioijan toimesta (auditointisuunnitelmat)			0	
2.2	Järjestelmien väliset rajapinnat tarkastetaan ja täsmäytetään säännöllisesti			0	
2.3	Organisaation valvontatoimenpiteet sisältävät hallinnassa olevan omaisuuden ja varojen turvaamisen.			0	
2.4	Mahdollisiin vääriinkäytöstilanteisiin reagoidaan ja ne ilmoitetaan annettujen määräysten mukaisessa järjestyksessä eteenpäin			0	
2.5	Valvontatoimenpiteet on kuvattu olennaisuuden edellyttämässä laajuudessa			0	
2.6	Valvonta- ja tarkastustoimenpiteet kattavat riittävästi myös EU-hankkeiden hallinnoinnin.			0	
2.7	Organisaation tarkastustoiminta on riittävä ja kattaa riittävästi toiminnan ja talouden tarkoituksenmukaisuuden ja laillisuuden.			0	
2.8	Organisaation tarkastustoimi kattaa riittävästi myös johtamisen edellyttämät tiedot (oikeat ja riittävät tiedot)			0	
2.9	Organisaation tarkastustoimi kattaa riittävästi myös toiminnan taloudellisuuden.			0	
2.10					
Keskiarvo		0,0			

3. TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet
3.1	Organisaation perustehtävä, visio ja strategia otetaan huomioon toiminnan ja talouden suunnittelussa				0	
3.2	Toiminnan ja talouden suunnittelu perustuu annettuihin säädöksiin ja ohjeisiin				0	
3.3	Tulosalueille /-yksiköille asetetut tavoitteet ovat keskeisiä ja johtavat koko organisaation tavoitteisiin.				0	
3.4	Organisaatio tuntee SM:n yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja tiedostaa niiden merkityksen omassa toiminnassaan				0	
3.5	Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja poikkeamiin reagoidaan				0	
3.6	Toiminnan ja talouden ohjeistus on riittävää				0	
Keskiarvo		0,0				
4. SEURANTA JA TILIVELVOLLISUUDEN RAPORTOINTI		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet
4.1	Toimintakertomus sisältää yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnin				0	
4.2	Toimintakertomus sisältää tuottavuus- ja taloudellisuustiedot				0	
4.3	Toimintakertomus sisältää laadunhallintatiedot (palvelukyky ja laatu)				0	
4.4	Toimintakertomus sisältää kustannustiedot.				0	
4.5	Toimintakertomus kattaa organisaation toiminnan merkittävimmät osa-alueet (80 %)				0	
4.6	Toimintakertomus sisältää tärkeimmät tiedot henkilöstöstä: rakenteesta, määrästä, kuluista, työnyhyvinvoinnista ym.				0	
4.7	Operatiivisen toiminnan suoritteiden seurantatiedot tarkastatetaan säännöllisesti.				0	
Keskiarvo		0,0				
5. RISKIEN TUNNISTAMINEN JA ARVIOINTI		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet
5.1	Riskien tunnistaminen on jatkuvaa ja perustuu järjestelmälliseen menetelmään.				0	
5.2	Organisaation tietoturvariskit on kartoitettu ja niitä hallitaan				0	
5.3	Organisaatiomme toimittariskit on kartoitettu ja niitä hallitaan				0	
5.4	Organisaatiomme työturvallisuus- ja terveysriskit on kartoitettu ja niitä hallitaan				0	
5.5	Organisaatiomme taloudenhoidon riskit on kartoitettu ja niitä hallitaan				0	
5.6	Toiminnan ja talouden suunnittelussa huomioidaan ulkoiset tekijät ja niiden muutokset				0	
5.7	Toiminnan tavoitteita uhkaavat riskit tunnistetaan osana suunnitteluprosessia.				0	
5.8	EU-hankkeiden hallinnointi ja vastuut on järjestetty asianmukaisesti				0	
Keskiarvo		0,0				
6. MUU SELVITYSTOIMINTA		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet
6.1	Organisaatiosta on on tehty kansainvälinen evaluointi				0	
6.2	Organisaatio on osallistunut EFQM laatupalkinto kilpailuun (arviointi/sijoitus)				0	
6.3	Organisaatio on hankkinut toiminnastaan sertifikaatin /kvalifioinnin				0	
6.4	Organisaatiossa on tehty säännöllisesti johtamiskysely				0	
6.5	Organisaatiossa on tehty säännöllisesti työilmahyvinvointitutkimus				0	
Keskiarvo		0				

6 Allekirjoitukset

TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAN HYVÄKSYMINEN

Olemme tänään hyväksyneet sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön vuoden 2010 tilinpäätöksen.

Helsingissä 15.3.2011

Sisäasiainministeri

Maahanmuutto- ja
eurooppaministeri

Anne Holmlund

Astrid Thors

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä . . 2011

Sami Kummila
johtava tilintarkastaja, JHTT

Hallinto
9/2011

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2010

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön vuoden 2010 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteinä ilmoitettavista tiedoista. Tilinpäätös käsittää koko sisäasiainministeriön hallinnonalan.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä toimialoittain katsauksen toiminnan vaikuttavuuteen, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös toimialoittain kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.

SM:n julkaisusarjan teemat ovat:

Hallinto

Sisäinen turvallisuus

Maahanmuutto

Yhdenvertaisuus

Keskustelualoitteet

Julkaisujen verkkosivut:
www.intermin.fi/julkaisut

Tilaukset:
Sisäasiainministeriö
PL 26, 00023 Valtioneuvosto

ISSN 1236-2840
ISBN 978-952-491-649-3 (nid.)
ISBN 978-952-491-650-9 (PDF)